

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA LJUBLJANA**

**GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA
LJUBLJANA
(2021 – 2030)**

Št. 04/21

Načrt sprejela:

**Vlada Republike Slovenije
Ljubljana, 16. november 2023**

(Ur. l. RS št. 116/23)

Podpisnik:

**v funkciji ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Marjan Šarec
minister za obrambo**

VSEBINA

POVZETEK	9
0 UVOD	12
1 OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA	14
1.1 Lega območja	14
1.2 Opis naravnih razmer	15
1.2.1 Orografske značilnosti območja	15
1.2.2 Značilnosti podnebja	15
1.2.3 Hidrološke in hidrogeološke razmere	19
1.2.4 Geološke in pedološke značilnosti območja	20
1.3 Vegetacijski oris območja	20
1.4 Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov	22
1.5 Družbeno-ekonomske razmere	24
1.5.1 Opis demografskih in socialnih razmer	24
1.5.2 Lastništvo gozdov	25
1.5.3 Gozdarstvo in dejavnosti, povezane z gozdom in gozdnim prostorom	26
1.5.4 Stanje in organiziranost gozdarske dejavnosti v prostoru	26
1.6 Razmere za gospodarjenje z gozdovi	27
1.6.1 Raba prostora, površina gozdov in gozdnatost	27
1.6.2 Ureditvena členitev gozdnogospodarskega območja	30
1.6.3 Odprtost gozdov in razmere za pridobivanje lesa	33
2 OPIS STANJA IN RAZVOJA GOZDOV	36
2.1 Lesna zaloga gozdov	36
2.2 Drevesna sestava	37
2.3 Debelinska struktura gozdov	38
2.4 Prirastek	40
2.5 Ponori ogljika	42
3 PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMОВ	43
3.1 Presoja izvedbe načrtovanih ukrepov v preteklem obdobju	43
3.1.1 Posek	43
3.1.2 Gojitvena, varstvena in druga dela	45
3.1.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic	47
3.1.4 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja	48
3.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor	48
3.1.6 Pregled vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020	49
3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi	51
3.2.1 Vzdrževanje in izboljšanje gozdnih virov ter njihov prispevek k bilanci ogljika v gozdovih	51
3.2.2 Vzdrževanje zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov	51
3.2.3 Vzdrževanje in spodbujanje proizvodnih funkcij gozdov (lesnih in nelesnih)	57
3.2.4 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno povečanje biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih	60
3.2.5 Ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij	68
3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine	68
3.2.7 Ohranjanje območij po predpisih o vodah (vodovarstvena območja, vodotoki)	69
3.2.8 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje varovalne in zaščitne funkcije gozdov	70
3.2.9 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov	71

3.3	Presoja doseganja ciljev in učinkovitosti gospodarjenja	72
3.3.1	Ocena doseganja ekonomskih ciljev	72
3.3.2	Ocena zagotavljanja socialnih in ekoloških ciljev	72
3.4	Presoja ustreznosti prejšnjega načrta.....	72
3.5	Glavni problemi in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi.....	73
4	VALORIZACIJA FUNKCIJ GOZDOV	76
4.1	Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov	76
4.2	Opredelitev večfunkcionalnih območij	84
5	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	86
5.1	Cilji gospodarjenja z gozdovi	86
5.2	Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi	88
5.3	Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi	92
5.3.1	Usmerjanje razvoja gozdnih sestojev	92
5.3.2	Posegi v gozd in gozdni prostor	104
5.3.3	Usklajevanje odnosov med gozdom in prostoživečimi živalmi	107
5.3.4	Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, vzdrževanje gozdnih cest in tehnologija pridobivanja lesa	108
5.3.5	Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala	112
5.3.6	Gozdarsko svetovanje, razvoj podeželja, raba lesa in gozdno lesne verige	114
5.3.7	Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij narave.....	115
5.3.8	Varstvo kulturne dediščine	119
5.3.9	Natura 2000 in ohranjanje biotske pestrosti	121
5.3.10	Varovalni in zaščitni gozdovi	126
5.3.11	Upravljanje z vodami.....	129
5.3.12	Gozdni rezervati in raziskovalni objekti	131
5.3.13	Turizem, rekreacija in ostale socialne funkcije gozda	133
5.3.14	Druge usmeritve	134
5.4	Ukrepi	136
5.4.1	Možni posek.....	136
5.4.2	Ponori ogljika	137
5.4.3	Gojitvena, varstvena in ostala dela	137
5.4.4	Vlaganja v gozdno infrastrukturo.....	139
6	OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	141
7	TVEGANJA ZA URESNIČEVANJE OBMOČNEGA NAČRTA	143
8	OBNOVA NAČRTOV GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT	144
9	METODOLOGIJA IZDELAVE OBMOČNEGA NAČRTA	145
9.1	Proces izdelave in sprejemanja območnega načrta.....	145
9.2	Viri in zbirke podatkov	145
9.3	Členitev gozdov	148
9.4	Obdelava podatkov	149
9.5	Izdelava kart za prostorski del.....	149
10	VIRI IN LITERATURA.....	152
11	NAČRT SO IZDELALI	158
12	PROSTORSKI DEL	159
13	PRILOGE	175
13.1	Pregled stanja in ukrepov na ravni GGO	176
13.2	Pregled stanja in ukrepov na ravni RGR GGO	182

13.3	Pregled stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....	212
13.4	Pregled stanja in ukrepov po občinah	217
13.5	Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000	238
13.6	Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2010 – 2020 po popisnih enotah	239
13.7	Območja za gradnjo gozdnih cest v GGO	247
13.8	Registrirani semenski sestoji v GGO	248
13.9	Rastiščnogojitveni razredi in njihovo preoblikovanje	249
13.10	Modelna struktura rastiščnogojitvenih razredov	250
13.11	Pregled zavarovanih območij v GGO in varstvenih režimov	251
13.12	Pregled naravnih vrednot v GGO	256
13.13	Pregled ekološko pomembnih območij (EPO).....	262
13.14	Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov v GGO	275
13.15	Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami območij Natura 2000	284
13.16	Utemeljitve in uporaba strokovnih podlag za pripravo prostorskih slojev posameznih funkcij gozdov	290

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Površina gozdov po oblikah lastništva (v ha)	9
Preglednica 2: Gozdni fondi po oblikah lastništva gozdov	9
Preglednica 3: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov	20
Preglednica 4: Značilnosti divjadi in njihovih habitatov	23
Preglednica 5: Površina gozdov GGO po oblikah lastništva	25
Preglednica 6: Posestna sestava zasebnih gozdov	25
Preglednica 7: Struktura zemljiških kultur (Vir: Raba tal, MKGP 2009, 2020)	27
Preglednica 8: Spremembe lastništva gozdov v obdobju 1970-2020	28
Preglednica 9: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost	28
Preglednica 10: Kategorije gozdov in njihova struktura po oblikah lastništva (ha)	29
Preglednica 11: Odprtost gozdov GGO s cestami	34
Preglednica 12: SPR – Razmere za sečnjo in spravilo	35
Preglednica 13: Lesna zaloga gozdov (v m ³ /ha) po oblikah lastništva	36
Preglednica 14: Sprememba lesne zaloge gozdov (v m ³ /ha)	36
Preglednica 15: Drevesna sestava gozdov po oblikah lastništva	37
Preglednica 16: Spremembe drevesne sestave gozdov v obdobju 1990-2020 (v % od LZ) ...	38
Preglednica 17: Lesna zaloga gozdov GGO in njena sestava po debelinskih razredih	38
Preglednica 18: Letni prirastek gozdov po oblikah lastništva	41
Preglednica 19: Letni prirastek gozdov in njegova sestava po debelinskih razredih	41
Preglednica 20: Sprememba letnega prirastka gozdov (v m ³ /ha)	41
Preglednica 21: Primerjava poseka z načrtovanim možnim posekom	43
Preglednica 22: Posek po skupinah vrst poseka in oblikah lastništva	44
Preglednica 23: OGD - Opravljena gojitvena, varstvena dela in dela za nego habitatov v GGO	46
Preglednica 24: Izvedeni dodatni ukrepi za nego habitatov	46
Preglednica 25: Priprava, gradnja in rekonstrukcija gozdnih prometnic (podatki so v m)	47
Preglednica 26: Izobraževanja za lastnike gozdov v obdobju 2011-2020	48

Preglednica 27: Krčitve gozdov (v ha) v obdobju 2011-2020 po namenu	49
Preglednica 28: Vlaganja v gozdove (v EUR) v obdobju 2011-2020.....	50
Preglednica 29: Sofinanciranje vlaganj v gozdove in gozdarstvo iz sredstev integralnega proračuna in sredstev EU v obdobju 2011-2020.....	50
Preglednica 30: Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika	51
Preglednica 31: Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov	52
Preglednica 32: Sanitarni posek v letih 2011-2020 po vzrokih poseka in oblikah lastništva ..	52
Preglednica 33: Pregled večjih poškodovanosti gozdov v območju v obdobju 2011-2020 ...	54
Preglednica 34: Paša v gozdovih (vir: podatki zbrani za PEFC poročila)	56
Preglednica 35: Ocena vzdrževanja in vzpodbujanja ekonomskih funkcij gozda.....	57
Preglednica 36: Sestojni tipi.....	58
Preglednica 37: Zasnova gozdnih sestojev	59
Preglednica 38: Negovanost gozdnih sestojev	59
Preglednica 39: Struktura drevja po kakovostnih razredih v deležih (%) od lesne zaloge dreves nad 30 cm.....	60
Preglednica 40: Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov	60
Preglednica 41: Drevesna sestava mladovij in vrsti po oblikah lastništva	62
Preglednica 42: Prisotnost reguliranih tujerodnih vrst in tujerodnih vrst, ki ogrožajo biotsko raznovrstnosti ali povzročajo gospodarsko škodo.....	63
Preglednica 43: Odmrlo drevje (št./ha).....	65
Preglednica 44: Površina gozdov v Natura 2000 območjih (ha in % gozda)	65
Preglednica 45: Gozdovi, prepuščeni naravnemu razvoju (ha in % gozda)	66
Preglednica 46: Površina varovalnih gozdov	66
Preglednica 47: Zavarovana območja in naravne vrednote.....	68
Preglednica 48: Režim enot kulturne dediščine.....	68
Preglednica 49: Zvrsti (tipi) kulturne dediščine	69
Preglednica 50: Dolžina vodotokov v gozdovih GGO	69
Preglednica 51: Vodna zemljišča v gozdovih GGO	70
Preglednica 52: Vodovarstvena območja v gozdnem prostoru	70
Preglednica 53: Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov.....	71
Preglednica 54: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha).....	76
Preglednica 55: Vrste gozdnogospodarskih ciljev	86
Preglednica 56: Gozdnogojitveni cilj RGR 030.....	92
Preglednica 57: Gozdnogojitveni cilj RGR 050.....	93
Preglednica 58: Gozdnogojitveni cilj RGR 053.....	95
Preglednica 59: Gozdnogojitveni cilj RGR 060.....	96
Preglednica 60: Gozdnogojitveni cilj RGR 070.....	97
Preglednica 61: Gozdnogojitveni cilj RGR 072.....	99
Preglednica 62: Gozdnogojitveni cilj RGR 090.....	100
Preglednica 63: Gozdnogojitveni cilj RGR 110.....	101
Preglednica 64: Gozdnogojitveni cilj RGR 130.....	102
Preglednica 65: Gozdnogojitveni cilj RGR 160.....	103
Preglednica 66: Pregled gozdnih semenskih sestojev z namenom uporabe v gozdarstvu (na dan 01. 01. 2021)	113
Preglednica 67: Usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij	126

Preglednica 68: Možni posek po oblikah lastništva	136
Preglednica 69: Okvirne potrebe po gojitvenih, varstvenih in ostalih delih po oblikah lastništva	138
Preglednica 70: Dolgoročni varstveni cilji PUN glede deleža negospodarjenih gozdov po posameznih kompleksnih območjih v GGO Ljubljana	138
Preglednica 71: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj upravljavskih con skupaj v GGO Ljubljana.....	138
Preglednica 72: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj območij Natura 2000 izven osrednjih con kompleksnih območij Natura 2000 v GGO Ljubljana	139
Preglednica 73: Gradnja gozdnih cest in protipožarnih presek	139
Preglednica 74: Ocena strukture in cene gozdnih lesnih sortimentov.....	141
Preglednica 75: Ocena ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije (EUR v milijonih) ...	141
Preglednica 76: Načrt obnove načrtov gozdnogospodarskih enot	144

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregledna karta GGO	14
Slika 2: Zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije – spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji letališča Jožeta Pučnika [60].	16
Slika 3: Zmerno celinsko podnebje zahodne in južne Slovenije – spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Kočevje [60].	17
Slika 4: Podnebje nižjega gorskega sveta zahodne Slovenije – spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Rateče [60].	18
Slika 5: Podnebje višjega gorskega sveta – spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Kredarica [60].	18
Slika 6: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Ljubljana – Bežigrad [60].	19
Slika 7: Pregledna karta krajinskih tipov	29
Slika 8: Pregledna karta gozdnogospodarskih enot.....	33
Slika 9: Odprtost gozdov (ha) glede na način spravila lesa	35
Slika 10: Debelinska zgradba gozdov, ločeno na iglavce, listavce in skupaj	40
Slika 11: Spremembe debelinske strukture gozdov v obdobju 1971-2020	40
Slika 12: Ponori ogljika za obdobje 2011 - 2030	42
Slika 13: Dinamika sečnje po letih.....	44
Slika 14: Vrste in količina sanitarnega poseka v obdobju 1995-2020.....	53
Slika 15: Prostorski prikaz sanitarnih sečenj v obdobju 2011-2020	54
Slika 16: Poškodovanost drevja po vrstah poškodb	55
Slika 17: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po debelinskih razredih (razvojnih fazah)	58
Slika 18: Ohranjenost gozdov po kategorijah spremenjenosti ločeno na lastniške kategorije	61
Slika 19: Karta uspešnosti pomlajevanja in vpliva divjadi na območjih neuspešnega pomlajevanja	63
Slika 20: Temeljna razvojna območja gozdov	105

POVZETEK

Preglednica 1: Površina gozdov po oblikah lastništva (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	130.039	13.614	681	144.335
Delež (%)	90,1	9,4	0,5	100,0

Preglednica 2: Gozdni fondi po oblikah lastništva gozdov

Lastništvo Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Skupaj GGO											
Večnamenski gozdovi	131.559	117	169	285	3,2	4,6	7,8	22,1	21,2	21,5	79,2
GPN, ukrepi so dovoljeni	1.364	118	171	289	3,2	4,9	8,1	16,5	17,6	17,1	61,5
GPN, ukrepi niso dovoljeni	781	39	165	203	1,0	4,2	5,2				
Varovalni gozdovi	10.631	61	146	207	1,4	3,2	4,6	10,7	9,8	10,1	45,5
Skupaj vsi gozdovi	144.335	112	167	279	3,0	4,5	7,5	21,5	20,3	20,8	77,2
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	120.150	116	169	285	3,1	4,6	7,8	22,0	21,3	21,6	79,1
GPN, ukrepi so dovoljeni	1.061	125	170	294	3,3	4,8	8,1	16,2	17,8	17,1	62,6
GPN, ukrepi niso dovoljeni	558	39	150	189	1,0	4,0	4,9				
Varovalni gozdovi	8.271	65	141	205	1,4	3,0	4,4	10,2	9,8	9,9	46,1
Skupaj vsi gozdovi	130.039	112	167	280	3,0	4,5	7,6	21,5	20,6	21,0	77,5
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	10.978	126	165	292	3,2	4,3	7,6	22,5	19,3	20,7	79,6
GPN, ukrepi so dovoljeni	134	97	148	245	2,6	4,1	6,8	18,2	19,7	19,1	69,3
GPN, ukrepi niso dovoljeni	223	38	202	239	1,0	4,9	5,9				
Varovalni gozdovi	2.279	50	164	214	1,2	3,9	5,1	13,1	9,7	10,5	44,3
Skupaj vsi gozdovi	13.614	112	165	277	2,9	4,3	7,1	21,6	17,3	19,0	74,2
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	431	88	170	257	2,2	4,4	6,6	20,2	17,7	18,6	71,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	169	95	199	294	2,7	6,5	9,1	17,2	14,9	15,6	50,5
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0				
Varovalni gozdovi	81	26	169	195	0,7	4,8	5,6	9,3	8,8	8,9	31,1
Skupaj vsi gozdovi	681	82	177	259	2,1	5,0	7,1	19,0	15,9	16,9	61,3

Gozdnogospodarsko območje (v nadaljevanju GGO) Ljubljana meri 250.380 ha, od tega je 144.335 ha gozdov in obsega osrednjo Slovenijo. Gozdnatost je 57,6 %. V njegovem osrčju leži Ljubljanska kotlina, pečat mu daje glavno mesto RS. V območju živi 610.000 prebivalcev, od tega skoraj polovica, to je 286.700, v Ljubljani. Na severu sega GGO v Kamniške Alpe, na vzhodu pokriva Zasavje do Zidanega mosta, na južnem delu se vanj raztezajo obronki Dinarskega gorovja kot so Logaška planota in Mokriški masiv, severozahodni del pa pokriva Polhograjsko hribovje.

Obsega območja 31 občin in 8 lovsko upravljaljskih območij (v nadaljevanju LUO). V GGO Ljubljana leži v večini le Zasavsko LUO, ostala LUO pa segajo vanj z različno velikimi deleži.

GGO Ljubljana sega v štiri fitogeografska območja in sicer alpsko, predalpsko, dinarsko in preddinarsko, kar se odraža tudi v pestri vegetacijski sestavi gozdov. Od vseh 19 različnih skupin gozdnih rastiščnih tipov v Sloveniji, jih je na območju GGO Ljubljana 16, znotraj katerih lahko razlikujemo 39 gozdnih rastiščnih tipov (GRT) – polovico vseh slovenskih. Prevladujeta skupini Podgorska bukovja na silikatnih kamninah in Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah, ki skupaj zavzemata dobro polovico površine gozdov. Večji delež gozdne površine predstavljajo še Dinarska jelova bukovja in Toploljubna bukovja.

V GGO se nahaja 68 posebnih varstvenih območij Natura 2000, med katerimi je tudi pet kompleksnih. Območja se razprostirajo na 28,9 % površine gozdov GGO, večina (64) je bila opredeljena na podlagi direktive o habitatih (SAC), štiri pa na podlagi direktive o pticah (SPA). V območjih Natura 2000 je tudi 11 upravljaljskih con, ki so vezane na vrste in habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju. V GGO je osem gozdnih habitatnih tipov Natura 2000, ki predstavljajo 12,7 %

površine gozdov.

Ekološki dejavniki v GGO Ljubljana v splošnem nudijo prostoživečim živalskim vrstam ugodne življenjske pogoje, pri čemer ima pestrost ekoloških dejavnikov za posledico tudi pestrost živalskega sveta. Habitatne značilnosti posameznih vrst se stalno spreminjajo, praviloma v smer slabših razmer za specialiste v izboru habitatov in nekoliko ugodnejše za generaliste ter tiste živalske vrste, ki se lahko s svojo prilagodljivostjo na bližino človeka razmeroma hitro odzivajo na spremenjene življenjske razmere.

V GGO močno prevladujejo zasebni gozdovi (90 %), državnih je slabo desetino. Glede na kategorije prevladujejo večnamenski gozdovi (91 %), varovalnih gozdov je 7,4 %, gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi je 0,9 %, gozdnih rezervatov pa 0,5 %. GGO je razdeljeno na 30 gozdnogospodarskih enot, gozdovi v GGO pa so razdeljeni v trinajst rastiščno gojitvenih razredov. V drevesni sestavi prevladujejo listavci s 60 % v lesni zalogi. Med drevesnimi vrstami prevladujeta bukev (38 %) in smreka (27 %). Med razvojnimi fazami prevladujejo debeljaki (51 % površine gozdov), močno pa se je povečal delež sestojev v obnovi (iz 9 na 17 %) zaradi močnih sanitarnih sečenj kot posledice sanacije ujm, ki so botrovale sprožitvi procesa močnega in obsežnega pomlajevanja gozdov predvsem v zahodnem in osrednjem delu GGO.

Gozdove območja in gospodarjenje v njem so namreč v preteklem desetletju močno zaznamovale ujme, ki so bile vzrok 67 % vsega realiziranega poseka. Zaradi žledoloma v letu 2014 je bilo posekano 39 %, zaradi gradacije podlubnikov, ki je sledila v letih 2015 – 2019 pa 43 % vsega sanitarnega poseka. V letih 2013 in 2017 pa je gozdove močno poškodoval še vetrolom.

Glavni problemi pri gospodarjenju z gozdovi v GGO so povečana tveganja pri gospodarjenju z gozdovi, zagotavljanje izvedbe nujnih del v zasebnih gozdovih ob velikih potrebah po vlaganjih v gozdove in premajhnem zanimanju in skrbi velikega deleža lastnikov gozdov za svojo gozdno posest, veliko število in velik obseg posegov v gozd in gozdni prostor ter dejavnosti, ki vnašajo nemir v gozd in pomanjkljiv gozdni nadzor, neustrezna drevesna sestava v luči podnebnih sprememb in močno poškodovani gozdovi z oteženim pomlajevanje v zahodnem visokokraškem delu območja. Ključne prednosti za vnaprej pa vidimo v učinkoviti in v glavnem zaključeni sanaciji gozdov po ujmah, večinoma sorazmerno dobro ohranjenih gozdovih, dobrem delu terenskega kadra ZGS, izvedbi velikega števila uspešnih tečajev za izobraževanje lastnikov gozdov, dobrem delu z lastniki gozdov in z drugimi deležniki ter dobri komunikaciji z javnostjo, zagotovitvi velikega števila virov in velikega obsega sredstev za vlaganja v gozdove, digitalizaciji in spletnemu dostopu do podatkov o gozdovih, izboljšanju dostopnosti gozdov za gospodarjenje in uvajanju novih tehnologij za izvedbo del v gozdovih, ki omogočajo hitrejša in bolj varna dela v gozdovih.

Najpomembnejši gozdnogospodarski cilji v GGO so proizvodnja lesa in dohodek iz gozda, ohranjanje ugodnega stanja voda, varstvo narave in ohranjanje rastlinskih ter živalskih vrst, čiščenje zraka in regulacija klime, rekreacija in turizem in zagotavljanje ponorov ogljika.

Temeljne strategije, ki bodo glede na izpostavljene probleme zagotavljale uresničevanje postavljenih gozdnogospodarskih ciljev pa so ohranjanje površine gozdov, predvsem zavarovanih gozdov, strnjenih gozdnih kompleksov, gozdov v kmetijski in primestni krajini in gozdov pomembnih za ohranjanje virov pitne vode, zagotavljanje večnamenske vloge gozdov in blaženje konfliktov med različnimi deležniki, izobraževanje lastnikov gozdov in osveščanje javnosti, zagotavljanje biotske pestrosti in prilagojenega gospodarjenja na območjih Natura 2000, zagotavljanje razvoja gozdov z ustrezno zgradbo gozdov in drevesno sestavo, ustrezni koncepti nege, obnove in varstva gozdov za zagotavljanje stabilnosti gozdnih sestojev in za prilagajanje na podnebne spremembe in blaženje le teh, zagotavljanje sanacij ujm, akumulacija lesne zaloge in s tem zagotavljanje ponorov ogljika, intenziviranje gospodarjenja v varovalnih in zaščitnih gozdovih, povečanje odprtosti gozdov z gozdnimi prometnicami in redno vzdrževanje teh, uvajanje sodobnih tehnologij za delo v gozdu, intenziviranje gospodarjenja v zasebnih gozdovih, usmerjanje gospodarjenja v mestnih in primestnih gozdovih, usklajevanje odnosov gozd – prostoživeče živali na območjih, kjer prihaja do težav na tem področju in aktivno sodelovanje z vsemi deležniki v prostoru.

0 UVOD

Gozdnogospodarski načrt (v nadaljevanju GGN) GGO za obdobje 2021 do 2030 je šesti območni načrt. Pravne podlage za izdelavo GGN GGO so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007);
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16);
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.);
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20).

Druge pravne podlage, ki vplivajo na vsebino GGN GGO za obdobje 2021-2030 so še:

- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20);
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO 1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrtA, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 - GZ, 21/18, ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20);
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg).

V načrtu se pojavljajo naslednje kratice ali okrajšave:

GGN – gozdnogospodarski načrt,
 GGO – gozdnogospodarsko območje,
 GGE – gozdnogospodarska enota,
 LUO – lovsko upravljavsko območje,
 LPN – lovišče s posebnim namenom,
 LUN – lovsko upravljavski načrt,
 ON – območni načrt,
 LD – lovska družina,
 Igl. – iglavci,
 List. – listavci,
 Pl. list. – plemeniti listavci,
 Dv. – drevesna vrsta,
 Dr. tr. list. – drugi trdi listavci,
 Meh. list. – mehki listavci,
 RGR – rastiščnogojitveni razred,
 GPN – gozd s posebnim namenom,
 GRT – gozdni rastiščni tip,
 GHT – gozdni habitatni tip,
 DKN – digitalni katastrski načrt,
 LZ – lesna zaloga,
 PR – prirastek,
 SVP – stalna vzorčna ploskev,
 DOF – digitalni ortofoto posnetek,
 OE – območna enota,
 KE – krajevna enota,
 SVP – stalne vzorčne ploskve,
 KVM – kontrolna vzorčna metoda,

ITV – invazivna tujerodna vrsta,
ZG – zasebni gozdovi,
DG – državni gozdovi,
ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
ZRSVN – Zavod RS za varstvo narave,
ZVKD – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
DRSV – Direkcija RS za vode,
PRP – program razvoja podeželja,
NGP – Nacionalni gozdni program
OPN – občinski prostorski načrt,
EPO – Ekološko pomembno območje,
SKZG RS – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS,
SiDG – Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
Uredba – Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, Uradni list RS, št. 88/05,
56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20,
EU – Evropska skupnost.

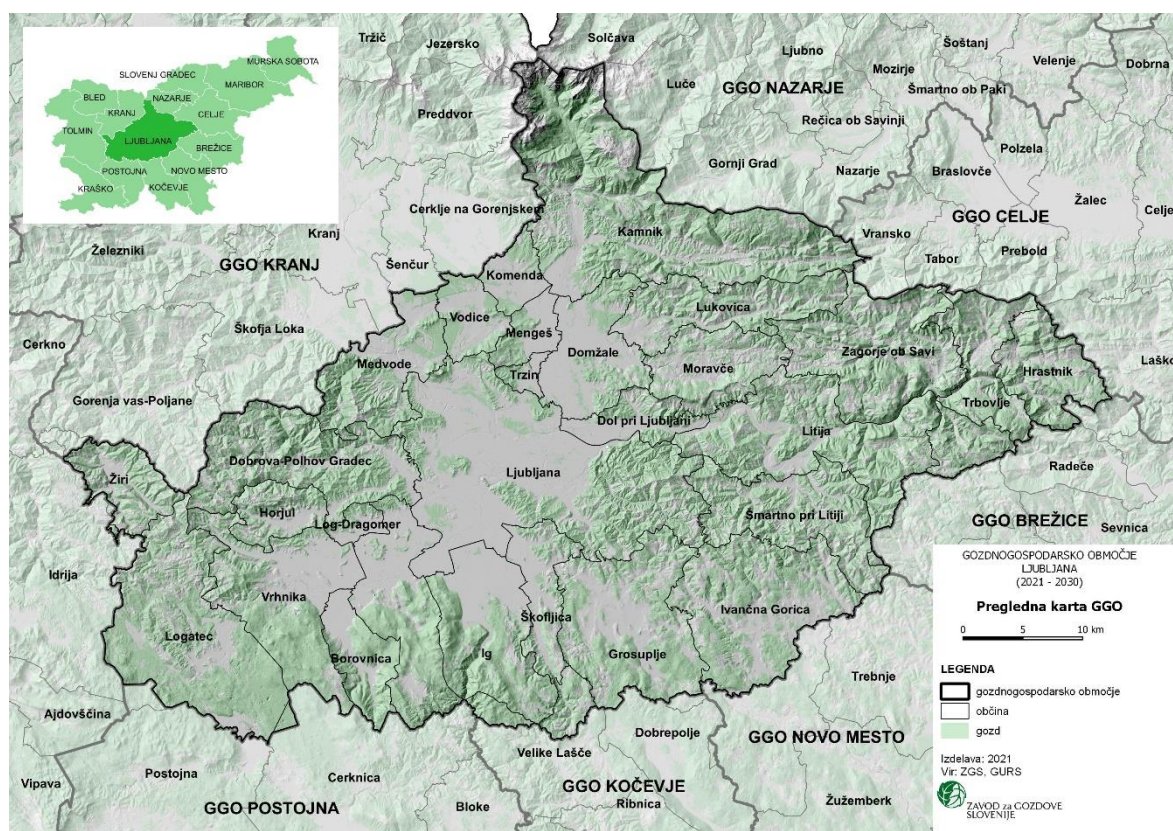
1 OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA

1.1 Lega območja

GGO meri 250.380 ha, od tega je 144.335 ha gozdov in pokriva osrednjo Slovenijo. V njegovem osrčju leži Ljubljanska kotlina. Na severu sega v Kamniške Alpe, na vzhodu pokriva Zasavje do Zidanega mosta, na južnem delu se vanj raztezajo obronki Dinarskega gorovja kot so Logaška planota in Mokrški masiv, severozahodni del pa pokriva Polhograjsko hribovje.

V njem je 31 občin: Borovnica, Brezovica, Cerknica (del), Dobrova – Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Domžale, Grosuplje (del), Horjul, Hrastnik, Idrija (del), Ig, Ivančna Gorica (del), Kamnik, Komenda, Litija (del), Ljubljana, Log-Dragomer, Logatec (del), Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Škofljica, Šmartno pri Litiji, Trbovlje, Trzin, Velike Lašče (del), Vodice, Vrhnika, Zagorje in Žiri (del).

Pokrito je z osmimi Lovsko upravljivskimi območji (LUO): Gorenjsko, Kamniško-Savinjsko, Zasavsko, Novomeško, Kočevsko-Belokranjsko, Notranjsko, Zahodno visoko Kraško in Savinjsko-Kozjansko LUO. V GGO Ljubljana leži v večini le Zasavsko LUO, ostala LUO pa segajo vanj z manjšimi deleži.

Slika 1: Pregledna karta GGO

1.2 Opis naravnih razmer

1.2.1 Orografske značilnosti območja

Površje območja je zelo raznoliko. Za osrednji del z Ljubljansko in Grosupeljsko kotlino je značilen rečno akumulacijski tip površja, za južni del dolomitni in delno tudi apneniški kraški tip, za vzhodni in zahodni del pa rečno erozijski tip površja. Skrajni severni del (Kamniške Alpe), z najvišjo točko območja (Grintovec, 2.558 m) pa sodi v ledeniški tip površja [61].

Planine, med njimi Velika planina in Menina planina, ločujejo rečne doline (npr.: dolina Kamniške Bistrice, Tuhinjska dolina, dolina Črnega grabna, Moravska dolina). Posavsko hribovje prereže kanjon reke Save, ki na skrajnem vzhodnem robu območja doseže tudi najnižjo točko v območju (189 m). Južno od Posavskega hribovja postane površje vse bolj gričevnat. Največjo ravnino predstavlja Ljubljanska kotlina z Ljubljanskim barjem in Ljubljanskim poljem, ki se nadaljuje v Domžalsko – Kamniško ravnico.

Polovica gozdov leži višje od 600 m. Povprečen naklon je 22°.

1.2.2 Značilnosti podnebja

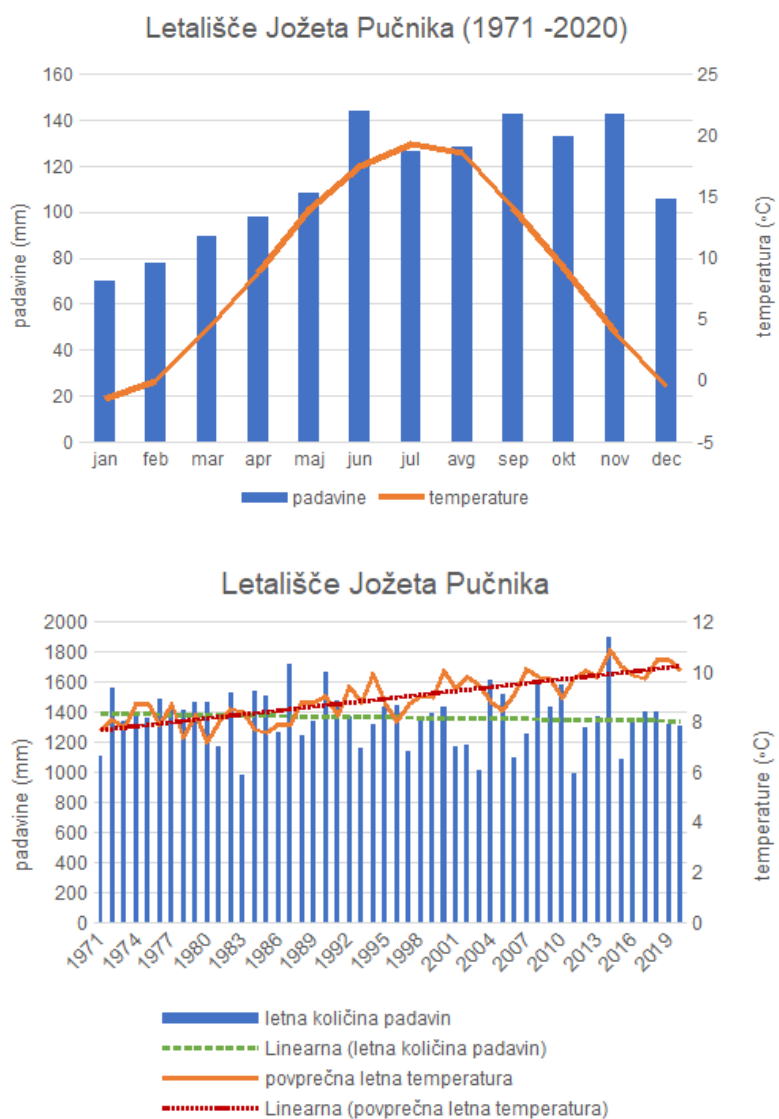
V območju se prepletajo trije tipi podnebja. Za največji, to je osrednji in vzhodni del, je značilno zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije, in sicer za zahodni del zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije, za osrednji, vzhodni in južni del pa zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije. Za skrajni severni del s Kamniškimi Alpami je značilno gorsko podnebje nižjega gorskega sveta v zahodni Sloveniji, medtem ko je za najvišje vrhove značilno podnebje višjega gorskega sveta. V nadaljevanju so prikazani podatki meritev letne količine padavin in povprečne letne temperature ter povprečne mesečne količine padavin in povprečne mesečne temperature v obdobju od leta 1971 do 2020, na reprezentativnih meteoroloških postajah znotraj posameznega podnebnega tipa znotraj GGO.

V Ljubljani, ki leži v pasu zmernega celinskega podnebja osrednje Slovenije, se je v letih od 2011 do 2020 povprečna letna temperatura gibala med 11,6 in 12,6 °C. Letno je padlo od 1.000 mm padavin v letu 2011 (najmanj) do 1.840 mm v letu 2014 (največ). Le v letu 2011 ni bilo dni z viharim vetrom, sicer pa je bilo takšnih dni največ v letih 2012 in 2020 (po štiri). Dni z močnim vetrom je bilo najmanj v letu 2018 (43), največ pa v letih 2014 in 2020 (po 58). V letu 2014 je bilo tudi največ dni s točo, to je osem [1]. V istem letu se je zgodil doslej najhujši žledolom v Sloveniji, ki je močno prizadel tudi ljubljansko GGO.

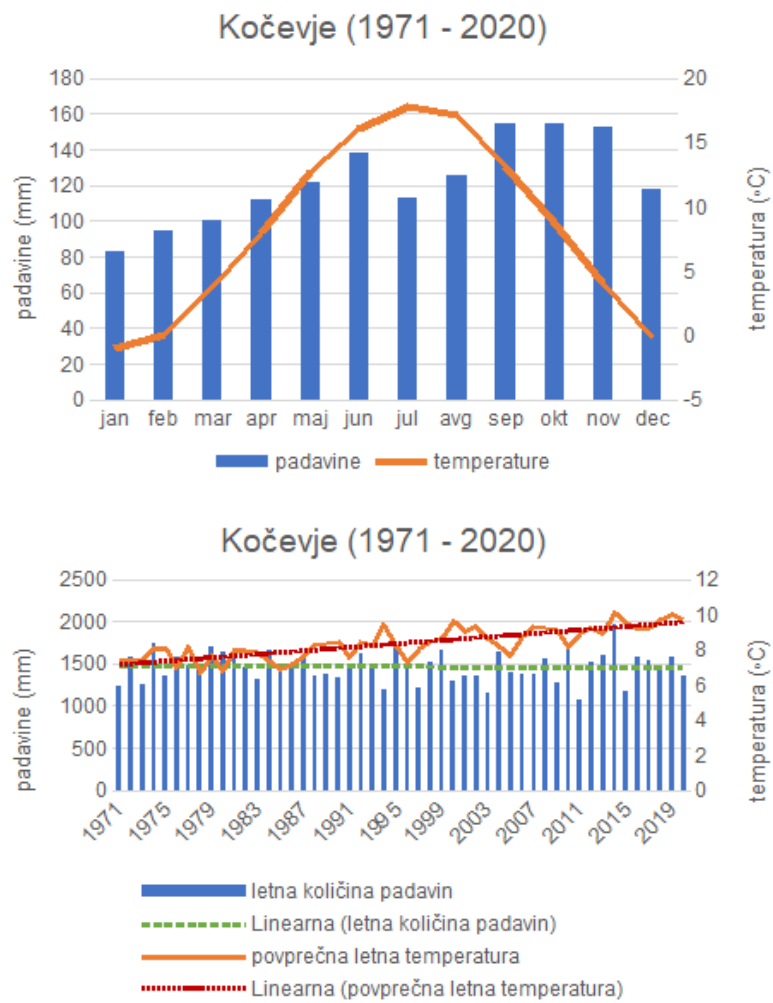
Če pogledamo podatke za zadnji dve desetletji, se v tem obdobju podnebne razmere bistveno niso spremenile, če pa jih primerjamo s podatki iz bolj oddaljenega obdobja med leti 1971 in 1980, ko je bila v Ljubljani povprečna letna temperatura med 9,5 in 10,4 °C, močno vetrovnih dni pa je bilo letno le od 7 do 18, se nam jasno pokažeta trenda segrevanja ozračja in kopičenja ekstremnih klimatskih dogodkov [18].

Tudi količina padavin postaja problematična, saj se je skozi desetletja marsikje znižala. Na primer, v Kamniški Bistrici je v obdobju od 1971 do 1980 padlo povprečno letno 2.220 mm padavin, v letih od 2011 do 2020 pa le 2.070 mm.

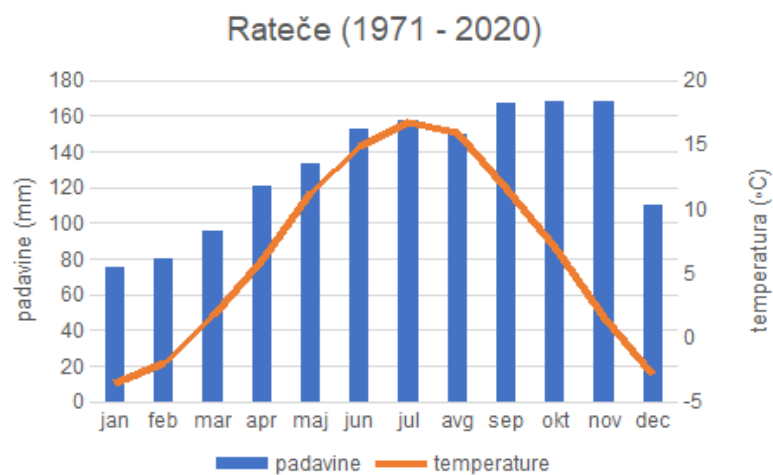
Posledice neugodnih podnebnih sprememb, ki se odražajo na rasti in razvoju gozda, so tako neposredne kot posredne. Neposredne narekujejo ujme, posredne pa slabšanje razmer za posamezne drevesne vrste (še posebej za smreko), za ostale rastlinske vrste, živalske vrste in glive. Slabšajo pa se tudi razmere v različnih habitatih (najbolj tiste, ki so vezani na vodo).

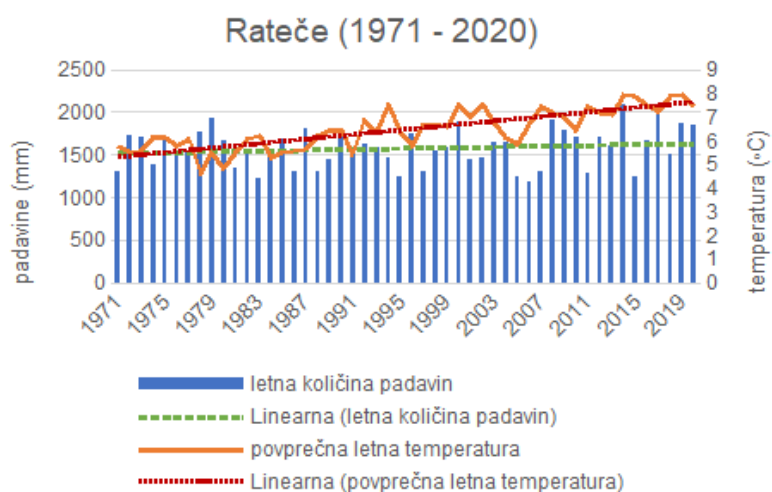

Slika 2: Zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije – spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji letališča Jožeta Pučnika [60].

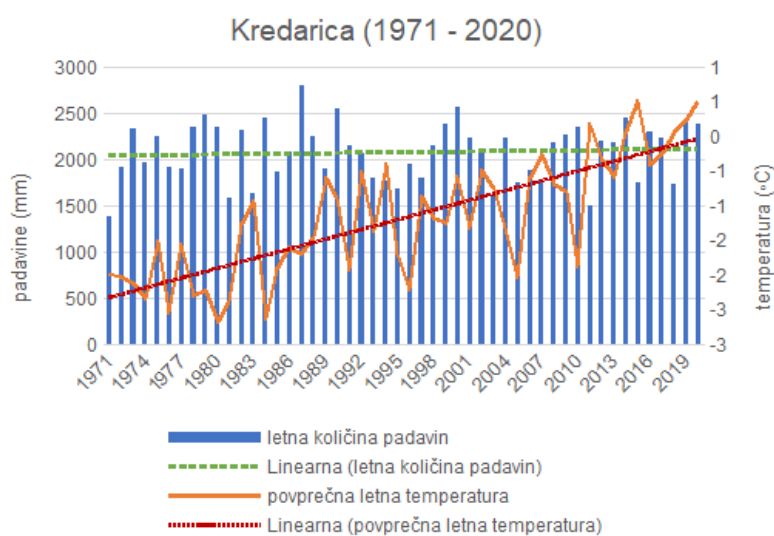
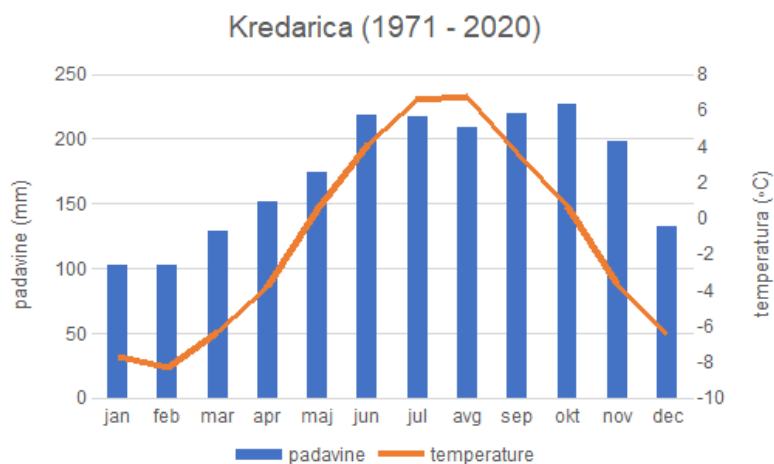

Slika 3: Zmerno celinsko podnebje zahodne in južne Slovenije – spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Kočevje [60].

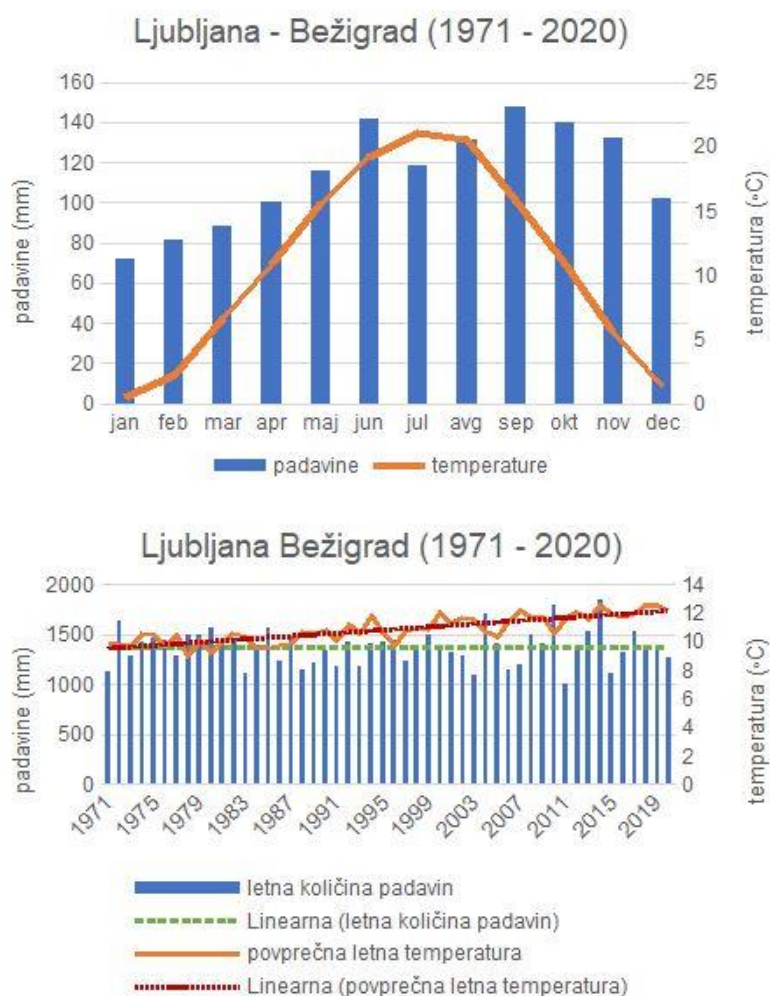

Slika 4: Podnebje nižjega gorskega sveta zahodne Slovenije – spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Rateče [60].

Slika 5: Podnebje višjega gorskega sveta – spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Kredarica [60].

Slika 6: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971-2020 na meteorološki postaji Ljubljana – Bežigrad [60].

1.2.3 Hidrološke in hidrogeološke razmere

Vsi vodotoki sodijo v vodozbirno območje reke Save. Njena največja pritoka s severa sta Kamniška Bistrica, ki se napaja z vodami Črne, Nevljice, Radomlje in Rače, ter Medija. Glavni pritok Save z juga je Ljubljanica z Iško, Borovniščico in Gradaščico. Med stoječimi vodami sta največji umetno nastali jezera Zbiljsko in Gradiško jezero.

Značaj Ljubljanice je izrazito kraški s spomladanskimi in jesenskimi poplavami Ljubljanskega barja in Planinskega polja. Pogoste poplave so tudi v osrednjem delu območja v dolinah Horjulščice in Gradaščice, na severu, kjer poplavljata Nevljica in Kamniška Bistrica, na jugu pri Radohovi vasi in Lučah, na Radenskem polju in Muljavskem polju ter na vzhodu na območju od Jevnice in Kresnic do Sp. Loga in Save.

Poudarjen hudourniški značaj ima večina severnih pritokov Save. Med njimi je največja Kamniška Bistrica s pritoki. V vzhodnem delu območja ima značaj hudournika Medija z večino pritokov, na jugozahodu pa Gradaščica, Horjulka, Iščica, Iška, Sora in Račeva. Ob teh vodotokih so največja erozijska območja v GGO.

Predeli, kjer se predvsem ob izrednih količinah padavin pojavljajo zemeljski plazovi, so območje Rovt in Žirov, porečje Podlipščice nad Podlipo, nestabilne strmine Polhograjskih Dolomitov, območje Kolovca in Črnega grabna ter degradirane površine med Zagorjem ob Savi in Hrastnikom. V

Kamniških Alpah in na Čemšeniški planini se pojavljajo snežni plazovi (plazovita območja).

Med gozdnimi habitatnimi tipi, ki so vezani na vodo in so prisotni v območju, so Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (91E0) (ob Savi in Kamniški Bistrici s pritoki, Zadnje struge pri Suhadolah), bazična nizka barja (Ljubljansko barje, Planinsko polje) in prehodna barja (Češeniške in Prevojske gmajne).

1.2.4 Geološke in pedološke značilnosti območja

Matično podlago skrajno severnega dela s Kamniškimi Alpami tvorijo pretežno apnenci, na položnejših pobočjih južno od Kravca in Velike planine prevladujejo dolomiti. Tla so rendzina na apnencu in dolomitu ter rendzina na moreni in pobočnem grušču. Tudi na Menini planini prevladujejo apnenci, s prevladujočim talnim tipom rendzina.

V Posavskem hribovju se prepletajo skrilavi glinavci, dolomit in apnenec. Na vzhodnem delu nad Trbovljami in Hrastnikom prevladuje debeložrnat pretežno masiven dolomit, severno in južno od Save pa kremenov peščenjak. Tla so večinoma rjava pokarbonatna na apnencu in dolomitu, nad Savo pa distrična rjava tla na skrilavih glinavcih in peščenjaki.

Ljubljansko kotlino in Kamniško polje sestavljajo prod, zaglinjeni prod in pesek, na katerih so se razvila evtrična rjava tla. Za Ljubljansko barje so značilni jezerski in barski sedimenti, prekrivajo pa jih šotna tla nizkega barja, amfigleji ter glej na organskem podtalju.

V Polhograjskem hribovju so zastopani laporni in oolitni apnenec, dolomit, skrilavi glinovec, alevrolit, peščenjak in konglomerat. Tla so distrična rjava na skrilavih glinavcih in peščenjaki oziroma rjava pokarbonatna tla in rendzine na apnencu in dolomitu.

Značilna podlaga širšega območja Logatca so apnenci in dolomiti s prevladujočima talnima tipoma rendzin in rjavih pokarbonatnih tal.

1.3 Vegetacijski oris območja

GGO Ljubljana sega v štiri fitogeografska območja in sicer alpsko, predalpsko, dinarsko in preddinarsko, kar se odraža tudi v pestri vegetacijski sestavi gozdov. Od vseh 19 različnih skupin gozdnih rastiščnih tipov v Sloveniji, jih je na območju GGO Ljubljana 16, znotraj katerih lahko razlikujemo 39 gozdnih rastiščnih tipov (v nadaljevanju GRT) – polovico vseh slovenskih. Prevladujeta skupini Podgorska bukovja na silikatnih kamninah in Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah, ki skupaj zavzemata dobro polovico površine gozdov. Večji delež gozdne površine predstavljajo še Jelova bukovja in Toploljubna bukovja.

Največje fitogeografsko območje je Predalpsko fitogeografsko območje, ki se razprostira v osrednjem delu GGO. Med GRT prevladujeta Kisloljubno bukovje z rebrenjačo in Predalpskopodgorsko bukovje na karbonatih. Deleže od 5 do 10 % imajo še GRT Kisloljubno rdečeborovje, Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje in Osojno bukovje s kresničjem.

Preglednica 3: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov

Skupina gozdnih rastiščnih tipov Gozdni rastiščni tipi	Površina ha	Delež %
1. Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	955	0,6
Vrbovje s topolom	308	0,2
Nižinsko črnojelševje	644	0,4
Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	2	0,0
2. Dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	673	0,5
Dobovje in dobovo belogabrovje	673	0,5
3. Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.727	1,9
Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	1.027	0,7
Predalpsko gradnovo belogabrovje	1.700	1,2
4. Gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	1.687	1,2

Skupina gozdnih rastiščnih tipov	Površina	Delež
Gozdni rastiščni tipi	ha	%
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	1.687	1,2
5. Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	32.766	22,7
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	10.384	7,2
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	16.267	11,3
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	6.115	4,2
6. Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	38.487	26,7
Kisloljubno gradnovo bukovje	308	0,2
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	38.179	26,5
7. Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	13.411	9,3
Osojno bukovje s kresničevjem	6.388	4,4
Preddinarsko gorsko bukovje	469	0,3
Predalpsko gorsko bukovje	4.129	2,9
Alpsko bukovje s črnim telohom	270	0,2
Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	697	0,5
Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	503	0,3
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	956	0,7
8. Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	0	0,0
9. Jelova-bukovja	19.416	13,5
Dinarsko jelovo bukovje	19.344	13,4
Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	73	0,1
10. Javorovja, velikojesenovja in lipovja	624	0,5
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	95	0,1
Pobočno velikojesenovje	264	0,2
Javorovje s praprotni	265	0,2
11. Toploljubna bukovja	12.578	8,7
Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toplotoljubno bukovje	4.038	2,8
Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	8.539	5,9
12. Gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev	3.684	2,5
Bazoljubno gradnovje	336	0,2
Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	2.004	1,4
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	1.344	0,9
13. Kisloljubna rdečeborovja	7.926	5,5
Kisloljubno rdečeborovje	7.926	5,5
14. Bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	1.502	1,0
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1.500	1,0
Bazoljubno črnoborovje	1	0,0
15. Jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah	671	0,5
Dinarsko jelovje na skalovju	278	0,2
Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih	149	0,1
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	245	0,2
16. Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	5.314	3,7
Jelovje s praprotni	3.417	2,4
Jelovje s trikrpim bičnikom	1.474	1,0
Smrekovje s trikrpim bičnikom	423	0,3
17. Barjanska smrekovja in ruševja	0	0,0
18. Macesnovja	18	0,0
Macesnovje	18	0,0
19. Ruševja	706	0,5
Alpsko ruševje	706	0,5
Skupaj	144.335	100,0

Na skrajnem severnem delu je najmanjše Alpsko fitogeografsko območje. Poteka severno od Tuhinjske doline, kjer sega na Menino planino. Nato gre severno od doline Črne na Veliko planino in severno od doline Bistričice na območje Kamniškega vrha. Obsega še območje Kamniške Bistrice, kjer se dviguje na območje Kamniško Savinjskih Alp. Največje deleže površine poraščajo GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo, Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih, Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje in Predalpsko gorsko bukovje. Najvišje lege zavzemajo GRT Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico, Bukovje s polžarko in javorovo bukovje ter GRT Alpsko ruševje. Prisotni so predvsem na območju Kamniške Bistrice, Velike in Menine Planine.

Preddinarsko fitogeografsko območje vključuje Zasavsko hribovje (GGE Polje, Litija-Šmartno, Primskovo). Na jugu se razprostira na gričevnatem svetu GGE Grosuplje in Ivančna Gorica. Prevladuje GRT Kisloljubno bukovje z rebrenjačo (dve petini površine). Sledita GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje na dobri petini površine gozdov in Gradnovo bukovje na izpranih tleh na osmini površine gozdov. Strma, prisojna in sušna pobočja porašča GRT Preddinarsko-dinarsko

toploljubno bukovje. Na strmih osojnih pobočjih se nahaja Osojno bukovje s kresničjem. Nižje lege poraščata GRT Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje in Kisloljubno gradnovo belogabrovje.

Dinarsko fitogeografsko območje je na jugozahodnem delu GGO. Na severu ga omejuje Ljubljansko barje, na vzhodu pa Želimeljska dolina. Od tam se širi proti zahodu na Krmsko pogorje, Menišijo in Hrušico. Štiri petine površine gozdov zavzema GRT Dinarsko jelovo bukovje. Večji delež gozdov porašča še GRT Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje. Vsak s po 4 % gozdov sta prisotna GRT Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje ter GRT Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje.

V GGO je osem gozdnih habitatnih tipov Natura 2000 (Priloge, poglavje 13.14), ki predstavljajo 12,7 % površine gozdov. Po površini so najbolj razširjeni Ilirski bukovi gozdovi (91K0), ki zavzemajo kar 89,2 % površine vseh gozdnih habitatnih tipov (v nadaljevanju GHT) Natura 2000. Poleg Ilirskih bukovih gozdov se od gozdnih habitatnih tipov v območju pojavljajo še Ruševje z dlakavim slečem (4070*; 4,1 % površine GHT), Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih (9180*; 3,8 % površine GHT), Jugovzhodno-evropski gozdovi rdečega bora (91R0; 1 % površine GHT) in Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi (9110; 1,2 % površine GHT). Gozdni habitatni tipi z manj kot 1 % površine vseh GHT so Ilirski hrastovobelogabrovi gozdovi (91L0), Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (91E0*) in Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do subalpinskega pasu (9410). Trije GHT so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo, zato so opredeljeni kot prednostni (označeni z *) [13].

Gozdni rastiščni tipi, ki so določeni v GGO se nahajajo znotraj različnih območij Natura 2000. Seznam vključenosti gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000 je naveden v poglavju Priloge, poglavje 13.5.

Prostorski prikaz gozdnih rastiščnih tipov je prikazan na karti K v Poglavju 12.

1.4 Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov

Ekološki dejavniki v GGO Ljubljana v splošnem nudijo prostoživečim živalskim vrstam ugodne življenjske pogoje, pri čemer ima pestrost ekoloških dejavnikov za posledico tudi pestrost živalskega sveta. Habitatne značilnosti posameznih vrst se stalno spreminjajo, praviloma v smer slabših razmer za specialiste v izboru habitatov in nekoliko ugodnejše za generaliste ter tiste živalske vrste, ki se lahko s svojo prilagodljivostjo na bližino človeka razmeroma hitro odzivajo na spremenjene življenjske razmere.

Vrste, ki so vezane na kulturno krajino zaradi slabšanja njene ekološke pestrosti in rabe novih okolju manj prijaznih tehnologij kmetijske proizvodnje, izginjajo. Pri tem velja izpostaviti predvsem poljsko jerebico, »naravnega« fazana in poljskega zajca, poleg njih pa tudi številne druge (tudi zavarovane) prostoživeče živalske vrste, predvsem ptice.

Habitate za veliko divjad ocenjujemo za zelo ustrezne, saj se populacije teh vrst divjadi ohranjajo, so v dinamično stabilnem ravnovesju z okoljem, nekatere pa se celo ciklično krepijo (navadni jelen, divji prašič). Izjema je morda le visokokraški del GGO na južnem in jugozahodnem delu GGO, kjer mestoma primanjkuje travno-pašniških površin, ki bi predstavljale tudi omilitvene površine v vedno izpostavljenih odnosih vpliva rastlinojede divjadi na gozdni ekosistem. Vse subpopulacije jelenjadi, divjega prašiča, muflona in gamsa v območju so v ugodnem stanju in imajo ugodno okolje za razvoj. Gozdnatost območja, razen GGE Kamniška Bistrica, Mokrc, Menišija in Ravnik, ne presega 80 %. Sicer z naraščanjem gozdnatosti habitatni vedno bolj ustrezajo jelenjadi, medtem ko srnjadi in gamsu manj, a sta ti vrsti razpršeni na različnih delih GGO, njihove populacije pa stabilne. Z vremenskimi ujmami in posledično pomladitvijo gozdnatih površin so nastale nove razmere, ki delu živalskega spektra ustreza. V drugih predelih območja so gozdovi in kmetijske površine izrazito prepletene, z dolgim gozdnim robom, in tako predstavljajo ugodne habitate za številne vrste. Vrste, ki so vezane na posamezne sukcesijske stadije pa z nadaljnjim razvojem sukcesije izginjajo.

Od tujerodnih vrst v GGO Ljubljana najdemo muflona v več kolonijah v severnem in vzhodnem delu območja, damjaka v vzhodnem delu območja in kot pobegle živali iz obor, pižmovko in nutrijo (obe sodita med invazivne vrste), ki naseljujeta obvodne habitate od Ljubljanskega Barja z reko Ljubljanico

do reke Save z nekaterimi pritoki. Vpliv obeh rastlinojedih vrst na gozdni ekosistem je majhen, vrsti se prostorsko ne širita, sta pa predmet lovskega načrtovanja in trajnostne rabe. Najbolj invazivna tujerodna vrsta je nutrija, katere številčnost je v porastu in je ni možno uravnavati samo z odstrelom. Med zavarovanimi vrstami so v GGO prisotne vse tri vrste velikih zveri, ki narekujejo zaris in obstoj območja Natura 2000 na jugovzhodnem - jugozahodnem delu GGO. Stanje njihovih habitatov je ugodno. V območju najdemo tudi številne ujede in sove, ki živijo v zanje tipičnih habitatih. Stanje vrst in njihovih habitatov je večinoma ugodno. Izpostavljamo pomen življenjskega prostora za ptice na Ljubljanskem Barju, kjer se stalno ali prehodno zadržuje veliko število redkih in ogroženih vrst ptic. Kot gnezdečo vrsto v Zasavju posebej izpostavljamo zelo redko črno štokljo. V visokogorju, na severnem delu GGO (GGE Kamniška Bistrica), je od gozdnih kur še moč zaznati velikega petelina, ki je bil v preteklosti razširjen tudi v južnem delu območja na visokem Krasu, v Polhograjskih Dolomitih in v Zasavju, a je iz vseh naštetih delov GGO izginil. Glavni razlog je spreminjanje gozdov k bolj naravnim tvorbam skladno s slovenskim konceptom trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, ki pa so za divjega petelina, v primerjavi z golosečnim sistemom, neugodna. Pomemben dejavnik ogrožanja populacij divjega petelina je nemir, ki ga vnaša človek (turizem, nabiralništvo), deloma pa tudi vpliv plenilcev, od katerih je večina zavarovana. Tudi gozdni jereb je vse redkejši, vzroki pa so podobni kot pri divjem petelinu. Rušavec in belka sta prisotna le v GGE Kamniška Bistrica, kjer imata v območju tudi najugodnejše naravne pogoje.

Gozdni ekosistem v GGO je vedno bolj izpostavljen pritiskom človeka (infrastruktura, rekreacija, nabiralništvo). GGO s centrom Slovenije v prestolnici je čedalje bolj prepreženo z infrastrukturnimi – linijskimi elementi, kot so predvsem avtoceste in energetske linije, od katerih prve neposredno povzročajo motnjo v migracijskih tokovih živali z večjim arealom aktivnosti (jelenjad, divji prašič, velike zveri) ter povzročajo tudi smrtnost na prometnicah, druge pa predstavljajo motnjo s sevanjem in povečano dostopnostjo ljudi v nekdanje mirne predele narave. V naravnem okolju GGO sta lokalno (Zasavje, Visoki Kras – Mokrc, Rakitna, Ig, Vrhnika, Kamniška Bistrica ...) posebej moteča tudi nedovoljena vožnja z motornimi vozili v naravnem okolju (cross motorji, štirikolesniki, motorne sani ...). Zaradi neučinkovitosti predpisov in nadzora je ta dejavnost čedalje bolj množična in predrzna. Pretirano nabiralništvo stranskih gozdnih proizvodov v posameznih lokalnih območjih vpliva na naravno ponudbo hrane za živalski svet in povečan vpliv na naravne življenjske procese. Večina dejavnosti v gozdnem prostoru, ki niso povezane z gospodarjenjem z gozdom, ni načrtovana, poteka stihijno in brez upoštevanja naravnih ciklov (rastlinja in živalskega sveta) ter souporabnikov v prostoru, kar ruši tudi naravno ravnovesje med rastlinskim in živalskim svetom. Naravno ravnovesje je tako v delu GGO Ljubljana (jugozahodni del) načeto tudi zaradi (še vedno) porušeni odnosov med rastlinojedo parkljasto divjadjo in njenim (gozdnim) okoljem, kar pomeni moten normalen razvoj gozda v fazi obnove sestojev. O habitatih v GGO je več zapisanega v drugih poglavjih. O prisotnosti divjadi v GGO Ljubljana je navedeno tudi v GGN GGO za GGO Kranj, Postojna, Kočevje, Tolmin in Nazarje.

Preglednica 4: Značilnosti divjadi in njihovih habitatov

Vrsta	Prisotnost vrste*	Populacija		Življenjsko okolje	
		Trend**	Ocena***	Opomba****	
Divjad					
Srna	pogosta	stabilen	ugodno	v delu GGO v strnjenih gozdnih premalo pašnih površin pobegi iz rejnih obor	
Navadni jelen	pogosta	stabilen/naraščajoč	ugodno/pomanjkljivo		
Damjak	redka	stabilen	ugodno		
Gams	pogosta	stabilen/naraščajoč	ugodno		
Alpski kozorog	redka	stabilen/padajoč	ugodno		
Muflon	redka	stabilen/naraščajoč	ugodno		
Divji prašič	pogosta	naraščajoč	ugodno		
Šakal	pogosta	naraščajoč	ugodno		
Lisica	pogosta	stabilen	ugodno		
Jazbec	pogosta	stabilen	ugodno		
Kuna zlatica	redka	stabilen/padajoč	ugodno		
Kuna belica	pogosta	stabilen	ugodno		
Alpski svizec	redka	stabilen	ugodno		

Vrsta	Populacija		Življenjsko okolje	
	Prisotnost vrste*	Trend**	Ocena***	Opomba****
Pižmovka	redka	padajoč	ugodno	
Poljski zajec	redka	padajoč	pomanjkljivo	razmere v kmetijstvu, plenilci
Nutrija	redka	naraščajoč	ugodno	
Navadni polh	pogosta	stabilen	ugodno	
Rakunasti pes	ni prisotna			
Fazan	redka	padajoč	pomanjkljivo	razmere v kmetijstvu, plenilci
Poljska jerebica	redka	padajoč	pomanjkljivo	razmere v kmetijstvu, plenilci
Raca mlakarica	pogosta	stabilen	ugodno	
Sraka	pogosta	stabilen	ugodno	
Šoja	pogosta	stabilen	ugodno	
Siva vrana	pogosta	stabilen/naraščajoč	ugodno	

*Prisotnost vrste: ni prisotna; redka; pogosta.

**Trend: naraščajoč; stabilen; padajoč.

***Ocena habitatnih razmer: ugodno, pomanjkljivo, neugodno.

****Opomba: bistveni razlogi za pomanjkljivo oziroma neugodno življenjsko okolje za posamezno vrsto.

1.5 Družbeno-ekonomske razmere

1.5.1 Opis demografskih in socialnih razmer

V območju živi 610.000 prebivalcev (8 % več kot v 2010), od tega skoraj polovica, to je 286.700, v Ljubljani. Glavnemu mestu po velikosti sledijo Kamnik, Trbovlje in Domžale, ki imajo nad 13.000 prebivalcev. Nad 5.000 prebivalcev imajo še Logatec, Vrhnika, Grosuplje, Mengeš, Litija, Zagorje ob Savi in Medvode.

Povprečna gostota poselitve je 244 prebivalcev/km², v občini Ljubljana, ki je najgostejše poseljeno območje pa kar 1.069 prebivalcev/km². Najredkeje poseljena občina so Velike Lašče, Cerknica, Šmartno pri Litiji in Dobrova - Polhov Gradec. Gostota poselitve je višja v občinah bližje Ljubljani in z oddaljenostjo od glavnega mesta pada. Izjema je občina Trbovlje z 276 prebivalcev/km².

V zadnjem desetletju se je v vseh občinah z izjemo Hrastnika, Trbovelj in Idrije število prebivalcev povečalo, najbolj v občinah v bližini Ljubljane, to je v Škofljici, Komendi, Dolu pri Ljubljani in v Borovnici. Glavni dejavnik rasti prebivalstva je priseljevanje, manjši pa naravni prirast. Ta je relativno velik le v Ljubljani in Domžalah, v kar devetih občinah pa je bil v letu 2019 negativen.

Glede na indeks staranja se prebivalstvo najmanj stara v občinah Komenda in Ivančna Gorica, najbolj pa v Trbovljah in Hrastniku.

Število kmečkega prebivalstva (samozaposlenih kot kmetje) se je v zadnjem desetletju obdržalo ali povečalo v desetih občinah, v ostalih enaindvajsetih pa se je zmanjšalo. Trend padanja števila kmetijskih gospodarstev je opazen že več desetletij.

Analiza demografskih razmer kaže, da se je v zadnjem desetletju nadaljeval trend koncentracije prebivalstva na področju Ljubljane in njenega zaledja ter na področju večine občinskih središč. Nadaljuje se tudi trend preseljevanja prebivalcev Ljubljane v mobilno dostopne kraje v okolici, največ v občine, ki ležijo južno od Ljubljane.

Koncentracija prebivalstva pada z oddaljenostjo od urbanih središč in drugih središčnih krajev ter z dostopnostjo. To velja zlasti za hribovite predele.

1.5.2 Lastništvo gozdov

Prevladujejo zasebni gozdovi. Njihova površina se je povečala iz 128.334 ha (88,4 %) na 130.039 ha (90,1 %). Delež državnih gozdov se je zmanjšal predvsem zaradi končanih postopkov denacionalizacije. Leta 2017 je na območju GGE Kamniška Bistrica prešlo v zasebno last 3.301 ha gozdov (Agrarna skupnost Meščanska korporacija Kamnik). Večino zasebnih gozdov je v lasti fizičnih oseb, v lasti pravnih oseb je 4,7 % zasebnih gozdov. Med pravnimi osebami je največji lastnik gozdov Agrarna skupnost Meščanska korporacija Kamnik s 3.301 ha gozdov. Sledi Gozdno gospodarstvo Les, ki ima v lasti 328 ha gozdov. Med agrarnimi skupnostmi so poleg največje Meščanske korporacije Kamnik še:

- Agrarna skupnost "Pašna skupnost Velika Planina" (51,29 ha gozdov);
- Agrarna skupnost Mala Planina (69,55 ha gozdov);
- Agrarna skupnost Gojška Planina (76,10 ha gozdov);
- Pašna skupnost Biba Planina (152,28 ha gozdov);
- Planšarska zadruga Stranje z.o.o. (382,21 ha gozdov).

Preglednica 5: Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	130.039	13.614	681	144.335
Delež (%)	90,1	9,4	0,5	100,0

Preglednica 6: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	Po številu posestnikov		Po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	50,1	50,1	4,8	4,8
1 do 5 ha	32,0	82,1	21,0	25,8
5 do 10 ha	9,9	92,0	20,2	46,0
10 do 30 ha	6,9	98,9	35,9	81,9
30 do 100 ha	1,0	99,9	13,4	95,3
nad 100 ha	0,1	100,0	4,7	100,0

Po številu posestnikov prevladuje majhna zasebna gozdna posest (< 5 ha). Delež lastnikov manjših posesti se je v primerjavi s stanjem pred 10 leti zmanjšal iz 87,2 % na 82,1 %. Prav tako se je zmanjšala površina gozdov majhne posesti, in sicer iz 31,8 % na 25,8 %. Delež gozdnih posesti večjih od 5 ha se je povečal. Najbolj je opazno je povečanje gozdne površine v razredu 10 do 30 ha (iz 27,9 % na 35,9 %). Vse to kaže na trend povečevanja zasebne gozdne posesti in na zmanjševanje števila lastnikov z zelo majhnimi gozdnimi posestmi. Izjema je razred nad 100 ha, kjer se delež lastnikov ni spremenil. Razdrobljenost gozdne posesti je še vedno velika in neenakomerno porazdeljena po območju.

Lastniki z majhno zasebno gozdno posestjo od gozda pričakujejo predvsem les za kurjavo. Nekaterim lastnikom gozdov nudijo njihovi gozdovi osebno zadovoljstvo zaradi ugleda, ki ga nudi lastnina gozda, zaradi sprostitev ali drugih dejavnosti, ki so povezane z gozdom. Pri manjšem deležu lastnikov gozdov so izražena pričakovanja za koristi od nabiranja gozdnih sadežev. Pri lastnikih s srednjo in veliko gozdno posestjo dohodek od gozda lahko predstavlja pomemben delež v skupnem dohodku lastnika, predvsem pri kmečkih gospodarstvih. Pri nekaterih lastnikih s srednjo in veliko gozdno posestjo pa gozd lahko zagotavlja večinski del dohodka ali pa tudi kapitalsko naložbo.

Glavni dejavniki oziroma omejitve, ki zavirajo intenzivnejše gospodarjenje z majhno zasebno gozdno posestjo so visoka starost lastnikov, razpršenost posesti, nizek finančni dohodek od gospodarjenja

z gozdom in solastništvo.

1.5.3 Gozdarstvo in dejavnosti, povezane z gozdom in gozdnim prostorom

Velika gozdnatost in ohranjeni gozdovi na eni strani in gosto naseljena urbana središča na drugi, postavljajo v ospredje ne le ekonomski ampak tudi socialni pomen gozda in gozdarstva v GGO. Glede na lastniško strukturo in veliko razdrobljenost gozdne posesti lahko trdimo, da večini lastnikov (po ocenah je takih okoli 95 %), gozd ne predstavlja primarnega vira dohodka. Izjema so večje kmetije v ruralnih predelih z večjo gozdnatostjo (Tuhinjska dolina, Motnik, Logatec, Polhograjsko hribovje), ki imajo v lasti večjo gozdno posest in kjer naravne razmere ne omogočajo intenzivnejšega razvoja drugih kmetijskih dejavnosti. Gozdovi dajejo možnost pridobivanja dohodka od prodaje lesa, lesnih proizvodov in drugih nelesnih gozdnih proizvodov. V GGO je okoli 36 kmetij [41] z registrirano dopolnilno dejavnostjo izvajanja gozdarskih storitev (posek, spravilo, gojitvena dela), še več se jih ukvarja s predelavo lesa (npr. razrez lesa, tesarstvo). Na okoli 13 kmetijskih gospodarstvih, se ukvarjajo z rejo divjadi v oborah.

V GGO je nekaj večjih podjetij, ki izvajajo gozdnogojitvena in varstvena dela (npr. Gozd Ljubljana, Tisa) sicer pa prevladujejo mikro in mala podjetja z enim do deset zaposlenimi. Med okoli 80 gospodarskimi subjekti s področja gozdarstva prevladujejo ponudniki storitev sečnje in spravila, redki so izvajalci gojitvenih del, še manj je ponudnikov strojne sečnje (5) ali žičniškega spravila (1) [41]. Nekatera gospodarska podjetja se ukvarjajo zgolj s prevozi in odkupom lesa, med drugim tudi nekatere kmetijske zadruge. Pomembno vlogo ima primarna predelava lesa. V območju je okoli 110 ponudnikov žagarskih storitev, največ na območju občine Logatec (20 %) in občine Kamnik (15 %). Zmogljivosti žag za razrez lesa so različne, prevladujejo pa manjše žagalnice na kmetijah in žage samostojnih podjetnikov. Z namenom izboljšanja stanja na področju predelave lesa na ravni SLO so bila v okviru razpisa PRP [37] na voljo tudi sredstva namenjena nakupu opreme za namen predelave lesa (npr. žag, sušilnic lesa, strojev za proizvodnjo sekancev, lesnih pelet, drv, kolov). V območju GGO je bilo za ta namen koriščenih okoli 949.400 EUR sredstev oziroma 52 % vseh koriščenih sredstev namenjenih naložbam v gozdarsko tehnologijo ter predelavo in trženje gozdnih proizvodov. Največ na območju občin Logatec (44 %) in Škofljica (15 %). V GGO je sicer več gospodarskih družb z registrirano dejavnostjo sekundarne predelave lesa. Najštevilčnejša so mala podjetja, ki se ukvarjajo z mizarstvom, tesarstvom, izdelavo lesnih pelet in podobnimi dejavnostmi. Med večjimi podjetji so npr. M Sora, M Les, Lescom, Alpimex, Elvipo, Zevčan, Severles.

Zanimanje po možnostih koriščenja drugih dejavnosti povezanih z gozdom, zlasti v povezavi s turizmom in rekreacijo se v GGO povečuje. Razvoj tovrstnih dejavnosti je v veliki meri pogojen z naravnimi danostmi, odvisen pa je tudi od prioritet posameznih lokalnih skupnosti in omejitev, ki izhajajo iz predpisov o varstvu okolja. Dejavnosti turizma so vezane zlasti na podeželje, rekreacije pa na večja urbana središča in njihovo okolico.

Pomembna dejavnost, ki je tesno povezana z gozdom in gozdarstvom je tudi lovstvo. Na manjšem delu GGO delujeta dve lovišči s posebnim namenom (LPN), in sicer LPN Ljubljanski vrh in LPN Kozorog Kamnik, na preostali površini GGO pa upravljajo in gospodarijo z divjadjo lovske družine.

Razvoj lokalne lesne industrije in drugih dejavnosti povezanih z gozdom krepi razvoj podeželja in prispeva k ohranjanju kulturne krajine. Z okoljsko sprejemljivimi dejavnostmi se večja skrb za okolje in kakovost življenja na podeželju.

1.5.4 Stanje in organiziranost gozdarske dejavnosti v prostoru

Javno gozdarsko službo v GGO Ljubljana izvaja Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), Območna enota Ljubljana, ki je prostorsko deljena na osem krajevnih enot (KE) (Domžale, Kamnik, Litija, Ljubljana, Logatec, Škofljica, Vrhnika, Zagorje), v okviru katerih deluje 44 revirjev. Povprečna velikost KE je okoli 31.300 ha, revirja pa 5.700 ha. V GGO delujeta tudi LPN Ljubljanski vrh in LPN Kozorog Kamnik, ki sta organizacijsko vključeni v ZGS.

V GGO sta registrirani dve združenji zasebnih lastnikov gozdov, in sicer Društvo lastnikov gozdov

Tisa Domžale ter Društvo lastnikov Krim. Jugovzhodni del GGO pokriva Društvo lastnikov Sopota – Laško, s sedežem v GGO Brežice. V Ljubljani je tudi sedež Združenja lastnikov gozdov in lovskih upravičencev Slovenije. V GGO deluje strojni krožek (Strojni krožek kmetovalec Grosuplje), prek katerega lastniki gozdov lahko koristijo ali opravljajo posek, spravilo in gojitvena dela tudi drugim lastnikom. Pomemben člen pri varovanju in zastopanju lastnikov zemljišč opravlja Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, katere naloga je med drugim svetovanje, izobraževanje in zastopanje interesov članov tudi na področju gozdarstva oziroma gospodarjenja z gozdovi. Z državnimi gozdovi v GGO upravlja podjetje Slovenski državni gozdovi, ki je bilo ustanovljeno leta 2016.

V zasebnih gozdovih večino del opravijo lastniki sami, nekateri tudi v obliki »medsosedske pomoči«. Redkeje se odločajo za najem za to delo usposobljenih delavcev, čeprav je to v zadnjem času vse pogostejše. V državnih in občinskih gozdovih opravljajo gozdnogojitvena in varstvena dela na razpisih izbrana izvajalska podjetja. Manjše gospodarske družbe in samostojni podjetniki večinoma nudijo storitve zasebnim lastnikom gozdov ali pa so podizvajalci pri večjih podjetjih.

Registrirani izvajalci gozdarskih storitev so dobro opremljeni in usposobljeni za strokovno in varno delo v gozdu, kar pa ne velja za zasebne lastnike. Izjema so večji lastniki, ki imajo večji interes za delo v gozdu. Del lastnikov je opremo posodobilo tudi na račun koriščenja sredstev namenjenih nakupu mehanizacije in druge sodobne in varnejše gozdarske opreme za sečnjo in spravilo lesa v okviru razpisov PRP [37]. V GGO je bilo za ta namen oddanih 40 % vseh zbirnih vlog, v okviru katerih je bilo koriščenih okoli 896.300 EUR (48 % koriščenih sredstev namenjenih naložbam v gozdarsko tehnologijo, predelavo in trženje gozdnih proizvodov). Skupno je bilo za namen naložb v gozdarsko tehnologijo, predelavo in trženje gozdnih proizvodov koriščenih okoli 1.845.700 EUR.

Število evidentiranih nezgod pri delu v gozdu med zasebnimi lastniki gozdov se v obdobju 2011 do 2020 ni bistveno spremenilo. V povprečju je bilo evidentiranih 13 nesreč na leto, v 60 % je šlo za težjo poškodbo in v 15 % za smrtno. Kar 50 % vseh nezgod je bilo evidentiranih v letih 2014 do 2016, kar sovпада s povečanim obsegom izvajanja sanacijskih sečenj. V 70 % nezgod je do nesreče prišlo pri sečnji (podiranje drevja, sproščanje obviselga drevja) in v 20 % pri mehaniziranem spravilu (zbiranje, vlačenje lesa) [42]. Najpogostejši vzrok nesreč je nezadostna usposobljenost oziroma nepoznavanje pravih tehnik dela v gozdu.

1.6 Razmere za gospodarjenje z gozdovi

1.6.1 Raba prostora, površina gozdov in gozdnatost

Glede na opredeljeno rabo prostora [39] gozdovi poraščajo 57,6 % površine GGO, kar je pod slovenskim povprečjem (58,1 %). V primerjavi z opredeljeno rabo tal leta 2009 [38] je površina gozdov leta 2020 nekoliko manjša. V zadnjem desetletju se je povečal delež drugih kmetijskih površin (opuščenih in zaraščajočih kmetijskih površin) in ostalih zemljišč, kar je delno posledica natančnejše opredelitve vodnih in zamočvirjenih zemljišč in povečanja deleža pozidanih in sorodnih zemljišč.

Preglednica 7: Struktura zemljiških kultur (Vir: Raba tal, MKGP 2009, 2020)

Skupina dejanske rabe	Šifra dejanske rabe*	Površina			
		ha		%	
		2009	2020	2009	2020
Njive in vrtovi	1100, 1160, 1180, 1190	16.912	16.002	6,8	6,4
Trajni nasadi	1211, 1212, 1221, 1222, 1240	2.314	3.063	0,9	1,2
Travniške površine	1300, 1321, 1800	55.639	53.528	22,2	21,4
Druge kmetijske površine	1410, 1420, 1500, 1600	4.585	7.280	1,8	2,9
Gozd	2000	147.851	145.787	59,1	58,2
Ostala zemljišča	3000, 4100, 4210, 4220, 5000, 6000, 7000	23.079	24.720	9,2	9,9

*šifre dejanske rabe so povzete po interpretacijskem ključu rabe tal (http://rkg.gov.si/GERK/documents/RABA_IntKljuc_20131009.pdf) [8]. Vir: [38], [39].

Površina gozda v GGO na podlagi veljavnih GGN GGE je, v primerjavi s površino opredeljeno z rabo tal [39], nekoliko manjša in znaša 144.335 ha, površina gozdnega prostora pa je 146.362 ha. Poleg gozda spadajo vanj tudi druga gozdna zemljišča in negozdna zemljišča, ki so z gozdom funkcionalno povezana in ki skupaj z njim zagotavljajo uresničevanje funkcij gozdov. V GGO je takih površin 2.007 ha (0,8 % površine GGO). Prevladujejo površine pod daljnovodi (45 %) in ruševja (28 %), 1 % gozdov se nahaja znotraj obor namenjenih vzreji divjadi. Med negozdnimi zemljišči v gozdnem prostoru je največ zaraščajočih površin (15 %), 4 % je senožeti in lazov. Preostalo površino (6 %) predstavljajo skalovja, pobočni grušči, infrastrukturni objekti in drugo.

Med občinami v GGO smo največjo gozdnatost registrirali v občinah Logatec (69 %), Dobrova - Polhov Gradec (67 %) in Borovnica (66 %). Občine z najmanjšo gozdnatostjo so Domžale (36 %), Komenda (37 %), Ljubljana (40 %) ter Škofljica in Mengeš (41 %).

Preglednica 8: Spremembe lastništva gozdov v obdobju 1970-2020

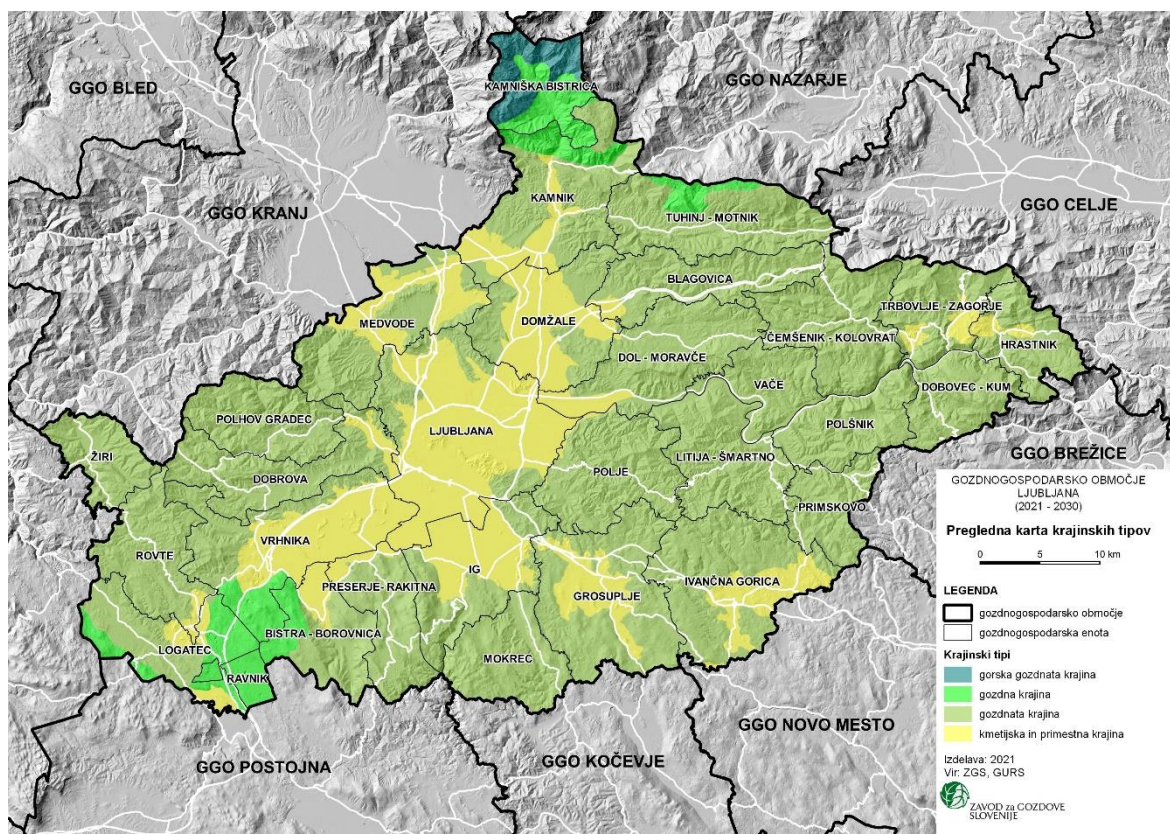
Leto	Zasebni gozdovi	Oblike lastništva (ha)		Skupaj (ha)
		Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	
1970	105.464	25.532	-	130.996
1980	105.286	25.652	-	130.938
1990	106.809	31.181	-	137.990
2000	118.511	21.316	517	140.344
2010	128.334	16.367	553	145.254
2020	130.039	13.614	681	144.335

Lastniška struktura gozdov v GGO se skozi desetletja spreminja. Zmanjšanje površine državnih gozdov in povečevanje površine zasebnih gozdov in gozdov lokalnih skupnosti je posledica izvedenih denacionalizacijskih postopkov po letu 1990. Z enim izmed zadnjih denacionalizacijskih postopkov zaključenim leta 2017 je večina gozdov na območju GGE Kamniška Bistrica prešla iz državnega v zasebno lastništvo. Površina zasebnih gozdov se je povečala tudi zaradi zaraščanja kmetijskih zemljišč.

Preglednica 9: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost

Krajinski tip	Površina (ha)	%	Površina gozda (ha)	Gozdnatost (%)
Gorska gozdnata krajina	3.156	1,3	1.037	32,9
Gozdna krajina	13.713	5,5	12.661	92,3
Gozdnata krajina	180.470	72,1	125.348	69,5
Kmetijska in primestna krajina	53.041	21,2	5.288	10,0
Skupaj	250.380	100,0	144.335	57,6

V GGO se pojavljajo vsi štirje krajinski tipi. Med njimi prevladuje gozdnata krajina, ki zavzema celoten vzhodni, južni in severozahodni del GGO. Kmetijska in primestna krajina obsega celoten nižinski del GGO, in sicer celotno Ljubljansko – Kamniško kotlino in območja okoli večjih mest. Ti gozdovi imajo pomembno krajinsko, biotopsko in tudi socialno vlogo. V gozdno krajino spada celotno območje GGE Ravnik in južni del GGE Kamniška Bistrica. Gorska gozdnata krajina v GGO Ljubljana zavzema najmanjši delež, in sicer obsega le severni del GGE Kamniška Bistrica. Poleg gozda in ruševja so sestavni elementi gorske krajine tudi naravna travinja, gorski pašniki, skalovja in pobočni grušči.

Slika 7: Pregledna karta krajinskih tipov

Preglednica 10: Kategorije gozdov in njihova struktura po oblikah lastništva (ha)

Kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	120.150	10.978	431	131.559
GPN, ukrepi so dovoljeni	1.061	134	169	1.364
GPN, ukrepi niso dovoljeni	558	223	0	781
Varovalni gozdovi	8.271	2.279	81	10.631
Skupaj vsi gozdovi	130.039	13.614	681	144.335

V GGO prevladujejo večnamenski gozdovi (91,1 %), sledijo varovalni gozdovi (7,4 %), GPN, v katerih so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni (od tu dalje GPN, ukrepi so dovoljeni) (0,9 %) in GPN, v katerih gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni, oziroma so dovoljeni le izjemoma (od tu dalje GPN, ukrepi niso dovoljeni) (0,5 %). Varovalni gozdovi in GPN v katerih ukrepi niso dovoljeni so določen in zavarovani z Uredbo [46]. V kategoriji varovalni gozdovi prevladujejo gozdovi z izjemno poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, katerih območja so razpršena po celotnem GGO. Večja območja najdemo v Kamniški Bistrici, na strmih pobočjih vzdolž reke Save na območju Zagorja ob Savi, Trbovelj in Hrastnika, na območju Polhograjskega hribovja in v okolici Borovnice (Pekel). Kot varovani gozdovi z izjemno poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti so bili določeni gozdovi na območju kmetijske in primestne krajine Ljubljansko - Kamniške kotline.

V kategorijo GPN, v katerih gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni oziroma so dovoljeni le izjemoma, je uvrščenih osem gozdnih rezervatov, in sicer Pekel, Pod Matico, Jazbine, Mokrec, Kozlarjev gozd, Oblakov gozd, Petkova grapa in Udornice v logaškem Ravniku [46].

Večji del gozdov uvrščenih v kategorijo GPN, v katerih so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni, se

nahaja na območju MOL in na območju Občine Domžale [16], [17]. Gre za gozdove na območju in v ožji okolici mest Ljubljana in Domžale, ki imajo pomembno socialno, estetsko in krajinsko vlogo. Mestni gozdovi Ljubljane so bili leta 2010 zaradi izjemno poudarjenih socialnih funkcij z občinskim odlokom Mestne občine Ljubljana, ki je bil leta 2015 dopolnjen, razglašeni kot gozd s posebnim namenom. Njihov obseg je 1.153 ha in obsegajo območja: Rožnik in Šišenski hrib, Grajski grič, Golovec, Šmarna gora in Grmada, Koseški boršt in za Mošenico, Draveljska gmajna, Brdo in Vrhovci, Dolgi most in Stožice. Občina Domžale je leta 2007 za gozd s posebnim namenom razglasila gozdni predel Šumberk s površino 32 ha, prav tako zaradi izjemno poudarjenih socialnih funkcij. V kategorijo gozdov z dovoljenimi ukrepi so uvrščeni tudi gozdovi, v katerih so skladišča ali vadbena objekti, namenjeni obrambnim potrebam in z njimi upravlja Ministrstvo za obrambo. Nahajajo se na območju Vrhnik, Borovnice, Iga in Ljubljane.

Prostorski prikaz kategorij gozdov je prikazan na karti J v Poglavju 12.

1.6.2 Ureditvena členitev gozdnogospodarskega območja

Meja GGO se v preteklem desetletju ni spreminjala, prav tako se niso spreminjale meje GGE.

GGO Ljubljana je razdeljena na 30 GGE (več v poglavju 8). Celotna površina GGO je razdeljena na oddelke in odseke, ki zajemajo gozdove in negozdne površine. V GGO je 4.354 oddelkov, oziroma 5.243 odsekov. Povprečna velikost oddelka je 33 ha, odseka pa 27 ha.

Gozdovi v GGO so razdeljeni v trinajst rastiščno gojitvenih razredov. V primerjavi z RGR iz prejšnjega Območnega načrta (2011-2020) se ti vsebinsko niso spreminjali. Edina sprememba je v ukinitvi RGR Smrekovi nasadi, ki je v prejšnjem načrtu obsegal 2.688 ha gozdov. Zaradi naravnih ujm in gradacije podlubnikov se je delež smreke v gozdovih tega RGR močno zmanjšal, zato obstoj tega RGR ni več smiseln. Ta RGR smo glede na prevladujoč gozdni rastiščni tip uvrstili v ostale RGR. Spremenilo se je oštevilčenje in poimenovanje RGR GGO (Priloga 13.9).

Kratek opis bistvenih značilnosti RGR GGO:

Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah (2.164 ha)

RGR se pojavlja v obliki manjših zaplat gozdov razpršeno po nižinskem delu GGO. Gozdov z ohranjeno drevesno sestavo je malo. Najpogostejši so mešani sestoji smreke, bukve, hrasta s primesjo belega gabra in drugih drevesnih vrst. Umetno vnesena smreka se agresivno naravno pomlajuje. Gozdovi so zaradi zasmrečenosti in steljarjenja v preteklosti ponekod degradirani. Sestoji so ogroženi zaradi podlubnikov, človekovih posegov ter sušenja in slabega naravnega pomlajevanja hrasta.

Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (30.621 ha)

RGR se nahaja v podgorskem pasu v glavnem na karbonatni matični podlagi po celem GGO. Ponekod obsega večje strnjene površine, večinoma pa se prepleta z drugimi RGR na bukovih rastiščih. V drevesni sestavi prevladuje bukev, močno je prisotna smreka (30 %), primešani so še plemeniti listavci, hrast in drugi trdi listavci. Gozdove je močno prizadel žled in podlubniki. Poškodovani gozdovi se uspešno naravno obnavljajo.

Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (6.874 ha)

Gozdovi razreda se nahajajo v dolenskem predelu območja na gričevjih občin Grosuplje in Ivančna Gorica, večinoma na karbonatni matični podlagi. V drevesni sestavi prevladuje bukev, smreka je prisotna s 25 %, značilno je prisoten hrast, primešani pa so še drugi trdi in plemeniti listavci. Delež smreke se je zmanjšal zaradi gradacij podlubnikov, zaradi žleda pa se je povečal delež sestojev v obnovi. Gozdovi se uspešno naravno obnavljajo.

Podgorska bukovja na silikatnih kamninah (40.443 ha)

RGR obsega 28 % površine gozdov in je največji v GGO. Največje strnjeno območje teh gozdov se nahaja v osrednjem delu GGO v GGE Litija, Dol-Moravče, Blagovica, Polje in v GGE Dobrova.

Gozdovi so zelo raznoliki. V drevesni sestavi je največ bukve (35 %), sledi ji smreka (28 %). Značilna je prisotnost kostanja, rdečega bora, hrasta in drugih trdih listavcev. V litijskem predelu se pojavljajo tudi velikopovršinski enomerni bukovi sestoji. Kostanjevi sestoji so ogroženi zaradi kostanjevega raka.

Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (5.213 ha)

Gozdovi tega RGR zavzemajo najvišje lege v GGO in so prisotni predvsem na kamniškem območju (Kamniška Bistrica, Velika in Menina planina), v Zasavju (Čemšeniška planina, GGE Dobovec-Kum) in drugod po GGO v najvišjih višinskih pasovih. Gozdovi so dobro ohranjeni. Močno prevladujejo debeljaki (60 %) z visoko lesno zalogo, v kateri prevladujeta bukev in smreka. V najvišjih legah se ponekod (Kamniška Bistrica), tudi sestojno, pojavlja macesen.

Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (4.047 ha)

Osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah se nahajajo na strmih osojnih pobočjih na karbonatni, dolomitni podlagi. Zaradi plitvih do srednje globokih tal so to slabše rodovitna rastišča. Najbolj razširjena so v vzhodnem, severovzhodnem in jugozahodnem delu območja. V sestojih s prevladujočo bukvijo (60 %) je predvsem v ulekninah primešana smreka (17 %), sledijo še črni gaber, graden, gorski javor in mokovec ter rdeči bor na pobočnih grebenih.

Dinarska jelova-bukovja (20.594 ha)

RGR predstavlja strnjene gozdne komplekse na jugozahodnem delu GGO na območju dinarskega visokega krasa. Prevladujejo raznodobni mešani sestoji jelke, bukve in smreke s primesjo drugih listavcev. Jelka je trenutno še prevladujoča drevesna vrsta, a je njeno pomlajevanje zelo oteženo, v vzponu je bukev, delež smreke pa se je močno zmanjšal zaradi gradacij podlubnikov v letih po žledu, ki je gozdove tudi močno prizadel (predvsem listavce). Posledica sanacije ujm je tudi močno povečan delež sestojev v obnovi in mladovij. Problem je naravno pomlajevanje, predvsem jelke zaradi neusklajenosti med rastlinskim in živalskim svetom (jelenjad) in zaradi hitrega in bujnega zaraščanja tal z lesko in zelišči na večjih močno presvetljenih površinah. Gozdovi tega RGR predstavljajo strnjen kompleks izrednega pomena za živali, predvsem za velike zveri.

Toploljubna bukovja (10.209 ha)

Gozdovi tega RGR se nahajajo na strmih prisojnih pobočjih predvsem na dolomitni matični podlagi, raztreseno po celotnem GGO. Velikokrat je na teh površinah poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Gospodarjenje v teh gozdovih je manj intenzivno. Prevladujejo drogovnjaki in debeljaki, ki skupaj zavzemajo 87 % površine in so večinoma slabo negovani. V drevesni sestavi prevladuje bukev (48 %), primešana je smreka (23 %), drugi trdi listavci, bor in hrast. Lesna zaloga je podpovprečna in med najmanjšimi med RGR.

Kisloljubna rdečeborovja (8.071 ha)

Večina sestojev tega RGR se nahaja v ravninskem svetu v severozahodnem delu območja v trikotniku Medvode-Domžale-Kamnik. Rastišča so revna, tudi degradirana zaradi steljarjenja v preteklosti. Prevladujejo presvetljeni enomerni borovi sestoji v fazi debeljaka z rahlim do vrzelastim sklepom. Boru je, predvsem v pasovih ob jarkih, primešana smreka in podstojnim hrastom in bukvijo. Na zamočvirjenih predelih bor zamenja črna jelša. Razvoj teh gozdov je počasen, lesna zaloga in intenzivnost gospodarjenja sta nizka. Naravna obnova gozdov je otežena zaradi bujne zeliščne in mahovne plasti.

Jelovja na silikatnih kamninah (3.429 ha)

RGR obsega le dobra 2 % gozdov v območju, a predstavlja visoko produktivne gozdove z visoko lesno zalogo. Vezani so na edafsko pogojena rastišča in se zato v GGO pojavljajo razpršeno po celi površini. Prevladujejo debeljaki s 54 %. V lesni zalogi prevladuje smreka (46 %), sledita ji jelka in bukev. Jelka je zelo vitalna, enako tudi druge drevesne vrste, naravna obnova (tudi jelke) pa poteka nemoteno.

Varovalni gozdovi (10.631 ha)

Ta RGR obsega gozdove, ki so določeni kot varovalni gozdovi z Uredbo [46], ki sicer določa skupaj z rušjem (druga gozdna zemljišča) 10.979 ha varovalnih gozdov. Ti gozdovi večinoma poraščajo ekstremno slaba rastišča, na izredno velikih naklonih in z veliko skalovitostjo. V teh gozdovih je potrebno zaradi njihove posebej izražene občutljivosti in ranljivosti pri gospodarjenju upoštevati tudi posebne omejitve pri načinu poseka, spravila in gradnji prometnic. Poleg gozdov na zelo strmih legah so sem uvrščeni tudi gozdovi, ki varujejo brežine vodotokov (Sava, Kamniška Bistrica, idr.) in gozdovi, ki opravljajo funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 % (10 % površine RGR). Večina gozdov tega RGR je skoncentrirana na območje Kamniške Bistrice (strma pobočja, zgornja gozdna meja) in na Zasavje (strma pobočja, gozdovi ob Savi).

Gozdni rezervati (781 ha)

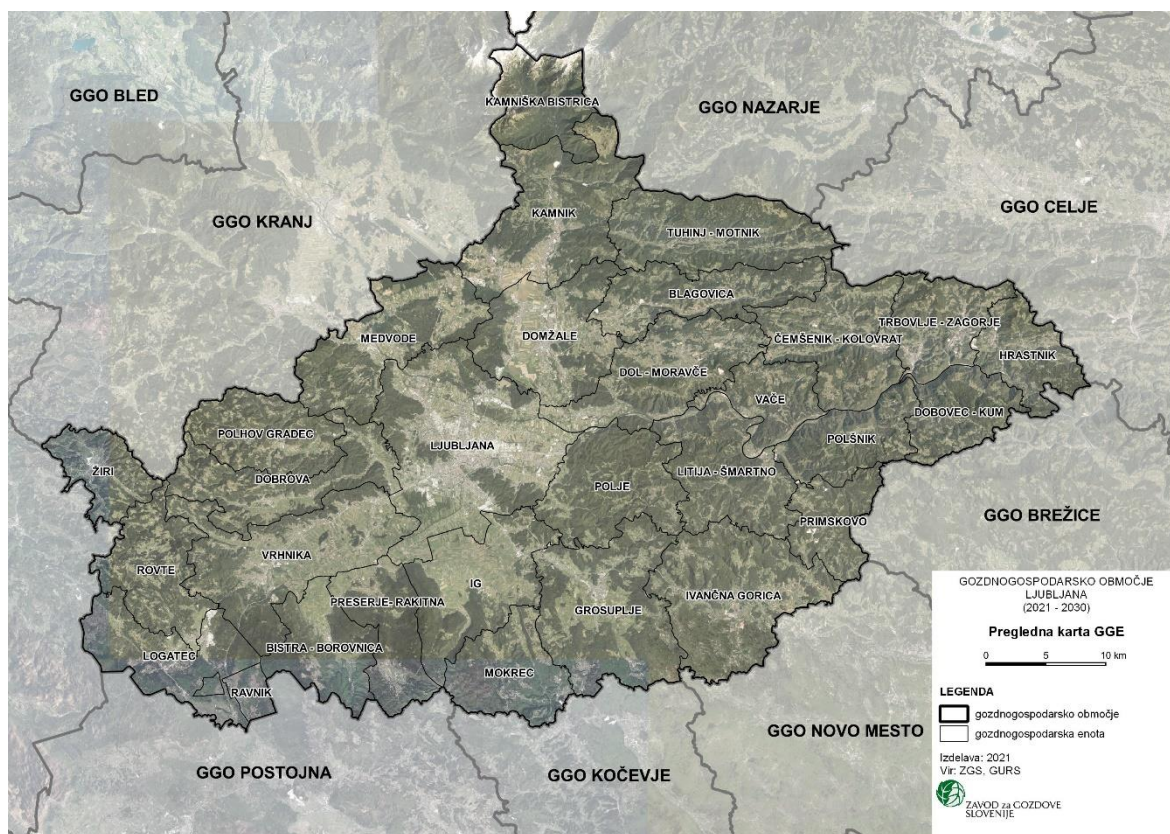
RGR predstavlja gozdove s posebnim namenom, v katerih gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni, oziroma so dovoljeni le izjemoma. Sem so uvrščeni gozdni rezervati, ki so bili določeni z Uredbo [46] in obsegajo skupaj 781 ha. V vseh rezervatih je določen blažji varstveni režim.

- gozdni rezervat Jazbine v GGE Polje (11,31 ha);
- gozdni rezervat Udornice v logaškem v GGE Ravnik (28,17 ha);
- gozdni rezervat Petkova grapa v GGE Rovte (7,67 ha);
- gozdni rezervat Kozlarjev gozd v GGE Ig (22,09 ha);
- gozdni rezervat Mokrec v GGE Mokrec, GGE Preserje-Rakitna (566,03 ha);
- gozdni rezervat Oblakov gozd v GGE Vrhnika (12,73 ha);
- gozdni rezervat Pod Matico v GGE Kum-Dobovec (113,11 ha);
- gozdni rezervat Pekel v GGE Hrastnik (19,73 ha).

Mestni gozdovi (1.260 ha)

RGR se v veliki večini nahaja v okolici Ljubljane (GGE Ljubljana) in le v enem oddelku pri Domžalah. Predstavlja manj kot 1 % gozdov GGO. To so gozdovi, ki sta jih Mestna občina Ljubljana (z odlokom v letu 2010 in s spremembo odloka v letu 2015) [16] in Občina Domžale (z odlokom v letu 2007) [17] razglasili za gozdove s posebnim namenom. V teh gozdovih so zaradi bližine mesta Ljubljane in Domžal močno poudarjene socialne funkcije gozdov. Gospodarjenje v tem RGR je podrejeno posebnemu namenu.

Prostorski prikaz rastiščnogojitvenih razredov je prikazan na karti I v Poglavju 12.

Slika 8: Pregledna karta gozdnogospodarskih enot

1.6.3 Odprtost gozdov in razmere za pridobivanje lesa

V Evidenci gozdnih cest, ki jo vodi ZGS, je vključenih 1.015 km gozdnih cest. Gostota teh cest znaša 7,6 m/ha. Veliko boljša odprtost je v državnih gozdovih (11,2 m/ha), odprtost zasebnih gozdov znaša 7,3 m/ha. V gozdovih lokalnih skupnosti ni gozdnih cest.

Za gospodarjenje je pomembna tudi gostota javnih cest, ki so primerne za gozdno proizvodnjo, še posebej v zasebnih gozdovih, kjer znaša gostota le-teh kar 21 m/ha, medtem ko je v državnih gozdovih razmeroma majhna (10 m/ha). Gostota vseh cest, primernih za gozdno proizvodnjo, je v GGO 28 m/ha. Ta skupna odprtost gozdov s cestami, ki omogočajo kamionski transport lesa, je zadovoljiva. Problem pa je v tem, da pglavilni delež odprtosti predstavljajo javne ceste, katerih uporaba je pogosto otežena zaradi samega poteka ceste v prostoru, kot tudi omejitve v predpisih o javnih cestah in neposredne bližine naselij.

V primerjavi s prejšnjim desetletjem, pri dolžini gozdnih cest praktično ni sprememb. Potrebno je poudariti, da je bilo zaradi usklajevanja evidenc med gozdnimi in javnimi cestami pri urejanju zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture, kamor spadajo tudi gozdne ceste, narejeno veliko popravkov in sprememb. Novozgrajenih gozdnih cest je bilo v zadnjem desetletju 7,7 km, večina (70 %) v državnih gozdovih.

Gozdov, ki s cestami niso odprti, je malo (0,4 %). Evidentirano je le 503 ha gozdov, ki so zaprti po Uredbi o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest [62]. Nahajajo se v Polhograjskem hribovju in v vzhodnem delu Mestne občine Ljubljana.

V območju je več predelov, ki s cestami niso optimalno odprti. Največja območja, kjer možni posek ni izvedljiv glede na sedanjo odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami, so strmejši predeli v severnem delu GGO (v GGE Kamniška Bistrica in GGE Kamnik), strmi in reliefno razgibani (jarkasti) predeli v osrednjem delu (GGE Polhov Gradec, GGE Dobrova, GGE Polje), odprtost je problem tudi v večjem delu soteske Save in njenih pritokov v Zasavskem hribovju.

Razmere za pridobivanje lesa, sečnjo in spravilo, so v območju zelo različne, v največji meri odvisne od pestrih rastiščnih razmer, omejitev zaradi ekoloških in socialnih funkcij ter velikosti in razdrobljenosti posesti. Pomemben, omejujoč dejavnik je tudi omejen dostop do gozda v okolici naselij in mest.

Poleg prevladujočega klasičnega načina sečnje z motorno žago, se postopno uveljavlja strojna sečnja. Njen delež se povečuje tudi pri redni sečnji, zlasti v državnih gozdovih, kjer znaša že več kot 5 %. Strojno sečnjo je treba usmeriti v večje strnjene gozdne komplekse na položnejših terenih, v koncentrirane redne sečnje in v sanacijo poškodovanih gozdov. Strojna sečnja se naj uporabi v primernih sestojih zlasti na stabilnih tleh z dobro nosilnostjo in nagibi do 30 %. Ocenjujemo, da predstavljajo območja, kjer je strojna sečnja potencialno najugodnejši način sečnje, v GGO do 15 % površine GGO. Obstajajo pa še različne kombinacije sodobnih tehnologij sečnje in spravila (strojna sečnja – ročna sečnja, strojna sečnja – spravilo s traktorjem, ročna sečnja – spravilo s forwarderjem, žičnično spravilo s procesorsko glavo in ročna sečnja...), ki niso zajete v oceno površine za strojno sečnjo in na podlagi katerih bi bile površine, primerne za izvedbo strojne sečnje, dejansko večje. Možnosti in omejitve za izvedbo strojne sečnje se bolj natančno opredelijo na nižjih ravneh načrtovanja (GGE, gojitveni načrt), dejanski načini sečnje pa se za konkretne objekte določijo pred izvedbo skupne izbire dreves za posek.

Pri spravilu lesa iz gozda do kamionske ceste prevladuje spravilo po tleh. V GGO je evidentiranih 11.000 km gozdnih vlak. Povprečna odprtost z gozdnimi vlakami je 83 m/ha, povprečna pravilna razdalja za traktorsko spravilo znaša 430 m. V državnih gozdovih je odprtost zelo dobra, večinoma že optimalna, zasebni gozdovi so precej slabše odprti z vlakami.

Nezadostno odprtost (<60 m/ha) ima kar 60 % gozdov, pomanjkljivo (60 - 100 m/ha) 30 % in primerno, optimalno odprtost 10 % gozdov. Na kraškem svetu je gostota vlak nadpovprečna, a v zasebnih gozdovih še vedno pomanjkljiva. Vlake tukaj pogosto potrebujejo tudi rekonstrukcije. V gričevnatem svetu na splošno prevladujejo nezadostno odprti gozdovi, predvsem je to izrazito v širši okolici Ljubljane in v vzhodnem, Zasavskem delu GGO. V alpskem svetu (sever GGO) je glede na zahtevnost terena traktorskih vlak v splošnem dovolj. Tu se bolj kaže potreba po usposobitvi posameznih vlak za spravilo lesa po kolesih, v kombinaciji s pravilom lesa z manjšimi žičnicami.

V preteklem desetletju je bilo v GGO zgrajenih 459 km gozdnih vlak, rekonstruiranih pa 111 km. Največ potreb po vlakah je bilo zaradi sanacije ujm, pomemben vpliv ima tudi vedno boljša opremljenost z zmogljivimi traktorji za delo v gozdu. Ta tehnološki napredek, ki ga spodbujajo tudi subvencije iz PRP, dviguje ekonomičnost in varnost pri gospodarjenju, hkrati to terja tudi vlaganja v gradnjo in rekonstrukcijo vlak.

Vseh vlak, ki omogočajo tudi vožnjo lesa s traktorsko polprikolico, je v območju vsaj 2.000 km. V povprečju so dolge nekaj čez 300 m, široke 3 do 3,5 m in imajo maksimalni naklon do 25 %. Prevoz lesa po vlakah je v razmahu, saj je vedno več izvajalcev del v gozdovi in tudi lastnikov gozdov, ki imajo sodobno opremljeno traktorsko kompozicijo, s katero les lahko pripeljejo tudi direktno do kupca oziroma uporabnika. Ta način spravila učinkovito rešuje tudi probleme, ki so vezani na začasno skladiščenje lesa. Kjer pride vlaka iz gozda, namreč pogosto sploh ni možno skladiščiti lesa, ali je problem, da kamionski prevoz tam ni možen.

Žičnega oziroma spravila po zraku je v območju malo. To spravilo se v glavnem nanaša na Kamniško Bistrico in državne gozdove v vzhodnem delu GGO. Sedaj dosega le okrog 2 % gozdov, vendar je trend pozitiven. V zahtevnejših terenskih razmerah in v kombinaciji z ročnim predspravilom lahko doseže v celotnem GGO 4 % gozdov. To spravilo je uporabno tam, kjer obstoječih vlak na strmih terenih zaradi zahtev oziroma omejitev ni možno ali ni ekonomično graditi ali rekonstruirati obstoječih.

Preglednica 11: Odprtost gozdov GGO s cestami

Dolžine cest (km)		Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
A	Gozdne ceste (GC)	125	890	0	1.015
B	Protipožarne preseke 1. kategorije (PP1)				0

Dolžine cest (km)		Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
C	Produktivne dolžine GC	125	888	0	1.013
D	Produktivne dolžine PP1				0
E	Skupne dolžine GC in PP1	125	890	0	1.015
F	Skupne produktivne dolžine GC in PP1	125	888	0	1.013
G	Dolžine javnih cest, primernih za gozdno proiz.	107	2.585	13	2.705
H	Dolžine vseh cest (E+G)	232	3.475	13	3.720
I	Skupaj produktivne dolžine (F+G)	232	3.473	13	3.718
J	Gostota produktivnih GC in PP1 v m/ha (F/pov.)	11,2	7,3	0	7,6
K	Gostota vseh produktivnih cest v m/ha (I/pov.)	20,8	28,6	0,2	28,0
L	Gostota vseh GC in PP1 v m/ha (E/pov.)	11,2	7,3	0	7,6
M	Gostota vseh cest v m/ha (H/pov)	20,2	28,7	0,2	28,0

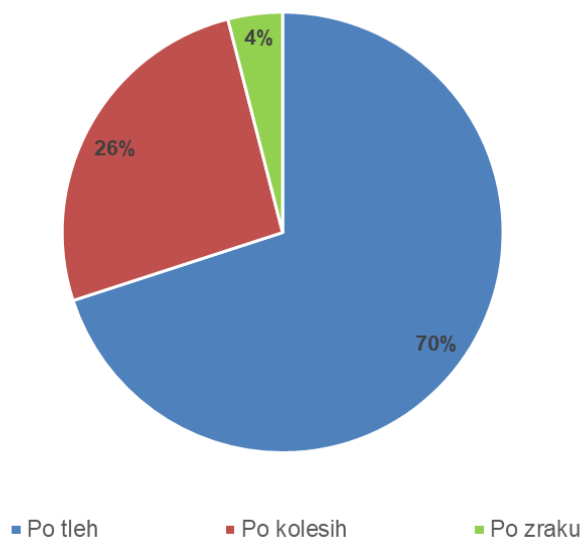
Opomba: Izračun gostote temelji na uporabi površine večnamenskega gozda in GPN, v katerem lahko gospodarimo.

Preglednica 12: SPR – Razmere za sečnjo in spravilo

Način sečnje	Površina v ha	%
Klasično	123.554	86
Strojno	20.000	14
Način spravila	Površina v ha	%
Po tleh	99.554	70
Po kolesih	38.000	26
Po zraku	6.000	4

Pri izračunu gostote gozdnih cest in odprtosti gozdov z vlakami je upoštevana le površina večnamenskih gozdov in gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi.

Pri prikazu razmer za sečnjo in spravilo je upoštevana površina vseh gozdov v GGO, razen površina gozdnih rezervatov.

Slika 9: Odprtost gozdov (ha) glede na način spravila lesa

2 OPIS STANJA IN RAZVOJA GOZDOV

2.1 Lesna zaloga gozdov

Preglednica 13: Lesna zaloga gozdov (v m³/ha) po oblikah lastništva

	Podatki po gozdnogospodarskih načrtih GGE			Ocena na dan	
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj	31.1.2020*
Iglavci	112	112	82	112	120
Listavci	167	165	177	167	191
Skupaj	280	277	259	279	312

*Ocena je izdelana na podlagi bilančne metode in korekcije s podatki Nacionalne gozdne inventure (2018).

Povprečna lesna zaloga v GGO znaša 279 m³/ha (40.269.465 m³), 112 m³/ha (16.165.520 m³) iglavcev in 167 m³/ha (24.103.945 m³) listavcev. Glede na izračun lesne zaloge po bilančni metodi je na dan 31. 12. 2020, korigirane s podatki Nacionalne gozdne inventure iz leta 2018, je skupna lesna zaloga gozdov v GGO ocenjena na 312 m³/ha (45.032.408 m³).

Povprečna lesna zaloga gozdov je največja v zasebnih gozdovih, v državnih gozdovih je nekoliko manjša kot je povprečna lesna zaloga v GGO, še manjša je v gozdovih lokalnih skupnosti. Za državne gozdove je sicer značilno, da je povprečna lesna zaloga, v primerjavi z zasebnimi gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti, večja v vseh kategorijah gozdov, izjema so le GPN, ukrepi so dovoljeni (Priloge, poglavje 13.1, Preglednice KG - gozdni fondi po kategorijah gozdov). V razmerju lesne zaloge med iglavci in listavci med posameznimi oblikami lastništva ni opaznih bistvenih razlik.

Povprečna lesna zaloga je največja v kategoriji GPN, ukrepi so dovoljeni in sicer 289 m³/ha, sledijo večnamenski gozdovi 285 m³/ha, varovalni gozdovi 207 m³/ha in GPN, ukrepi niso dovoljeni 203 m³/ha.

Upošteva se samo večnamenske gozdove je lesna zaloga največja v gozdovih RGR: Jelovja na slikatnih kameninah (335 m³/ha), Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (327 m³/ha) in Podgorska bukovja na slikatnih kamninah (297 m³/ha), najmanjša pa v gozdovih RGR: Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah in Toploljubna bukovja (258 m³/ha) ter Kisloljubna rdečeborovja (260 m³/ha).

Preglednica 14: Sprememba lesne zaloge gozdov (v m³/ha)

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	96	81	177
1980	98	88	186
1990	93	92	185
2000	103	116	219
2010	115	153	268
2020	112	167	279

Lesna zaloga v GGO se je v obdobju od leta 1970 do 2020 vseskozi povečevala, skupaj za 102 m³/ha. Opazno je zlasti bistveno povečanje lesne zaloge listavcev, in sicer za več kot 100 %. Lesna zaloga iglavcev se je povečala za 16 %, pri čemer se je ta v letu 2020, v primerjavi z letom 2010, rahlo znižala. Znižanje je posledica večjega poseka iglavcev poškodovanih v naravnih ujmah in zaradi gradacij smrekovih podlubnikov.

Gozdovi v precejšnjem, predvsem v zahodnem delu GGO, so bili močno poškodovani po žledu v letu 2014 in zaradi prenamnožitve podlubnikov v letih 2015-2017. Podatki uporabljeni za izdelavo tega območnega načrta v veliki večini povzemajo stanje gozdov po teh ujamah, saj so bili GGN GGE na tem območju v glavnem obnovljeni v letih od 2014 do 2020. Edino za GGN GGE Ravnik, kjer so bili

gozdovi močno poškodovani po ujmah, so uporabljeni podatki o stanju gozdov pred ujmami, ker se je nov načrt izdeloval v letu 2021. Ker je ta GGE majhna (1.528 ha) in obsega samo RGR Dinarska jelova-bukovja, smatramo, da so podatki o gozdovih prikazani v tem GGN GGO kljub temu korektni.

V zadnjem desetletju se je lesna zaloga najbolj povečala v zasebnih gozdovih (za 5 %), najmanj pa v državnih gozdovih (za 2 %). V kategoriji večnamenskih gozdov se je lesna zaloga najbolj povečala v RGR Toploljubna bukovja (za 14 %) in RGR Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 11 %), medtem ko se je v RGR Dinarska jelova-bukovja in RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah znižala za 3 %. V RGR Jelovja na silikatnih kamninah je lesna zaloga ostala praktično nespremenjena (0,4 % povišanje).

2.2 Drevesna sestava

V drevesni sestavi prevladujejo listavci s 60 % v lesni zalogi. Med drevesnimi vrstami prevladuje bukev z dobro tretjino, s približno enakim deležem v zasebnih in državnih gozdovih. Le v gozdovih lokalnih skupnosti je bistveno manjši in dosega slabo četrtno. Na drugem mestu je smreka, ki dosega dobro četrtno v lesni zalogi. Njen delež se v zasebnih in državnih gozdovih bistveno ne razlikuje, v gozdovih lokalnih skupnosti pa je manjši in dosega petino v lesni zalogi. Pri jelki, boru, hrastu, plemenitih listavcih, drugih trdih listavcih in mehkih listavcih so razlike v deležih med zasebnimi gozdovi in državnimi gozdovi nekoliko večje. Največje so pri jelki, katere delež je v zasebnih gozdovi za 2,7 % manjši kot državnih. V zasebnih gozdovih je delež bora in hrasta večji kot v državnih. Največje razlike med drevesnimi vrstami so po lastništvih pri gozdovih lokalnih skupnosti, kjer je v primerjavi z deleži za celo območje manj bukke za 15 % lesne zaloge, smreke za 7,0 % in jelke za 4,5 %. Več je hrasta, plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

Preglednica 15: Drevesna sestava gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Smreka	77	27,5	74	26,6	53	20,4	76	27,4
Jelka	17	6,2	25	8,9	5	2,0	18	6,5
Bor	17	6,1	12	4,3	23	8,9	17	5,9
Macesen	1	0,4	1	0,3	1	0,3	1	0,4
Drugi iglavci	0	0,0	1	0,2	0	0,2	0	0,0
Bukev	108	38,0	109	39,5	60	23,0	107	38,0
Hrast	22	8,0	17	6,2	43	16,8	22	7,9
Plemeniti list.	16	5,8	18	6,6	25	9,7	16	5,9
Drugi trdi list.	20	7,2	16	5,9	37	14,4	20	7,1
Mehki list.	2	0,8	4	1,5	11	4,3	2	0,9
Iglavci	112	40,2	113	40,3	82	31,8	112	40,2
Listavci	168	59,8	164	59,7	176	68,2	167	59,8
Skupaj	280	100,0	277	100,0	258	100,0	279	100,0

V GGO prevladujejo RGR z deležem bukve večjim od 40 %. V to skupino RGR, kjer je poleg bukve delež smreke od 20-30 % spadajo RGR Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah, RGR Toploljubna bukovja in RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah. V skupino RGR, kjer je poleg bukve delež smreke 39 % spada RGR Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah. V skupini RGR z visokim deležem bukve in deležem smreke (10-20 %) sta RGR Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah ter RGR Varovalni gozdovi (delež drugih trdih listavcev je 12 %). RGR Gozdni rezervati ima poleg bukve še velik delež drugih trdih listavcev (20 %). Večji delež bukve (35 %) in delež smreke (28 %) je značilen za RGR Podgorska bukovja na silikatnih kamninah. Največji delež rdečega bora je v RGR Kisloljubna rdečeborovja, kjer je še velik delež smreke (dobra četrtnina) in bukve (slaba petina). V RGR Dinarska jelova-bukovja je največji delež jelke in še vedno visok delež bukve (30 %) ter smreke (slaba četrtnina). Velik delež jelke je še v RGR Jelovja na silikatnih kamninah, kjer ima med drevesnimi vrstami največji delež smreka (slaba polovica lesne zaloge).

Pri iglavcih je značilen trend padanja deležev v drevesni sestavi v celotnem obdobju, kakor tudi v posameznih desetletjih. Pri smreki je delež v celotnem obdobju (1990-2020) padel za 3,3 %, pri jelki za 2,1 % in boru za 1,8 %. V celotnem obdobju se je delež povečal le pri macesnu za 0,2 %. Po posameznih desetletjih se je povečal pri smreki le v obdobju 1990-2000 za 1 %, v ostalih desetletjih je padal. Pri jelki je delež po desetletjih padal, le v zadnjem obdobju se je povečal za 0,2 %.

Pri listavcih se je delež v celotnem obdobju (1990-2020) povečal pri vseh skupinah drevesnih vrst. Največje je bilo povečanje pri bukvi za 3,9 % in plemenitih listavcih (za 2,0 %). Pri drugih skupinah drevesnih vrst listavcev je bilo povečanje manjše od 1 % celotne lesne zaloge.

Preglednica 16: Spremembe drevesne sestave gozdov v obdobju 1990-2020 (v % od LZ)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.list
1990	30,7	8,6	7,7	0,2	0,1	34,1	7,4	3,9	6,5	0,9
2000	31,7	7,4	7,7	0,3	0,1	33,9	7,5	4,3	6,5	0,8
2010	29,7	6,3	6,5	0,4	0,0	36,4	7,7	5,5	6,8	0,7
2020	27,4	6,5	5,9	0,4	0,0	38,0	7,9	5,9	7,1	0,9

Podatkov o drevesni sestavi gozdov za leta 1970 in 1980 nismo mogli pridobiti, kajti v takratnih ON ta podatek ni prikazan. Naslanjamo se le na ugotovitev v preteklem ON [6], da se v obdobju 1970 – 1990 razmerje drevesnih vrst ni spremenilo.

V zadnjem desetletju se je najbolj spremenil delež smreke, bukve, hrasta, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev. Delež smreke se je najbolj znižal v gozdovih drugih pravnih oseb (za 7 % od lesne zaloge), najmanj v državnih gozdovih (za 2,2 %). Delež bukve se je najbolj povečal v državnih gozdovih (za 2,2 %) in zasebnih gozdovih (za 1,8 %), v gozdovih drugih pravnih oseb se ni bistveno spremenil. Delež hrasta je padel v gozdovih drugih pravnih oseb (za 2,1 %), v državnih gozdovih pa se je zvišal za 1 %. V zasebnih gozdovih se delež hrasta ni spremenil. V gozdovih drugih pravnih oseb se je močneje povečal delež plemenitih listavcev (za 3,1 %) in delež drugih trdih listavcev za 4,8 %.

Delež smreke je najbolj padel v RGR Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 7 %), v RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 5,2 %) in Dinarska jelova-bukovja (za 5,6 %). Najbolj se je povečal delež smreke v RGR Gozdni rezervati (za 3,6 %) in Kisloljubna rdečeborovja (za 1,9 %). V slednjem je najbolj padel delež rdečega bora (za 5,0 %), v RGR Primestni gozdovi pa za 4,0 %. Kjer je padel delež smreke se je najbolj povečal delež bukve: v RGR Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah za 3,2 %, v RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah za 3,6 % v RGR Dinarska jelova-bukovja za 3,2 %. V RGR Gozdni rezervati je največje povečanje deleža smreke (3,6 %) in bukve (za 11,1 % lesne zaloge) ter največje zmanjšanje jelke (za 6,8 %) in plemenitih listavcev (11,1 %).

2.3 Debelinska struktura gozdov

Preglednica 17: Lesna zaloga gozdov GGO in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	10-19 cm	20-29 cm	30-39 cm	40-49 cm	50 cm in več	m ³ /ha	%
Smreka	4,8	12,2	18,0	20,3	21,2	76,5	27,4
Jelka	0,6	1,9	3,2	4,8	7,5	18,0	6,5
Macesen	1,3	3,2	4,7	4,3	2,9	16,4	5,9
Bori	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	1,1	0,4
Ostali iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	10,4	24,5	26,4	23,9	21,2	106,5	38,0
Hrast	2,4	5,5	5,4	4,6	4,1	22,0	7,9
Plemeniti list.	1,7	3,8	4,0	3,7	3,3	16,5	5,9

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	10-19 cm	20-29 cm	30-39 cm	40-49 cm	50 cm in več	m ³ /ha	%
Ostali trdi list.	2,7	5,3	4,7	3,8	3,3	19,8	7,1
Mehki list.	0,4	0,7	0,6	0,4	0,4	2,5	0,9
Iglavci	6,9	17,6	26,2	29,6	31,7	112,2	40,2
Listavci	17,6	39,8	41,1	36,4	32,3	167,1	59,8
Skupaj	24,5	57,4	67,3	66,0	64,0	279,3	100,0

Med drevesnimi vrstami po debelini izstopa jelka, ki ima največji delež lesne zaloge v debelinskih razredih >50 cm (41,7 %) in 40-49 cm (27,7 %). Večji delež lesne zaloge v teh dveh debelinskih ima še smreka. Druge drevesne vrste imajo v primerjavi z jelko in smreko večji delež lesne zaloge od njih v prvih treh debelinskih razredih, največjega bori.

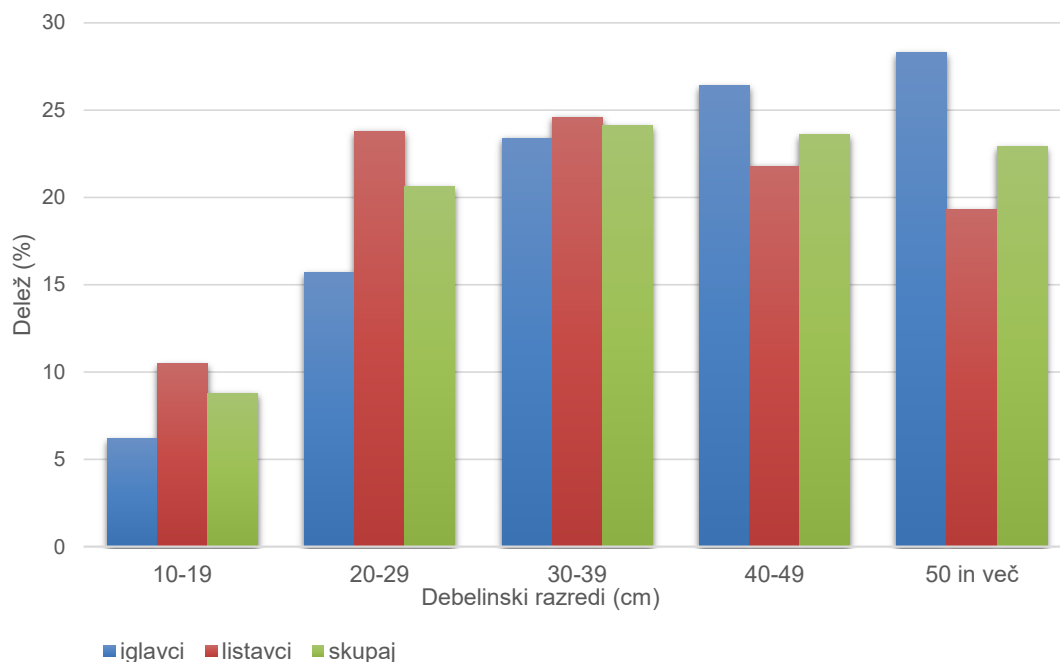
Razlike v debelinski zgradbi so večje med drevesnimi vrstami kot med lastništvimi. V primerjavi z državnimi gozdovi je v zasebnih gozdovih malo manjši delež drevja v debelinskem razredu 10-20 cm (za 1,5 % od lesne zaloge) in >50 cm (0,7 %) ter večji v debelinskem razredu 30-40 cm (za 1,4 %).

Največje razlike v debelinski strukturi lesne zaloge med iglavci in listavci v zasebnih gozdovih so v razredu >50 cm (iglavci imajo delež večji za 8,8 %). V državnih gozdovih so največje razlike v debelinskem razredu >50 cm (iglavci imajo večji delež od listavcev za 11,2 % lesne zaloge), v gozdovih drugih pravnih oseb pa v debelinskem razredu 40-50 cm (iglavci imajo večji delež od listavcev za 8,6 % od lesne zaloge). Večje razlike v debelinski strukturi lesne zaloge med iglavci in listavci so značilne še za debelinski razred 20-30 cm v vseh lastništvih; v zasebnih gozdovih imajo iglavci manjši delež od listavcev za 8,2 % lesne zaloge, v državnih gozdovih za 7,0 % in gozdovih lokalnih skupnosti za 6,9 % skupaj. Večje razlike v debelinski zgradbi zasebnih gozdov so še v debelinskem razredu 40-50 cm (iglavci imajo večji delež od listavcev za 4,9 %).

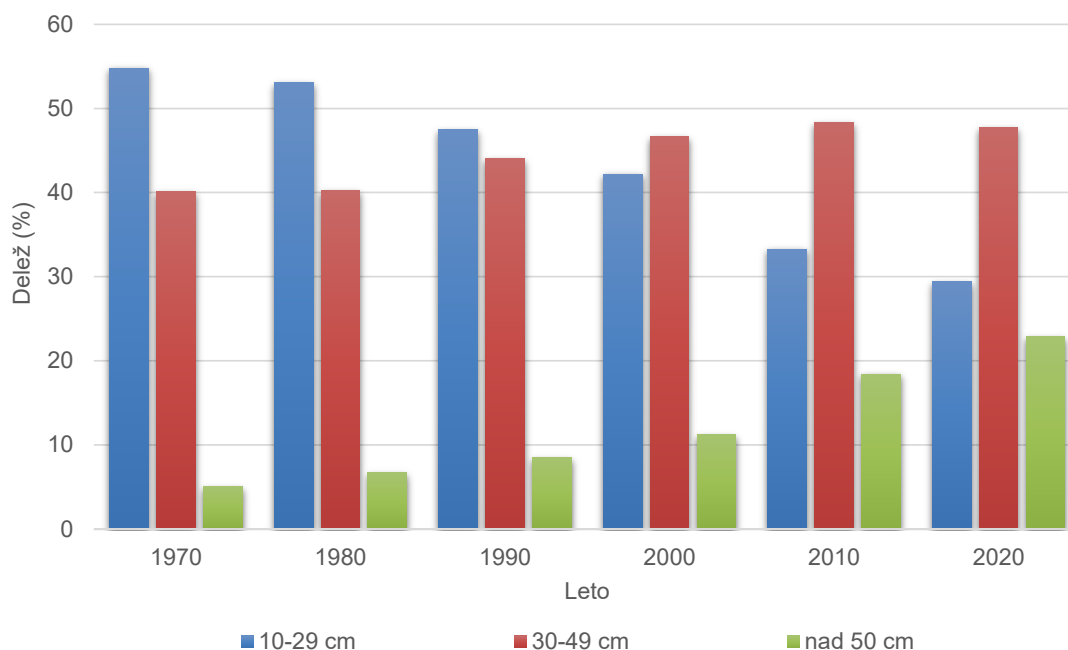
Značilen je trend povečevanja deleža debelega drevja (debelinski razred C - 50 cm in več) in zmanjševanja deleža tanjšega drevja (debelinski razred A - 10 do 30 cm) pri iglavcih, listavcih in skupaj.

Za srednje debelo drevje skupaj (debelinski razred B - 30 do 50 cm) je značilno povečevanje deleža za obdobje do leta 2010, nato pa je ta delež v letu 2020 rahlo padel. Pri iglavcih je delež srednje debelega drevja naraščal do leta 2010, nato pa je v letu 2020 padel za 2,8 %. Delež srednje debelega drevja listavcev je v letu 1980 rahlo padel glede na leto 1970 in je nato naraščal do leta 2020.

V zadnjem desetletju se je v vseh lastništvih zmanjšal delež tanjšega in srednje debelega drevja ter povečal delež debelega drevja. Največje spremembe so bile v državnih gozdovih, kjer se je delež tanjšega drevja zmanjšal za 4,2 % od lesne zaloge (v zasebnih za 3,9 %) in delež srednje debelega drevja za 12,2 % (v zasebnih za 8,1 %). Delež debelega drevja se je najbolj povečal v gozdovih lokalnih skupnosti (za 5,6 %), najmanj v državnih gozdovih (za 3,9 %).

Slika 10: Debelinska zgradba gozdov, ločeno na iglavce, listavce in skupaj

Slika 11: Spremembe debelinske strukture gozdov v obdobju 1971-2020

2.4 Prirastek

Skupni letni prirastek znaša 7,5 m³/ha in za 15 % večji od letnega prirastka pred desetimi leti. Letni prirastek iglavcev predstavlja 40 % skupnega prirastka, prirastek listavcev pa 60 %. Glede na lastništvo je največji letni prirastek v zasebnih gozdovih (4,2 % večji od prirastka državnih gozdov).

Skupni prirastek je najmanjši v gozdovih lokalnih skupnosti. Prirastek iglavcev je največji v zasebnih gozdovih, prirastek listavcev pa v gozdovih lokalnih skupnosti.

V debelinski strukturi je največji prirastek iglavcev, listavcev in skupaj v debelinski razredih 20-30 cm in 30-39 cm.

Najmočnejše priraščajo gozdovi v RGR Jelovja na silikatnih kamninah (9,4 m³/ha), Primestni gozdovi (8,2 m³/ha) in Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (8,1 m³/ha). Letni prirastek je najmanjši v RGR Varovalni gozdovi (4,7 m³/ha) in Gozdni rezervati (5,3 m³/ha). V drugih RGR se giblje letni prirastek med 7,0 m³/ha in 8,0 m³/ha. Letni prirastek listavcev je večji od letnega prirastka iglavcev.

Preglednica 18: Letni prirastek gozdov po oblikah lastništva

	Oblike lastništva (m ³ /ha)			Skupaj
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	
Iglavci	3,0	2,9	2,1	3,0
Listavci	4,5	4,3	5,0	4,5
Skupaj	7,5	7,2	7,1	7,5

Preglednica 19: Letni prirastek gozdov in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	10-19 cm	20-29 cm	30-39 cm	40-49 cm	50 cm in več	m ³ /ha	%
Iglavci	0,5	0,7	0,7	0,6	0,4	3,0	40,0
Listavci	1,0	1,4	1,0	0,7	0,4	4,5	60,0
Skupaj	1,5	2,1	1,7	1,3	0,8	7,5	100,0

Značilen je trend povečevanja prirastka od leta 1970 naprej pri iglavcih, listavcih in skupaj. Le v obdobju 1980-1990 je pri iglavcih prirastek padel za 0,1 m³/ha. Prirastek je blago naraščal od leta 1970 do 1990. Nato pa se je začel po letu 1990 močnejše povečevati, posebej prirastek listavcev. Zato je v obdobju od leta 1990 do 2000 prirastek listavcev že večji od prirastka iglavcev. Povečevanje prirastka je posledica hitrejšega povečevanja lesne zaloge od leta 1990 naprej in drugačne metode ugotavljanja prirastka in lesne zaloge.

Preglednica 20: Sprememba letnega prirastka gozdov (v m³/ha)

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	2,3	1,6	3,9
1980	2,4	1,9	4,3
1990	2,3	2,2	4,5
2000	2,6	3,0	5,6
2010	2,7	3,8	6,5
2020	3,0	4,5	7,5

Povečanje prirastka je bilo v zadnjem desetletju večje v zasebnih gozdovih pri iglavcih, listavcih in skupaj. Največje povečanje prirastka pri listavcih in skupaj je bilo v gozdovih lokalnih skupnosti, pri iglavcih pa v zasebnih gozdovih. Prirastek iglavcev se je v zadnjem desetletju v gozdovih lokalnih skupnosti zmanjšal za 0,1 m³/ha.

Največje povečanje prirastka skupaj v zadnjem desetletju je bilo od 1 do 2 m³/ha v naslednjih RGR:

Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 1,5 m³/ha), Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 1,2 m³/ha), Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 1,2 m³/ha), Podgorsko-gorska osovna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 1,3 m³/ha), Toploljubna bukovja (za 1,7 m³/ha), Jelovja na silikatnih kamninah (za 1,3 m³/ha) in Primestni gozdovi (za 2,0 m³/ha).

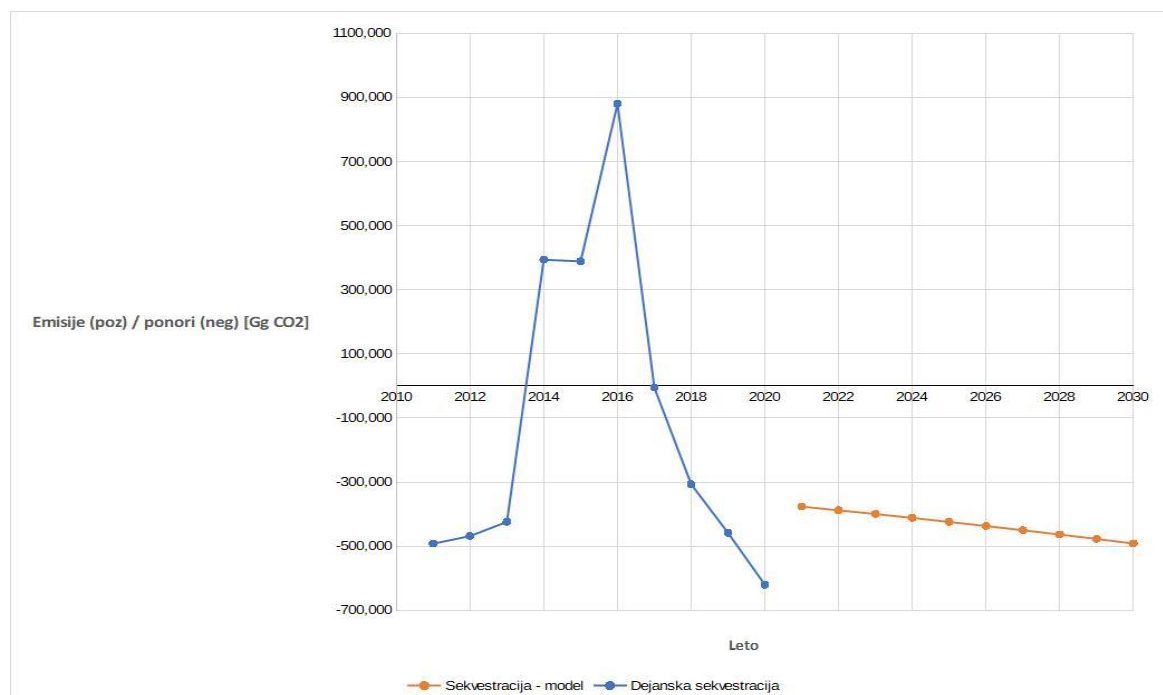
Pri listavcih je bilo največje povečanje prirastka v RGR Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 1,4 m³/ha), Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 1,3 m³/ha), Podgorsko-gorska osovna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (za 1,1 m³/ha) in Toploljubna bukovja (za 1,5 m³/ha). V RGR Jelovja na silikatnih kamninah se je prirastek za malenkost zmanjšal. Prirastek iglavcev se je najbolj povečal v RGR Dinarska jelova-bukovja (za 0,6 m³/ha), Jelovja na silikatnih kamninah (za 1,4 m³/ha) in Primestni gozdovi (za 1,0 m³/ha). V RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah se je prirastek iglavcev za malenkost zmanjšal.

2.5 Ponori ogljika

Ponori ogljika so za preteklo desetletje izračunani na podlagi podatkov o lesni zalogi na dan 31. 12. 2010 za vse gozdove v območju in letnega bilančnega izračuna na podlagi odstotka priraščanja ter realiziranega poseka. Ocena ponorov ogljika za obdobje 2021-2030, ki se sicer nanaša na poglavje 5.4.2, je izdelana na podlagi ocene lesne zaloge za leto 2020, odstotek priraščanja izračunan iz podatkov načrtov GGE za leto 2020 in iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah ter načrtovanega možnega poseka za obdobje 2021-2030. Upoštevana je tudi odmrta biomasa kot vir emisij ogljika.

Izračun ponorov ogljika upošteva akumulacijo tega tako v nadzemni, kot v podzemni biomasi, pri čemer nadzemna biomasa zagotavlja okoli 80 % ponorov ogljika.

Gozdovi v GGO so bili v celotnem preteklem desetletnem obdobju 2011-2020 vir ponorov ogljika in sicer je znašala povprečna letna vrednost ponorov 111 Gg CO₂. Ponori ogljika so v obdobju med 2011 in 2013 znašali povprečno letno 461 Gg CO₂, v letih med 2017 in 2020 pa 348 Gg CO₂. Izjema je bilo obdobje med leti 2014 in 2016, ko ponori, zaradi izjemnega obsega izvedenega sanitarnega poseka (podlubniki in žled), niso bili doseženi in so gozdovi povprečno letno predstavljali vir emisije ogljika v okolje v višini 554 Gg CO₂.

Slika 12: Ponori ogljika za obdobje 2011 - 2030

3 PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV

3.1 Presoja izvedbe načrtovanih ukrepov v preteklem obdobju

3.1.1 Posek

Skupna realizacija poseka znaša 88,9 %. Posek ni bil realiziran zaradi nizkega obsega negovalnih sečenj (26,9 %), kljub relativno visokemu deležu sanitarnih vzrokov poseka (59,4 %).

Pri negovalnih sečnjah je prevladoval pomladitveni posek (17,1 % načrtovanega poseka) pred redčenji (9,2 % načrtovanega poseka).

Izvedba poseka iglavcev (118,6 %) je bila večja od izvedbe pri listavcih (64,4 %). Bila je rezultat večjega obsega sanitarnih vzrokov poseka iglavcev (86,7 % načrtovanega poseka iglavcev, 36,9 % listavcev). Negovalni posek (redčenja in pomladitveni posek) je dosegal pri iglavcih 29,4 % načrtovanega poseka, pri listavcih pa 24,8 %.

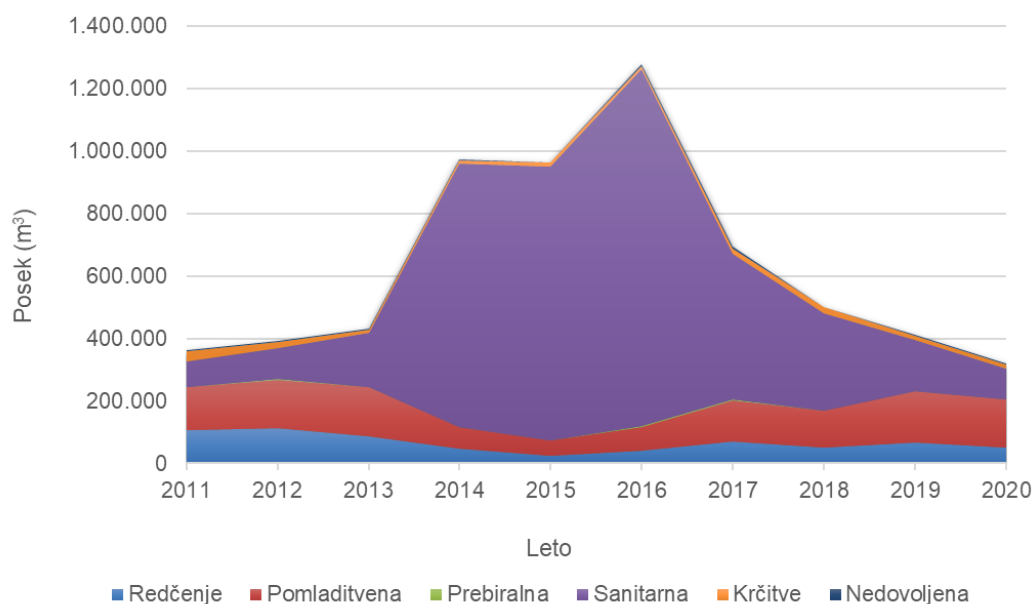
Skupna izvedba poseka je bila največja v državnih gozdovih (129,5 %). V gozdovih lokalnih skupnosti je znašala 119,7 %, v zasebnih gozdovih pa ni dosegala načrtovanega poseka (realizacija 84,3 %) (Preglednica 21). V debelinski strukturi poseka prevladuje delež v razširjenim debelinskem razredu B (30 do 50 cm) s 52,9 %. V razširjenim debelinskem razredu C (50 cm in več) je 28,2 % poseka. Najmanjši je delež poseka v razširjenim debelinskem razredu A (10 do 30 cm) (18,9 %).

Preglednica 21: Primerjava poseka z načrtovanim možnim posekom

Lastništvo		Načrtovani posek*	Realizirani posek	Indeks	Realizir. posek	Povprečno drevo	Delež poseka po razširjenih debelinskih razredih		
		m ³	m ³	%	m ³ /ha	m ³	A	B	C
Državni gozdovi	Iglavci	348.101	669.042	192,2	49,1	1,03	16,0	44,5	39,5
	Listavci	363.150	252.201	69,4	18,5	0,59	34,3	43,2	22,5
	Skupaj	711.251	921.243	129,5	67,7	0,85	21,0	44,1	34,9
Zasebni gozdovi	Iglavci	2.862.690	3.137.275	109,6	24,1	1,17	12,9	54,0	33,1
	Listavci	3.528.226	2.249.087	63,7	17,3	0,69	26,6	55,0	18,4
	Skupaj	6.390.916	5.386.362	84,3	41,4	0,91	18,6	54,4	27,0
Gozdovi lokalnih skupnosti	Iglavci	8.542	10.876	130,0	16,0	1,06	15,2	50,2	34,6
	Listavci	10.629	12.062	110,0	17,7	0,75	18,1	55,8	26,1
	Skupaj	19.171	22.939	120,0	33,7	0,87	16,8	53,1	30,1
Skupaj	Iglavci	3.219.333	3.817.193	118,6	26,4	1,14	13,4	52,3	34,3
	Listavci	3.902.005	2.513.350	64,4	17,4	0,68	27,3	53,8	18,9
	Skupaj	7.121.338	6.330.544	88,9	43,9	0,90	18,9	53,0	28,1

Obseg sečenj zaradi sanitarni vzrokov je največji v državnih gozdovih (92 % načrtovanega poseka). V zasebnih je znašal 55,7 %. Negovalne sečenje so dosegale v državnih gozdovih 34,8 % načrtovanega poseka, nekoliko manj v zasebnih gozdovih (26,1 % načrtovanega poseka).

Kot posledica ujm in gradacij podlubnikov je sanitarni posek predstavljal 66,8 % celotnega izvedenega poseka, 19,2 % pa je bilo pomladitvenega poseka. V vseh lastništvih je bila izvedba poseka iglavcev večja od izvedbe poseka listavcev.

Slika 13: Dinamika sečnje po letih

Preglednica 22: Posek po skupinah vrst poseka in oblikah lastništva

		Negovalni posek			Sanitarni vzroki poseka ²	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
		Redčenje	Pomladitveni ¹	Prebiralni					
Iglavci	m³	347.776	566.301	12.441	2.812.159	60.389	18.126	23,6	87,9
	%	9,1	14,8	0,3	73,7	1,6	0,5		
Listavci	m³	308.926	647.989	7.713	1.442.818	86.874	19.030	10,4	38,6
	%	12,3	25,8	0,3	57,4	3,5	0,8		
Skupaj	m³	656.702	1.214.291	20.155	4.254.977	147.263	37.156	15,7	58,3
	%	10,4	19,2	0,3	67,2	2,3	0,6		
Zasebni gozdovi									
Iglavci	m³	304.378	512.380	9.167	2.241.654	52.804	16.892	21,5	79,6
	%	9,7	16,3	0,3	71,5	1,7	0,5		
Listavci	m³	255.322	563.958	5.306	1.332.392	75.269	16.840	10,3	38,2
	%	11,4	25,1	0,2	59,2	3,3	0,7		
Skupaj	m³	559.699	1.076.338	14.474	3.574.046	128.073	33.732	14,8	54,8
	%	10,4	20,0	0,3	66,4	2,4	0,6		
Državni gozdovi									
Iglavci	m³	42.949	53.477	3.102	561.916	6.464	1.134	43,9	172,4
	%	6,4	8,0	0,5	84,0	1,0	0,2		
Listavci	m³	52.744	83.093	2.020	102.208	10.275	1.860	11,2	43,4
	%	20,9	32,9	0,8	40,5	4,1	0,7		
Skupaj	m³	95.694	136.570	5.122	664.124	16.739	2.994	24,4	95,0
	%	10,4	14,8	0,6	72,1	1,8	0,3		
Gozdovi lokalnih skupnosti									
Iglavci	m³	449	444	172	8.589	1.121	101	19,5	74,6
	%	4,1	4,1	1,6	79,0	10,3	0,9		
Listavci	m³	860	938	387	8.218	1.330	329	10,0	35,5
	%	7,1	7,8	3,2	68,1	11,0	2,7		
Skupaj	m³	1.309	1.382	559	16.807	2.451	430	13,0	47,3
	%	5,7	6,0	2,4	73,3	10,7	1,9		

Opombe: ¹ Tudi posek na panj in posek za umetno obnovo (opomba: razmerja se prikažejo v tekstu v % od celotnega pomladitvenega poseka).

² Združuje posek zaradi sanitarnih vzrokov v okviru varstveno-sanacijskih sečenj ter rednih negovalnih sečenj.

Na nizko realizacijo negovalnega poseka je v zasebnih gozdovih vplival majhen interes za

gospodarjenje z gozdom in naravne ujme.

Načrtovan možni posek je bil presežen v štirih RGR: v RGR Primestni gozdovi (izvedba 135,7 %), Dinarska jelova-bukovja (126,8 %), Kisloljubna rdečeborovja (112,5 %) in Varovalni gozdovi 107,6 %. V ostalih RGR izvedeni posek ne dosega načrtovanega (Priloge, poglavje 13.1, Preglednica D-PGR). Največji delež načrtovanega poseka predstavlja v vseh RGR sanitarni posek. Realizacija možnega poseka iglavcev je v vseh RGR presegla realizacijo listavcev. Načrtovan možni posek iglavcev je bil presežen v šestih RGR, načrtovan možni posek listavcev pa v RGR Primestni gozdovi (116,9 %). Največji delež poseka med sanitarnimi vzroki predstavljata posek zaradi insektov (42,6 %) in žledoloma (39,4 %).

Med leti 2011 in 2013 je bil posek relativno nizek in se je skokovito povečal leta 2014 zaradi žledoloma (692.429 m³). Sledila je njegova sanacija v letih 2015, 2016 ter 2017. V letih po žledolomu se je poseku zaradi žledoloma pridružil še posek zaradi namnožitve smrekovih podlubnikov.

Obseg redčenj je bil največji v obdobju od 2011 do 2013, najmanjše vrednosti pa je dosegel v obdobju od 2014 do 2016.

Obseg pomladitvenih sečenj je bil večji od obsega redčenj. Najmanjše vrednosti obsega pomladitvenih sečenj so bile v obdobju od 2014 do 2016. V drugih letih je bil na višji ravni z majhnimi odstopanji.

Posek iglavcev, listavcev in skupaj je bil v prejšnjih desetletjih manjši od poseka v zadnjem desetletju. V desetletju 1991-2000 je bilo skupno posekano 2.570.774 m³ lesa (iglavci 1.527.906 m³, listavci 1.570.774 m³). V naslednjem desetletju 2001-2010 se je skupni posek povečal na 3.126.172 m³ (iglavci 2.015.255 m³, listavci 1.110.917 m³). Realizacija je bila v desetletju 1991-2000 skupno in za listavce (skupno 73,2 %, listavci 66,8 %) večja od realizacije v desetletju 2001-2010 (skupno 69,4 %, listavci 51,9 %). Nasprotno pa je bila realizacija iglavcev v desetletju 1991-2000 (78,4 %) manjša od realizacije v desetletju 2001-2010 (85,1 %).

V desetletju 1991-2000 je bil delež redčenj večji od deleža pomladitvenega poseka (redčenja 38,4 %, pomladitveni posek 6,2 %). V desetletju 2001-2010 pa se je obratno povečal delež pomladitvenega poseka in je bil tako večji od deleža redčenj (pomladitveni posek 28,2 %, redčenja 20,5 %).

3.1.2 Gojitvena, varstvena in druga dela

Že hiter pogled na spodnjo preglednico pokaže slabo realizacijo gojitvenih / negovalnih del v gozdovih GGO. Izvedba nege je v zasebnih gozdovih neposredno povezana z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi za sofinanciranje del. Vzrok za nizko realizacijo je še drobna posest, neurejena solastništva, majhna navezanost na gozd in v preteklem desetletju ujme velikih razsežnosti. Zaskrbljujoča številka je nerealizacija nege v državnih gozdovih, kar je posledica ujm in ukinitve koncesij za delo v državnih gozdovih v letu 2016.

Od leta 2014 do 2019 je bilo ukrepanje usmerjeno v obnovo hudo prizadetih sestojev po žledu, podlubnikih in vetrolomih na celotnem območju, umetna, sanacijska obnova s sadnjo je v večini potekala v osrednjem in zahodnem delu GGO, redna obnova s sadnjo pa v manjši meri po celotnem GGO.

Vzrok za nizko realizacijo obnove v zasebnih gozdovih je povezan s spremembo prioritet ukrepov kot posledica poškodb po hudih ujmah. Močno in prioritarno je bila povečana obnova s sadnjo, priprava sestoja na naravno obnovo pa se 'skriva' v obsežnih sečnjah po ujmah poškodovanih gozdov. Razčlenitev na posamezne ukrepe pokaže, da je bila obnova s sadnjo po ujmi presežena zlasti v državnih in občinskih gozdovih. Od realizirane obnove s sadnjo kar 63 % predstavlja sanacijska obnova. Če pa primerjamo kriterij naravna obnova / obnova s sadnjo, je razmerje približno 50:50.

Delež sadnje v obnovi je 99 %, 1 % pa setev, ki smo jo izvedli v letu 2012 na površinah v zasebnih gozdovih poškodovanih v vetrolomu 2008. Setev je bila izvedena s semenom 8. drevesnih vrst. V preteklem desetletju smo posadili 1.097.700 sadik, od tega 3 % puljenk. Razmerje med lastništvu pri obnovi s sadnjo je približno 50:50 za zasebne in državne gozdove, 0,5 % sadik je bilo namenjeno

poškodovanim gozdovom v MOL. Sadilo se je 25 različnih drevesnih vrst, razmerje iglavci / listavci je 50:50, razen v občinskih (25:75). V zasebnih gozdovih se je sadilo 24 različnih vrst, v državnih 11 in občinskih 12. A večino predstavljata dve vrsti – smreka in bukev (82 % sadik v zasebnih, 98 % v državnih in 50 % v občinskih gozdovih). Sadike v letih največjih potreb 2017-2019 niso bile ustrezne kakovosti, zaradi velikih površin so bile težave s samo kvaliteto izvedbe sadnje, v RGR Dinarska jelova bukovja smo ponekod s sadnjo celo zamujali zaradi birokratskih ovir.

Na 47 % površin za nego so izvedene obžetve (posledica sanacije ujm), površina izvedene nege mladega gozda (gošče do tanjši drogovnjaki) počasi raste od leta 2015 naprej v zasebnih gozdovih, v državnih izvedba niha in se je stabilizirala v letu 2020. Na drugem mestu so nege letvenjakov, ki so bili v RGR Dinarska jelova bukovja močno prizadeti po žledu in sicer predstavlja 22 % izvedene nege v državnem in 16 % v zasebnih gozdovih. Kvaliteta izvedbe je dobra in večinoma pravočasna.

Zaradi sanacije je povečan obseg del na zaščiti pred divjadjo (46 % vsega varstva), presežena sta ukrepa zaščita s premazi in zaščita mladja z ograjami, ki zaradi velikih površin nadomestila načrtovano individualno zaščito. Delež varstva pred žuželkami znaša 42 % in zajema obračunana zatiralna dela in vsa preventivna dela. Preostalih 12 % predstavljajo sanacijska dela v varovalnih gozdovih.

Preglednica 23: OGD - Opravljena gojitvena, varstvena dela in dela za nego habitatov v GGO

Vrsta dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Državni gozdovi				
Obnova	ha	240	589	2,5
Nega	ha	2.391	1.441	0,6
Varstvo	dni	812	2.262	2,8
Nega habitatov	dni	82	21	0,3
Zasebni gozdovi				
Obnova	ha	1.342	807	0,6
Nega	ha	14.079	2.508	0,2
Varstvo	dni	2.976	5.239	1,8
Nega habitatov	dni	547	585	1,1
Gozdovi lokalnih skupnosti				
Obnova	ha	3	4	1,3
Nega	ha	45	218	4,8
Varstvo	dni	0	26	0,0
Nega habitatov	dni	3	37	12,3
Skupaj				
Obnova	ha	1.585	1.401	0,9
Nega	ha	16.515	4.167	0,3
Varstvo	dni	3.788	7.527	2,0
Nega habitatov	dni	632	644	1,0

Ukrepi nege habitatov so bili izvedene za naslednje živalske vrste:

- naravni razvoj biotopov: močvirski krešič, navadni koščak, sršenar, velika uharica, veliki skovik, sloka, rjavi srakoper, repaljščica, mali podkovnjak, navadni netopir, plavček in puščavnik;
- stoječa biomasa: širokouhi netopir, veliki navadni netopir, mali podkovnjak, bukov kozliček, belohrbti detel in puščavnik. V državnih gozdovih nimamo podatkov.

Preglednica 24: Izvedeni dodatni ukrepi za nego habitatov

Ukrep	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Naravni razvoj biotopov (ha)	273	35	3	311
Ohranjanje biotopov – sečnja in nega (ha)	1	2	*	3
Puščanje stoječe biomase v gozdu (m ³)	567	*	*	567

Opomba: * ni podatka

3.1.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

V obdobju 2011-2020 je bilo zgrajenih pet gozdnih cest v skupni dolžini 7,7 km, večina (70 %) v državnih gozdovih v bližini Litije, četrtna pa v zasebnih gozdovih na območju Kamnika. Prejšnji načrt je vseboval 19 prednostnih predelov, kjer bi bilo potrebno zgraditi 22 km cest. Realizacija (35 %) bi bila še manjša, če ne bi bilo gradenj v območjih sanacij žledoloma. Ekonomska zainteresiranost zasebnih lastnikov gozdov za gradnjo cest je namreč zelo skromna. Razlogi so zlasti lastniška razdrobljenost, visok strošek gradnje in povečevanje prevoza lesa po vlakih s traktorskimi prikolicam.

Obseg gradenj gozdnih vlak je z 46 km/leto presegel predvidevanja v načrtu (35 km/leto). Precejšen je bil tudi obseg rekonstrukcij vlak (111 km). K temu je prispevala predvsem nujnost sanacije gozdov po žledolomu leta 2014 in nato v 5 letnem obdobju gradacij podlubnikov. Pomembno je bilo tudi redno sofinanciranje gradenj s strani nekaterih lokalnih skupnosti. Skromna je bila zainteresiranost zasebnih lastnikov gozdov za sofinanciranje gradnje vlak iz PRP razpisov.

Kakovost načrtovanja in tudi gradnje gozdnih prometnicah se je v zadnjih letih zelo izboljšala, obenem pa so formalni postopki za investitorja postali zahtevnejši in dolgotrajnejši. Stiki gozdnih in javnih cest so v veliki večini formalizirani s predpisanimi dogovori, kar se odraža v zbirnem katastru gospodarske javne infrastrukture.

Preglednica 25: Priprava, gradnja in rekonstrukcija gozdnih prometnic (podatki so v m)

Vrsta del	Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava in gradnja gozdnih vlak	85.200	374.100	0	459.300
Rekonstrukcija gozdnih vlak	15.400	95.500	0	110.900
Gradnja gozdnih cest	5.436	2.254	0	7.690
Rekonstrukcija gozdnih cest	0	0	0	0
Gradnja protipožarnih presek	0	0	0	0

Za vzdrževanje 737 gozdnih cest v skupni dolžini 1.015 km je bilo v letih 2011 do 2013 namenjeno vsako leto enako sredstev (307 EUR/km). Pri tako skromnem obsegu so pomemben delež zagotavljale nekatere občine iz lastnih sredstev. Njihov prispevek je na ravni GGO v povprečju znašal 13 %. Letno se je vzdrževanje nanašalo na okrog polovico cest. ZGS je moral zelo skrbeti za racionalno porabo sredstev ter za kakovost izvedbe del.

Od leta 2014 je bilo potrebno prioriteto skrbeti za prevoznost cest v območjih sanacijskih sečenj, kjer je zaradi velike koncentracije prevoza lesa in pogostih neugodnih vremenskih razmer vzdrževanje potekalo marsikje tudi dvakrat letno. Pri tem so bila uporabljena tudi sredstva občin, ki jih je za obdobje 2014-2016 zagotovil zakon o ukrepih za odpravo posledic žleda iz naslova koncesnin od državnih gozdov. Sredstva pristojbin in državnega proračuna se v tem obdobju niso povečala.

Z letom 2017 se je začelo postopno povečevanje sistemskih sredstev (pristojbine in državni proračun). Povprečno je bilo v letih 2017 in 2018 vloženo 363 EUR/km in v letu 2019 413 in 2020 476 EUR/km gozdne ceste. Povečanje je bilo dobrodošlo, saj je bilo pred tem sredstev daleč premalo za zagotavljanje ustrezne prevoznosti vseh cest, predvsem pa za izboljševanje odvodnjavanja in utrjevanja vozišč, kar predstavlja še naprej osrednji problem.

Poškodbe gozdnih cest po vremenskih neurjih niso bile obsežne, a so se pojavljale vedno bolj pogosto, razpršeno po celotnem GGO. Sanacije v najnujnejšem obsegu so uspešno potekale v okviru letnega vzdrževanja ali pa iz lastnih sredstev občin in upravljalcev državnih gozdov.

3.1.4 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja

Gozdarsko svetovanje, ki ga izvaja ZGS, je v prvi vrsti namenjeno izobraževanju in ozaveščanju lastnikov gozdov in javnosti o pomenu in vlogah gozda. Z individualnim svetovanjem, delavnicami, ekskurzijami in nenazadnje tudi s predstavitvami na sejnih, se lastnike gozdov izobražuje in seznaja o pomenu in smotru izvajanja gozdnogojitvenih in varstvenih del, o možnostih rabe in predelave lesa ter razvoja gozdarske panoge. Pomembna naloga ZGS je tudi aktivno spodbujanje in motiviranje lastnikov z razdrobljeno gozdno posestjo k povezovanju, bodisi za namen izvajanja del v gozdovih ali trženja gozdnih lesnih sortimentov. Najpomembnejša oziroma najintenzivnejša oblika izobraževanja, ki jih izvaja ZGS sam ali v sodelovanju s Srednjo gozdarsko šolo Postojna, so tečaji, na katerih udeleženci praktično vadijo tehniko varnega dela v gozdu. V preteklem desetletju je bilo organiziranih 46 tovrstnih tečajev, ki se jih je udeležilo okrog 840 udeležencev, prek 1.350 se jih je udeležilo delavnic na temo gojenja in varstva gozdov [23 – 32]. Razmeroma veliko zanimanja je bilo tudi za druga organizirana strokovna predavanja v organizaciji ZGS.

Pomembna naloga ZGS je tudi svetovanje lastnikom gozdov o možnostih koriščenja finančnih vzpodbud namenjenih vlaganjem v gozdove ali razvoju gozdarske panoge, ter pomoč pri pripravi in oddaji vlog. V preteklem desetletju so bila lastnikom na voljo redna in izredna proračunska sredstva in sredstva EU (EDP, PRP), po letu 2018 pa tudi posebna sredstva gozdnega sklada namenjena varovanju posebnih varstvenih območij. Lastniki gozdov so lahko izkoristili možnost pridobivanja evropskih sredstev za odpiranje gozdov, posodobitev gozdarske opreme in mehanizacije ter sanacijo po ujmah poškodovanih gozdnih sestojev. V preteklem obdobju je bil s pomočjo sredstev PRP zgrajen odsek gozdne ceste v dolžini 0,5 km in slabih 13 km traktorskih vlak.

Več lastnikov je na račun koriščenja sredstev posodobilo tudi gozdarsko opremo in mehanizacijo. V okviru PRP je bilo v zasebnih gozdovih nabavljeno okoli 6 gozdarskih traktorjev, 20 gozdarskih prikolic, 31 gozdarskih vitlov, 2 krožni žagi ter nekaj motornih žag in cepilcev. Nekateri lastniki so na račun posodobitve opreme na kmetijah uvedli tudi gozdarsko dopolnilno dejavnost (več v poglavjih 1.5.3 in 1.5.4). V okviru PRP so bili izvedeni tudi tečaji varnega dela z motorno žago in traktorjem, v sodelovanju s Srednjo gozdarsko šolo Postojna pa je ZGS izvedel tudi usposabljanja za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije.

Preglednica 26: Izobraževanja za lastnike gozdov v obdobju 2011-2020

	Vrsta izobraževanja				Skupaj
	Predavanja	Ekskurzije	Delavnice	Usposabljanja za varno delo	
Število dogodkov	77	33	54	46	210
Število udeležencev	2.013	1.303	1.382	845	5.561

3.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

Glede na skupni obseg izvedenih posegov v gozd in gozdni prostor v ureditvenem obdobju 2011-2020, beležimo približno 170 % povečanje deleža izvedenih krčitev, predvsem na račun povečanja obsega krčitev zaradi urejanja kmetijskih površin. Obseg izvedenih krčitev v obdobju 2011-2020 je velik, negativen vpliv na gozdni prostor pa ima predvsem gradnja večjih infrastrukturnih objektov (plinovodi, daljnovodi) in pritisk na gozdove zaradi urbanizacije v osrednji Sloveniji. Med večjimi posegi, zaradi katerih so bile v zadnjem desetletju izvedene večje krčitve gozdov, so plinovodi v smeri Trojane–Vodice ter Vodice–Kalce, daljnovod Beričevo–Trbovlje in gospodarska cona Škrjanče.

Preglednica 27: Krčitve gozdov (v ha) v obdobju 2011-2020 po namenu

Urbanizacija	Infrastruktura	Namen krčitev				Skupaj
		Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
199,2	120,6	490,2	97,2	5,9	33,9	947,0

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj izkrčenih 947,0 ha gozdnih površin. Največji obseg krčitev (52 %) je bil izveden zaradi urejanja kmetijskih površin, sledijo krčitve gozda zaradi urbanizacije (21 %), gradnje infrastrukturnih objektov (13 %) in rudarstva (10 %). Občutno povečanje krčitev v kmetijski namen, je predvsem posledica boljše evidence krčitev v tem obdobju, kar je povezano tudi z uvedbo odločbe o odobritvi krčitve gozda v kmetijski namen. Večinoma gre za krčitve gozdov zaradi urejanja travnih in pašnih površin ob obstoječih kmetijskih površinah oziroma za ponovno vzpostavitev kmetijskih površin na zaraščenih in zaraščajočih površinah. Aktivne politike k spodbujanju krčitev gozda na zemljiščih, ki so po namenski rabi kmetijska zemljišča, ni več, ker je šlo za časovno omejeno finančno podporo MKGP, usmerjeno predvsem v podporo odprave zaraščanja kmetijskih površin. Povišan je tudi obseg krčitev zaradi rudarstva. Glede na obseg izvedenih krčitev v obdobju od leta 2001 do 2010 se je obseg tovrstnih posegov, predvsem na račun širitve obstoječih peskokopov in kamnolomov, povečal za 75,8 ha. Obseg krčitev, povezanih z gradnjo infrastrukturnih objektov in urbanizacije se je v primerjavi s preteklim obdobjem zmanjšal za približno 20 %. Zaradi urbanizacije se je v zadnjih desetih letih povečal pritisk na gozdove v občinah, ki so v neposredni bližini Ljubljane (Medvode, Vrhnika, Škofljica).

V prihodnje lahko pričakujemo, da se bo pritisk na gozdove še povečal. Razlog je predvsem povečano varstvo kmetijskih zemljišč in zagotavljanje nadomestnih kmetijskih zemljišč v gozdovih.

3.1.6 Pregled vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020

Vlaganja v gozdove so vse od nastanka ZGS odvisna od trenutnih rednih in izrednih proračunskih sredstev in sredstev, ki jih je Slovenija v ta namen uspela pridobiti iz EU. Od leta 2016 naprej je bil za sanacijo in obnovo po ujmah zagotovljen evropski denar, od leta 2018 pa je za dela v Natura območjih zagotovljen denar iz gozdnega sklada.

V primerjavi z desetletjem 2001-2010 smo v preteklem desetletju za 20 % povečali vlaganja pri obnovi in negi. Skoraj še enkrat več je bilo vlaganj na postavki varstva gozdov. Povečanja so posledica ujm, pri varstvu pa tudi zaradi cen materialov. Natančen pregled vlaganj v obnovo gozdov pokaže, da so se sredstva za redno obnovo več kot razpolovila, pospešuje se naravna obnova in ne obnova s sadnjo, povsem drugače je pri obnovi po ujmah, kjer so se zaradi katastrofičnih dogodkov vlaganja povečala za 60 %.

Višina vlaganj za biomeliorativna dela ostaja enaka, pri čemer se je višina razpoložljivih sredstev na letni ravni na tej postavki stabilizirala, kar omogoča lažje načrtovanje.

Vlaganja v gozdne prometnice predstavljajo novozgrajene vlake v skupni dolžini 374 km v zasebnih gozdovih in 85 km v državnih gozdovih. Rekonstruiranih vlak je bilo 95 km v zasebnih in 15 km v državnih gozdovih. Občine so v zasebnih gozdovih sofinancirale 62 km vlak.

Zgrajenih je bilo pet gozdnih cest, tri v državnih, v skupni dolžini 5.436 m, in dve v zasebnih gozdovih (2.254 m). Intenzivnost vlaganj je močno narekovala sanacija gozdov zaradi žledoloma in gradacije podlubnikov. Pri oceni vrednosti vlaganj smo uporabili povprečne vrednosti gradnje in rekonstrukcije gozdnih prometnic na ravni Slovenije, ki so bile izvedene preko ukrepov PRP.

Za vzdrževanje gozdnih cest je bilo skupno porabljenih 3.172.000 EUR. Delež proračunskih sredstev države in občin je znašal 1.443.000 EUR, ker predstavlja v primerjavi z vloženimi sredstvi iz pristojbin razmerje 45 : 65 %.

Preglednica 28: Vlaganja v gozdove (v EUR) v obdobju 2011-2020

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Obnova gozdov	1.189.000	865.000	7.000	2.061.000
Nega gozdov	1.352.000	786.000	111.000	2.249.000
Varstvo gozdov	668.000	276.000	5.000	949.000
Biomeliorativna in druga dela	187.000	2.000	3.000	192.000
Gozdne prometnice	4.995.000	1.560.000	0	6.555.000
Skupaj	8.391.000	3.489.000	126.000	12.006.000

Preglednica 29: Sofinanciranje vlaganj v gozdove in gozdarstvo iz sredstev integralnega proračuna in sredstev EU v obdobju 2011-2020.

Vir sredstev za (so)financiranje izvedenih del	Izplačila 2011-2020			
	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sredstva integralnega proračuna za vlaganja v gozdove ¹ (EUR)	1.169.998	40.411	31.853	1.242.258
Obnova in nega	68 %	57 %	88 %	68 %
Varstvo gozdov	28 %	43 %	5 %	28 %
Vzdrževanje življenjskega okolja prosto živečih živali v zasebnih gozdovih	4 %	0 %	7 %	4 %
Vzdrževanje gozdnih cest – integralni proračun in proračun občin (EUR)	1.325.206	117.794	0	1.443.000
Gozdni sklad (zasebni gozdovi v območjih Natura 2000) (EUR)	129.140	0	0	129.140
PRP 2014–2020 – Sanacija in obnova poškodovanih gozdov - Ukrep 8.4 ² (EUR)	847.578	855.484	1.591	1.704.653
Sanacija in obnova poškodovanih gozdov	97 %	99 %	100 %	98 %
Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za sanacijo gozdov	3 %	1 %	0 %	2 %
PRP 2010–2020 – gradnja/rekonstrukcija gozdnih cest in vlak – Ukrep 4 (EUR)	179.000	0	0	179.000
Gozdne ceste	26 %	0 %	0 %	26 %
Gozdne vlake	74 %	0 %	0 %	74 %
Skupaj (EUR)	3.650.921	1.013.688	33.444	4.698.051

¹Brez sredstev za semenarsko in drevesničarsko dejavnost v gozdarstvu in sredstev za upravne izvršbe.

²Prikazana so sredstva iz prevzemov del ZGS (dejanski podatki o izplačilih so na ARSKTRP)

3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi

3.2.1 Vzdrževanje in izboljšanje gozdnih virov ter njihov prispevek k bilanci ogljika v gozdovih

Preglednica 30: Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika

Indikator	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozdov	4	4	3	4
Lesna zaloga	4	4	3	4
Debelinska struktura gozdov	3	3	3	3
Ponori ogljika	4	4	4	4

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

Površina gozdov: Kazalec trajnosti kaže za povprečje v GGO zelo ugodno stanje (58 % gozdnatost). Stanje kazalca je nekoliko slabše v kmetijski in primestni krajini (le 10 % gozdnatost), predvsem v okolici večjih mest, kjer pogrešamo večji delež predvsem t.i. javnih (občinskih) gozdov. V tem pogledu izstopa RGR Primestni gozdovi.

Lesna zaloga: Stanje ocenjujemo kot zelo ugodno, saj povprečna lesna zaloga v GGO dosega več kot 75 % ciljne lesne zaloge. Zaradi manjše lesne zaloge od pričakovane glede na rastišča in tudi kot posledica manj ustreznega gospodarjenja v preteklosti, je stanje nekoliko manj ugodno v RGR Gradnova-belogabrovja in RGR Kisloljubna rdečeborovja.

Debelinska struktura gozdov: Stanje ocenjujemo kot ugodno. V GGO sicer prevladujejo starejši gozdovi z debelejšim drevjem (68 % je debeljakov in sestojev v obnovi, 71 % lesne zaloge je v debelinskih razredih nad 30 cm, 23 % lesne zaloge pa je v drevju debelejšem od 50 cm), vendar je trend ugoden, saj se je pričela intenzivna obnova in se bo delež starejšega in debelejšega drevja zniževal. Nekoliko večji delež debelega drevja je v RGR Dinarska jelova-bukovja, Primestni gozdovi in Jelovja na silikatnih kamninah.

Ponori ogljika: Stanje ocenjujemo kot zelo ugodno. Ponori ogljika so bili v povprečju zagotovljeni v celotnem desetletnem obdobju. Celotni ponor ogljika je v vseh gozdovih GGO skupaj v obdobju 2011-2020 znašal okoli 1.110 Gg CO₂. Ponori ogljika so v obdobju med 2011 in 2013 znašali povprečno letno 461 Gg CO₂, v letih med 2017 in 2020 pa 348 Gg CO₂. Izjema je bilo obdobje med leti 2014 in 2016, ko ponori, zaradi izjemnega obsega izvedenega sanitarnega poseka (podlubniki in žled), niso bili doseženi in so gozdovi povprečno letno predstavljali vir emisije ogljika v okolje v višini 554 Gg CO₂.

3.2.2 Vzdrževanje zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Gozdovi niso v slabem zdravstvenem stanju kljub oceni za prvi kazalnik, saj so ujme le pospešile ali dokončale procese premen in obnove gozdov – umik smreke z neprimernih rastišč in pomlajevanje prestarih sestojev. Vseeno je sanitarni posek visok in vedno bolj nepredvidljiv zaradi novih groženj. Poškodovanost je posledica predvsem žleda, poškodbe krošenj in vej so manjše kot drugje, saj je v GGO Ljubljana žled povzročil prevračanje in ne lomljenje drevja. Objedenosti bo verjetno v naslednjem desetletju ob enakem staležu divjadi zaradi povečanih površin mladega gozda zaradi žleda manjša, vseeno bo obnova jelke in plemenitih listavcev otežena.

Kazalci so manj ustrezni v zahodnem delu GGO, v RGR Dinarska jelova bukovja, kjer so bile večje površine nekdanjega razreda Smrekovi nasadi, kjer so bile posledice žleda in podlubnikov največje in kjer so težave s pomlajevanjem in obnovo največje. Jelka v mladju redko prerašča v višje razrede in je uspešna le znotraj ograj. Tudi sicer je v RGR Dinarska jelova bukovja obnova problematična, rastiščne razmere so povsem drugačne in dolžina pomladitvene dobe je za vsaj desetletje daljša kot drugje v GGO.

Posegi in paša bistvenega vpliva na zdravje in vitalnost preostalega gozda nimajo, saj potekajo na manjših površinah, paša že desetletja na istem območju.

Preglednica 31: Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Indikator	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sanitarni posek	2	2	2	2
Poškodovanost gozdnega drevja	3	3	3	3
Posegi v gozd in gozdni prostor (P 3.1.6)	4	4	4	4
Objedenost gozdnega mladja	3	3	4	3
Paša v gozdu	4	4	4	4
Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi	3	3	3	3

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

Sanitarni posek

Desetletno obdobje so zaznamovale predvsem abiotske ujme. Začelo se je s snegolomom predvsem listavcev (80 %) zaradi mokrega snega v pozni jeseni 2012 in prav tako jesenskim vetrolomom predvsem iglavcev (75 %) v letu 2013. Obe ujmi sta prizadeli celotno GGO, najbolj prizadeta območja so razvidna iz preglednice 33. Že nekaj mesecev kasneje (februar 2014) smo doživeli največji žledolom do sedaj, ki je sestoje močno presvetlil in pospešil pomlajevanje na celotnem območju. Pričakovano je v letu 2015 prišlo še do biotske ujme – gradacija podlubnikov, ki je v naslednjih letih prav tako preseгла vse do sedaj poznane.

Podlubniki so v sestojih povzročili več škode kot žledolom in potrebna je bila obsežna sanacija. Vse ujme so bile enakomerno razpršene glede na lastništvo – 90 % poškodb je bilo v zasebnih, 9-10 % v državnih in 0-1 % v občinskih gozdovih (deleži so enaki kot je % lastništva). Žled in podlubniki so poškodovali gozdove celotne GGO, a najhuje je bilo v RGR Dinarska jelova bukovja in RGR Podgorska bukovja na silikatnih kamninah v zahodnem in osrednjem delu GGO. RGR Smrekove monokulture ni več aktualen, saj smreke v njem ni več. Vetrolomi so nato vsa leta pobirali robna drevesa poškodovanih sestojev, leta 2017 se je zgodil obsežen vetrolom v GGE Ig in GGE Mokrec.

V letu 2020 smo zamejili podlubnike – evidentirali smo 5. najmanjši posek zaradi podlubnikov od ustanovitve ZGS. Prav tako smo na ravni Slovenije v letu 2020 uspeli ustaviti kostanjevo šiškarico z vnosom njenega naravnega sovražnika v ekosistem, na novo pa smo leta 2019 opazili tujerodno invazivno vrsto hrastovo čipkarko.

Aktualno vprašanje je, ali so ujme posledica podnebnih sprememb? Odgovor ni enoznačen. Ujme so namreč stalnica na našem območju, a so v zadnjem desetletju pogostejše.

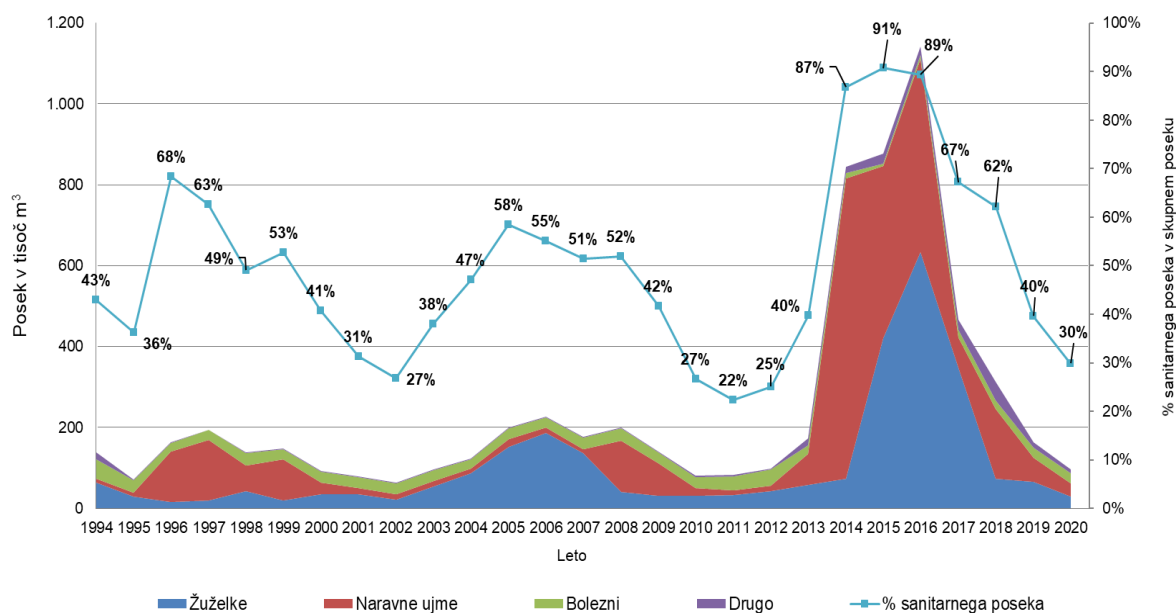
Preglednica 32: Sanitarni posek v letih 2011-2020 po vzrokih poseka in oblikah lastništva

Vzrok poseka	Drevesna vrsta	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj	Skupaj	Povprečno drevo
(šifre vzrokov)		m ³	m ³	m ³	m ³	št. dreves	m ³
Žuželke (301, 901, 991)	Iglavci	1.404.360	390.393	4.686	1.799.439	1.484.542	1,21
	Listavci	762	233	6	1.001	1.717	0,58
	Skupaj	1.405.122	390.626	4.692	1.800.440	1.486.259	1,21
	Iglavci	88.217	22.637	520	111.374	71.672	1,55

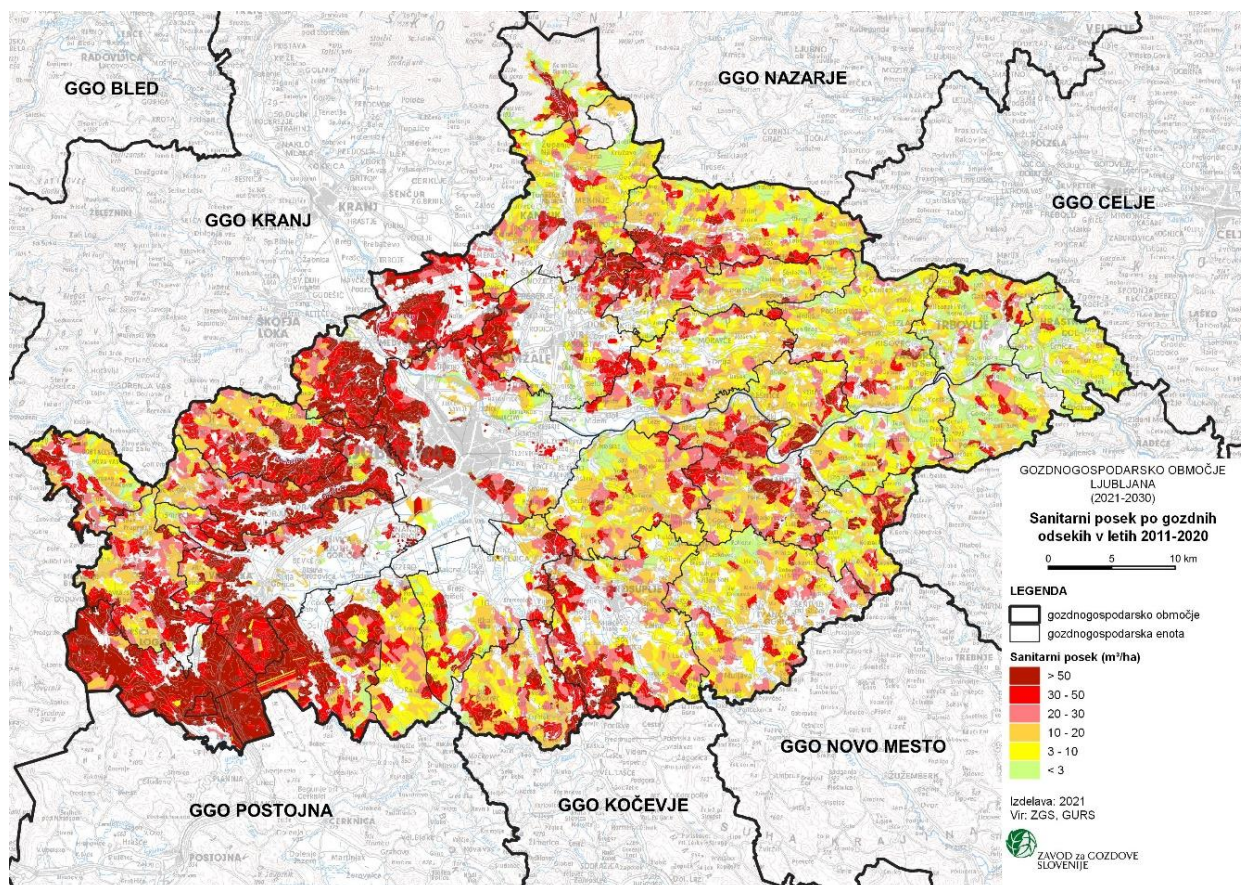
PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV

Vzrok poseka	Drevesna vrsta	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj	Skupaj	Povprečno drevo
(šifre vzrokov)		m ³	m ³	m ³	m ³	št. dreves	m ³
Bolezni, glive	Listavci	95.526	8.144	1.205	104.875	156.303	0,67
(302, 902)	Skupaj	183.743	30.781	1.725	216.249	227.975	0,95
Divjad (303, 903)	Iglavci	181	169	0	350	1.203	0,29
	Listavci	26	5	0	31	91	0,34
	Skupaj	207	174	0	381	1.294	0,29
Veter (304, 904, 994)	Iglavci	246.250	41.605	1.548	289.403	187.160	1,55
	Listavci	83.351	9.646	641	93.638	99.597	0,94
	Skupaj	329.601	51.251	2.189	383.041	286.757	1,34
Sneg (305, 905)	Iglavci	10.519	2.355	39	12.913	23.484	0,55
	Listavci	53.153	4.257	21	57.431	87.467	0,66
	Skupaj	63.672	6.612	60	70.344	110.951	0,63
Žled (306, 906))	Iglavci	410.948	86.548	1.245	498.741	793.810	0,63
	Listavci	1.086.522	76.301	6.122	1.168.945	1.884.929	0,62
	Skupaj	1.497.470	162.849	7.367	1.667.686	2.678.739	0,62
Plaz, usad (307, 907)	Iglavci	2.158	134	13	2.305	2.056	1,12
	Listavci	2.345	153	13	2.511	3.195	0,79
	Skupaj	4.503	287	26	4.816	5.251	0,92
Požar (308, 908)	Iglavci	618	152	50	820	1.118	0,73
	Listavci	205	120	10	335	626	0,54
	Skupaj	823	272	60	1.155	1.744	0,66
Imisija (lokalna) (309, 9)	Iglavci	439	1	0	440	726	0,61
	Listavci	11	0	0	11	7	1,57
	Skupaj	450	1	0	451	733	0,62
Delo v gozdu (310, 910)	Iglavci	7.219	1.358	20	8.597	6.188	1,39
	Listavci	3.847	424	31	4.302	5.186	0,83
	Skupaj	11.066	1.782	51	12.899	11.374	1,13
Drugo* (311, 911, 990)	Iglavci	70.746	16.565	467	87.778	58.948	1,49
	Listavci	6.644	2.921	168	9.733	14.630	0,67
	Skupaj	77.390	19.486	635	97.511	73.578	1,33
Skupaj	Iglavci	2.241.655	561.917	8.588	2.812.160	2.630.907	1,07
	Listavci	1.332.392	102.204	8.217	1.442.813	2.253.748	0,64
	Skupaj	3.574.047	664.121	16.805	4.254.973	4.884.655	0,87

Opomba: * Pod drugimi vzroki sanitarne sečnje združujemo manj pogoste vzroke ter sanitarno sečnjo, kjer glavnega vzroka ni mogoče določiti oziroma je vzrokov več.

Slika 14: Vrste in količina sanitarnega poseka v obdobju 1995-2020

Slika 15: Prostorski prikaz sanitarnih sečenj v obdobju 2011-2020

Preglednica 33: Pregled večjih poškodovanosti gozdov v območju v obdobju 2011-2020

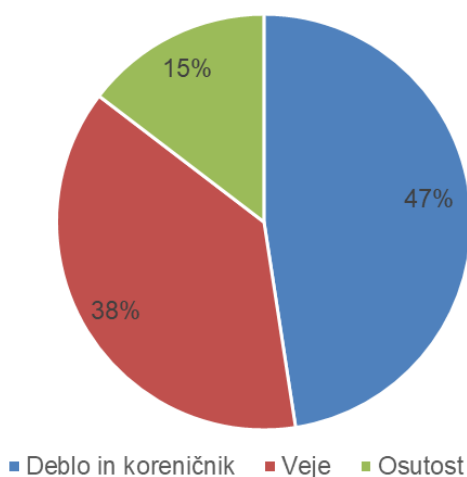
Škodljivi dejavnik	Poškodovana drevesna vrsta oz. skupina dr. vrst	Čas pojava	Kraj pojava (KE)	Površina (količina) pojava v ha oz. m³	Intenziteta¹	Izvedeni ukrepi / opomba
Podlubniki	Smreka	2015 - 2019	Celotna OE	1.760.960 m³	Zelo močna	Posek
Žledolom	Vse drevesne vrste	2014	Celotna OE	1.667.685 m³	Zelo močna	Posek
Vetrolomi	Vse drevesne vrste	2013, 2017	KE: Litija, Škofljica	383.040 m³	Zelo močna	Posek
Snegolom	Vse drevesne vrste	2012	KE: Litija, Grosuplje	70.345 m³	Močna	Posek
Jesenov ožig	Veliki jesen	2007→	Celotna OE	19.400 m³	Zelo močna	Posek
Kostanjeva šiškarica	Pravi kostanj	2010 - 2019	Celotna OE	Kostanj v celotni OE	Močna do slaba	Brez ukrepanja Skoraj izginila v letu 2020
Hrastova čipkarka	Graden (in ostale vrste hrastov)	2019→	KE Litija	50 ha	Zelo močna	Brez ukrepanja
Sušenje hrastov	<i>Quercus spp.</i> (vsi hrasti)	2017→	Celotna OE	Hrasti v celotni OE	Močna do srednja	Brez ukrepanja oz. posek ob rednem odkazilu

Opombe: ¹slaba - uničenih do 10 % dreves oziroma 10 % krošnje vseh dreves; srednja - uničenih 11 – 30 % dreves oziroma 11 – 30 % krošnje vseh dreves; močna - uničenih 31 – 50 % dreves oziroma 31 – 50 % krošnje vseh dreves; zelo močna - uničenih nad 50 % dreves oziroma nad 50 % krošnje vseh dreves. Za uničena drevesa se štejejo drevesa, ki so toliko poškodovana, da se ne morejo regenerirati.

Poškodovanost gozdnega drevja

Analiza poškodovanosti gozdnega drevja na podlagi meritev SVP, ki prikazuje delež dreves s hujšo poškodbo (18 %), kaže na porast poškodb v primerjavi z obdobjem 2001-2010 (7 %). Med poškodbami prevladujejo poškodbe vej in krošenj, kar je nedvomno posledica ujm. Med drevesnimi vrstami so najbolj poškodovani bori, hrasti, mehki in drugi trdi listavci, od »nosilnih« drevesnih vrst, pa je dokaj močno poškodovana bukev (18 %), smreka (16 %) in plemeniti listavci (17 %).

Po podatkih GIS [33], ki prikazuje osutost gozdnega drevja, je povprečna osutost 28 % in kaže trend naraščanja (25 % v letu 2011). Predvsem na račun žleda v letu 2014 je 38 % dreves z osutostjo večjo od 25 %. Gradacija podlubnikov v letih 2015-2017 pa je povzročila visoko poškodovanost iglavcev (40 % poškodovanih dreves.)

Slika 16: Poškodovanost drevja po vrstah poškodb

Objedenost gozdnega mladja

Poškodovanost (objedenost) gozdnega mladja, ki ga povzroči rastlinojeda parkljasta divjad, spremljamo na ploskvah po popisnih enotah (PE). GGO Ljubljana sovпада z osmimi popisnimi enotami (PE): Osrednje Karavanke (25 % PE v GGO), Zgornja Savinja (21 % PE v GGO), Zasavje (66 % PE v GGO), Litija (72 % PE v GGO), Krka (20 % PE v GGO), Ljubljanski vrh (83 % PE v GGO), Trnovski gozd (26 % PE v GGO) in Cerkljansko-Škofjeloško hribovje (34 % PE v GGO).

V GGO Ljubljana se je v PE Ljubljanski vrh, ki z deležem površine najbolj pokriva tudi GGO Ljubljana, v popisu 2020 v primerjavi s popisoma 2013/14 in 2017 nekoliko zmanjšala skupna poškodovanost, trend zmanjševanja je blag [7]. Število jelk / ha se je od predzadnjega (2017) popisa povečalo a je dobra četrtina poškodovanih. Število bukev / ha se ohranja, poškodovanost je na ravni iz leta 2017. Poškodovanost plemenitih listavcev se počasi, a vztrajno, zmanjšuje, gledajoč vse popise zajete v analizi. Objedenost mladja ter s tem naravno pomlajevanje je, splošno gledano, problem le v tej PE. V PE Zasavje se skupna objedenost mladja iz popisa v popis zmanjšuje, tudi statistično značilno. Statistično značilno je tudi znižanje objedenosti bukve med popisoma 2017 in 2014. Še bolj izrazit je trend znižanja objedenosti mladja med vsemi tremi popisi v PE Litija. Trend znižanja poškodovanosti je pozitiven pri skoraj vseh ključnih drevesnih vrstah (bukev) ali skupinah drevesnih vrst (plemeniti listavci, drugi trdi listavci). V ostalih PE, ki segajo s svojo površino na območje GGO Ljubljana je statistična obdelava samo znotraj GGO neutemeljena zaradi prenizkega števila ploskev, ter jo je moč nekoliko posplošiti le znotraj cele PE. Situacija glede objedenosti je zelo vzpodbudna v PE Zg. Savinja, PE Krka in PE Cerkljansko – Škofjeloško hribovje, slabša pa v PE Osrednje Karavanke – Jelendol ter PE Trnovski gozd.

Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2011-2020 po popisnih enotah so predstavljeni v Prilogah (poglavje 13.6, preglednice 1 do 16).

Paša v gozdu

Na OE Ljubljana ni težav s pašo v gozdu. Gre za površine, ki mejijo na kmetijske površine in so del obstoječih pašnikov. Največje površine so na Menini planini, Veliki planini, Mali planini (vse KE Kamnik) in Pokojišču (KE Vrhnika).

V GGO je evidentiranih 136 lokacij za pašo goveje živine, 15 za koze in 23 za ovce. Ena lokacija je večja od 20 ha (za pašo govedi). Za eno lokacijo (1 ha koze) je bilo v letu 2018 izdano soglasje za pašo, za eno (2 ha, koze, GGE Dobrova) je bila podana prijava inšpekciji, vse ostalo pa je opredeljeno z gozdnogojitvenimi načrti.

Preglednica 34: Paša v gozdovih (vir: podatki zbrani za PEFC poročila)

	Paša goveje živine (in konj)	Paša ovc	Paša koz	Skupaj
Površina gozdov, kjer se pasejo domače živali (ha)	244,75	10,50	7,90	263,15
Delež površin z urejeno gozdno pašo glede na celotno površino gozdov z gozdno pašo (%)	100,0	100,0	75,0	99,0

Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi v obdobju 2021-2030Podlubniki

Potencialne močne namnožitve podlubnikov predstavljajo največji dejavnik tveganja za prihodnje gospodarjenje z gozdovi. Sanacija posledic obsežnih namnožitev zahteva dodatno porabo časa in virov in predstavlja oviro pri izvedbi ostalih za načrtovan razvoj gozda nujnih del. Največje tveganje predstavljajo zasmrečeni sestoji na slabi petini površine GGO, pri čemer je najbolj ogrožen RGR jelovja na silikatih, pa tudi RGR gradnova-belogabrovja, toploljubna bukovja, ter gorska in zgornjegorska bukovja. V ostalih mešanih gozdovih, kjer je delež smreke v lesni zalogi manjši, je tveganje pri prihodnjem gospodarjenju manjše in predstavlja le grožnjo zmanjšanju donosov gozda.

Veter

Celotno GGO Ljubljana leži na območju velike ogroženosti zaradi vetra. V preteklem desetletju so bile sanitarne sečnje zaradi posledic delovanja močnih vetrov dokaj pogoste. Pretežni del poškodb je nastal na robovih prehitro odprtih sestojev zaradi sanacije žledoloma in žarišč podlubnikov, pa tudi zaradi občasnih močnih nevihtnih vetrov, katere je časovno in prostorsko nemogoče predvideti. Zaradi krepitve posledic podnebnih sprememb v obliki vse močnejših vremenskih ujm bodo po vsej verjetnosti zaradi vetrolovov naraščale škode v gozdovih tudi v naslednjem desetletju. Močnejši nevihtni vetrovi bodo najverjetneje pogostejši na izpostavljenih grebenskih legah, kot tudi v dolinah in nižinah, kjer je pregrevanje ozračja največje. Zaradi tega pričakujemo več tveganj pri gospodarjenju v nižinskih mešanih sestojih iglavcev in v drugih sestojih s spremenjeno in rastiščem neprilagojeno drevesno sestavo.

Sneg in žled

Zahodni, dinarski del GGO leži v območju močne ogroženosti zaradi žleda, preostali del GGO pa v območju srednje ogroženosti. Močno žledenje, ki povzroča večje poškodbe v gozdovih, se v GGO pojavlja običajno lokalno na vsakih 7-10 let. Žled kot dejavnik tveganja lahko opredelimo pri gospodarjenju tako v mešanih kot čistih bukovih sestojih, med najbolj ogroženimi pa so čisti smrekovi sestoji oziroma sestoji s prevladujočim deležem smreke ter mehansko nestabilni sestoji, zlasti mlajših razvojnih faz (nenegovani drogovnjaki, letvenjaki) listavcev.

Pogosta dejavnika tveganja za snegolom sta zgodnje jesensko ter občasno pozno spomladansko sneženje, ki velikokrat z obilico mokrega in težkega snega ogroža stojnost teh sestojev. Tveganje za zgodnje jesenske snegolome je največje v vzhodnem delu GGO na strmih jarkastih terenih, kjer prevladujejo listavci.

Suša

Zaradi vse bolj izrazitih sušnih obdobjih bodo ogroženi predvsem varovalni gozdovi rdečega bora in toploljubnih listavcev na prisojnih in strmih pobočjih nad reko Savo v GGE Trbovlje-Zagorje in Hrastnik, na območju varovalnih gozdov v Polhograjskem hribovju (GGE Medvode in Polhov Gradec) idr. Zaradi dolgotrajnejših sušnih obdobj bi bili lahko ogroženi tudi hrastovi sestoji na Ljubljanskem barju, nekoliko manj, a vseeno bolj kot ostali gozdovi pa tudi hrastovi sestoji v ostalih predelih GGO.

Požar

Pretežni del GGO je opredeljen kot območje majhne ali srednje požarne ogroženosti. Predeli velike požarne ogroženosti (druga stopnja) se pojavljajo na manjših, lokalno omejenih površinah, skupaj na 3 % površine GGO. Gre večinoma za gozdove na najbolj sušnih rastiščih kislojubnih rdečeborovij (RGR Kislojubna rdečeborovja poraščajo slabih 6 % površine GGO) in v drugih sestojih z večjim deležem toploljubnih listavcev predvsem ob železniški progi. Ob vse številčnejših vročih poletjih z izrazitim pomanjkanjem padavin in vedno večjim obiskom nepazljivih rekreativcev v gozdovih, bodo požari lahko zlasti v teh sestojih predstavljali potencialno grožnjo.

Prostorski prikaz požarne ogroženosti gozdov v GGO je prikazan na karti L v Poglavju 12.

3.2.3 Vzdrževanje in spodbujanje proizvodnih funkcij gozdov (lesnih in nelesnih)

Trajnost donosov lesa je ugodna. Omogočajo jo večje površine debeljakov in sestojev v obnovi, od koder bo prihajala glavna količina poseka. V debeljakih bodo to pomladitvene sečnje pri uvajanju debeljakov v obnovo in redčenja ter v sestojih v obnovi pomladitvene sečnje. Na trajnost vrednostnih donosov lesa ugodno vpliva delež drevja z odlično in prav dobro kvaliteto, ki skupaj znaša 30,8 % lesne zaloge. Dobra kvaliteta odraslega drevja in večji prirastki v sestojih v obnovi ter v debeljakih bodo omogočali dobro vrednostno priraščanje in boljše vrednostno izkoriščanje proizvodne sposobnosti sestojev. Dobra sestojna zasnova pomladka v sestojih v obnovi bo prispevala k večjemu deležu mladovja in njegovi boljši sestojni zasnovi.

Na trajnost donosov lesa negativno vpliva majhen delež mladovja in primanjkljaj drogovnjakov ter njihove slabše sestojne zasnove, posebej v mladovju. Prav tako zmanjšuje trajnost vrednostnih donosov lesa slabša negovanost v mladovju in v drogovnjakih.

Preglednica 35: Ocena vzdrževanja in vzpodbujanja ekonomskih funkcij gozda

Indikator	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Prirastek in posek	4	4	4	4
Zgradba gozdnih sestojev	3	3	3	3
Ocena trajnosti donosov lesa	3	3	3	3
Kakovost gozdnega drevja	3	3	3	3
Zasnova in negovanost	2	3	3	2

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

Zgradba gozdnih sestojev

Med razvojnimi fazami v GGO prevladujejo debeljaki, katerih delež po površini se je v zadnjem desetletju zmanjšal za 1 %. Na drugem mestu je delež drogovnjakov, ki pa se je zmanjšal za 5,1 % površine gozdov v GGO (iz 32,7 % na 27,6 %), najbolj v džavnih gozdovih (za 6,6 %). Zaradi presvetlitve in pomladitve se je bistveno povečal delež sestojev v obnovi (iz 9,0 % na 17,4 %), najbolj v gozdovih lokalnih skupnosti (za 9,1 % površine gozdov). Delež mladovja se je za malenkost zmanjšal iz 4,9 % na 4,0 %.

V skupini RGR z najmanj mladovja, sestojev v obnovi in največ drogovnjakov so RGR Toploljubna bukovja, Kislooljubna rdečeborovja, Varovalni gozdovi in Gozdni rezervati. Največ mladovja in sestojev v obnovi je v RGR Dinarska jelova-bukovja, Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah in Jelovja na silikatnih kamninah.

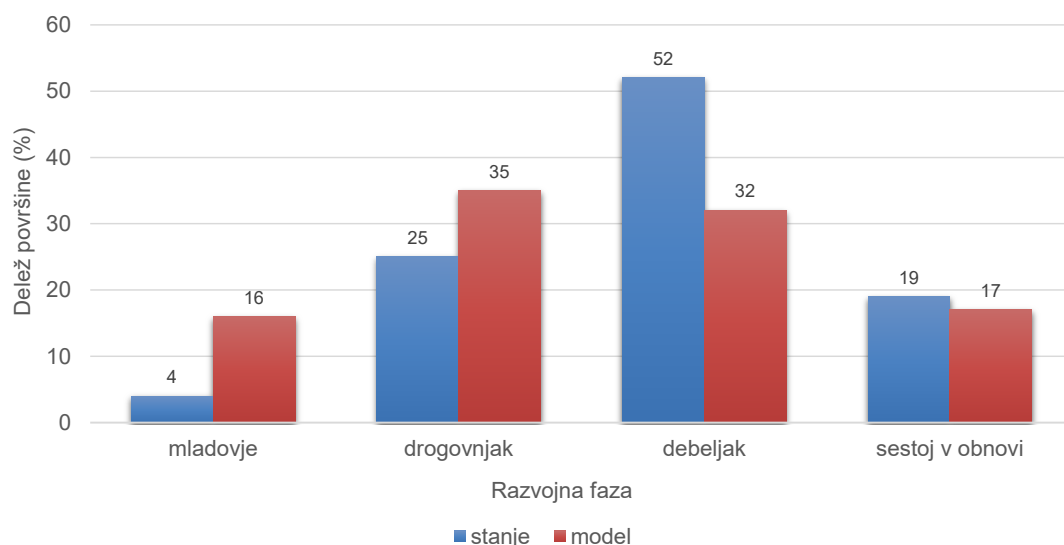
Povprečna velikost sestojev je 3,31 ha.

Preglednica 36: Sestojni tipi

Sestojni tip	Površina (ha)	Delež (%)	Povprečna velikost sestoja (ha)
Mladovje	5.784	4,0	1,18
Drogovnjak	39.846	27,6	2,82
Debeljak	73.137	50,7	4,31
Sestoj v obnovi	25.145	17,4	3,38
Dvoslojni sestoj	328	0,2	4,75
Raznomerno (ps.-šp.,preb.)	0	0,0	0,00
Raznomerno (sk.gnz.)	0	0,0	0,00
Panjevec	0	0,0	0,00
Grmičav gozd	96	0,1	5,07
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,00
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,00
Skupaj	144.335	100,0	3,31

Ocena trajnosti donosov lesa

Trajnost donosov lesa z vidika uravnoteženosti razmerja razvojnih faz najbolj odstopa od modelnega pri mladovju, ki dosega 27 % modelne vrednosti in pri debeljakih, ki presegajo modelno vrednost za 61 %. Delež sestojev v obnovi presega modelno vrednost za 11 %. Primanjkuje še drogovnjakov, ki dosega 72 % modelne vrednosti.

Slika 17: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po debelinskih razredih (razvojnih fazah)

Zasnova in negovanost gozdnih sestojev

Sestojne zasnove podmladka in mladovja so precej boljše kot v drogovnjakih. V državnih gozdovih so boljše kot v zasebnih in drugih gozdovih. V primerjavi s stanjem pred desetimi leti so se poslabšale, najbolj v mladovju in drogovnjakih, le v pomladku so nekoliko boljše. Najboljše sestojne zasnove v mladovju so v RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah, Podgorska bukovja na silikatnih kamninah, najslabše v RGR Varovalni gozdovi in Primestni gozdovi. V drogovnjakih so najboljše sestojne zasnove v RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah, Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah, najslabše pa v RGR Primestni gozdovi in Kisloljubna rdečeborovja.

V zadnjem desetletju se je negovanost nekoliko poslabšala v vseh lastništvi. Najboljša je v državnih gozdovih, kjer je največ negovanih sestojev. Zasebni in drugi gozdovi so v glavnem pomanjkljivo negovani in nenegovani, posledica tega pa je poslabšanje sestojnih zasnov in kakovosti drevja. Negovanost je najboljša v RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah ter v RGR Podgorska bukovja na silikatnih kamninah, najslabša pa v RGR Kisloljubna rdečeborovja, Varovalni gozdovi in Primestni gozdovi.

Preglednica 37: Zasnova gozdnih sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Državni gozdovi				Zasebni in drugi gozdovi				Skupaj			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	5.784	32,9	38,0	22,6	6,5	11,9	44,2	32,4	11,5	15,5	43,1	30,7	10,7
Drogovnjak	39.846	11,3	36,6	45,9	6,2	3,0	34,2	56,5	6,3	3,9	34,4	55,4	6,3
Podmladek	26.510	20,9	51,1	24,9	3,1	14,1	58,4	25,2	2,3	14,6	57,8	25,2	2,4

Preglednica 38: Negovanost gozdnih sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Državni gozdovi				Zasebni in drugi gozdovi				Skupaj			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	5.784	31,0	40,5	24,1	4,4	7,6	40,0	48,1	4,3	11,6	40,1	44,0	4,3
Drogovnjak	39.845	15,0	29,8	52,9	2,3	4,1	39,2	55,4	1,3	5,2	38,3	55,1	1,4
Debeljak	73.136	21,7	45,8	31,1	1,4	9,7	62,7	26,8	0,8	10,8	61,1	27,2	0,9
Sestoj v obnovi	25.143	18,8	57,4	22,9	0,9	8,8	61,0	29,7	0,5	9,5	60,8	29,2	0,5
Dvoslojni sestoj	328	79,9	20,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	79,9	20,1	0,0	0,0

Kakovost gozdnega drevja

Prevladuje drevje dobre in prav dobre kakovosti (skupaj 74,4 %). Iglavci imajo v povprečju boljšo kakovost kot listavci. Delež odlične in prav dobre kakovosti v lesni zalogi je pri iglavcih večji kot pri listavcih.

Kakovost jelke je boljša od kakovosti smreke, ki ima nekaj več drevja zadovoljive in slabe kakovosti. Najboljšo kakovost drevja med listavci imajo plemeniti listavci. Nekoliko slabša je kakovost buke. Najslabša je kakovost pri drugih trdih listavcih.

Kakovost gozdnega drevja je glede na delež odlične in prav dobre kvalitete najboljša v RGR Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (48,8 %). Sledijo RGR Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (38,2 %), Podgorska bukovja na silikatnih kamninah (34,5 %) ter Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (33,2 %).

Preglednica 39: Struktura drevja po kakovostnih razredih v deležih (%) od lesne zaloge dreves nad 30 cm

Drevesna vrsta	Delež dreves po kakovostnih razredih				
	Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	7,0	27,5	54,1	10,7	0,7
Jelka	5,6	31,2	55,4	7,4	0,4
Bor	7,7	24,8	50,0	15,6	1,9
Macesen	20,0	30,3	38,3	6,3	5,1
Bukev	6,7	21,3	49,0	18,4	4,6
Hrast	8,6	23,6	46,1	18,0	3,7
Plemeniti listavci	6,7	26,6	50,9	13,6	2,2
Drugi trdi listavci	2,3	13,1	44,1	28,0	12,5
Mehki listavci	3,1	18,9	51,3	20,6	6,1
Iglavci	7,0	27,6	53,3	11,1	1,0
Listavci	6,5	21,4	48,4	18,7	5,0
Skupaj	6,7	23,9	50,5	15,6	3,3

3.2.4 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno povečanje biotske raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih

Preglednica 40: Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov

Indikator	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Drevesna sestava gozdov (P 2)	4	4	4	4
Ohranjenost gozdnih sestojev	3	3	3	3
Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem	4	4	4	4
Uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev	3	3	4	3
Tujerodne vrste	4	4	4	4
Gozdni genski viri	3	3	3	3
Odmrla lesna masa	4	4	4	4
Natura 2000	4	4	4	4
Gozdovi, prepuščeni naravnemu razvoju	3	3	4	3
Varovalni gozdovi	4	4	4	4
Dolžina gozdnega roba	4	4	4	4
Mokrišča in vodni viri v gozdu	4	4	4	4
Mirne cone	4	4	4	4

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

Stanje gozdov oziroma gozdnega prostora na območju GGO je z vidika biotske raznovrstnosti v povprečju dobro. Nekoliko slabše ocenjeni indikatorji ohranjanja biotske raznovrstnosti so ohranjenost gozdnih sestojev, uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev, gozdni genski viri in delež gozdov prepuščenih naravnemu razvoju.

V GGO, kljub veliki pestrosti drevesnih vrst, prevladujejo spremenjeni gozdovi. To je zlasti posledica

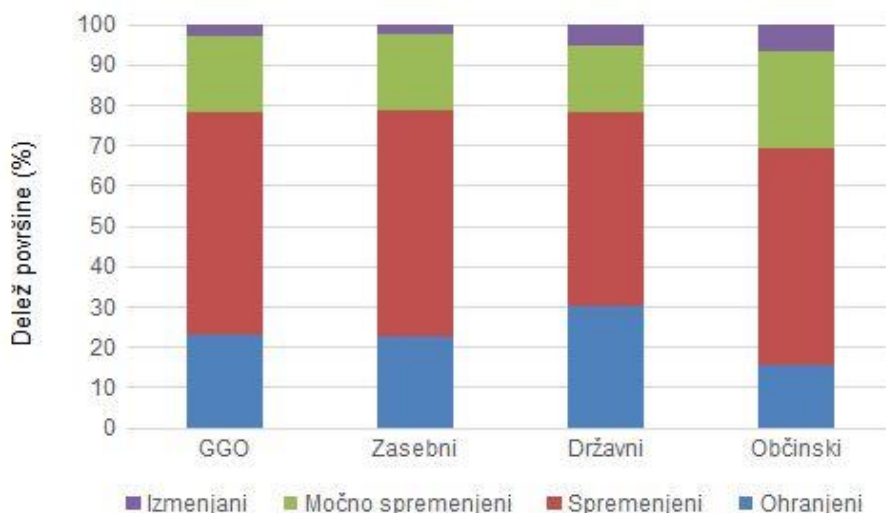
nekdanjega pospeševanja smreke in trenutnega zmanjševanja deleža jelke in hrastov. Zaradi majhnega deleža semenskih sestojev je nezadostna genska pestrost sadik in semena namenjenega obnovi. Tujerodne vrste so problematične le na lokalno obmejnih območjih (vzdolž strug večjih rek). Iz gozda se te redno odstranjuje, sicer pa s preraščanjem avtohtonih vrst večinoma propadejo. Na podlagi stanja posameznih gozdnih sestojev in sorazmerno velikega deleža sestojev, kjer se v obdobju 2001-2010 ni gospodarilo, obstajajo možnosti za razširitev mreže ekocelic, s katerimi bi lahko pozitivno vplivali na stanje posameznih habitatov in vrst.

Drevesna sestava gozdov

Vrstna pestrost sestojev je odvisna od številnih dejavnikov, zato se med posameznimi območji GGO tudi razlikuje. V nekaterih predelih je naravna drevesna sestava gozdov spremenjena zaradi nekdanjega pospeševanja smreke, zaradi česar je do določene mere zmanjšana tudi pestrost habitatov. Z vidika povečevanja biotske pestrosti v GGO so gozdnogojitveni ukrepi usmerjeni k vzpostavljanju rastiščem primerne drevesne sestave in k ohranjanju in pospeševanju redkih in minoritetnih drevesnih vrst, med njimi tudi ogroženih ter k ustvarjanju ugodnih pogojev za njihov nadaljnji razvoj. Podrobnosti o drevesni sestavi gozdov v GGO so navedene v poglavju 2.2 Drevesna sestava.

Ohranjenost gozdnih sestojev

V GGO je ohranjenih 23 % gozdov, spremenjenih 55 %, močno spremenjenih 19 % in 3 % izmenjanih gozdov. (Metodolgija: Bončina in sodelavci, 2017, Kadunc in sodelavci, 2013). Med lastniškimi kategorijami je razmerje podobno. Spremenjenost gozdov je predvsem posledica prevelikega deleža iglavcev, posebno smreke, v nekaterih predelih tudi rdečega bora. Pri slednjem gre zlasti za predele gozdov v katerih se je intenzivneje steljarilo. V GGO so med najbolj ohranjenimi gozdovi RGR Podgorska-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah, Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah in Toploljubna bukovja. Najbolj spremenjeni so sestoji RGR Primestni gozdovi, kjer je izmenjanih okoli 24 % gozdnih sestojev. Sledita RGR Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah z okoli 50 % močno spremenjenih in izmenjanih sestojev ter RGR Jelovja na silikatnih kamninah s 44 % močno spremenjenih in izmenjanih sestojev. Med RGR z najmanjšim deležem ohranjenih sestojev so tudi Kisloljubna rdečeborovja z okoli 9 % ohranjenih sestojev.

Slika 18: Ohranjenost gozdov po kategorijah spremenjenosti ločeno na lastniške kategorije

Na posameznih, večinoma manjših in prostorsko razmeroma razpršenih območjih je zaradi

spremenjene naravne drevesne sestave sestojev zmanjšana tudi pestrost nekaterih habitatov. Spremenjeni gozdni sestoji so večinoma bolj ogroženi v primerih pojava različnih abiotских in biotskih motenj.

Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem (30 cm in več)

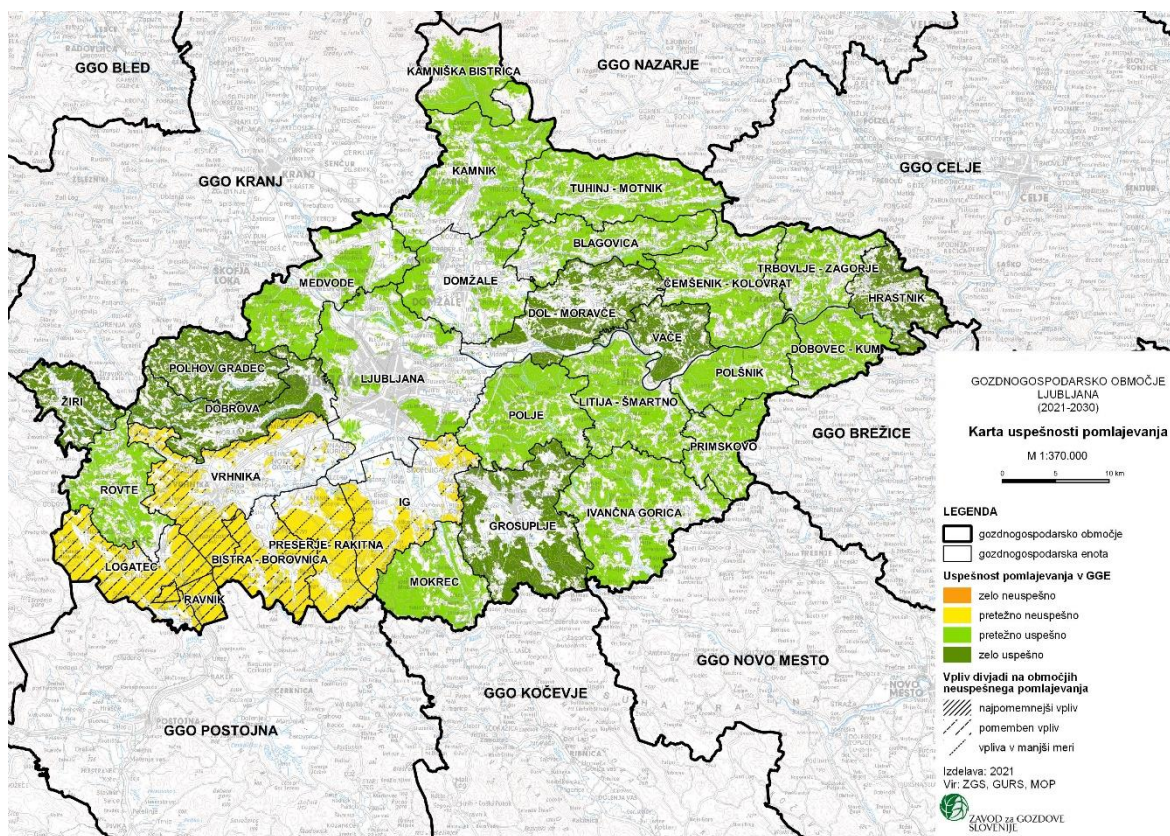
Delež lesne zaloge drevja debelejšega od 30 cm je v porastu in znaša 71 % lesne zaloge (4 % več kot v obdobju 2001-2010). Več kot 50 % gozdov v GGO poraščajo debeljaki. Zaradi preteklih ujm je približno 40 % teh presvetljenih oziroma z rahlim sklepom, kar pomeni, da se je vsaj v nekaterih pogledih (pomlajevanje, bogatejša in vrstno pestrejša zeliščna plast, ipd.) biološka pestrost le teh še povečala. V smislu zagotavljanja ugodnih razmer za v območju pomembne kvalifikacijske vrste Nature 2000 je takšno stanje ugodno, saj delež teh sestojev močno presega zahtevane vrednosti glede drevja s prevladujočim debelim drevjem, je pa po drugi strani problematično povečevanje površin zastarelih sestojev, kar negativno vpliva na ekonomsko vrednost in na trajnost donosov ter povečuje tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. V območju namreč močno primanjkuje mlajših razvojnih faz. Za ohranjanje biotske pestrosti je zato ključnega pomena, da se v sestojih zagotovi ustrezno uravnoteženost tako v debelinski kot tudi starostni strukturi drevja oziroma, da se zagotovi mozaični preplet sestojev različnih razvojnih faz na določenem območju.

Uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev

Preglednica 41: Drevesna sestava mladovij in vrasti po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	Mladovje (%)	Vrast (%)	Mladovje (%)	Vrast (%)	Mladovje (%)	Vrast (%)	Mladovje (%)	Vrast (%)
Smreka	27,3	29,0	24,2	28,0	25,7	28,1	26,7	28,8
Jelka	1,1	3,4	1,3	3,3	0,1	0,0	1,2	3,4
Bor	1,7	2,0	2,6	2,5	2,6	2,4	1,9	2,1
Macesen	0,3	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
Drugi iglavci	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Bukev	37,9	32,0	47,5	39,7	25,9	22,0	39,4	32,2
Hrast	1,8	2,3	1,8	2,5	2,7	3,0	1,8	2,4
Plemeniti listavci	12,5	11,2	9,9	9,5	11,7	10,3	12,1	11,0
Drugi trdi listavci	12,7	17,8	8,2	12,5	23,5	30,4	11,9	17,8
Mehki listavci	4,7	2,3	3,9	2,0	7,8	3,8	6,4	2,3
Iglavci	30,4	34,4	28,7	33,8	28,4	30,5	30,2	34,3
Listavci	69,6	65,6	71,3	66,2	71,6	69,5	69,8	65,7
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Gozdovi v GGO se večinoma uspešno naravno pomlajujejo. Podmladek v povprečju porašča približno 20 % površine gozdov GGO, od tega 20 % predstavljajo sestoji mladovij, ki poraščajo približno 4 % površine gozdov. Drevesna sestava podmladka se ne razlikuje bistveno od zastopanosti posameznih drevesnih vrst v lesni zalogi. Tudi v mladovijah prevladujejo listavci s tem, da je njihov delež še višji kot v lesni zalogi (60 %). Medtem ko se delež iglavcev v lesni zalogi iz desetletja v desetletje znižuje, se delež listavcev, zlasti bukve zvišuje, nekoliko pa se je povečal tudi delež plemenitih listavcev. Na ravni GGO je problematična vrast jelke in hrasta. V GGO je jelka ena izmed vrst z najmanjšim deležem lesne zaloge do vključno 3. debelinskega razreda in najmanjšo vrastjo glede na delež vrste v lesni zalogi. Najbolj problematičen je RGR Dinarska jelova – bukvoja, v katerem je jelke v lesni zalogi 31 %, v vrasti 8 %, v mladovju pa le 3 %. V navedenem RGR je delež jelke do vključno 3. debelinskega razreda najmanjši med vsemi drevesnimi vrstami v RGR, v 4. in 5. pa največji.

Slika 19: Karta uspešnosti pomlajevanja in vpliva divjadi na območjih neuspešnega pomlajevanja

Tujerodne vrste

Tujerodne drevesne vrste sajene v 60ih letih so še vedno prisotne v sestojih. Nekatere so del rednega gospodarjenja (robinija, duglazija), o nekaterih boleznih ne razmišljamo več kot o tujih (npr. holandska brestova bolezen, kostanjev rak).

Spremembo prisotnosti rastlinskih tujerodnih vrst so povzročile ujme. Velike gole površine so bile le-te sposobne hitreje zapolniti, saj niso imele naravnih škodljivih dejavnikov. Ušle so predvsem iz gojenih vrtov in parkov. Največ vrst se pojavlja in širi na območju Ljubljane in Ljubljanske kotline, poleg tega še ob vodah in avtocesti.

Tujerodne živalske vrste v območju ne predstavljajo težav. Dveh s seznama ni zaznati, pižmovka je tik pred izumrtjem, nutrija je v porastu, a omejeno razširjena ob dveh večjih vodotokih (Sava, Ljubljanica). Pojav nutrije je vezan na pobeg iz farm za gojenje (krzno). Nutrija potencialno predstavlja problem zaradi možnega spodkopavanja brežin vodotokov, ki so delno namenjene kmetijski ali rekreativni rabi.

Preglednica 42: Prisotnost reguliranih tujerodnih vrst in tujerodnih vrst, ki ogrožajo biotsko raznovrstnost ali povzročajo gospodarsko škodo

Vrsta	Stanje (prisotnost/razširjenost/trend)*	Opomba ¹
Pižmovka (<i>Ondatra zibethicus</i>)	dolgo prisotna / zaključna faza obstoja / upadajoč	Divjad; živalska vrsta z EU seznama ITV.
Nutrija (<i>Myocastor coypus</i>)	zaznana v zadnjih 2 desetletjih / omejeno razširjena / naraščajoč	Divjad; živalska vrsta z EU seznama ITV.
Rakunasti pes (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	ni prisoten / ni razširjen / ni trenda	Divjad; živalska vrsta z EU seznama ITV.

Vrsta	Stanje (prisotnost/razširjenost/trend)*	Opomba ¹
Rakun (<i>Procyon lotor</i>)	ni prisoten / ni razširjen / ni trenda	Živalska vrsta z EU seznama ITV.
Veliki pajesen (<i>Ailanthus altissima</i>)	zaznan v zadnjem desetletju / omejeno razširjen / naraščajoč	Drevo; rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
Žlezava nedotika (<i>Impatiens glandulifera</i>)	zaznana v zadnjem desetletju / močno razširjena / naraščajoč	Rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
Navadna barvilnica (<i>Phytolacca americana</i>)	zaznana v zadnjem desetletju / omejeno močno razširjena / naraščajoč	zelnata rastlina
Japonski dresnik (<i>Fallopia japonica</i>)	dolgo prisoten / močno razširjen / stabilen	zelnata rastlina
Enoletna suholetnica (<i>Erigeron annuus</i>)	zaznana v zadnjem desetletju / omejeno močno razširjena / naraščajoč	zelnata rastlina
Rdeči hrast (<i>Quercus rubra</i>)	dolgo prisoten / omejeno razširjen / stabilen	drevesna vrsta
Pavlovnija (<i>Paulownia tomentosa</i>)	dolgo prisotna / začetna faza širjenja / naraščajoč	drevesna vrsta
Navadna amorfa (<i>Amorpha fruticosa</i>)	zaznana v zadnjem desetletju / omejeno razširjena / naraščajoč	grmovna vrsta
Jesenov ožig (<i>Hymenoscyphus fraxineus</i>)	zaznan v zadnjih 2 desetletjih / močno razširjen po vsem GGO / naraščajoč	gliva, ŠO gozd. drevja
Kostanjeva šiškarica (<i>Dryocosmus kuriphilus</i>)	zaznana v zadnjih dveh desetletjih / močno razširjena po vsem GGO / padajoč	žuželka, ŠO gozd. drevja
Hrastova čipkarka (<i>Corythucha arcuata</i>)	zaznana v zadnjem času / omejeno razširjena / naraščajoč	žuželka, ŠO gozd. drevja

Vir: [9]

Gozdni genski viri

Gospodarjenje z gozdovi, ne glede na vse ujme v GGO, je bilo za ohranjanje genetske pestrosti ustrezno. Minoritetne vrste se je poskusilo ohraniti ne glede na poškodbe vsaj do masovnega semenskega leta 2018. Drevesna sestava po največjih RGR je bolj ali manj ustrezna. V RGR Podgorsko bukovje na silikatih so še vedno zastopane vse glavne drevesne vrste, težave z divjadjo so obvladljive in naravno pomlajevanje je uspešno. V RGR Dinarska jelova bukovja je pomlajevanje močno oteženo tako zaradi narave pomlajevanja (daljše pomladitvene dobe, tu pa so bili odrasli sestoji po žledu na hitro odstranjeni), zaradi erozijskih procesov in zakrasevanja (zamujevanje s sadnjo) in zaradi neusklajenosti z živalsko komponento. Nabor drevesnih vrst za obnovo s sadnjo ni ustrezen (pomanjkanje določenih drevesnih vrst v drevesnicah – npr. jelka), sadnja smreke je bila predvsem predkultura in se bo v prihodnje na teh objektih pospeševalo naravno vrasle vrste in ne sajeno smreko, v GGO manjkajo semenski objekti za bukev in gorski javor (dinarska provenienca), smreko in jelko (predalpska) in graden (predinarska). Bukev, javor, smreka, lipa, bori so vrste na katere računamo tudi v prihodnje, ne glede na posnebne spremembe.

Odmrta lesna masa**Preglednica 43: Odmrlo drevje (št./ha)**

Lastništvo	Razš.	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	deb. r.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
Državni gozdovi	A	5,3	9,9	15,2	7,3	12,1	19,4	12,6	22,0	34,6	11,9
	B	1,2	1,3	2,5	1,5	2,2	3,7	2,7	3,5	6,2	9,2
	C	0,3	0,3	0,6	0,2	0,2	0,4	0,5	0,5	1,0	2,4
	Skupaj	6,8	11,5	18,3	9,0	14,5	23,5	15,7	26,1	41,8	23,5
Zasebni g. in gozdovi lokalnih skupnosti	A	5,2	9,1	14,4	6,8	12,6	19,4	12,0	21,6	33,6	11,4
	B	1,2	1,1	2,3	1,3	2,0	3,3	2,5	3,1	5,6	8,9
	C	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,6	2,1
	Skupaj	6,6	10,3	16,9	8,2	14,8	22,9	14,8	25,0	39,8	22,4
Skupaj	A	5,3	9,1	14,4	6,8	12,6	19,4	12,1	21,7	33,8	11,5
	B	1,2	1,1	2,3	1,3	2,0	3,3	2,5	3,1	5,6	8,9
	C	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,6	2,1
	Skupaj	6,7	10,3	17,0	8,2	14,8	23,0	14,9	25,1	40,0	22,5

Na podlagi količine odmrle lesne mase evidentirane s SVP (8 % lesne zaloge), ocenjujemo, da je odmrlega drevja, ki je pomembno z biotopskega vidika v povprečju dovolj, ni pa ta idealno razporejena. Med lastniškimi kategorijami ni bistvenih razlik v količini odmrlega drevja. Večja količina odmrle lesne mase je bila evidentirana zlasti v težko dostopnih ali celo nedostopnih območjih z neugodnimi pogoji za gospodarjenje. Z namenom ohranjanja in varovanja habitatov zlasti varovanih živalskih vrst se v GGO načrtno vzpostavlja mrežo ekocelic s sestoji, ki se jih prepušča naravnemu razvoju, zlasti na območjih Natura 2000. V obdobju od leta 2019 do 2020 je bilo na območju GGE Mokrec, Ig in Vrhnika naravnemu razvoju puščenih tudi približno 240 izbranih habitatnih dreves, različnih drevesnih vrst, večinoma jelke (39 %) in buke (37 %).

Med odmrlim drevjem prevladujejo listavci. Po količini prevladuje odmrlo drevje razširjenega debelinskega razreda A (51 %), najmanj (9 %) je uvrščenega v razred C, v B razredu je tega 40 %. Povprečno število dreves odmrlega drevja v debelinskem razredu C je sicer nekoliko manjše od priporočenega števila za najbolj zahtevne vrste (1-2 drevesi/ha), vendar je pri tem potrebno upoštevati dejstvo, da so te vrste večinoma vezane ne predele GGO z nizko ali majhno intenziteto gospodarjenja, oziroma na območja, ki so prepuščena naravnemu razvoju in v katerih je posledično število odmrlega drevja na hektar gozda večje od povprečja.

Natura 2000**Preglednica 44: Površina gozdov v Natura 2000 območjih (ha in % gozda)**

Indikator	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Natura 2000	36.239	27,9	5.110	37,5	383	56,2	41.732	28,9

V GGO se nahaja 68 posebnih varstvenih območij Natura 2000, med katerimi je tudi pet kompleksnih območij [13]. Kljub dejstvu, da se del območij deloma prekriva, se ta razprostirajo na 28,9 % površine gozdov GGO, oziroma na 29,2 % površine gozdnega prostora GGO. Večina območij (64) je bila opredeljena na podlagi direktive o habitatih (SAC), le štiri pa na podlagi direktive o pticah (SPA). Območja Natura 2000 so razdeljena na 11 upravljaljskih con, ki so vezane na vrste in habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju.

V območjih Natura 2000 je 730 ha gozdnih rezervatov oziroma 94 % vseh gozdnih rezervatov v GGO, približno 260 ha ekocelic brez ukrepanja, približno 7.300 ha varovalnih gozdov oziroma

gozdov z omejenim gospodarjenjem. Glede na površino gozdov posamezne lastniške kategorije je delež gozdov znotraj območij Natura 2000 največji v gozdovih, ki so v lasti lokalnih skupnosti (56,2%). Slednje je posledica lastništva zemljišč vzdolž oziroma ob katerih potekajo struge vodotokov, ki so prepoznani kot življenjski prostor varovanih vrst, zlasti rakov.

Z namenom ohranjanja oziroma izboljšanja stanja vrst in habitatnih tipov so se na območjih znotraj posameznih upravljavskih con izvajali ukrepi za Natura 2000 območja iz gozdnega sklada in tudi drugi ukrepi v skladu s konkretnimi usmeritvami vezanimi na posamezna območja. V preteklem desetletju sta se v GGO izvajala zlasti ukrepa puščanje stoječe biomase in ohranjanje biotopov s prepuščanjem površin naravnemu razvoju. Slednji se je izvajal zlasti z namenom ohranjanja obstoječih mokrotnih habitatov oziroma zamočvirjenih površin v gozdu in gozdnem prostoru. Izvajali so se tudi ukrepi namenjeni preprečevanju zaraščanja gozdnih jas in mokrotnih negozdnih površin znotraj gozdov.

Podrobnejša analiza Natura 2000 območij (delež odmrle lesne biomase, površina gozdov z drevjem nad 30 cm prsnega premera ipd.) je bila narejena v Dodatku k okoljskem poročilu [44].

Gozdovi, prepuščeni naravnemu razvoju

Preglednica 45: Gozdovi, prepuščeni naravnemu razvoju (ha in % gozda)

Indikator	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	% ¹	ha	% ¹	ha	% ¹	ha	% ²
Gozdni rezervati	569	0,4	213	1,6	<1	0,0	783	0,5
Ekocelice brez ukrepanja	273	0,2	35	0,3	3	0,8	311	0,2

Opomba: ¹ % gozda v lastniški kategoriji; ² % gozda v GGO.

V GGO je 1.092 ha gozdov, ki so prepuščeni naravnemu razvoju. To so območja osmih razglašanih gozdnih rezervatov in območja ekocelic, s sestoji, ki so prepuščeni naravnemu razvoju. Med ekocelicami je tudi približno 30 ha gozdnih sestojev v katerih so se izvajala dela gozdnega sklada namenjena ohranjanju naravnih biotopov. V primerjavi s preteklim GGN GGO se je površina gozdnih rezervatov zmanjšala za dober hektar, površina opredeljenih ekocelic brez ukrepanja pa za približno 150 ha. Površina gozdnih rezervatov se je zmanjšala zaradi izvzema infrastrukturnih objektov (prometnic) in voda, ter usklajitev mej z DKN. Zmanjšanje površin ekocelic brez ukrepanja pa je posledica izvzema gozdov na območju treh odsekov v GGE Kamniška Bistrica, znotraj RGR Varovalni gozdovi.

Poleg gozdov, ki so bili načrtno prepuščeni naravnemu razvoju je v GGO tudi okrog 3.400 ha gozdov v katerih se v obdobju od leta 2011 do 2020, zaradi različnih vzrokov (npr. naravne lastnosti sestojev, nedostopnost) sečnja in druga gozdnogojitvena gojitvena dela niso izvajala. Gre za območja gozdov, ki so razpršena po celotnem GGO, največje površine pa tvorijo v GGE Kamniška Bistrica, Trbovlje-Zagorje, Dobovec-Kum in Polšnik. Kar 80 % navedenih gozdov predstavljajo zavarovani varovalni gozdovi.

Varovalni gozdovi

Preglednica 46: Površina varovalnih gozdov

Indikator	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	% ¹	ha	% ¹	ha	% ¹	ha	% ²
Varovalni gozdovi	8.271	6,4	2.279	16,7	81	11,9	10.631	7,4

Opomba: ¹ % gozda v lastniški kategoriji; ² % gozda v GGO.

Območja po Uredbi razglašanih varovalnih gozdov se razprostirajo na 10.979 ha (7,5 %) gozdnega prostora GGO [46]. Poleg približno 10.630 ha gozdnih sestojev ta obsegajo tudi okoli 350 ha drugih

gozdnih zemljišč, ki so z gozdom funkcionalno povezana (npr. ruševja, skalovja). Približno 88 % varovalnih gozdov v GGO je bilo zavarovanih zaradi izjemno poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, 11 % zaradi izjemno poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in manj kot 1 % zaradi izjemno poudarjene zaščitne funkcije. Območja prvih poraščajo bodisi strma, skalovita, erodibilna ali plazljiva pobočja. Z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti so izjemnega pomena gozdovi (gozdni otoki, zaplate gozda) sredi strnjenih kompleksov kmetijskih in pozidanih zemljišč in območja gozdov na katerih so se, zaradi specifičnih ekoloških razmer (npr. mokrotni gozdovi), oblikovali redki habitati, ki predstavljajo življenjski prostor različnih, pogosto redkih in tudi ogroženih, rastlinskih in živalskih vrst.

Dolžina gozdnega roba

Gozdni rob varuje gozd pred zunanjimi dejavniki (abiotskimi in biotskimi), povečuje odpornost gozda na naravne ujme in je izrednega pomena z vidika biotske raznovrstnosti. Dolžina kot tudi sestava gozdnega roba pomembno vpliva na ekosistemsko kot tudi vrstno pestrosti posameznih rastlinskih in živalskih vrst. Skupna dolžina gozdnega roba v GGO je okoli 14.000 km. Glede na krajinski tip je dolžina gozdnega roba sorazmerna s površino posamezne krajine. Najdaljši gozdni rob je v gozdnati krajini (okoli 12.100 km), sledi kmetijska in primestna krajina (okoli 1.380 km), gozdna (okoli 420 km) in gorska krajina (okoli 140 km). V gozdni krajini je ključnega pomena ohranjanje dolžine notranjega gozdnega roba, v kmetijski in primestni krajini zunanjskega gozdnega roba, v gorski in gozdnati pa tako notranjega kot zunanjskega. Zlasti v gozdni, gozdnati in tudi v gorski krajini se z namenom povečevanja oziroma ohranjanja dolžine gozdnega roba izvajajo ukrepi vzpostavljanja in vzdrževanja travnišč in gozdnih jas znotraj gozdov, v kmetijski in primestni krajini pa so ukrepi usmerjeni predvsem v ohranjanje in izboljšanje stanja obstoječega. Z izvajanjem selektivne sečnje na gozdnih robovih se pospešuje razvoj vrstno pestrega ter strukturiranega gozdnega roba.

Mokrišča in vodni viri v gozdu

Gozdovi GGO so prepleteni s številnimi vodotoki med katerimi je večina stalnih, drugi so hudourniškega značaja. Z vidika biotske raznovrstnosti so v GGO izjemnega pomena zlasti mokrišča, visoka in prehodna barja ter drugi mokrotni habitati, ki se pojavljajo večinoma v nižinskih gozdovih, bodisi ob porečnih vodotokov ali na poplavnih ravninah. Na območju GGO je tudi nekaj ribnikov, bajerjev in manjših jezer. Med večjimi so Zbiljsko jezero, jezero na Rakitni, v Podpeči, skupina ribnikov v Dolini Drage pri Igu, v Prevojah, barja v Češeniških in Prevojskih gmajnah, mlake v Hrašah idr. Zaradi izjemnega ekosistemskega pomena je pretežni del navedenih območij bodisi zavarovan ali razglašen za naravno vrednoto s prilagojenim načinom gospodarjenja. Zlasti na območjih mokrišč, barj in drugih mokrotnih habitatov se srečujemo s problemom zaraščanja in s tem povezanega sukcesijskega spreminjanja naravne zarasti, ki se odraža tudi v spremembah vodnega režima navedenih območij. Na območjih kjer ni razpoložljivih drugih vodnih virov oziroma je njihov delež manjši (območje dinarskega sveta) so izrednega pomena tudi osnovani kali, ki se redno vzdržujejo. V GGO jih je približno 130.

Mirne cone

Z vidika ohranjanja ugodnega stanja habitatov prostoživečih živalskih vrst so v gozdovih GGO opredeljena posamezna območja mirnih con s skupno površino 870 ha in zimovališč, ki obsegajo dobrih 2.430 ha. Prevladujejo površine z opredeljenimi zimovališči in mirnimi conami gamsa in navadnega jelena. Z vidika ohranjanja biodiverzitete in varstva ogroženih in varovanih vrst pa so ključne mirne cone, ki so opredeljene z namenom varstva različnih vrst ptic, in sicer gozdnih kur (ruševca, divji petelin), sov (velika uharica) in velikih ujed (sokol selec, planinski orel). Mirne cone gozdnih kur so opredeljene na območju gozdov, ki se prepletajo z mrežo visokogorskih oziroma višjeležečih pašnikov in travnišč. Gre za območja z evidentiranimi in potencialnimi rastišči divjih kur, med katerimi je večje na območju GGE Kamniška Bistrica. Mirne cone sov in ujed so opredeljene zlasti na območjih znanih gnezdišč. Mirne cone so opredeljene tudi na vplivnih območjih znanih brlogov rjavega medveda. Večina navedenih območij se nahaja v območjih Natura 2000, v katerih je gospodarjenje prilagojeno ohranjanju habitatov vrst.

3.2.5 Ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij

Preglednica 47: Zavarovana območja in naravne vrednote

Indikator	Ploskovni objekti ha	Točkovni objekti št.
Zavarovana območja	13.779	20
Naravne vrednote	13.245	102 – druge NV 1.193 - jame

Vir: [13]

Zavarovana območja

V gozdnem prostoru GGO se nahaja 52 ploskovnih objektov zavarovanih območij [13], ki se razprostirajo na dobrih 9 % gozdnega prostora oziroma na 9 % (približno 12.980 ha) gozdov. Gre za različne vrste zavarovanih območij, ki se lahko tudi medsebojno prekrivajo. Kar 93 % površin predstavljajo gozdovi znotraj krajinskih parkov, v območjih regijskih parkov je 3 % gozdov, 2 % na območjih naravnih spomenikov, delež gozdov v drugih zavarovanih območij je manjši od 1 %. Znotraj zavarovanih območij se nahaja slab odstotek gozdov, ki so prepuščeni naravnemu razvoju. Večinoma gre za zavarovana območja ali dele le teh, ki se nahajajo znotraj razglašanih gozdnih rezervatov. Na približno 12 % zavarovanih območij se razprostirajo območja zavarovanih naravnih vrednot. Med 20 točkovnimi zavarovanimi objekti je kar 16 objektov zavarovanih dreves, ki so razglašena za naravne spomenike.

Približno 85 % zavarovanih območij (ploskovnih in točkovnih) se nahaja na območjih zasebnih gozdnih zemljišč, kar je na približno 8 % gozdov v zasebni lasti. Glede na površino gozdov znotraj posamezne lastniške kategorije je delež gozdov znotraj zavarovanih območij največji na območju gozdov lokalnih skupnosti (slabih 40 % gozda v lastniški kategoriji).

Naravne vrednote

Območja naravnih vrednot se razprostirajo na 9 % gozdnega prostora oziroma na 8 % (približno 11.590 ha) površine gozdov. Ker gre za različne vrste naravnih vrednot se posamezna območja le teh lahko tudi medsebojno prekrivajo. Glede na površino prevladujejo geomorfološke in hidrološke naravne, najmanj pa je geoloških in zooloških naravnih vrednot. Med vsemi točkovnimi objekti naravnih vrednot je kar 92 % jam in brezen, približno 3 % je drevesnih naravnih vrednot (to predstavlja dobrih 40 % drugih naravnih vrednot).

Največ naravnih vrednot se nahaja na območju zasebnih gozdov, sicer pa je razmerje med površino naravnih vrednot in površino gozdov znotraj posamezne lastniške kategorije podobno kot pri zavarovanih območjih. Okoli 25 % vseh jam je evidentiranih v državnih gozdovih, v zasebnih okoli 73 %.

3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine

Preglednica 48: Režim enot kulturne dediščine

Režim	Površina ha	Število
Spomenik	1.008	110
Arheološko najdišče	5.570	439
Vplivno območje spomenika	348	43
Vplivno območje	2.012	158
Dediščina	5.436	374

Režim	Površina ha	Število
Dediščina priporočilno	3	36
Skupaj	14.377	1.160

Vir: [48], [52].

Območja 1.160 varovanih objektov kulturne dediščine se razprostirajo na okoli 10 % gozdnega prostora GGO oziroma na približno 8 % površine gozdov GGO. Gre za objekte različnih zvrsti katerih območja se lahko medsebojno prekrivajo. Dobrih 85 % objektov kulturne dediščine se nahaja na območjih zasebnih gozdnih zemljišč, kar je na približno 9 % gozdov v zasebni lasti. Varovana območja so opredeljena tudi na dobrih 80 % gozdov, ki so v lasti lokalnih skupnosti.

Preglednica 49: Zvrsti (tipi) kulturne dediščine

Zvrst	Enote kulturne dediščine ha	Število
Arheološka dediščina	6.283	472
Stavbna dediščina	1.598	398
Naselbinska dediščina	352	81
Kulturna krajina in zgodovinska krajina	5.817	40
Vrtnoarhitekturna dediščina	230	16
Memorialna dediščina	38	145
Druga dediščina	59	8
Skupaj	14.377	1.160

Vir: [48], [52].

Na vseh območjih kulturne dediščine veljajo posebni varstveni režimi in usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi. Na območjih arheoloških najdišč veljajo stroge omejitve glede umeščanja in gradnje gozdnih prometnic, kar vpliva tudi na samo gospodarjenje z gozdovi. Med pogostimi ukrepi vezanimi na zagotavljanje ugodnega stanja objektov kulturne dediščine so vedutne sečnje in ukrepi namenjeni ohranjanju kulturne krajine (ohranjanje in varovanje omejnikov, mejic, naravne zarasti ipd.).

3.2.7 Ohranjanje območij po predpisih o vodah (vodovarstvena območja, vodotoki)

Prek GGO poteka pet vodotokov, ki so opredeljeni kot vodotoki 1. reda, in sicer Sava, Sora, Kamniška Bistrica, Ljubljanica in Krka. Območje gozdov GGO je sicer prepleteno z mrežo številnih vodotokov, bodisi stalnih ali občasnih, v hribovitih predelih GGO prevladujejo vodotoki hudourniškega značaja.

Preglednica 50: Dolžina vodotokov v gozdovih GGO

Indikator	Skupaj km
Vodotoki 1. reda	42
Vodotoki 2. reda	3.437

Vir: [47], [53].

Preglednica 51: Vodna zemljišča v gozdovih GGO

Indikator	Skupaj ha
Vodno zemljišče	1.082

Vir: [34], [53].

Vodna zemljišča v gozdnem prostoru obsegajo zemljišča, na katerih so se zaradi trajne ali občasne prisotnosti vode oblikovale posebne ekološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem. Ožje območje zemljišča, ki neposredno meji na vodno zemljišče predstavlja priobalno zemljišče [53]. Okrog 1 % gozdnega prostora GGO se nahaja na območju vodnih zemljišč.

Preglednica 52: Vodovarstvena območja v gozdnem prostoru

Indikator	Državna raven ha	Občinska raven ha
VVO I ¹ / 1. varstveni režim	363	131
VVO II / 2. varstveni režim	2.207	2.518
VVO III / 3. varstveni režim	7.940	11.478
4. varstveni režim	-	1.667
Skupaj	10.510	15.794

Opomba: ¹območja VVO I in območja zajetij. Vir: [47], [53].

Vodovarstvena območja, vodotoki in območja poplav v GGO so prikazani v poglavju 12, na karti M – Varstvena območja in območja poplav po predpisih o vodah.

V GGO se vodovarstvena območja razprostirajo na 18 % gozdnega prostora. Vseh 61 vodnih zajetij, ki obsegajo 18 ha gozdnega prostora, je zavarovana na državni ravni. Tudi med VVO I je kar 73 % površin zavarovanih na državni ravni, VVO II in VVO III pa so nekoliko pogostejše razglašena z odloki lokalnih skupnosti. Vodovarstvena območja občinske ravni se razprostirajo na 11 % gozdnega prostora oziroma na 9 % gozdov, državne ravni pa na dobrih 7 % gozdnega prostora oziroma na slabih 7 % gozdov. Vodovarstvena območja se razprostirajo na dobrih 17 % zasebnih gozdov, 11 % državnih gozdov in 39 % občinskih gozdov.

Z namenom varovanja in izboljševanja stanja vodnih virov, so se v gozdovih izvajali posredni in neposredni ukrepi, kot so odstranjevanje poškodovanega in podrtega drevja iz strug oziroma iz bregov vodotokov, vključno z doslednim izvajanjem gozdnega reda, izvajanje selektivnih sečenj vzdolž vodotokov in na VVO, preprečevanje velikopovršinskih pomladitvenih sečenj na VVO, ohranjanje naravne zarasti, ipd. Posebna skrb je bila namenjena preprečevanju in omejevanju morebitnih krčitev gozdov v kmetijske namene, prilagojeni gradnji gozdnih prometnic ter omejevanju drugih posegov v gozd in gozdni prostor.

3.2.8 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje varovalne in zaščitne funkcije gozdov

Varovalna in zaščitna funkcija je v GGO poudarjena predvsem v Zasavju, Kamniško-Savinjskih Alpah in Polhograjskem hribovju.

Informativni prikaz verjetnosti pojavljanja plazov in plazovitih območij je prikazan na karti N, prikaz potencialnih erozijskih območij pa na karti O, oboje v poglavju 12. Oba prikaza temeljita na grobih podatkih v meriku 1:250.000.

V začetku preteklega desetletja smo aktivno s financiranjem del, pristopili k razbremenitvi tal v varovalnih gozdovih zaradi pretežkega drevja. Opravljenih je bilo 1.316 ur oziroma 164 dni v

zasebnih gozdovih, kjer so le-ta opravljali tudi pomembno zaščitno funkcijo (npr. nad regionalnimi cestami).

Žledolom leta 2014 je dokončno razgalil področja varovalnih in zaščitnih gozdov s pretežkim drevjem. Sanacija varovalnih gozdov po žledu in kasneje po lubadarju se je zaradi težavnosti in pomanjkanja ustreznih izvajalcev zavlekla vse do konca leta 2020. Varno posekanih in spravljanih iz gozda je bilo 12.520 m³ lesa. Večina del se je izvedla v zasebnih gozdovih in le 2 % lesne mase je prišlo iz državnih gozdovih.

Stanje v varovalnih gozdovih je sedaj bolj ustrezno, vzdrževanje enostavnejše, vsaj tam, kjer ti gozdovi opravljajo tudi zaščitno funkcijo in smo v preteklem desetletju uspeli razbremeniti tla in vzpostaviti gozd mlajših razvojnih faz.

3.2.9 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov

Preglednica 53: Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov

Indikator	Ocena	Komentar GGO
Število gozdarskih podjetij	4	Ocenjujemo, da je število ustrezno in da nanj nimamo vpliva.
Vlaganja v gozdove	3	Subvencije so edina motivacija za delo v mladem gozdu. Potrebe so večje od razpoložljivih sredstev. Evropska sredstva t.i. PRP so zadostna, a so pogoji strogi, togi in pogosto nestrokovni, tako da jih je težko porabiti.
Varnost in zdravje pri delu v gozdovih	3	Letno poskrbljeno za tečaje o varnem delu za vse zainteresirane lastnike. Poskrbljeno za zaščitno opremo za terenske delavce v ZGS. Še vedno se dogajajo nezgode in tudi nekaj smrtnih žrtev na leto. Cilj je 0 smrti / leto.
Turizem in rekreacija	3	Stanje gozdov in odprtost sta ugodni. Prisotnost obiskovalcev se povečuje, vzpodbude niso potrebne. Težava je urejenost in posledično konflikti med posameznimi uporabniki gozdnega prostora.
Ocena rabe lesa za biomaso	4	Ocenjujemo, da je ustrezna. Količino določa cena na trgu, na kar nimamo vpliva.
Ocena rabe lesa za industrijo	4	Ocenjujemo, da je ustrezna. Količino določa cena na trgu, na kar nimamo vpliva.
Nelesni gozdni proizvodi	4	Nabiralništvo (gobe, borovnice, kostanj...), kjer so proizvodi prisotni, je obsežno. Prihaja do prevelikega izkoriščanja (kršenje zakonodaje) drugih uporabnikov gozda, lastnik skoraj nima koristi. Po drugi strani je čebelarstvo in lovstvo dobro organizirano in regulirano.

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno;

3.3 Presoja doseganja ciljev in učinkovitosti gospodarjenja

3.3.1 Ocena doseganja ekonomskih ciljev

Po analizi preteklega gospodarjenja z gozdovi v prejšnjem desetletju, analizi izvedenih ukrepov in po presoji kazalnikov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi smo presodili postavljene ekonomske cilje v prejšnjem Območnem načrtu in ocenili, da so bili dokaj dobro doseženi.

Realizacija možnega poseka v višini 89 % od načrtovanega, kljub temu, da je bil posek v 67 % izveden zaradi sanitarnih vzrokov in je bil zato čisti neto dohodek iz gozda precej manjši, kot bi bil iz rednih sečenj, kaže na dokaj dobro doseganje cilja zagotavljanja dohodka od lesa za trg in lesa za domačo rabo.

Porast povprečne lesne zaloge za 4 % in prirastka za 17 %, kljub ujmam in intenzivnem pričetku obnove gozdov, zagotavlja ugodno izhodišče za trajnostno gospodarjenje vnaprej in obenem uresničuje cilj povečanja ponora ogljika.

Tudi dokaj ugodno ocenjeni kazalniki zgradbe sestojev, trajnosti donosov lesa, kakovosti gozdnega drevja in zagotavljanja pridobivanja drugih gozdnih dobrin, potrjujejo splošno oceno dobre doseženosti postavljenih ekonomskih ciljev. Oceno nekoliko znižuje slabša negovanost sestojev in manjši dosežen dohodek zaradi velikega obsega izvedenih sanitarnih sečenj in večjih potreb po vlaganjih v gozdove ter nemalokrat razkorak med zasebnim in javnim interesom.

3.3.2 Ocena zagotavljanja socialnih in ekoloških ciljev

Po analizi preteklega gospodarjenja z gozdovi v prejšnjem desetletju, analizi izvedenih ukrepov in po presoji kazalnikov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi smo presodili postavljene socialne in ekološke cilje v prejšnjem Območnem načrtu in ocenili, da so bili tudi ti v glavnem dokaj dobro doseženi, ob upoštevanju v nadaljevanju navedenih pomanjkljivosti in možnosti za še boljše gospodarjenje z gozdovi.

Na podlagi ugotovljenega stanja gozdov v GGO lahko zaključimo, da gozdovi večinoma zagotavljajo uresničevanje socialnih in ekoloških funkcij gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi so se tudi v praksi zadovoljivo izvajali ukrepi, ki so prvenstveno namenjeni krepitvi funkcij gozdov. Ugodno doseganje ekoloških (hidrološka vloga gozdov, zagotavljanje biotske raznovrstnosti, habitatov in varstva narave, varovalna in zaščitna vloga) in socialnih ciljev (zdravo okolje za bivanje, rekreacija in turizem, izobraževanje in osveščanje javnosti) gozda v GGO zagotavlja visoka gozdnatost območja, fragmentiranost gozdnih površin, v glavnem dokaj naravna drevesna sestava in zgradba gozda. Do problemov prihaja zlasti v okolici večjih mest in naselij, ter na zavarovanih in varstvenih območjih, kjer je zahtevnejše usklajevanje zasebnega in javnega interesa.

3.4 Presoja ustreznosti prejšnjega načrta

Glede na stanje, ugotovljeno v predhodnih poglavjih in razvoj gozdov, po presoji preteklega gospodarjenja in doseganja postavljenih ciljev gospodarjenja ocenjujemo, da so bili v preteklem območnem načrtu postavljeni cilji, usmeritve za gospodarjenje z gozdovi in ukrepi ustrezni. Ob tem je seveda treba upoštevati, da so preteklo desetletje zaznamovale izredno obsežne naravne ujme, ki se jih ni dalo predvideti in ki so bile vzrok obsežnim sanacijam gozdom. Tem je bil v veliki meri prilagojen način doseganja postavljenih ciljev, izvajanje usmeritev in ukrepov, ki so bili izvedeni tudi na drugačen način od načrtovanega.

Gozdnogospodarski cilji so bili v večini ustrezno definirani, kar kaže ocena njihovega doseganja podana v predhodnih dveh poglavjih. Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi (za doseganje gozdnogospodarskih ciljev) so bile ustrezne in so se izvajale na vseh področjih gospodarjenja z gozdovi. Poudarke in prioritete pa so v veliki meri krojile ujme. Usmeritve za zagotavljanje vseh

poudarjenih funkcij gozdov se izvajajo preko posebnih ukrepov za njihovo krepitev in preko ostalih ukrepov gospodarjenja z gozdovi, ki sledijo sonaravnemu, trajnostnemu in mnogonamenskemu konceptu gospodarjenja z gozdovi v Slovenji.

Od načrtovanih ukrepov visoka realizacija poseka in dokaj ugodno stanje gozdov (dvig lesne zaloge in prirastka kljub pričetku intenzivne obnove in premika razmerja razvojnih faz v smer približevanja modelnemu stanju) kažeta na ustreznost načrtovanega možnega poseka, seveda pa je način izvedbe poseka (vrsta sečnje) zaradi ujm močno odstopal od načrtovanega. To je bil ponekod vzrok tudi slabšemu stanju gozdov, predvsem tam, kjer so bile potrebne obsežne sanacijske sečnje velikih jakosti.

Na nizko realizacijo načrtovanih negovalnih del so, poleg težav pri zagotavljanju teh del povezanih z razdrobljenostjo gozdne posesti in nezadostnimi sredstvi za subvencioniranje teh del, vplivale tudi naravne ujme, zaradi katerih je bila izvedba načrtovanih del preusmerjena na saniranje poškodovanih gozdov ter izvajanje varstvenih del. Posledica obsežnih sanacij v ujmah poškodovanih gozdov je bil povečan obseg izvedenih del obnove sestojev, ki je bil precej večji od načrtovanega. Slaba realizacija negovalnih del se žal odraža tudi v slabšem stanju negovanosti sestojev, ohranjenosti gozdov in stabilnosti gozdov ter posledično na nekoliko slabšem doseganju ekonomskih, socialnih in ekoloških ciljev.

Gradnja gozdnih cest je bila načrtovana preveč optimistično glede na dejanski interes lastnikov gozdov, čeprav smatramo, da so bile potrebe po odpiranju gozdov v prejšnjem načrtu opredeljene kot realne in bi bila njihova realizacija zaželeno. Gradnja gozdnih vlak je preseгла načrtovan obseg za tretjino, predvsem na račun nujnosti izvedbe sanacije gozdov po ujmah. Omogočila je lažje, varnejše in rentabilnejše gospodarjenje z gozdovi, v prej neodprtih predelih pa to sploh omogočilo. K temu je veliko prispeval tudi velik obseg namenskih sredstev s strani države in EU.

3.5 Glavni problemi in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi

Na podlagi stanja gozdov, analiz razvoja gozdov, presoje uspešnosti preteklega gospodarjenja z gozdovi in presoje uspešnosti trajnostnega gospodarjenja ter opredeljenih slabosti pri gospodarjenju z gozdovi v GGO preteklem desetletnem obdobju, ter na osnovi rezultatov delavnice z deležniki, ki je bila izvedena v maju 2021, smo definirati naslednje ključne probleme pri gospodarjenju z gozdovi:

Povečana tveganja pri gospodarjenju z gozdovi

Zelo velik delež sanitarnega poseka (67 % celotnega poseka v preteklem obdobju), kaže na biološko in mehansko nestabilnost gozdnih sestojev in močno povečuje tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. GGO je močno podvrženo ujmam (žledolomi, vetroolomi, snegolomi) in prenamnožitvam podlubnikov, kar vse je močno zaznamovalo gospodarjenje z gozdovi že v preteklosti, preteklemu desetletju pa dalo izredno močen pečat. To se odraža v veliki gospodarski škodi za lastnike gozdov in slabša zagotavljanje ekoloških in socialnih funkcij gozda. Razlogi za takšno stanje so v podnebnih spremembah, povečanju deleža smreke in manj aktivnemu gospodarjenju v preteklosti, ki se kaže predvsem v zamujeni obnovi gozdov in nezadostnem izvajanju nege.

Kazalniki, po katerih bomo ob koncu desetletja presojali uspešnost gospodarjenja so: delež sanitarnega poseka v skupnem poseku, realizacija redčenj in gojitvenih del, zgradba in drevesna sestava gozdov.

Velike potrebe po vlaganjih v gozdove

Predvsem zaradi ujm v preteklem desetletju so se močno povečale potrebe po vlaganjih v gozdovih na področju obnove, nege in varstva gozdov, pa tudi za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Razmerje razvojnih faz se je močno premaknilo predvsem v smer sestojev v obnovi (19 %), ki mu bo kmalu sledilo tudi povečanje mladovij, kar oboje zahteva predvsem večji obseg negovalnih del. Sorazmerno velik delež po ujmah poškodovanih dreves (18 %) in predvidevanja za vnaprej, pa kažeta tudi na povečane potrebe po varstvu gozdov.

Tudi na področju odprtosti gozdov z gozdnimi vlakami so v zasebnih gozdovih še velike potrebe po

vlaganjih. Nezadostno odprtost (<60 m/ha) ima kar 60 % gozdov, pomanjkljivo (60 - 100 m/ha) 30 % in primerno, optimalno odprtost le 10 % gozdov.

Kazalniki: evidenca vlaganj finančnih sredstev v gozdove, načrtovana potrebna gojitvena in varstvena dela, odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami, zgradba gozdov.

Zagotavljanje izvedbe nujnih del v zasebnih gozdovih

Problematično in v neposredni korelaciji s predhodnim problemom je izvedba nujnih gojitvenih in varstvenih del v zasebnih gozdovih. V teh gozdovih močno prevladujejo pomanjkljivo negovani in nenegovani gozdovi (okoli 90 %). Lastniki gozdov so večinoma manj zainteresirani za vlaganja v gozdove, finančna sredstva EU in države za financiranje in sofinanciranje teh del pa tudi ne zadoščajo za vse potrebe. Dodatno oviro predstavlja še prenizko finančno ovrednotena dnina, izvajalcev, ki bi delali le za subvencijo tako ni. Vse navedeno se odraža v premalo intenzivnem izvajanju gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov s področja nege in varstva.

Kazalniki: evidenca vlaganj finančnih sredstev v gozdove, evidenca realizacije gojitvenih in varstvenih del.

Premajhno zanimanje in skrb lastnikov gozdov za svojo gozdno posest in manjša intenzivnost gospodarjenja v normalnih razmerah

Vzrok je v majhni odvisnosti večine lastnikov gozdov od dohodka iz gozda, čemur botruje tudi drobnoposestniška sestava zasebnih gozdov in razdrobljenost gozdne posesti. Problem je večji predvsem v okolici večjih mest in pri lastnikih, ki niso ne usposobljeni, ne opremljeni za delo v gozdu. Tudi v državnih gozdovih nezanemarljiv delež predstavljajo posamezne manjše parcele, nekatere tudi v solastništvu z zasebnimi lastniki, kjer je gospodarjenje oteženo in manj intenzivno.

Kazalniki: realizacija možnega poseka, redčenj in gojitvenih del, negovanost gozdov, zgradba in drevesna sestava gozdov.

Veliko število in velik obseg posegov v gozd in gozdni prostor ter dejavnosti, ki vnašajo nemir v gozd in pomanjkljiv gozdni nadzor

Preteklo desetletje je bilo zaznamovano z zmanjšanjem površine gozdov v območju. Na račun evidentiranih posegov v gozd in gozdni prostor je bilo izkrčene 947 ha gozdne površine. V zadnjih treh letih se je število zadev na tem področju podvojilo in doseglo število 1.000 v letu 2020. Tudi trend je zaskrbljujoč, saj beležimo približno 70 % povečanje glede na prejšnje desetletje in pričakujemo, da se bo pritisk na gozdove še povečeval.

Velik delež krčitev (52 %) je šel tudi na račun krčitev gozdov v kmetijske namene, kjer pa vse krčitve niso bile izvedene na podlagi dovoljenj. Posegi niso enakomerno porazdeljeni po območju, ampak so skoncentrirani okrog večjih mest, kjer je gozda že tako manj ter so vplivi in pritiski na gozd in gozdni prostor največji in kjer gozd opravlja največ funkcij (Ljubljana, Medvode, Ivančna Gorica, Vrhnika, Škofljica). Močan negativen vpliv na gozd in gozdni prostor pa ima predvsem gradnja večjih infrastrukturnih objektov (plinovodi, daljnovodi), pritisk na gozdove zaradi urbanizacije v osrednji Sloveniji in vnašanje nemira zaradi ponekod pretiranih (rekreacija, nabiralništvo) in nedovoljenih (vožnja s kolesi in motornimi vozili v naravnem okolju) dejavnosti. Zaznan je tudi pomanjkljiv nadzor nad s tem povezanimi dogajanjem v gozdu in gozdnem prostoru.

Kazalniki: evidenca posegov, število zabeleženih primerov nedovoljenih posegov in aktivnosti v gozd in gozdni prostor.

Neustrezna drevesna sestava v luči podnebnih sprememb

Pospeševanje smreke v preteklih desetletjih, naravni ciklus pomlajevanja jelke in zapostavljanje nekaterih ključnih drevesnih vrst (hrasti, bori in nekatere minoritetne vrste) so povzročili, da se počasi a vztrajno zmanjšuje delež jelke v 'jelovih' in ostalih RGR, delež hrastov v hrastovih RGR, delež borov v vseh RGR-jih, minoritetne vrste pa večinoma stagnirajo. Tako stanje je neugodno glede na prihajajoče podnebne spremembe, saj so navedene vrste tiste, ki imajo široko ekološko amplitudo in so posledično bolj prilagodljive na vremenska nihanja.

Kazalniki: drevesna sestava gozdov, delež in drevesna sestava podmladka, vrst jelke, hrastov in

borov.

Močno poškodovani gozdovi z oteženim pomlajevanjem v zahodnem visokokraškem delu območja

Problem je prisoten v RGR Dinarska jelova-bukovja, ki predstavlja 14 % površine gozdov GGO in se kaže v veliki prizadetosti teh gozdov zaradi naravnih ujm v preteklem desetletju (žledolom, podlubniki, vetrolom), porušenem razmerju razvojnih faz (presežek debeljakov in sestojev v obnovi in hud manko mladovij in drogovnjakov), velikih ogolelih površinah zaradi ujm, velikih potrebah po delih za obnovo, nego in varstvo gozdov, težavnem in počasnem pomlajevanju, neuskkljenosti odnosov med rastlinojedo parkljasto divjadjo in njenim (gozdnim) okoljem, kar pomeni moten normalen razvoj gozda v fazi obnove sestojev, predvsem z močno oteženim pomlajevanjem jelke in plemenitih listavcev, velikih gradacijah podlubnikov, slabši vitalnosti jelke, pogostih naravnih ujmah.

Kazalniki: delež in drevesna sestava podmladka, drevesna sestava gozdov, vrast jelke in »nosilnih« drevesnih vrst, objedenost gozdnega mladja, poškodovanost drevja, razmerje razvojnih faz.

Na podlagi stanja gozdov, analiz razvoja gozdov, presoje uspešnosti preteklega gospodarjenja z gozdovi, presoje uspešnosti trajnostnega gospodarjenja, ugotovljenih glavnih problemov pri gospodarjenju z gozdovi, opredeljenih prednosti pri gospodarjenju z gozdovi v GGO v preteklem desetletnem obdobju in ugotovljenih nevarnostih za vnaprej, ter na osnovi rezultatov delavnice z deležniki, ki je bila izvedena v maju 2021, izpostavljamo naslednje ključne priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi v naslednjem desetletnem obdobju:

- učinkovita in v glavnem zaključena sanacija gozdov po ujmah;
- večinoma sorazmerno dobro ohranjeni gozdovi;
- dobro delo terenskega kadra ZGS;
- izvedba velikega števila uspešnih tečajev za izobraževanje lastnikov gozdov;
- dobro delo z lastniki gozdov in z drugimi deležniki ter dobra komunikacija z javnostjo;
- zagotovljenih veliko virov in velikega obsega sredstev za vlaganja v gozdove;
- digitalizacija in spletni dostop do podatkov o gozdovih;
- izboljšanje dostopnosti gozda za gospodarjenje (gozdne prometnice);
- uvajanje novih tehnologij za izvedbo del v gozdovih, ki omogočajo hitrejšo in bolj varno delo v gozdovih.

4 VALORIZACIJA FUNKCIJ GOZDOV

Ovrednotenje funkcij (valorizacija) je določanje pomena gozdov glede na naravne danosti, družbenogospodarske in socioekonomske razmere v prostoru oziroma v nekem zaokroženem območju.

Funkcije gozdov in njihovo ovrednotenje v gozdnem prostoru so določene na podlagi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanja z divjadjo [72].

Funkcije so ovrednotene na območju gozdnega prostora, ki zajema gozdove in površine, ki so funkcionalno vezane na gozd. Ovrednotene so s tremi stopnjami poudarjenosti [72]:

1. stopnja: funkcije določajo način gospodarjenje z gozdom,
2. stopnja: funkcije bistveno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcije le deloma vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.

Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča prostorski oris posamezne funkcije. Pregledna karta funkcij gozdov je v prostorskem delu načrta (poglavje 12, karta G).

4.1 Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov

Gozdni prostor v GGO Ljubljana obsega 146.342 ha površine (58 % površine območja), od tega je 144.335 ha gozdov. Območja s poudarjenimi funkcijami se večinoma medsebojno prekrivajo, kar pomeni, da je na istem gozdnem prostoru pomembnih več funkcij gozda. V nekaterih predelih gozdnega prostora je tako pomembnih tudi po šest ali celo več različnih funkcij, kar nam narekuje izredno zahtevno in kompleksno obravnavanje gozdnega prostora in gospodarjenja z gozdom. Površine gozdov s poudarjenimi funkcijami po stopnjah poudarjenosti so navedene v Preglednici 54. Linijsko in točkovno ovrednotene funkcije so vezane na ožje pasove vzdolž linijskih objektov (vodotoki, pohodne in učne poti ipd.), oziroma na ožjo okolico okrog točkovnih objektov (jam, brezen, spomenikov ipd.) in jih v Preglednici 54 ne prikazujemo. So pa v nadaljevanju podani podrobnejši opisi vseh območij s poudarjenimi funkcijami v GGO, tako ploskovnih kot tudi linijskih in točkovnih. Lokacije posameznih območij gozdnega prostora s poudarjenimi vrstami in stopnjami funkcij gozdov so prikazane v grafičnem delu GGN.

Preglednica 54: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj
	ha	%	ha	%	ha	%	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	29.675	20,3	17.239	11,8	99.321	67,9	146.235
Hidrološka	5.286	3,6	46.411	31,7	94.645	64,7	146.342
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	14.476	9,9	46.393	31,7	85.473	58,4	146.342
Klimatska	3.868	2,6	340	0,2	142.134	97,1	146.342
Zaščitna	5.438	92,1	467	7,9	-	-	5.905
Higiensko-zdravstvena	4.168	2,8	21.598	14,8	120.576	82,4	146.342
Rekreacijska*	6.418	4,4	7.070	4,8	132.740	90,8	146.228
Turistična*	1.874	1,3	861	0,6	143.493	98,1	146.228
Poučna*	0**	0,0	60	0,04	146.168	99,96	146.228
Raziskovalna	783	100,0	-	-	-	-	783
F. varovanja naravnih vrednot	3.448	15,4	18.883	84,6	-	-	22.331
F. varovanja kulturne dediščine	6.549	53,1	5.793	46,9	-	-	12.342
Estetska	2.076	26,5	5.756	73,5	-	-	7.832
Obrambna	59	75,6	19	24,4	-	-	78
Lesnoproizvodna***	130.152	91,0	2.435	1,7	10.448	7,3	143.035
F. pridobivanja drugih gozdnih dobrin	2.756	34,5	5.232	65,5	-	-	7.988
Lovnogospodarska	5.609	42,1	7.716	57,9	-	-	13.325

Opombe: Površine in deleži, navedeni v preglednici, se nanašajo le na ovrednotene ploskovne objekte, ki se nahajajo znotraj gozdnega prostora GGO.

* Iz površine so izvzeta območja gozdov brez dostopa (obore, vojaški objekti, območja zajetij).

** Funkcija je na 1. stopnji poudarjena le v obliki linijskih objektov.

*** Površina se nanaša le na gozdne sestoje. V površini ovrednotenih funkcij niso upoštevani gozdovi, ki so izločeni iz gospodarjenja s površino 1.049 ha.

EKOLOŠKE FUNKCIJE

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 20,3 % gozdnega prostora. Največje površine so opredeljene na strmih pobočjih Kamniških Alp, Posavskega in Polhograjskega hribovja ter na strmih bregovih rečnih dolin (Kamniška Bistrica, Sava, Črni graben, Tuhinjska dolina, Iška). Med njimi so tako imenovani varovalni gozdovi, ki so kot taki določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [46]. Manj je območij na rastiščih v zaostrenih razmerah (ruševja v Kamniških Alpah, kisloljubna rdečeborovja na območju Mengša, Radomelj, Prevoj idr.). To funkcijo imajo na prvi stopnji poudarjeno tudi gozdovi na pobočjih nad prometnicami in naselji, ki imajo poleg varovalne še zaščitno funkcijo ter gozdovi na hudourniških območjih (Kamniška Bistrica, Tuhinjska dolina, Posavsko in Polhograjsko hribovje idr.). V manjšem obsegu je funkcija na prvi stopnji poudarjena tam, kjer prihaja do skalnih podorov, na območjih z zelo plitvimi, kamnitimi ali skalovitimi tlemi, v območju poplav (površine vzdolž vodotokov) in na območju gozdnega rastišja nad zgornjo mejo strnjene gozda (ruševja v Kamniških Alpah).

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 11,8 % gozdnega prostora. Prevladujejo gozdovi na strmih, erodibilnih pobočjih, ki so razpršeni po celotnem GGO. V bistveno manjšem obsegu je funkcija na drugi stopnji poudarjena na območjih s plitvimi, skalovitimi ali kamnitimi tlemi (npr. Ravnik, Logatec), na območjih z občasno poplavljenimi tlemi in pogosto redko prisotnimi rastišči (npr. črnojelševja, javorovja). Ta so med drugim prisotna tudi vzdolž strug večjih vodotokov (Kamniška Bistrica, Sava), v dolinah potokov in na posameznih poplavnih ravninah nižinskih gozdov.

Površina gozdnega prostora z določeno funkcijo na prvi stopnji se je v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010 oziroma s preteklim GGN nekoliko povečala (iz 14 % na 20 %), na drugi stopnji pa zmanjšala (iz 22 % na 12 %). Razlog je predvsem v posodobitvi vhodnih podatkov in njihovi natančnejši prostorski opredelitvi.

Hidrološka funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 3,6 % gozdnega prostora. Večinoma gre za gozdove znotraj vodovarstvenih območij občinske ali državne ravni, ki so razpršena po celotnem GGO. To so gozdovi na ožjih območjih zajetij (v GGO jih je 61), večjih črpališč ter številnih najožjih in ožjih vodovarstvenih območij (1. in 2. varstvena cona) po odlokih o zaščiti virov pitne vode (Kleče, Jarški prod, Lipoglav, Borovniški vršaj, Krvavica idr.).

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena tudi na območju večjih vodnih virov (izviri Kamniške Bistrice, Krke, Ljubljane), v gozdovih na obrežjih jezer in drugih stoječih vodnih površin (Zbiljsko jezero, ribniki v Dolini Drage pri Igu, barija v Čemšeniških in Prevojskih gmajnah, ribniki v Prevojah, Podpeško jezero idr.) ter nad zavarovanimi jamami in brezni (točkovni objekti). V GGO je evidentiranih 1.193 jam in brezen, največ na južnem delu GGO, na območju od Logatca, prek Ravnika, Rakitne, Borovnice, južnega dela Iga, Mokreca in Grosuplja do Ivančne Gorice.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 31,7 % gozdnega prostora, od tega večina zaradi karbonatne podlage, kjer gozd upočasnjuje odtok padavinskih voda v kraško podzemlje ter izboljšuje kakovost vode npr. na notranjskem, dolenskem in kamniškem. Drugo stopnjo imajo tudi številna širša vodovarstvena območja (3. varstvena cona) (Domžale, Zviršče, Volčji Potok, Virje idr.), gozdovi v okolici manjših izvirov, črpališč ter manjših stoječih vod, ki predstavljajo točkovne objekte, ter gozdovi vzdolž vodotokov (linijski objekti s skupno dolžino 3.479 km). Med slednjimi prevladujejo potoki in manjše reke (98 %), kot večji vodotoki (z dolžino nad 20 km) so opredeljene le Sava, Ljubljana, Kamniška Bistrica in Sora.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2010 se delež gozdnega prostora z določeno hidrološko funkcijo,

upoštevajoč ploskovne, linijske kot tudi točkovne objekte, v letu 2021 ni bistveno spremenil.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Pri določitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti smo vključili posodobljene prostorske sloje Zavoda RS za varstvo narave in upoštevali usklajene predloge glede stopenj poudarjenosti funkcije iz naravovarstvenih smernic.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 9,9 % gozdnega prostora, razpršenega po celotnem GGO. Gre za redke gozdne ekosisteme, ki so razglašeni za zavarovana območja ali ekosistemske naravne vrednote, območja drugih manjših površin, namenjenih povečanju pestrosti gozda, in območja vzdrževanih travniških površin v gozdni krajini. To so tudi območja, pomembna za ohranitev redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter redkih in varovanih habitatov. To so rastišča blagajevca volčina, tise, navadne bodike, kranjskega jegliča, močvirske logarice, lepega čevljca, idr., območja prisotnosti medveda, volka, risa, ujed, sov idr. Medved in volk sta stalno prisotna na območju od Logatca do Ivančne Gorice, na območju GGE Kamniška Bistrica so rastišča divjega petelina in ruševca. Posamezne varovane vrste so opredeljene v Prilogah, poglavje 13.11 in 13.12.

Velik del območij s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije predstavljajo tudi manjše gozdne površine v kmetijski in primestni krajini (Skaruško-Vodiško polje, vzdolž Kamniške Bistrice, Ljubljansko barje idr.). Del teh gozdov je zaradi prepoznane biotopske vloge zavarovan tudi z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [46]. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo tudi zimovališča jelenjadi.

Pretežni del območij z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije, ki je ovrednotena na 31,7 % gozdnega prostora, predstavljajo območja Natura 2000 in EPO, ki se v veliki meri medsebojno pokrivajo. V GGO je 67 EPO, 12 jam, razglašeni za EPO, ter 68 območij Natura 2000, od tega pet kompleksnih (Kum, Notranjski trikotnik, Trnovski gozd–Nanos, Krmsko hribovje–Menišija in Kamniško–Savinjske Alpe). Varovana območja EPO in Natura 2000 so predstavljena v Prilogah, poglavji 13.13 in 13.14.

Funkcija je na drugi stopnji poudarjena tudi na območjih zimovališč gamsa in drugih manjših gozdnih površin (gozdni otoki na Ljubljanskem barju na obrobju Ljubljanske kotline, ožje območje Vrhnike).

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010 se je delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte, povečal (iz približno 5 % na 10 %). Razlog je v posodobitvi vhodnih podatkov.

Klimatska funkcija

Ta funkcija je na prvi stopnji poudarjena na 2,6 % gozdnega prostora. Večinoma gre za območja gozdov okrog večjih strnjenih naselij oziroma mest, kot so Ljubljana, Domžale, Vrhnika, Logatec, Medvode, Škofljica, Grosuplje, Trbovlje. Gre za gozdove na območjih s prevladujočim deležem pozidanih in kmetijskih površin, ki blažijo vremenske skrajnosti v območjih strnjenih naselij in občutno prispevajo k izboljšanju klimatskih razmer v mestih. Funkcija je na prvi stopnji poudarjena tudi v gozdovih v okolici klimatskega zdravilišča na Rakitni in v gozdovih okoli večjih rekreacijskih in turističnih objektov oziroma krajev, kot so Arboretum Volčji potok, vključno z okolico golf igrišča, in območje Zbiljskega jezera pri Medvodah.

Okrog drugih, manjših strnjenih naselij je klimatska funkcija poudarjena na drugi stopnji. V GGO so to gozdovi v okolici Ivančne Gorice, Iga, Žirov, Komende, Mengša idr.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Glede na valorizacijo funkcije leta 2010 se je delež gozdnega prostora z določeno klimatsko funkcijo na prvi in drugi stopnji nekoliko zmanjšal. Delež gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije se je iz 7 % zmanjšal na 2,6 %, na drugi stopnji pa iz 4 % na manj kot procent. Razlog je zlasti v natančnejši opredelitvi območij in posodobitvi vhodnih podatkov, ki so odraz sprememb v okolju (zaprtje določenih gospodarskih dejavnosti ipd.).

SOCIALNE FUNKCIJE

Zaščitna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 3,7 % gozdnega prostora. Večinoma gre za gozdove, ki poraščajo strme brežine oziroma pobočja nad in pod železniškimi progami, javnimi kategoriziranimi cestami in naselji ali posameznimi objekti ter jih ščitijo pred skalnimi podori in zemeljskimi plazovi (npr. na odsekih železniške proge iz Ljubljane proti Zidanemu mostu in iz smeri Ljubljane proti Notranjski, glavne ceste proti Zasavju, na območju odsekov cest in naselij oziroma objektov v dolini Iškega Vintgarja, Kamniške Bistrice, Polhovega Gradca, Blata in Pijave Gorice, Zagorja ob Savi, Trbovelj in Hrastnika) ter gozdovi v hudourniških območjih nad naselji (predeli dolin na območju Kamnika in Kamniške Bistrice, Zagorja ob Savi, doline Iške).

Zaščitna funkcija je na prvi stopnji poudarjena tudi na območjih gozdov, namenjenih varovanju pred vetrom (v GGO je teh malo, npr. vplivni pas primorske avtoceste na delu odseka med Logatcem in Uncem, vrh Krma, območje naselja Jablana nad Kisovcem) in gozdov, ki ščitijo ogrožene objekte pred snežnimi plazovi (posamezni predeli na območju Kamniške Bistrice).

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 0,4 % gozdnega prostora. To so gozdovi, ki ščitijo manj ogrožene objekte pred skalnimi podori. Gre za posamezna območja v dolini Kamniške Bistrice, kjer je zaradi nekoliko večje oddaljenosti objektov verjetnost za njihov doseg manjša.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010 se je delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi stopnji, upoštevajoč ploskovne in linijske objekte, povečal iz približno 2.700 ha na 5.500 ha. Razlog je v posodobitvi vhodnih podatkov za ovrednotenje funkcije.

Higiensko – zdravstvena funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 2,8 % gozdnega prostora. To so gozdovi:

- v neposredni bližini bolnice (Splošna bolnica Trbovlje) in zdravilišča (Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna);
- okoli emisijskih virov; predvsem v bližini mesta Ljubljana in drugih naselij v Ljubljanski kotlini;
- v Zasavju, v okolici večjih emisijskih virov (npr. IGM Zagorje, Lafarge cement Trbovlje).

Drugo stopnjo ima 14,8 % gozdnega prostora. Gre za gozdove:

- v bližini večjih strnjenih naselij: mesto Ljubljana in druga večja mesta oziroma naselja (Kamnik, Trbovlje, Domžale, Logatec, Vrhnika, Grosuplje, Mengeš, Litija, Zagorje ob Savi in Medvode);
- okoli manjših strnjenih naselij;
- v bližini drugih večjih emisijskih virov: avtocesta in železnica, TE TO Ljubljana, kamnolomi (Verd, Šmarje-Sap, Ježce, Stahovica, Lukovica, Hrastnik), peskokop Termit.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010 se je delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo na prvi in drugi stopnji nekoliko zmanjšal, na prvi stopnji za približno 4 %, na drugi pa za 7 %. Razlog je zlasti v posodobitvi vhodnih podatkov.

Obrambna funkcija

Prvo stopnjo ima 0,05 % oziroma 79 ha gozdnega prostora (upoštevajoč ploskovne in točkovne objekte). Gre za gozdove na območju izključne rabe prostora v neposredni bližini vojaških objektov oziroma za gozdove, ki so ograjeni in nadzorovani zaradi rabe v vojaške namene. Večje površine so v GGE Vrhnika (Verd, Ljubljanski vrh) ter GGE Bistra-Borovnica (Zabočevo), manjše pa v GGE Ig (Krim), Logatec (Medvedje Brdo), Ljubljana idr.

Funkcija je na prvi stopnji poudarjena tudi v gozdovih, ki varujejo črpališča pitne vode. Večina je na južnem in vzhodnem delu GGO (Vrhnika z okolico, Ljubljansko barje, širše območje Grosuplje, Stične, Prapretna pri Hrastniku).

Drugo stopnjo poudarjenosti ima le 19 ha, kar pomeni 0,01 % gozdnega prostora. Gre za območja možne izključne rabe prostora oziroma območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, a se

jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe, v miru pa za usposabljanje vojske. So v GGE Ig, Logatec, Kum-Dobovec (območje Kuma), Grosuplje, Polje (območje Janč) idr.

Glede na valorizacijo funkcije leta 2010 se je delež gozdnega prostora z določeno obrambno funkcijo zmanjšal. Površina gozdnega prostora z določeno prvo stopnjo poudarjenosti funkcije se je iz približno 3.000 ha zmanjšala na 80 ha. Razlog je v spremembi vhodnih podatkov in njihovem natančnejšem zajemu (npr. opredelitev območij, namenjenih varovanju pitne vode).

Rekreacijska funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 4,4 % gozdnega prostora. Gre zlasti za gozdove z ustrežno dostopnostjo in rekreacijsko infrastrukturo. To so gozdovi v neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katere vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje dnevno obiskujejo. To so npr. gozdovi na območju Ljubljane in v njeni bližnji okolici, ki so bili zaradi izjemno poudarjenih socialnih funkcij z odlokom lokalne skupnosti razglašeni za gozdove s posebnim namenom [16]. Za gozd s posebnim namenom je bil razglašen tudi gozd na območju Šumberka v Domžalah [17]. Sem sodijo tudi gozdovi v neposredni okolici drugih večjih naselij (Medvode, Vrhnika, Logatec, Kamnik, Zagorje ob Savi, Trbovlje, Grosuplje idr.). V posameznih predelih teh gozdov je bila vzpostavljena različna rekreacijska infrastruktura in urejeni poligoni za izvajanje športno-rekreacijskih dejavnosti (npr. gorsko-košarski poligoni na Golovcu, gorsko-košarski poligon in adrenalinski park na območju Žirov, pustolovski park Geoss na območju Vač, pustolovski park Iški vintgar, paintball poligon na območju Brezovice oziroma Viča v Ljubljani idr.).

Funkcija je v obliki linijskih objektov na prvi stopnji poudarjena v gozdovih ob evropskih pešpoteh E6 in E7, ob Jakobovi poti, ob Slovenski planinski transverzali ter ob drugih bolj obiskanih odsekih pohodnih in planinskih poti, ob Slovenski turno košarski poti in drugih košarskih poteh z množičnim obiskom (npr. Polhograjsko hribovje, Šmarna gora, Rašica, okolica Krma, celotno območje GGE Polje, okolica Kamnika, Kamniške Bistrice, Moravč in Vač, nad Tuhinjsko dolino, od Kuma do Hrastnika in v okolici Logatca). Ježa je na območju gozdov GGO manj razširjena, je pa vse pogostejša. Skupna dolžina poti, vzdolž katerih imajo gozdovi prvo stopnjo poudarjenosti funkcije, znaša približno 380 km.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima približno 4,8 % gozdnega prostora v neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja (Ključ nad Dobrovo, Podgrad, Rašica, Janče, Polhograjsko hribovje, Sv. Trojica, Podpeško jezero idr.) ter ob planinskih, košarskih in drugih lokalnih poteh, katerih skupna dolžina znaša približno 260 km.

V preostalem gozdnem prostoru, z izjemo ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katera dostop ni dovoljen, je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

Delež gozdnega prostora z določeno funkcijo na prvi in drugi stopnji poudarjenosti se je v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte, rahlo povečal. Razlog je zlasti posodobitev vhodnih podatkov (npr. pohodnih oziroma planinskih poti, košarskih poti).

Turistična funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima približno 1,3 % gozdnega prostora. Površine se deloma prekrivajo z območji s poudarjeno rekreacijsko funkcijo. Gre za gozdove ob najbolj obiskanih turističnih poteh, v okolici turističnih centrov in točk, med katerimi so tudi številne kulturne in naravne znamenitosti, zanimive tudi v turistične namene. Najbolj obiskani so predeli gozdov na območju Iškega Vintgarja, Kamniške Bistrice, Velike planine, Zbiljskega jezera, Rakitne, Term Snovik, Pekla pri Borovnici, Volčjega potoka idr. Sem sodijo tudi predeli zelo obiskanih mestnih gozdov oziroma gozdov v večjih naseljih (npr. Grajski grič v Ljubljani, Šmarna gora, grad v Polhovem Gradcu, Stari grad v Kamniku, Stari grad v Smledniku idr.).

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo še gozdni predeli ob evropskih pešpoteh E6 in E7, ob Slovenski turno košarski poti ter ob najbolj obiskanih izletniških točkah oziroma poteh do njih (območje Šmarne gore, Polhograjske Grmade ipd.) ter vzdolž učnih in tematskih poti. V GGO je evidentiranih

21 gozdnih, naravoslovnih in drugih učnih oziroma tematskih poti.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ima približno 0,6 % gozdnega prostora. To so gozdovi na nekoliko manj obiskanih izletniških točkah in manj obiskanih turističnih poteh (območje Čemšeniške planine, Menine planine, Krma, Polhograjskega hribovja, Planinskega in Radenskega polja idr.).

V preostalem gozdnem prostoru, z izjemo ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katera dostop ni dovoljen, je funkcija poudarjena na tretji stopnji.

Delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo se v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010, upoštevajoč ploskovne in linijske objekte, ni opazno spremenil.

Poučna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi ob učnih in drugih tematskih poteh, s skupno dolžino 37 km, ki so predstavljene kot linijski objekti, ter gozdne učne točke. Poti in točke so opremljene s poučnimi tablam in/ali drugimi učnimi pripomočki. To so:

- gozdne učne poti: Jesenkova pot (Ljubljana), Gozdna učna pot po šmarnogorski Grmadi (Ljubljana), Po sledih višnjanskega polža (Višnja Gora), Mali vrh pri Trebeljevem, Bistra (Vrhnika), Žlebe – Jeterbenk (Medvode), Šumberk (Domžale), Draga pri Igu, Žabjek (Radomlje), Onger (Trzin), Turjak-Rašica, Zalog, Čopova hosta (Podkum), Svibno (Litija), Pot skozi Zalo (Žirovski Vrh), Čebelarska gozdna učna pot pri Šmartnem pri Litiji;
- Naravoslovna učna pot (NUP) kumskega brezokca na Dobovcu in NUP Prusnik (Zagorje ob Savi);
- učna pot (UP) Pešpot ob rimskih zapornih zidovih (Brezovica pri Borovnici), UP Oga Peč (Rakitna);
- Blagajeva pot s Polhovim doživljajskim parkom pri Polhovem Gradcu;
- gozdne učne točke na Golovcu (Ljubljana).

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 0,04 % gozdnega prostora. To so gozdovi, v katerih se občasno poučuje javnost, zlasti mladino, o gozdu in gozdarstvu, niso pa posebej opremljeni za ta namen. To so predvsem gozdovi v bližini šol ali vrtcev, ki jih obiskujejo otroci ob pouku naravoslovja, naravoslovnih dnevi: Mostec, pri ZOO Ljubljana, Deponija Duplica, Dobrova, Golovec, Rakovnik, Slatna, Sračja dolina, Mirški Vršiček.

Z izjemo ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katera dostop ni dovoljen, imajo ostale površine gozdnega prostora to funkcijo poudarjeno na tretji stopnji.

Delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo se v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte, ni opazno spremenil.

Raziskovalna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 0,5 % gozdnega prostora. To je osem gozdnih rezervatov in ena raziskovalna ploskev.

Gozdni rezervati so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [46]. Vsi, ki so v GGO Ljubljana, imajo blažji varstveni režim. Največji je gozdni rezervat Mokrec s površino 569 ha, sledi gozdni rezervat Pod Matico s 113 ha (severno od Matice, občina Hrastnik). Drugi manjši gozdni rezervati so Pekel (zahodno od Kovka, občina Hrastnik), Jazbine (na vzhodni meji Mestne občine Ljubljana), Kozlarjev gozd (na Ljubljanskem barju), Oblakov gozd (v občini Brezovica), Petkova grapa (pri Žibršah) in Udornice v logaškem Ravniku.

Raziskovalna ploskev Gozdarskega inštituta Slovenije se nahaja v GGE Kum-Dobovec.

Delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo se v primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010 ni spremenil.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Prvo stopnjo poudarjenosti ima približno 2,4 % gozdnega prostora. Območja gozdov s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot so temeljila na slojih usklajenih naravovarstvenih smernic

ZRSVN za GGN GGO Ljubljana. Gre za gozdove na območjih in v okolici zavarovanih območjih in naravnih vrednot, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin oziroma je to strogo omejeno. To so: gozdni rezervati (Mokrec, Kalce, Matica in Ravni hrib), krajinski parki (Tivoli, Rožnik, Šišenski hrib, Skaručenska raven, Spominski park revolucionarnih tradicij občine Domžale idr.), naravne vrednote (npr. Češeniške in Prevojske gmajne) in naravni spomeniki (npr. Grajski grič, Soteska Ribnika, Greben Krvava Peč-Planina). Funkcija je na prvi stopnji poudarjena tudi na ožjem območju evidentiranih izjemnih dreves s statusom naravne vrednote, ki so opredeljeni kot točkovni objekti. V gozdnem prostoru GGO je evidentiranih 38 takšnih dreves.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima približno 12,9 % gozdnega prostora, in sicer:

- na ožjih in širših varstvenih območjih zavarovanih območij in naravnih vrednot, za katere je določen blažji varstveni režim (npr. Polhograjski Dolomiti, Kum, Radensko polje, Mrzlica, Ljubljansko barje in del Notranjskega regijskega parka, ki leži znotraj GGO);
- na območjih 1.193 evidentiranih podzemeljskih naravnih vrednot (jame, brezna, spodmoli), ki so opredeljene kot točkovni objekti; večina jih leži v jugozahodnem delu GGO (dinarski svet);
- na ožjih območjih vodotokov in vodnih teles s statusom naravne vrednote, ki so razpršeni po celem GGO in so opredeljeni kot linijski objekti.

Pregled najpomembnejših zavarovanih območij in naravnih vrednot, ki se nahajajo v GGO je naveden v Prilogah, poglavje 13.11 in 13.12.

V primerjavi z valorizacijo funkcije leta 2010 se delež gozdnega prostora z ovrednoteno funkcijo, upoštevajoč ploskovne, linijske in točkovne objekte, ni bistveno spremenil.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Prvo stopnjo poudarjenosti ima približno 4,5 % gozdnega prostora. Pri opredeljevanju območji s poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine je bil upoštevan predlog Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Gre za gozdove na območjih in v okolici objektov kulturne dediščine za katere velja najstrožji varstveni režim. V GGO so to območja arheoloških najdišč in posamezna ožja območja pomembnih kulturnih spomenikov (cerkva, kapelic, gradov, prazgodovinskih naselbin, spominskih znamenj in drugih pomembnejših zgodovinskih ostankov), ki so razpršeni po celem GGO. Po površini izstopajo arheološka najdišča, ki predstavljajo 39 % vseh površin evidentiranih objektov kulturne dediščine v GGO in ki se razprostirajo na približno 4 % gozdnega prostora.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ima približno 4,0 % gozdnega prostora. Gre za gozdni prostor na območjih kulturne krajine, vrtnoarhitekturne dediščine, na vplivnih območjih varovane stavbne dediščine, spomenikov in ob drugih pomembnih objektih kulturne dediščine z blažjim varstvenim režimom, v katerih je dopustno izkoriščanje gozdnih dobrin. Večje površine v GGO so območja kulturne krajine (Ljubljansko barje, Rožnik in Šišenski hrib v Ljubljani, Velika planina, Želimeljska dolina, Hotedršica).

Zastopanost posameznih zvrsti (tipov) kulturne dediščine v GGO je sicer podrobneje prikazana v poglavju 3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine, preglednici 48 in 49.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2010 se delež gozdnega prostora z določeno funkcijo varovanja kulturne dediščine, upoštevajoč tako ploskovne in linijske kot tudi točkovne objekte, ni bistveno spremenil. Zaradi vključitve arheoloških najdišč v območja s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije je prišlo do povečanja deleža prve stopnje poudarjenosti funkcije (za približno 4 %) in manjšega zmanjšanja deleža gozdnega prostora z določeno drugo stopnjo poudarjenosti funkcije.

Estetska funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 1,4 % gozdnega prostora. Gre za gozdove v neposredni bližini objektov kulturne dediščine (spomenikov, znamenj in pomembnejših zgodovinskih objektov, kulturne krajine) in naravnih vrednot, ki so razpršeni po celotnem GGO. Sledijo razglašeni mestni gozdovi (po površini izstopajo zlasti razglašeni mestni gozdovi v Mestni občini Ljubljana) in predeli z urejenimi pohodnimi potmi ali drugimi rekreacijskimi in učnimi objekti (npr. ob Poti spominov in tovarištva v Ljubljani, ob obiskanih predelih večjih in manjših rek (Sava, Sora, Ljubljanica, Kamniška Bistrica, Iška, Zala, Žejna)) ter ob jezerih, ribnikih, mokriščih.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 3,9 % gozdnega prostora. Gre za gozdne otoke in zaplate gozda, ki so razpršeni po območju kmetijske in primestne krajine, ter druge gozdove, ki največ prispevajo k lepoti krajinske podobe. Mednje spadajo tudi gozdovi na območjih kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine (Selo pri Pancah, Gorenja Brezovica, Čolnišče, Podbukovje, Katarina, izvir Krke, Podlipa) ter vsi gozdovi, ki so namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizualno motečih elementov.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2010 se delež gozdnega prostora z določeno estetsko funkcijo, ob upoštevanju ploskovnih, točkovnih in linijskih objektov, ni bistveno spremenil.

PROIZVODNE FUNKCIJE

Lesnoproizvodna funkcija

Gre za funkcijo, ki ima med proizvodnimi funkcijami največji pomen. Stopnje poudarjenosti funkcije so določene vsem gozdnim površinam v GGO, izjema so le gozdni rezervati, ki so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [46] in gozdovi, ki so s soglasjem lastnikov določeni kot predeli prepuščeni naravnemu razvoju – ekocelice. V GGO se gozdovi, ki so izločeni iz gospodarjenja, razprostirajo na 1.049 ha (0,7 % gozdov).

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 91,0 % gospodarskih gozdov. To so gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

V 1,7 % gospodarskih gozdov je funkcija poudarjena na drugi stopnji. Gre za gozdove na območju mesta Ljubljana (Rožnik in Šišenski hrib, Grajski grič, območje Golovca) in druga manjša območja gozdov, ki so razpršena po GGO.

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 7,3 % gospodarskih gozdov, katerih območja so prav tako razpršena po GGO, nekoliko pogostejša so na obočju Polhograjskega in Posavskega hribovja in na območju Kamniške Bistrice oziroma Kamniških Alp. Mednje sodi tudi večji del razglašanih varovalnih gozdov.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2010 se je povečal obseg gozdov s funkcijo, poudarjeno na prvi stopnji, medtem ko se je površina gozdov z lesnoproizvodno funkcijo na drugi stopnji zmanjšala. Do teh sprememb je prišlo zaradi novih podatkov po gozdnih rastiščnih tipih in določene metodologije, ki je bila pripravljena v okviru ciljnega raziskovalnega projekta [83].

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 1,9 % gozdnega prostora. Gre za:

- gozdove, kjer se izvaja nadpovprečno nabiranje stranskih gozdnih proizvodov (tudi za prodajo) (2.564 ha): intenzivno nabiranje gob, borovnic, kostanja in drugih gozdnih dobrin v okolici naselij, zlasti v GGE Litija (kostanj, gobe), Polje (kostanj, borovnice), Ljubljana (kostanj, borovnice), Medvode (borovnice), Grosuplje (gobe);
- gozdni prostor s stojišči za premične čebelnjake in stalne čebelnjake (1.223 stojišč);
- izločene semenske sestoje (192 ha); seznam semenskih sestojev, ki se nahajajo v GGO, je naveden v poglavju 5.3.5, Preglednica 66, in v Prilogah, poglavje 13.8, Preglednica 1.

Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na 3,6 % gozdnega prostora, in sicer:

- v sestojih z velikim deležem kostanja v lesni zalogi: ti se razprostirajo na 2.500 ha, z večjim deležem na območju od Besnice pri Ljubljani, preko Janč vse do Litije, sicer pa so razpršeni po GGO (Polhograjsko hribovje, Sostro, Golovec, Orle, Senožeti idr.);
- v območjih gozdne čebelje paše (2.732 ha), ki so razpršena po celotnem GGO.

Glede na valorizacijo funkcij leta 2010 se delež gozdnega prostora z določeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin ni bistveno spremenil.

Lovnogospodarska funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 3,8 % gozdnega prostora. Gre za gozdove:

- okrog zimskih krmišč, ki so namenjeni izboljšanju prehranskih razmer divjadi; ovrednoteni so kot točkovni objekti in so koncentrirani na jugozahodnem delu GGO (območje Krma in Ljubljanskega vrha), na skrajnem jugovzhodnem delu GGO (od Rodeža in Podkuma, prek pobočij Kuma do Prapretna pri Hrastniku in skrajne vzhodne meje GGO), posamezna zimska krmišča pa so prisotna še na območju Tuhinja in severno od Polhovega Gradca;
- na območjih oziroma v okolici rukališč; gre za rukališča navadnega jelena, ki so evidentirana na lokacijah zimskih krmišč, pa tudi na posameznih razpršenih lokacijah v severnem in zahodnem delu GGO; manjša območja rukališč so evidentirana še na Veliki planini, na posameznih območjih v Kamniški Bistrici, na območju Menine planine, med Selom pri Kamniku in Črncem, na območju Zlatega polja in vrha Velink vzhodno od Kamnika ter na območju Novega Sveta jugozahodno od Logatca. Na skrajnem jugovzhodnem delu GGO, na območju Kopitnika oziroma predela Turje in Gore v GGE Hrastnik, se nahaja tudi manjše rukališče damjaka, ki se razprostira na približno 340 ha gozdnega prostora.

Na območju lovišč s posebnim namenom (LPN) Ljubljanski vrh in LPN Kozorog Kamnik, katerih del se nahaja znotraj območja GGO, je funkcija poudarjena na drugi stopnji. Na njunem območju, ki se razprostira na 5,3 % gozdnega prostora GGO (2.210 ha LPN Ljubljanski vrh in 5.500 ha LPN Kozorog Kamnik), se intenzivno izvaja lovni turizem.

V primerjavi z valorizacijo funkcij leta 2010, se je obseg lovnogospodarske funkcije v GGO povečal za približno 7 %. Razlog je v spremembi vhodnih podatkov in upoštevanju LPN kot območij intenzivnega izvajanja lovnega turizma.

4.2 Opredelitev večfunkcionalnih območij

Večfunkcionalna območja predstavljajo predele gozdnega prostora, kjer prihaja do neskladij pri rabi prostora oziroma kjer zaradi številni interesov rabe prostora prihaja do nesoglasij in konfliktov (konfliktna območja).

V GGO prihaja do neskladij pri rabi prostora oziroma do konfliktov med posameznimi funkcijami na območjih, kjer so na istem območju določene ekološke in socialne funkcije, ekološke in proizvodne ali socialne in proizvodne funkcije, ki se medsebojno izključujejo. Na območjih, kjer so močno poudarjene le funkcije ene skupine, bodisi le ekološke, socialne ali proizvodne, načeloma ne prihaja do konfliktov, saj se funkcije oziroma usmeritve za njihovo pospeševanje večinoma medsebojno dopolnjujejo. Izjema so denimo le območja, kjer so poudarjene zaščitna ali obrambna funkcija, hkrati pa so ta območja pomembna za rekreacijo ali turizem. V tem primeru tudi med socialnimi rabami lahko pride do nesoglasij.

Eden izmed bistvenih razlogov za nastanek konfliktov v rabi prostora v GGO je gosta poselitev in koncentracija prebivalstva v mestih in večjih naseljih na eni strani ter velika razpršenost poselitve na drugi. Med večfunkcionalna območja v GGO uvrščamo večji del mestnih in primestnih gozdov in gozdov v njihovi bližini. Gre za gozdove na območjih, ker zaradi zelo velike dnevne obiskanosti (rekreacija, turizem) prihaja do neskladja z ekološkimi in tudi s proizvodnimi funkcijami. Rekreacija v gozdu oziroma gozdnem prostoru postaja vse bolj priljubljena in je lahko zelo različnih oblik. Z vidika vpliva na gozd in gozdni prostor oziroma na funkcije gozda jo lahko delimo na grobe in mehke oblike. Med grobe oblike rekreacije uvrščamo tiste, ki povzročajo nadpovprečen hrup, erozijo tal, poškodbe na podmladku in pogosto zahtevajo posebno opremo oziroma infrastrukturo (npr. gorsko-kolesarski poligoni, paintball poligoni, adrenalinski parki ipd.). Med mehke oblike rekreacije pa uvrščamo tiste, ki običajno nimajo pomembnih motečih vplivov na gozdni ekosistem, kot so npr. pohodništvo, kolesarjenje in jahanje po gozdnih prometnicah, trim steze ipd. Množično izvajanje rekreacije v za to neprimernih območjih ali izvajanje neustreznih oblik rekreacije lahko bistveno vpliva na stanje drugih funkcij gozda, jih ogrozi ali celo razvrednoti.

V GGO med večfunkcionalna območja uvrščamo gozd in gozdni prostor na območju Ljubljane (Rožnik, Grajski grič, Golovec, Šmarna gora z Grmado, Šentviški hrib, Rašica, Mostec idr.), Medvod (Bonovec v Preski, Pirniče, Stari grad v Smledniku, območje Zbiljskega jezera), Domžal (Šumberk), Kamnika (Stari grad), Grosuplja (Koščakov hrib) in gozdov v bližini Logatca, Vrhnike, Trbovelj,

Hrastnika, Zagorja ob Savi ter v bližini drugih večjih mest oziroma strnjenih naselij. Med temi gozdovi so gozdovi s posebnim namenom, katere sta kot take razglasili Mestna občina Ljubljana in Občina Domžale. Na teh območjih je prisoten tudi velik pritisk na gozd in gozdni prostor zaradi večjega pritiska po krčitvi gozdov in gozdnega prostora zaradi širitev stavbnih zemljišč. Druga večfunkcionalna območja so prisotna na območjih priljubljenih izletniških in turističnih točk in pohodnih poti do njih, ki se prekrivajo z območji pojavljanja različnih varovanih rastlinskih in živalskih vrst oziroma njihovih habitatov in varovanih in redkih habitatov (območje Velike planine, Kamniške Bistrice, Iške oziroma Iškega Vintgarja, Pekla pri Borovnici, Rakitne, Mrzlice, Polhograjskega hribovja, Kuma, Menine planine, Močilnika (izvir Ljubljanice), Zaplane nad Vrhniko idr.).

Večfunkcionalna območja se v GGO pojavljajo tudi na območjih z intenzivnejšo gozdno proizvodnjo, ki se prekrivajo zlasti z varovanimi območji varstva narave (habitati ogroženih rastlinskih in živalskih vrst), z območji zimovališč, kulturne dediščine (arheološka najdišča) in tudi z vodovarstvenimi območji. Ta območja se pojavljajo razpršeno po GGO in so običajno vezana na manjše predele (npr. na vplivna območja vodotokov, jam in brezen, na območja znanih rastišč ogroženih rastlinskih vrst, na območja gnezdišč, brlogov, na lokacije arheoloških najdišč ipd.).

Do nastanka neskladij in konfliktov v rabi prostora lahko prihaja tudi na območjih z manjšo koncentracijo prebivalstva. Večinoma gre za nastanek konfliktov, ki so posledica neustreznega gospodarjenja z gozdovi (prevelika, lahko pa tudi prenizka intenziteta sečenj, ki vpliva na stanje voda, na hitrost odtekanja padavin, na erozijske procese, na stanje in razvoj habitatov ipd.), opuščanja kmetijstva in posledično zaraščanja površin, zaradi katerih lahko prihaja do poslabšanja stanja posameznih habitatov (npr. suhih travišč, mokrišč in mokrotnih travnikov ipd.), neustrezne rabe prostora povezane z izvajanjem raznih gospodarskih dejavnosti (nelegalni površinski kopi, odlaganje odpadkov, izsuševanje zemljišč z nasipavanji ipd.). Velika razpršenost poselitve, ki je značilna za ruralni del GGO, je prav tako lahko eden izmed razlogov za nastanek konfliktov v rabi prostora.

5 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

5.1 Cilji gospodarjenja z gozdovi

Na ravni GGO smo določili cilje gospodarjenja z gozdovi v GGO, ki vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki naj bi bili, glede na specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGO. Določili smo vrsto ciljev (funkcij gozda) in njihov pomen. Osnova za to so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v območju in cilji iz NGP. Cilje smo dokončno oblikovali ob pripravi spletne ankete. Na osnovi strokovne presoje, verificirane z rezultati izvedene ankete, smo ciljem s pomočjo rangiranja določili prioritete. Rang 1 pomeni, da je bil ekspertno cilj ocenjen kot najpomembnejši, rang 12 pa kot najmanj pomemben.

Preglednica 55: Vrste gozdnogospodarskih ciljev

Gozdnogospodarski cilji	Rang
Proizvodnja lesa (pod ta cilj štejeemo zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom za domače potrebe (dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost))	1
Lov in dohodek od lova (pod ta cilj štejeemo poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofej in divjačine)	11
Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov (pod ta cilj štejeemo izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, gozdni sadeži, oglarjenje)	9
Zagotavljanje ponorov ogljika (pod ta cilj štejeemo zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika)	6
Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst (pod ta cilj štejeemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij)	3
Ohranjanje voda (pod ta cilj štejeemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin)	2
Čiščenje zraka in regulacija klime (pod ta cilj štejeemo ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje podnebnih ekstremov v krajini)	4
Varovanje pred naravnimi nesrečami (pod ta cilj štejeemo varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. poplave, snežni in zemeljski plazovi, podori))	7
Rekreacija in turizem (pod ta cilj štejeemo omogočanje različnih okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdu in pospeševanje trajnostnega turizma)	5
Estetski videnje krajine (pod ta cilj štejeemo oblikovanje robov, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik)	12
Ohranjanje kulturne dediščine (pod ta cilj štejeemo ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi))	10
Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov (pod ta cilj štejeemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in raziskovanje mlajših in starejših generacij ter načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi)	8

Proizvodnja lesa

Cilj proizvodnje lesa je v GGO usmerjen predvsem v proizvodnjo lesa za prodajo. Najkvalitetnejši sortimenti predstavljajo zanimivo možnost v smislu prodaje na licitacijah, pa tudi sicer je za prodajo najbolj zanimiv zdrav kvaliteten les. Poškodovan in nasploh manj kvaliteten les služi predvsem za predelavo v manj zahtevne izdelke ter za zadovoljevanje potreb trga po lesu kot energentu. Cilj

prodaje lesa za trg in dohodek od prodaje lesa je močnejše izražen v gozdovih, ki predstavljajo večje državne in veleposestniške komplekse na bogatih rastiščih in za gospodarjenje primernih terenih. Pomembna je tudi oskrba lastnikov gozdov z lesom za domače potrebe, to je za kurjavo, gradnjo idr.

Cilj je tudi povečanje zaposlovanja v gozdno-lesnem sektorju. Glede na velik delež sečnje in spravila v lastni režiji lastnikov gozdov ter zaenkrat še premalo uresničeno povezovanje lastnikov gozdov, ostajajo odprte možnosti za zaposlovanje v gozdarstvu. Odprte pa ostajajo tudi možnosti sodelovanja z lesnim sektorjem.

Ohranjanje voda

Cilj je ohranjanje in krepitev ugodnega stanja tako večjih voda (Sava, Ljubljana ...) kot manjših vodotokov, podzemnih voda in še posebej virov pitne vode.

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

Cilj je ohranjanje naravne vrednote, zavarovana območja ter biotsko raznovrstnost gozdov na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ki vključuje ohranjanje ugodnega stanja redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij, najintenzivneje na severnem in južnem delu GGO (Kamniške Alpe, Ljubljansko barje, Dinarski svet).

Čiščenje zraka in regulacija klime

Cilj zajema ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje podnebnih ekstremov predvsem na območju Ljubljane, drugih večjih naselij ter emisijskih virov. Za ta cilj so poleg gozdov pomembni tudi ostanki gozda, omejski, skupine dreves in posamično drevje.

Rekreacija in turizem

Cilj je omogočanje okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdu in gozdnem prostoru, pri čemer so mišljene predvsem oblike rekreacije, ki ne terjajo velikih posegov v naravo oziroma niso škodljive za gozd, obenem pa jih lahko brez posebne opreme uživa večje število rekreativcev, razpršeno po gozdnem prostoru. Cilj je tudi pospeševanje trajnostnega turizma, pri čemer lahko gozdovi prispevajo predvsem okoljsko trajnost. Ta cilj je še posebno pomemben v mestnih gozdovih ter v gozdovih v okolici drugih večjih naselij z izjemno poudarjeno rekreacijsko oziroma turistično funkcijo.

Zagotavljanje ponorov ogljika

Cilj je kopičenje CO₂ v lesni masi gozdov, ki je že zdaj relativno visoko zaradi načina gospodarjenja z gozdovi ter zaraščanja, na ravni sedanjega, s poudarkom v predelih brez gospodarjenja in manj intenzivnega gospodarjenja.

Varovanje pred naravnimi nesrečami

Cilj je omejitev proženja naravnih nesreč kot so snežni in zemeljski plazovi ter podori oziroma varovanje v primeru hudournikov in poplav. Gre za varovanje tako gozdnih zemljišč in sestojev kot izven (pod gozdom) ležečih zemljišč in objektov. To je zlasti pomembno na območjih Kamniških Alp, Zasavja in Polhograjskega hribovja. Glede na podnebne spremembe in s posledično pogostejšimi izrednimi vremenskimi pojavi postaja ta cilj vedno pomembnejši.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov

Pod cilj štejemo zagotavljanje možnosti za igro, učenje in doživljanje narave posameznim javnostim na učnih poteh pa tudi na drugih za učenje primernih gozdnih področjih v bližini naselij, šol in vrtcev in s tem povečati ozaveščenost o gozdu in gozdarstvu. Sem sodi tudi možnost za delo raziskovalnih inštitucij, predvsem v gozdnih rezervatih in na drugih raziskovalnih objektih, kar naj bi doprineslo nova znanja.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov

Cilj je močnejše izražen v okolici Ljubljane in drugih večjih naselij, kjer se dopolnjuje z rekreacijskimi cilji. Glede na dohodek je najdonosnejše čebelarstvo. Nabiranje drugih gozdnih dobrin ima manjši

pomen, a lahko ob obilnejših letinah (borovnice, gobe, kostanj) predstavlja pomemben dopolnilni dohodek.

Ohranjanje kulturne dediščine

Cilj je ohranjanje objektov kulturne dediščine, gozdov in njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi, kar vse terja intenzivno prilagajanje gospodarjenja z gozdovi.

Lov in dohodek od lova

Cilj je trajnostno upravljanje s populacijami divjadi in s tem trajnostna raba naravnih virov v okviru koncesionarjev – lovskih družin in z uredbo Vlade RS določenih poklicnih lovišč s posebnim namenom. V GGO je rekreativni lov pomemben povsod, kjer zakonske podlage določajo možnost izvajanja le-tega. Pomemben je tudi lovni turizem (še posebej v loviščih s posebnim namenom Kozorog Kamnik in Ljubljanski vrh), kjer je pridobivanje prihodka med pomembnejšimi cilji. Pri rekreativnem lovu je pomembnejši dohodek od prodaje divjačine, pri lovem turizmu pa poleg prodaje divjačine predvsem prihodek od prodaje trofej.

Estetski videz krajine

Pod ta cilj štejemo oblikovanje robov ter zanimive strukture gozdov, ohranjanje zanimivih dreves ter prepoznavnih krajinskih oblik, oblikovanje gozda kot kulise za kulturno dediščino ter naravne vrednote ter še posebej mestnih gozdov s posebnim namenom.

5.2 Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Strateške usmeritve za gospodarjenje z gozdovi so zasnovane glede na izpostavljene glavne probleme pri gospodarjenju, presojo vpliva podnebnih sprememb na gozdove, cilje gospodarjenja z gozdovi in usmeritve ob hkratnem upoštevanju Nacionalnega gozdnega programa in druge strateške dokumente (npr. NEPN) ter mednarodnih zavez (npr. LULUCF, strategija biotske pestrosti). Temeljne strategije so usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, prilagajanje gozdov na podnebne spremembe, zagotavljanje ponorov ogljika, ohranjanje biotske pestrosti in zagotavljanje zelenega krožnega gospodarstva ter v reševanje ključnih problemov v območju.

Raba gozdnega prostora

Potrebno je ohranяти zavarovane gozdove (gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom). Prav tako naj se ohranja strnjene komplekse gozdov oziroma gozdove v gozdni in gorski gozdnati krajini ter gozdne otoke v kmetijski in primestni krajini. Posebna skrb naj velja gozdovom, ki so pomembni za ohranjanje virov pitne vode. Ohranja naj se mestne in primestne gozdove. Posege v prostor naj se usmerja v gozdove, kjer ekološke in socialne funkcije niso podarjene na prvi stopnji. Aktivno naj se sodeluje pri umeščanju in usmerjanju rekreativne in turistične dejavnosti v gozdnem prostoru na za to primerna območja. Nadomestna kmetijska zemljišča se naj v največji možni meri zagotovijo na zaraščajočih površinah in v degradiranih gozdovih.

Zagotavljanje večnamenske vloge gozda

V čim večji možni meri jo je treba zagotavljati v celotnem gozdnem prostoru, kjer pa zaradi številnih in nasprotujočih interesov rabe gozda prihaja do nesoglasij in konfliktov (največ v mestnih gozdovih ter v gozdovih v neposredni bližini večjih strnjenih naselij) je treba te reševati z strpnostjo in enakopravno obravnavo čim širšega kroga vseh deležnikov (lastniki gozdov, pristojne lokalne skupnosti in drugi zainteresirani deležniki). V primerih konkurenčnih oziroma izključujočih se funkcij se gospodarjenje za socialne funkcije prilagodi gospodarjenju za ekološke funkcije.

Biotska pestrost in območja Natura 2000

V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste, gozdove v primestni, kmetijski krajini, predvsem manjše gozdne otoke in tudi gozdno drevje izven gozda.

V GGO se ohranja delež odmrlega drevja, povečuje delež debelega odmrlega drevja, habitatna drevesa, brloge, gnezdišča, vodne vire, obrežno vegetacijo in razgiban gozdni rob. Ohranja in vzpostavlja naj se nove ekocelice, prednostno v območjih Natura 2000 v skladu s konkretnimi naravovarstvenimi usmeritvami in upravljavskimi conami.

V GGO je treba okrepiti naravovarstveni in gozdarski nadzor, predvsem v predelih povečanega obiska gozdov zaradi rekreacije in nabiralništva ter predelih intenzivnejših sečenj. Takšni predeli v GGO so: v okolici Ljubljane (Golovec, Šentviški in Stanežiški hrib, Črnuče-Rašica, Toško čelo-Katarina, Šmarna gora), Kamniška Bistrica, Velika planina, Rakitna, GGE Polje, Zasavje.

Drevesna sestava gozdov odporna na podnebne spremembe

Pestro in mešano naravno sestavo drevesnih vrst, ki je najbolj prilagojena na podnebne spremembe, naj se zagotavlja z naravno obnovo ključnih drevesnih vrst. Zmanjšati delež smreke, predvsem v spremenjenih sestojih in pospeševati naravne, vrstno in biotsko pestre mešane sestoje v vseh višinskih pasovih GGO. Primes smreke v sestojih naj bo posamična do skupinska. Čisti sestoji smreke zaradi ogroženosti niso zaželeni. Osnovni gradnik sestojev bo bukev, a tudi hrasti in bori bodo pri podnebnih spremembah imeli pomembno vlogo. Osnovni gradnik sestojev bo tudi jelka na območjih njene naravne razširjenosti, predvsem v Dinarskem svetu. Pospešuje se minoritetne vrste. Tujerodne drevesne vrste (duglazija, rdeči hrast, japonski macesen, robinja ...), ki so že del sestojev, se ne pospešuje, a se jih tudi ne zatira. Invazivne tujerodne vrste (ITV) katerih širjenje je šele na začetku (pavlonija, pajesen) se poskusi izkoreniniti. Upošteva se tudi priporočilo 1, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede tujerodnih vrst.

Zgradba gozdov in koncepti obnove gozdov

V večini gozdov naj se zagotavlja malo do velikopovršinsko enomerno zgradbo sestojev, ki je predvsem v razmerah drobne posesti in v primestnih gozdovih tudi skupinsko raznomerna. Sestoji naj bodo vertikalno in horizontalno čim bolj strukturirani. Kjer se je obnova pričela, to pospešeno nadaljujemo. Gozdove večinoma obnavljamo naravno. Izjema so po ujmah gole površine večje od 1 ha, ki se jih umetno obnovi. Če naravna obnova v treh do sedmih letih ne uspe, se dopolni s sadnjo. Izjema je zahodni dinarski del GGO, kjer je nevarnost erozije tal – tu se obnovi s sadnjo takoj, ko je mogoče, in vse površine večje od dveh sestojnih višin. Dopustna je sadnja duglazije v manjših skupinah predvsem v RGR Dinarska jelova-bukovja izven območij Natura 2000 in gozdov z FSC certifikatom.

Koncept redčenj in zagotavljanja individualne stabilnosti dreves v sestoju

Koncept izbiralnih redčenj, ki ga prakticiramo v GGO je ustrezen, treba pa je spodbujati redno gospodarjenje v vseh lastništvi. Situacijsko nego (individualna in kolektivna stabilnost) izvajati v osrednjem in zahodnem delu GGO, ki je bil v zadnjem desetletju najhuje prizadet po ujmah. V vzhodnem in severnem delu GGO bo poudarek na izbiralnem redčenju (izboljšanje kakovosti). Prednost imajo redčenja drogovnjakov, pri čemer je glavni poudarek na ustrezni mešanosti drevesnih vrst.

Krajsanje proizvodnih dob in nižanje končnih lesnih zalog

V gozdovih z večjim deležem smreke in na nižjih nadmorskih višinah, se proizvodne dobe skrajšajo in sicer pri smreki v povprečju za pet do deset let zaradi zmanjševanja rizika gospodarjenja s smreko v nižinskih predelih. Ciljni premer pri smreki v teh predelih znaša med 45 in 50 cm. Prav tako se v večini RGR nekoliko prilagodijo (zmanjšajo) končne lesne zaloge ciljnim premerom in konceptu redčenj. Pomladitvene dobe se skrajšajo, kjer želimo večji delež plemenitih listavcev, bora in hrasta.

Gospodarjenje v ranljivih sestojih

Celotno GGO Ljubljana leži na območju velike ogroženosti zaradi vetra, ter srednje do močne ogroženosti zaradi žleda (zahodni dinarski del GGO). V primeru abiotских ujm se takoj zagotovi prevoznost vseh prometnic, slediti mora hitra sanacija v ujmah poškodovanih smrek, prednost imajo robna območja poškodovanosti. Ohranja se vsa drevesa, ki imajo možnost preživetja in to v vseh slojih sestoj. To omogoča naravno obnovo, ki naj ima prednost pred sadnjo in narekuje odločitev za nego ali predčasno obnovo. V zahodnem, dinarskem delu GGO, kjer je povečana nevarnost za žledolom, naj se povečuje delež na žledolom manj občutljivih drevesnih vrst (gaber, graden, bukev, javor). Tukaj pride na večjih golih površinah v poštev tudi sadnja na večjih površinah. S pravočasno nego letvenjakov in tanjših drogovnjakov je potrebno povečati predvsem mehansko in biološko stabilnost sestojev, kjer je ta ogrožena.

Varstvo gozdov

Na celotnem GGO je zaradi velike ogroženosti zaradi karantenskih škodljivih organizmov in invazivnih tujerodnih vrst ter zaradi velike ogroženosti pretežno smrekovih sestojev zaradi podlubnikov, nujno intenzivno spremljanje zdravstvenega stanja in takojšnje poročanje o vseh spremembah, prav tako tudi o vseh novih najdbah (invazivnih) tujerodnih vrst. V sestojih velike požarne ogroženosti zagotoviti čim krajše dolžine prehodov med razvojnimi fazami, krajšanje pomladitvenih dob in podaljševanje proizvodnih dob. Zaščita mladja pred divjadjo le, kjer je obnova gozda s ciljnim drevesnimi vrstami otežena, kar najbolj velja za dinarski del območja. V primeru objedanja minoritetnih vrst se ogradi manjše površine, v katere se le-te po potrebi tudi sadi. Po opravljeni funkciji zaščite mladovij je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

Akumulacija lesne zaloge za zagotavljanje ponorov CO₂

Dosegala se bo z načrtovanim možnim posekom, ki na ravni GGO upošteva akumuliranje dobre petine prirastka, z načrtovanim manjšim posekom v varovalnih in primestnih gozdovih, s površinami gospodarskih gozdov kjer v naslednjem desetletju ne načrtujemo nobenega ukrepanja in s povečevanjem deleža gozdov izvzetih iz gospodarjenja, s podaljšanjem proizvodnih dob v RGR Podgorsko gradnovo bukovja, Dinarska jelova-bukovja in Kislojubna rdečeborovja ter z ohranitvijo dolge proizvodne dobe v RGR Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kameninah, z reguliranjem iznosa biomase iz gozda, z varovanjem gozdnih tal in s povečanjem odpornosti gozdov na podnebne spremembe in njihove posledice. V čim večji možni meri je potrebno ohranjati površine gozda, predvsem v okolici večjih mest.

Varovalni in zaščitni gozdovi

Intenzivirati gospodarjenje z varovalnimi in zaščitnimi gozdovi, pri čemer imajo prednost predeli, ki poleg varovalne opravljajo tudi zaščitno funkcijo in kjer so ti gozdovi na erozijskih in hudourniških območjih. V teh gozdovih naj se začnejo izvajati vsi ukrepi (glej usmeritve za to funkcijo v poglavju 5.3.10), ki zmanjšujejo tveganja za naravne nevarnosti. Prioritetno naj se ti ukrepi začnejo izvajati v Zasavju.

Odpiranje gozdov in gradnja gozdnih prometnic

Gradnjo gozdnih cest usmerjamo na območja, kjer so dolge pravilne razdalje (nad 800 m), načrtovane sečnje v nadpovprečnem obsegu in kjer obstaja interes lastnikov oziroma investitorjev. Prioritete so zlasti v širšem zaledju Ljubljane in v Posavskem hribovju. Gradnja in rekonstrukcija vlak naj omogoča vožnjo lesa, predvsem v večji gozdni posesti in bližini naselij. Vzdrževanje gozdnih cest naj bo usmerjeno na zagotavljanje učinkovitega odvodnjavanja in utrjevanja cestišča. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Določanje režima uporabe gozdnih prometnic naj prispeva tudi k manjšim stroškom vzdrževanja. Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic spodbujamo in načrtno usmerjamo rabo sodobnih tehnologij. Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic bomo svetovali lastnikom gozdov ter okrepili sodelovanje z

občinami, ki za te namene še ne dajejo sredstev.

Tehnologija dela v gozdu

Tudi v prihodnje bo prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem, vendar je treba za koriščenje čim večjega možnega poseka uporabiti tudi druge razpoložljive tehnologije. Pri vseh je treba skrbeti za čim manjše poškodbe tal, gozdnih sestojev ter zaščito vodnih virov. Primerni gozdovi za strojno sečnjo so dispergirani po celotnem GGO, zato je pomembno, da se za spodbujanje sodobnih tehnologij v načrtih GGE opredeli področja, ki so primerna oziroma niso primerna za strojno sečnjo ali žičniško spravilo. V vsakem konkretnem primeru, kjer se želi vpeljati sodobne tehnologije, je potrebna temeljita strokovna presoja. Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov nudimo pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejše izvedbe del, zlasti pri strojni sečnji ali žičnem spravilu. Za tehnološki napredek je pomembno zagotavljanje sofinanciranja, tako z vidika varnosti in zdravja pri delu, kot varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Pri tem je cilj čim večja profesionalizacija izvedbe del tudi v zasebnih gozdovih. Še naprej bomo spodbujali in razvijali izobraževanja, ki so namenjena lastnikom gozdov, sodelovali s strokovnimi javnostmi, ter ažurno informirali splošno javnost o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Intenziviranje gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Lastnike gozdov naj se bolj pritegne v postopke gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja. Še večji poudarek naj se da svetovanju in njihovem izobraževanju preko tečajev, delavnic, predavanj in prikazov dobre prakse. Lastnikom naj se pomaga pri postopkih pridobivanja sredstev za izvajanja del in nabave opreme. Lastnike naj se vzpodbuja k povezovanju tako pri izvedbi del v gozdovih, kjer naj bo, predvsem na majhnih in razdrobljenih posestih in v okolici večjih mest, trend po večanju deleža del, ki jih izvedejo usposobljeni poklicni izvajalci, kot tudi k povezovanju v razne oblike društev, strojnih krožkov in podobno.

Usmerjanje gospodarjenja v mestnih in primestnih gozdovih

Zagotavlja naj se naslednje prioritete pri delu v mestnih in primestnih gozdovih: zagotavljanje zdravega življenjskega okolja za meščane, zagotavljanje možnosti za oddih in rekreacijo, preživljanje prostega časa ter promocija trajnostnega turizma, zagotavljanje možnosti za vzgojo in izobraževanje, ohranjanje narave in kulturne dediščine, ustvarjanje spodbudnega okolja za lastnike gozdov in za trajnostno gospodarjenje z zasebnimi gozdovi, spodbujanje krožnega gospodarstva, krepitev prepoznavnosti pomena mestnih gozdov in razvoj celovitega upravljanja.

Usklajevanje odnosov gozd – prostoživeče živali

V vseh gozdovih v GGO, kjer je sprožena naravna obnova, prioriteto pa v dinarskem delu, je treba z intenzivnim nadaljevanjem in zaključevanjem obnove povečati delež podmladka in mladovja. Intenzivira naj se vzdrževanje in ohranjanje pašnih površin, grmišč, vodnih virov in kalov ter sadnja plodonosnih drevesnih vrst na celotnem območju GGO. V dinarskem delu GGO je poleg tega treba zagotoviti tudi dodatne pašne površine. Nujno je ohranjanje gozda in gozdnih koridorjev v kmetijski in primestni krajini. Z lovsko upravljavskimi načrti naj se na visokem krasu poveča odstrel rastlinojedih parkljarjev, predvsem jelenjadi. Krmljenje divjadi naj bo primarno privabljalo za potrebe monitoringa in odstrela.

Aktivno sodelovanje z vsemi deležniki v prostoru

Nadaljuje in izboljšuje naj se sodelovanje z deležniki na področju gozdnogospodarskega načrtovanja in urejanja prostora. Poseben poudarek na tem področju je v kmetijski in primestni krajini. Poudarek naj se da osveščanju in izobraževanju javnosti o pomenu gozda in gozdarstva, o pomenu gozda kot lastnine in o obnašanju v gozdu (gozdni bonton).

Prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Na tem mestu izpostavljamo nekatere posebne naloge, ki bi jih projektno želeli reševati v tem desetletju.

Gospodarjenje z mestnimi gozdovi:

- prenos dobre prakse iz Mestne občine Ljubljana na ostale občine, kjer se v okolici večjih mest nahajajo gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami. Tu gre za določitev gozdov s posebnim namenom, strategijo razvoja mestnih gozdov in za primere dobre prakse pri gospodarjenju s temi gozdovi in njihovem urejanju za zagotavljanje socialnih funkcij;
- nadaljevanje razvoja dobre prakse opremljanja teh gozdov z urbano infrastrukturo za zagotavljanje potreb meščanov in usklajevanje teh s potrebami in interesi lastnikov teh gozdov;
- nadaljevanje razvoja dobre prakse gospodarjenja s temi gozdovi;
- povezovanje lastnikov gozdov pri gospodarjenju s temi gozdovi.

Načrtovanje in urejanje kolesarskih poti:

- sodelovanje z deležniki pri določevanju tras novih in povezovanju obstoječih kolesarskih poti v gozdnem prostoru;
- določevanje območij in konkretnih primerov za uporabo gozdnih vlak za kolesarjenje;
- umeščanje kolesarskih poligonov v gozdni prostor;
- usmerjanje kolesarjenja v predele gozdov, ki so za to primerni in opremljeni.

5.3 Usmeritve po področjih gospodarjenja z gozdovi

5.3.1 Usmerjanje razvoja gozdnih sestojev

Rastiščnogojitveni razred Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah (030)

Gozdnogojitveni cilj:

Preglednica 56: Gozdnogojitveni cilj RGR 030

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Malopovršinska	125	520	sm (16)	B	>50 cm
enomerna	20	400	je (2)	B	>55 cm
			bo (4)	B	>50 cm
			bu (22)	A2,B	>50 cm
			hrast (20)	B	>55 cm
			pl.list (10)	A2,B	>55 cm
			drugi list (26)	C,D	>40 cm

Modelna končna lesna zaloga je lesna zaloga debeljaka tik pred pomladitvijo, ki ima polno zarast in je brez praznih celic (ima optimalno lesno zalogo). Korigirana (dejanska) končna lesna zaloga je manjša od modelne. Njena višina je odvisna od števila praznih celic, ki so posledica poškodb sestojev in neustreznega gospodarjenja v preteklosti.

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Skupinsko postopno gospodarjenje na manjših površinah (med 0,5 in 2 ha).

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova sestojev naj poteka na večjih (2 ha) površinah, zaradi usmeritve dviga deleža hrasta in plemenitih listavcev in s poudarkom na naravni obnovi. Sadimo le izjemoma, v kolikor naravna obnova ne bi uspela in sicer uporabimo mešanico sadik gradna, bukve, plemenitih in plodonosnih listavcev ter jelke. Pomladitvena jedra naj bodo manjša le v primeru zapleveljenih površin in v primeru pojava invazivnih tujerodnih vrst. Obnove začnemo po semenskem letu hrasta in sicer v ohranjenih sestojih z manjšo primesjo smreke pomlajujemo v jedrih velikosti 1,5 do 2 sestojni višini z jakostjo 40–50 % od lesne zaloge. V zasmrečenih sestojih jakost zmanjšamo na 25–30 % od lesne zaloge. Priporočljivo je, da se med pripravo sestoja na obnovo odstrani beli gaber in tako prepreči njegovo obilno nasemenitev. V primeru hrastovih prihranjencev polnilni sloj belega gabra služi za zaščito hrastovih debel. Prednostno uvažamo v obnovo hrastove debeljake s slabimi zasnovami ter močno sušeče se hrastove sestoje, pa tudi smrekovo-hrastove debeljake starejše od 80 let, kjer je delež smreke v lesni zalogi več kot 30 %. Obnovo zaključimo hitro, praviloma z eno pomladitveno sečnjo, pri čemer pomladek ne sme prerasti razvojne faze mladja.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladju je pomembno izvajanje obžetev za zagotavljanje čim večje »zračnosti« v vzniku in mladju gradna (nevarnost hrastove pepelovke). Z močnimi ukrepi pri uravnavanju zmesi v goščah in letvenjakih še naprej pomagamo gradnu. V drogovnjakih do 60. leta starosti redčimo z jakostjo 25 % od lesne zaloge, v mlajših debeljakih zmanjšamo jakost na 18 % od lesne zaloge in v debeljakih v starosti med 90 in 120 leti izvajamo šibka svetlitvena redčenja z jakostjo približno 12 % od lesne zaloge.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljna drevesna vrsta je graden, zaradi »navезanosti« lastnikov gozdov pa ponekod tudi smreka (do 15 % lesne zaloge v končni podobi sestoja), pravi kostanj in navadna robinija. Na vznožjih, kjer so tla globlja in bolj vlažna je lahko večji delež bukve in plemenitih listavcev, težimo pa k zmanjšanju deleža smreke. Na izpostavljenih legah se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov:

preventivni ukrepi so usmerjeni v spremljanje razvoja hrastove pepelovke, rednemu in ponavljajočemu izvajanju obžetev tujerodnih invazivnih vrst, skrajševanju proizvodnih dob v zasmrečenih sestojih, stalnemu monitoringu smrekovih podlubnikov in v primeru sadnje individualna zaščita (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov) sadik češnje in drugih plemenitih listavcev. Zatiralni ukrepi so omejeni na takojšen posek s podlubniki napadenih smrek in popoln gozdni red pri sečnji iglavcev ter na takojšnje zatiranje z uporabo registriranih fungicidov ob pojavu hrastove pepelovke.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v zasmrečenih gozdov, vključno z vzpostavitvijo gozdne higiene. V mešanih gradnovo-belogabrovih sestojih, kjer bi poškodbe po naravnih ujmah presegle 1/3 lesne zaloge, naj se odločno zastavi naravna obnova s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj gradnovega mladja.

Rastiščnogojitveni razred Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (050)

Gozdnogojitveni cilj

Preglednica 57: Gozdnogojitveni cilj RGR 050

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Malopovršinska	120	560	sm (20)	B,C	>50 cm
enomerna	20	450	je (2)	B,C	>55 cm
			bo (3)	C	>45 cm
			bu (54)	A1,A2,B	>50 cm

	hrast (7)	B	>55 cm
	pl.list (8)	A1,A2,B	>55 cm
	drugi list (6)	C,D	>40 cm
Pomladitveni cilj	sm (10)		
	bu (57)		
	hrast (5)		
	pl.list (13)		
	drugi list (15)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojih višin.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha). Z obnovo je priporočljivo začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okrog 1/3 lesne zaloge in to predvsem v debeljakih z rahlim do pretrganim sklepom in že prisotnim pomladkom, pri čemer je po potrebi potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom grmovnega sloja in podstojnega drevja, kjer je treba biti previden, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja. Velik delež debeljakov je bil poškodovan po ujmah (žled, podlubniki, vetrolom). V njih naj se izvaja pospešeno nadaljevanje naravne obnove, ki je bila pričeta z ujmami. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % lesne zaloge), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in gradna. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo podmladek v razvojni fazi gošče. Obnova s sadnjo (bukev, gorski javor, smreka, duglazija, plodonosni listavci) naj se izvaja le izjemoma in malopovršinsko, kjer zaradi gostega zeliščnega in grmovnega sloja ne pričakujemo naravnega pomladka.

Usmeritve za nego gozdov:

Nego mladja ali gošče izvedemo čim prej po končnem poseku z odstranitvijo pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, neželenih vrst in grmovnic. V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo gradno in plemenitim listavcem. Pri negi mladja v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. Največji delež nege predstavlja nega letvenjaka, kjer je potrebno posebno pozornost posvetiti pravočasnosti pričetka prvih redčenj. Z nego je treba krepiti stojnost (predvsem letvenjakov) ter pestrost drevesne sestave. V drogovnjakih do 60. leta starosti redčiti z jakostjo okrog 25 % od lesne zaloge, v tanjših debeljakih (do 80. leta) z jakostjo do 20 % od lesne zaloge. V debeljakih (od 80. do 100. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okrog 12 % od lesne zaloge, kjer je potrebno ohranjati polnilni sloj zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in zapleveljenja.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Z uravnavanje drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih drevesnih vrst v korist bukve, ki je ciljna drevesna vrsta. V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago, je lahko delež gorskega javorja občutno večji od naravne drevesne sestave. Zaradi pričakovanega zmanjšanja deleža smreke v drevesni sestavi (največ 30 % v lesni zalogi) se naj obseg obnove s sadnjo s smreko pri sanacijskih obnovah zmanjša in se lahko delno nadomesti z duglazijo (največ do 10 % v lesni zalogi). Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam naj se na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Skrajševanje proizvodnih dob v sestojih z večjim deležem smreke, pravočasna in dovolj močna redčenja za krepitev stojnosti, vzdrževanje jas znotraj gozda in strukturiran gozdni rob, zaščita sadik

gorskega javorja, duglazije in plodonosnih listavcev, vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke in pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija poškodovanih smrekovih sestojev prične takoj. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se odločno uvede v naravno obnovo s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma tudi s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj bukovega mladja.

Rastiščnogojitveni razred Podgorsko gradnova bukovja (053)

Gozdnogojitveni cilj

Preglednica 58: Gozdnogojitveni cilj RGR 053

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko enomerna	125	600	sm (20)	B,C	>45 cm
	20	420	je (1)	B,C	>55 cm
			bor (5)	C	>50 cm
			bu (50)	A1,A2,B	>50 cm
			hrast (12)	A2,B	>50 cm
			pl.list (5)	A1,A2,B	>55 cm
			drugi list (7)	C,D	>40 cm

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojnih višin. Dopustno je tudi zastorno gospodarjenje na večjih površinah (nad 5 ha).

Usmeritve za obnovo gozdov:

Naravna obnova ima prednost, obnova s sadnjo bukve, gorskega javorja, smreke pa tudi duglazije in drugih rastišču primernih vrst, naj bo le izjemoma, kjer naravna obnova ne uspe. Pri pomlajevanju je treba upoštevati transportne meje. Obnovo začnemo praviloma z robnimi sečnjami z mozaično razporejenimi pomladitvenimi jedri, lahko pa tudi zastorno na nekoliko večjih površinah. Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka 1/3 od lesne zaloge. Po pojavu kakovostnega pomladka povečamo jakost poseka na 50 – 60 % od lesne zaloge za boljše pogoje za rast plemenitih listavcev. Z obnovo zaključimo najkasneje, ko bo mladje pričelo preraščati v goščo. Pomembno je še, da se pomladitvene sečnje izvajajo izven vegetacijske dobe med 1. novembrom in 31. marcem. V zasmrečenih sestojih skrajšujemo proizvodno dobo in zmanjšujemo delež smreke.

Usmeritve za nego gozdov:

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, tujerodnih vrst in grmovnic. Maksimalno se izkoristi posredno nego matičnega sestoja, nego gošče se ob hitrem preraščanju lahko izpusti, nujno pa je izvesti nego letvenjakov in drogovnjakov zaradi zagotavljanja stojnosti in kakovosti sestojev. Pomagamo predvsem gradnu in plemenitim listavcem ter zmanjšujemo delež smreke. V drogovnjakih do 60. leta starosti redčiti z jakostjo 25 % od lesne zaloge, v mlajših debeljakih z jakostjo 20 % od lesne zaloge, v debeljakih v starosti od 80 – 100 let pa jakost znižamo na 12 % od lesne zaloge in izvajamo šibka svetlitvena redčenja. V izogib prezgodnjega pomlajevanja in zapleveljenja v debeljakih ohranjamo polnilni sloj.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljna drevesna vrsta je bukev. V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in bolj vlažna je lahko ciljna

drevesna vrsta gorski javor. V sestojih, kjer je prisoten graden, vse ukrepe prilagodimo njegovi ohranitvi. Na izpostavljenih legah se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste. Delež smreke naj se zmanjšuje (največ 40 % v lesni zalogi), deloma (največ 10 %) se ga lahko nadomesti z duglazijo.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Preventivni ukrepi so usmerjeni v izboljšanje stojnosti sestojev (pravočasna in dovolj močna redčenja), rednemu in ponavljajočemu izvajanju obžetev tujerodnih invazivnih vrst, skrajševanju proizvodnih dob v zasmrečenih sestojih, stalnemu monitoringu smrekovih podlubnikov in v primeru sadnje individualna zaščita (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov) sadik gorskega javorja, plodonosnih vrst in duglazije. Zatiralni ukrepi so omejeni na takojšen posek s podlubniki napadenih smrek in popoln gozdni red pri sečnji iglavcev pa tudi na vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in lovnih nastav za smrekove podlubnike.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v zasmrečenih gozdov, vključno z vzpostavitvijo gozdne higiene. V mešanih bukovih sestojih, kjer bi poškodbe po naravnih ujmah presegle 1/2 lesne zaloge, naj se odločno zastavi naravna obnova s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj bukovega mladja.

Rastiščnogojitveni razred Podgorska bukovja na silikatnih kamninah (060)

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 59: Gozdnogojitveni cilj RGR 060

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko enomerna	130	520	sm (25)	A2,B	>50 cm
	20	450	je (3)	A2,B	>50 cm
			bor (7)	C	>45 cm
			bu (40)	A1,A2,B	>50 cm
			hrast (12)	B	>50 cm
			pl.list (3)	A1,A2,B	>55 cm
			drugi list (10)	C,D	>50 cm
Pomladitveni cilj			sm (15), je (5) bor (7) bu (46) hrast (12) pl.list (10) drugi list (5)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem:

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteke malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečati delež svetloлюбnih vrst. Poudarek naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem tam kjer je močno zastopan grmovni sloj. Kjer je gost zeliščni sloj, naj se izvede priprava tal za naravno obnovo. V obnovo se uvede debeljake

z rahlim sklepom in dobro zasnovno pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov. V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključi. Že osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Na večjih ogolelih površinah po ujmah se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje. Sadijo naj se pretežno listavci. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Usmeritve za nego gozdov:

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni. Pri uravnavanju deleža drevesnih vrst imajo prednost listavci. Z ukrepi nege se naj zagotavlja večjo stabilnost in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi acidofilnih bukovij. V večini drogovnjakov, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti 17 – 25 % lesne zaloge. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja do 16 % lesne zaloge, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %).

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Upoštevajoč napovedi podnebnih sprememb se bo delež buke močno povečal, kar pomeni tudi nižanje deleža smreke in približevanje drevesne sestave modelnemu stanju. V vseh sestojih pospešujemo listavce (bukev, graden, pravi kostanj) kot nosilce in kot melioratorje. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Pred divjadjo ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje individualno s tulci. Sadike smreke se ščiti s premazi. Na manjšem območju z visoko koncentracijo divjadi se načrtuje zaščita mladja z ograjo. Ograjo in tulce je potrebno vzdrževati in jih po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.

Rastiščnogojitveni razred Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kameninah (070)

Gozdnogojitveni cilj

Preglednica 60: Gozdnogojitveni cilj RGR 070

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Malopovršinska enomerna	140	640	sm (35)	B	>55 cm
	25	460	je (2)	B	>55 cm
			bor (1)	B	>45 cm
			macesen (1)	B	>50 cm
			bu (49)	A1,A2,B	>55 cm
			hrast (1)	B	>55 cm
			pl.list (7)	A1,A2,B	>55 cm
			drugi list (4)	C,D	>45 cm

Pomladitveni cilj	sm (20)
	je (2)
	bu (57)
	hrast (1)
	pl.list (10)
	drugi list (10)

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Kombinacija večjepovršinske in malopovršinske naravne obnove, v odvisnosti od ekstremnosti (strmine) rastišča. Obnova sestojev naj se začne na površini, ki je večja od 0,5 ha z jakostjo pomladitvenih sečenj od 30 do 50 % od lesne zaloge (zastorna sečnja oziroma robno širjenje že osnovanih pomladitvenih jeder). Praviloma naj bodo pomladitvene površine široke ene do dve sestojni višini in velikosti od 0,5 do 1 ha. Oblikujejo in širijo naj se vodoravno glede na pobočje. Zaradi značaja teh gozdov (strmina, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, plitva tla) je potrebna večja pazljivost, postopnost, manjše jakosti in manjše površine pri vseh sečnjah, še posebej pri pomladitvenih sečnjah. V sestojih v obnovi naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že sklenjen, najpozneje v fazi gošče naj se z obnovo zaključijo. Pomladitvene sečnje naj se izvajajo izven vegetacijske dobe.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju naj se pospešuje plemenite listavce, še zlasti gorski javor. Enkrat v desetletju naj se v mladju, oziroma gošči opravi uravnavanje zmesi in posek predrastkov ter enkrat redčenje letvenjakov. Zaradi strmine je potrebno pri izbiri izbrancev pri negi letvenjakov in drogovnjakov nameniti posebno pozornost stojnosti sestojev. Redčenje tanjših drogovnjakov naj se izvaja 1 x na deset let z jakostjo do 25 % od lesne zaloge. Jakost redčenja v debelejših drogovnjakih naj bo do 20 % na lesno zalogo. Poseben poudarek je potrebno nameniti sproščanju plemenitih listavcev in krepitvi stabilnosti sestojev. Zelo pomembno je oblikovanje enakomernih krošenj nosilnih dreves v sestoji. V debeljakih se po potrebi izvaja redčenje mlajših debeljakov z jakostjo do 18 % ter šibko redčenje ostalih debeljakov z jakostjo do 12 % na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljne drevesne vrste so bukev in plemeniti listavci (gorski javor), mestoma na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč tudi črni gaber, mali jesen in mokovec. Smreko kot posamično in šopasto primešano vrsto je primerno pospeševati le na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlogo.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolne pasti). Izvaja naj se popolni gozdni red in pravočasen ter sproten posek napadenega in oslabelega drevja zaradi smrekovih podlubnikov, jesenovega ožiga in javorovega raka. Mestoma je smiselna zaščita plemenitih listavcev s tulci ter zaščita sadik pri umetni obnovi (premazi, tulci).

Ob pojavu naravnih ujm naj se na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani (zlasti veter, sneg in žled), izvede posek vseh močno poškodovanih dreves, na vseh večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) pa tudi priprava sestojev za naravno obnovo. V primerih neuspešne naravne obnove naj se izvede umetna obnova s sadnjo listavcev (bukov, plemeniti listavci).

Rastiščnogojitveni razred Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (072)

Gozdnogojitveni cilj

Preglednica 61: Gozdnogojitveni cilj RGR 072

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko	135	490	sm (15)	B	>50 cm
enomerna	25	450	je (2)	B	>50 cm
			bor (2)	C	>35 cm
			bu (60)	A2,B	>50 cm
			hr (4)	C,D	>50 cm
			pl.list (10)	A1,A2,B	>45 cm
			drugi list (7)	C,D	>35 cm

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoča gozdnogojitvena sistema:

Večjepovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje in zastorno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Kombinacija večjepovršinske in malopovršinske naravne obnove, v odvisnosti od ekstremnosti (strmine) rastišča. Obnova sestojev naj se začne na površini, ki je večja od 0,5 ha z jakostjo pomladitvenih sečenj od 30 do 50 % od lesne zaloge (zastorna sečnja oziroma robno širjenje že osnovanih pomladitvenih jeder). Praviloma naj bodo pomladitvene površine široke ene do dve sestojni višini glede na padnico in v velikosti od 0,5 do 1 ha. Oblikujejo in širijo naj se vodoravno glede na pobočje. Zaradi značaja teh gozdov (strmina, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, plitva tla) je potrebna večja pazljivost, postopnost, manjše jakosti in manjše površine pri vseh sečnjah, še posebej pri pomladitvenih sečnjah. V sestojih v obnovi naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že sklenjen, najpozneje v fazi gošče naj se z obnovo zaključi. Pomladitvene sečnje naj se izvaja izven vegetacijske dobe.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju naj se pospešuje plemenite listavce, še zlasti gorski javor. Enkrat v desetletju naj se v mladju, oziroma gošči opravi uravnavanje zmesi in posek predrastkov ter enkrat redčenje letvenjakov. Zaradi strmine je potrebno pri izbiri izbrancev pri negi letvenjakov in drogovnjakov nameniti posebno pozornost stojnosti sestojev. Redčenje tanjših drogovnjakov naj se izvaja 1 x na deset let z jakostjo do 25 % od lesne zaloge. Jakost redčenja v debelejših drogovnjakih naj bo do 20 % na lesno zalogo. Poseben poudarek je potrebno nameniti sproščanju plemenitih listavcev in krepitvi stabilnosti sestojev. Zelo pomembno je oblikovanje enakomernih krošenj nosilnih dreves v sestoji. V debeljakih se po potrebi izvaja redčenje mlajših debeljakov z jakostjo do 18 % ter šibko redčenje ostalih debeljakov z jakostjo do 12 % na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljne drevesne vrste so bukev in plemeniti listavci (gorski javor), mestoma na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč tudi črni gaber, mali jesen in mokovec. Smreko kot posamično in šopasto primešano vrsto je primerno pospeševati le na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter preventivne ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (kontrolne pasti). Izvaja naj se popolni gozdni red in

pravočasen ter sproten posek napadenega in oslabelega drevja zaradi smrekovih podlubnikov, jesenovega ožiga in javorovega raka. Mestoma je smiselna zaščita plemenitih listavcev s tulci ter zaščita sadik pri umetni obnovi (premazi, tulci).

Ob pojavu naravnih ujm naj se na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani (zlasti veter, sneg in žled), izvede posek vseh močno poškodovanih dreves, na vseh večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) pa tudi priprava sestojev za naravno obnovo. V primerih neuspešne naravne obnove naj se izvede umetna obnova s sadnjo listavcev (bukev, plemeniti listavci).

Rastiščnogojitveni razred Dinarska jelova-bukovja (090)

Gozdnogojitveni cilj

Preglednica 62: Gozdnogojitveni cilj RGR 090

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko enomerna	135	610	sm (20)	B	>55cm
	25	400	je (32)	B	>55 cm
			bor (1)	C	>45 cm
			bu (34)	A2,B	>50 cm
			hrast (1)	C	>55 cm
			pl.list (10)	A1,A2,B	>55 cm
			drugi list (2)	C,D	>35 cm
Pomladitveni cilj			sm (15)		
			je (10)		
			bor (3)		
			bu (47)		
			hrast (5)		
			pl.list (15)		
			drugi list (5)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem:

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Prioritetno se načrtuje naravna obnova, ki je zaradi oteženega pomlajevanja dolgotrajna. Na velikih površinah izsekanih zaradi žledoloma in še bolj zaradi podlubnika se načrtuje tudi obnova s sadnjo. Naravna obnova se začne s pripravo sestoja in to s previdnim odstranjevanjem osebkov polnilnega sloja, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja in odstranjevanjem grmovnega sloja, ki neposredno ovira nastanek in razvoj naravnega mladja. Lesko odstranjujemo le toliko, kolikor je potrebno, ker daje oporo stranskim osebkom in zmanjšuje poškodbe po divjadi. Kjer je opustele površine že prerasel zeliščni sloj, je potrebna priprava tal. Naravno obnovo naj se izvaja v manjših jedrih, kjer se pojavi mladje smreke, jelke in listavcev. V sestojih v obnovi se hitrost nadaljevanja obnove prilagaja naravnemu podmladku. Nadaljevanje obnove je omejeno na širjenje in združevanje pomladitvenih jeder in je zelo postopno. S ciljem osnovanja novih sestojev z večjim deležem jelke naj se izvaja sajenje jelke na ograjene površine.

Usmeritve za nego gozdov:

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri neguje posredno s pomočjo matičnega sestoja. Novo nastala

mladovja je potrebno ustrezno zaščititi in redno izvajati obžetev, ki naj se v povprečju ponovi vsaj 4x in vsaj 1x je potrebno izvesti nego mladja. Z ukrepom nege mladja naj se sprošča redek pomladek, ki ga za njegov razvoj utesnjuje in zavira grmovni in zeliščni sloj. Z ukrepi nege se uravnava zmes v korist bukve in tudi jelke. Pospešuje se plemenite listavce in ohranja minoritetne plodonosne vrste. Izvaja naj se tudi situacijska nega že v gošči, kjer pomagamo samo 100 izbrancem na hektar, ostale celice ne negujemo in na ta način dosežemo večjo stojnost v ujmah močno prizadetih sestojev. V drogovnjakih je z redčenji potrebno krepiti stojnost in kakovost. V zasmrečenih drogovnjakih imajo prednost pri izbiri nosilcev funkcij listavci, ne glede na kakovost. V drogovnjakih, ki imajo tesen do normalen sklep, se izvaja zmerna redčenja jakosti do 25 % lesne zaloge. V presvetljenih, nenegovanih debeljakih, s pomanjkljivo zasnovo pomladka, naj se v delih teh sestojev, kjer se pojavi še kvaliteten pomladek, širi pomladitvena jedra, v drugih delih pa naj se izvajajo večinoma sanitarne sečnje. V debeljakih ohranjamo listavce in vitalna jelova drevesa kot semenska drevesa. V debeljakih, kjer se bodo izvajala izbiralna redčenja je jakost redčenj odvisna od sestojnih zasnov in sklepa sestoja in je od 10 % do 15 % lesne zaloge.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

V sestojih pospešujemo jelko in plemenite listavce. V predelih, kjer so naravne ujme skoraj v celoti odstranile smreko, naj delež te ne preseže 15 %. Kjer je smreke še vedno preveč, njen delež znižujemo na račun jelke, mestoma tudi na račun bukve. Vrstna mešanost glavnih dreves naj bo gnezdata, primes plemenitih listavcev posamična. Na bolj sušnih legah je primeren tudi graden.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Sadike smreke se ščiti s premazi, plemenite listavce s tulci. Na območjih z največjo koncentracijo divjadi se načrtuje zaščita mladja z ograjo. Zaradi nevarnosti namnožitve podlubnikov je potrebna redna sanitarna sečnja. Vsa poškodovana drevesa iglavcev je potrebno čim hitreje posekat in odstraniti iz gozda. Nadzorovati je potrebno gostoto smrekovih in jelovih podlubnikov. Redno naj se izvaja posek oslabiljenega drevja jelke zaradi sušenja.

Rastiščnogojitveni razred Topoljubna bukovja (110)

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 63: Gozdnogojitveni cilj RGR 110

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko enomerna	135	460	sm (13)	B	>45 cm
	20	400	je (1)	B	>50 cm
			bor (8)	C,D	>35 cm
			bu (53)	A2,B	>45 cm
			hrast (8)	C	>50 cm
			pl.list (6)	B,C	>45 cm
			drugi list (11)	C,D	>30 cm

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Skupinsko postopno, dopustno je tudi zastorno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Prevladuje naj naravna obnova, kjer upoštevamo semenska leta za glavne drevesne vrste. V debeljakih in sestojih v obnovi, kjer se grmovna plast močno razrašča, z ukrepi priprave sestoja na naravno obnovo odstranjujemo grmovni, zeliščni in polnilni sloj in v tem primeru je zastorno gospodarjenje pri obnovi uspešnejše. Pri obnovi pazimo, da s premočno sečnjo ne ustvarjamo

prevelikih vrzeli. Najbolj primerna je sečnja v ozkih pasovih usmerjenih poševno na padnico, ki se jih nato robno širi. Širina pasov naj bo največ ena sestojna višina pravokotno na padnico. Gre namreč za sestoje na strmih pobočjih, ki opravljajo tudi funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve za nego gozdov:

Proizvodna sposobnost rastišč je nizka, zato se izvaja vse ukrepe nege z majhno intenzivnostjo. Poudarek naj bo na pospeševanju stojnosti sestojev, lahko tudi s situacijsko nego / redčenjem. Redčenje v drogovnjakih 20-25 % od lesne zaloge, pri uvajanju obnovo začnemo s posekom 30 % od lesne zaloge in nadaljujemo z 50 % od lesne zaloge, končni posek se izvede na prehodu v goščo. V debeljakih se gospodari malopovršinsko, s šibkimi izbiralnimi redčenji se pomaga nosilcem, pri čemer imata stojnost in vitalnost prednost pred kvaliteto. Pospešuje se osebke semenskega nastanka, ki so bolj odporni, na račun osebkov panjevskega nastanka.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Pospešuje naj se bukev in vsi ostali listavci, delež smreke naj se zmanjšuje.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Preventivni ukrepi so usmerjeni v pospeševanje osebkov semenskega nastanka, postopnemu zmanjševanju deleža smreke in v zastorno pomlajevanje bukve. V delih, kjer je primes smreke večja, se izvaja redne, dosledne sanitarne sečnje in vsa potrebna zatiralna dela.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke, nato se nadaljuje v ostalih sestojih in se pri obnovi teži k naravni. Sušeče sestoje listavcev je potrebno uvesti v obnovo, prednostno na bolj rodovitnih tleh.

Rastiščnogojitveni razred Kisloljubna rdečeborovja (130)

Gozdnogojitveni cilj

Preglednica 64: Gozdnogojitveni cilj RGR 130

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko enomerna	115	420	sm (22)	C	>45 cm
	20	370	je (2)	C	>50 cm
			bor (32)	B,C	>45 cm
			bu (21)	C	>45 cm
			hrast (12)	C,D	>45 cm
			pl.list (2)	B,C	>45 cm
			drugi list (9)	C,D	>40 cm

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Večjepovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Kjer je le možno, sestoje obnavljamo z naravno obnovo, v večji meri pa je, na predelih z rodovitnejšimi tlemi, dopustna tudi obnova s sadnjo bukve, gradna in drugih rastišču primernih vrst. Na teh rastiščih je namreč kakršnakoli obnova močno otežena zaradi močnega zeliščnega in mahovnega sloja. V GGO so prisotna sekundarna borovja, kjer moramo biti pozorni na sukcesijske procese. Obnova mora biti zadržana, postopna in izvedena ob pravem času. Potrebna je tudi posebna priprava tal, kar lahko dosežemo tudi z debelno metodo spravila. S pomladitveno sečnjo začnemo po semenskem letu. Širjenje in združevanje pomladitvenih jeder naj bo postopno, s čimer bomo v pomladku dobili večji delež sencovzdržnejše bukve in smreke, hkrati se površine ne bodo

preveč zarasle s travami, praprotni in grmovnicami. Razvoj teh gozdov usmerjamo h klimaksni združbi, običajno eni od kislojubnih bukovij.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju skrbeti predvsem za uravnavanje zmesi v korist listavcev ter za stabilnost sestojev. Dela v mladju bodo poleg tega usmerjena v obžetev zaradi velike pokrovnosti praproti. Na močvirnih predelih pospeševati jelšo, na ostalih pa bor in vse listavce, ki se tam nasemenijo in v odsotnosti drugih drevesnih vrst se lahko pomaga tudi smreki. Prav tako ne zanemariti manjših pomladitvenih jeder, saj so potencial, ki ga nujno potrebujemo. Poleg obžetev je poudarek pri negi mladovij na krepitvi stojnosti, torej na redčenjih letvenjakov in drogovnjakov z jakostjo 25 % od lesne zaloge. V debeljaki le še šibko redčimo do ponovnega končnega poseka, vrzeli v sklepu krošenj ne delamo. V drogovnjakih in debeljaki je potrebno ohranjati polnilni sloj listavcev, ne glede na kakovost.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

V sekundarnih borovjih je sestava odvisna od tega v kateri fazi je sukcesija. V prvi fazi sukcesije se bo poleg bora pomladil večji delež smreke, kasneje gre razvoj v smer listavcev. Pri pretežnem pomlajevanju smreke je potrebno uravnavati zmes v korist listavcev in tudi bora. Na mokriščih znotraj borovih rastišč se ohranja jelševe loge. Zaradi ekološke pomembnosti jim je potrebno nameniti posebno skrb in varstvo.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Preventivni ukrepi so usmerjeni v zaščito sadik pred divjadjo s tulci ali zaščitnimi škropivi, ki jih lahko uporabimo na vseh iglavcih in listavcih. Gozdovi spadajo med požarno bolj ogrožene zato so na mestu preventivni ukrepi z ozaveščanjem širše javnosti. Na državni ravni naj se izvaja preventivne ukrepe za preprečitev vnosa borove ogorčice. V sestojih z večjim deležem smreke se dosledno izvaja gozdni red, redna kontrola sestojev in hitra sanacija v ujmah poškodovanih in oslabeledih smrek. V okviru zatiralnih ukrepov je potrebno poskrbeti za hiter posek in spravilo z insekti napadenega drevja, kurjenje z namenom zatiranja škodljivih organizmov izvajati le takrat in na način, ko ni nevarnosti, da bi ogenj ušel nadzoru.

Ob naravnih ujmah se najprej zagotovi prevoznost cest in vlak nato pa takoj pristopi k sanaciji poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke. Večjo pozornost se nameni razpršenim poškodbam, sledijo koncentrirane poškodbe. Sanacijska obnova naj temelji na naravnem pomlajevanju, zaradi močne orlove praproti se pravočasno izvaja obžetve tudi naravnega mladja.

Rastiščnogojitveni razred Jelovja na silikatnih kamninah (160)

Gozdnogojitveni cilj

Preglednica 65: Gozdnogojitveni cilj RGR 160

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Malopovršinsko enomerna	115	750	sm (42)	A2,B	>55 cm
	20	460	je (22)	A2,B	>60 cm
			bor (2)	C	>50 cm
			bu (21)	A2,B	>55 cm
			hrast (3)	C	>55 cm
			pl.list (6)	A1,A2,B	>60 cm
			drugi list (4)	C,D	>45 cm

Gozdnogojitvene usmeritve

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Malo do srednje površinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova sestojev naj poteka malopovršinsko, da omogočamo pomlajevanje ključnim drevesnim vrstam, predvsem jelki in zmanjšamo potrebe po negi mladovij. Z velikostjo vrzeli uravnavamo sestavo pomladka. Naravna obnova v glavnem poteka nemoteno. Težave s pomlajevanjem se lahko pojavijo ob večjepovršinskih obnovah kot posledica ujm. V teh primerih je potrebno izvajati pripravo sestoja na naravno obnovo, ponekod tudi izvesti obnovo s sadnjo, kjer pridejo v poštev v glavnem plemeniti listavci in jelka. Za približanje k modelnemu stanju razvojnih faz je potrebno še okoli 20 % debeljakov uvesti v obnovo, v sestojih v obnovi pa obnovo po možnosti čimprej, a upoštevaje dinamiko pomlajevanja predvsem jelke, previdno zaključevati.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju je pogosto potrebno odstranjevati grmovnice in predrastke ter uravnavati zmes drevesnih vrst v korist jelke, bukve in plemenitih listavcev. Z nego gradimo pestro vertikalno in horizontalno strukturo ter s tem stabilnost gozdov pred škodljivimi abiotskimi vplivi. V letvenjakih je potrebno zgodaj začeti s prvimi redčenji, ki morajo biti usmerjena v k uravnavanju drevesne sestave ter krepitvi stabilnosti sestojev. Produktivna rastišča zahtevajo intenzivnejša redčenja predvsem v mlajših drogovnjakih (med 20 in 25 %). Redčenja srednjedobnih sestojev (starejši drogovnjak in mlajši debeljak) naj se gibljejo med 15 in 20 %. V debeljakih izvajamo redčenja nizkih jakosti (med 10 in 15 %) in pazimo, da se tla ne presvetlijo, razen v primerih ko želimo sestoje obnoviti.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

V sestojih pospešujemo jelko, bukev in plemenite listavce, na sušnejših predelih tudi hrast in bor, v višjih legah pa macesen. Ohranja naj se okoli 30 % delež listavcev, med iglavci pa naj se povečuje delež jelke na račun smreke, kar se zagotovi tudi s počasnim sproščanjem pomladka. V zmanjšanje deleža smreke bodo delovale tudi napovedane podnebne spremembe (dvig temperature in pogoste suše). Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo šopasta do gnezdasta, primes plemenitih listavcev pa posamična do skupinska. Polnilni sloj tvorijo meliorativne drevesne vrste, to so pravi kostanj, graden, jerebika, beli gaber, siva in črna jelša ter divje sadno drevje (divja češnja, lesnika, drobnica).

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaradi objedanja po divjadi je potrebno sadike smreke in jelke zaščititi s premazi vršičkov, sadike listavcev in macesna pa individualno s tulci ali količki. Kolektivno zaščito z ograjo uporabimo predvsem na območjih z večjo koncentracijo divjadi (zimovališča). S sprotim odstranjevanjem napadenih, oslabeledih in manj vitalnih dreves je treba zmanjševati tveganja za napad škodljivcev in pojav bolezni (npr. bela omela, mraznice in jelov rak). V vseh sestojih z večjim deležem smreke je potrebno redno kontrolirati zdravstveno stanje dreves in dosledno izvajati ukrepe sanacije ob pojavu žarišč podlubnikov.

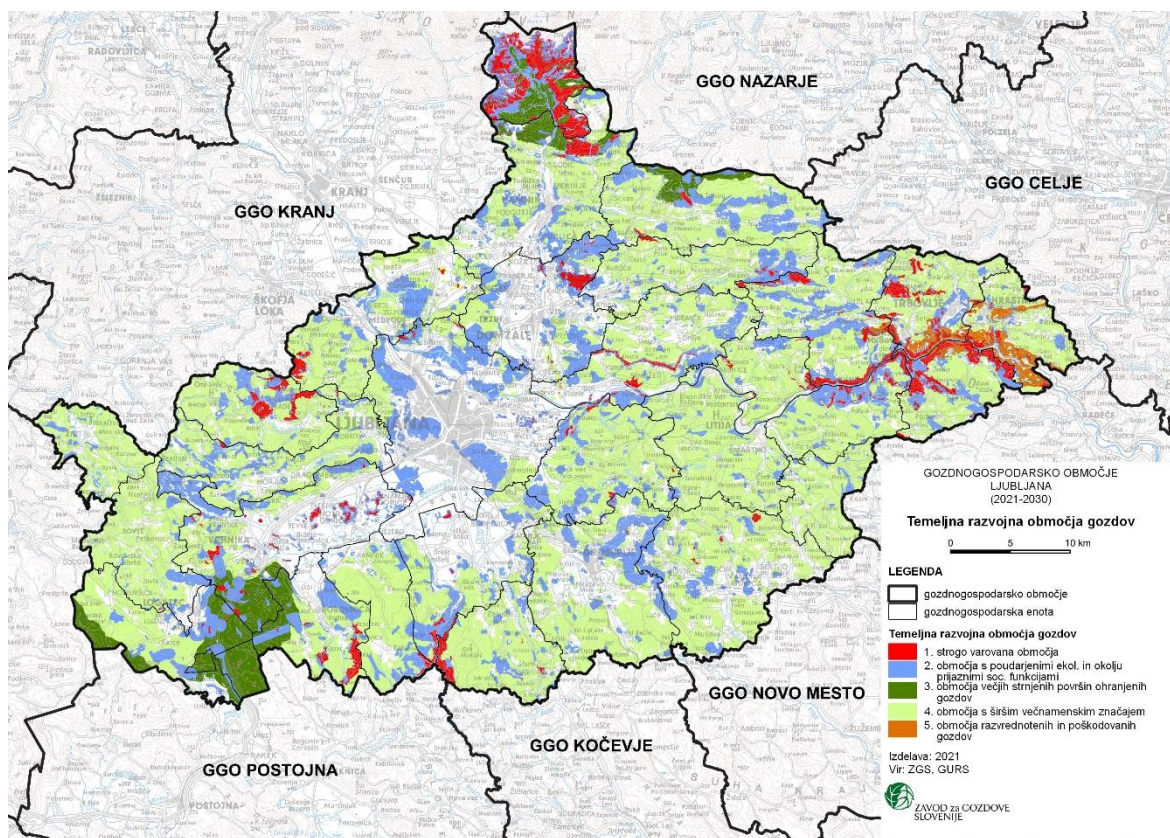
Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke. Sanacijska obnova temelji na naravnem pomlajevanju, kjer naj se zagotavlja zadosten delež jelke, lahko tudi s sadnjo in zaščito pred divjadjo, kjer se po potrebi večje obnovljene površine varuje tudi z ograjami. Če na večjih ogolelih površinah obstaja možnost zapleveljenja z robido ali invazivnimi vrstami, naj se te umetno obnovijo z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.

5.3.2 Posegi v gozd in gozdni prostor

Izvedba posega je možna šele na podlagi pravnomočnega dovoljenja (npr. gradbenega, odločbe o krčitvi gozda idr.), razen, če prostorska zakonodaja določa drugače (primer enostavnih objektov po Uredbi o razvrščanju objektov [64]).

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja.

Pri strokovni presoji izvedbe načrtovanega posega se mora oceniti ogroženost funkcij gozda, ob upoštevanju usmeritev veljavnega GGN GGO in GGN GGE.

Slika 20: Temeljna razvojna območja gozdov

SPLOŠNE USMERITVE

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora (slika 19). V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestoje višine odraslega gozda – običajno 25 m), kjer naj se površine nameni za zunanjo ureditev ali za kmetijske površine. V osrednjem območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Nova naselja naj bodo od gozda oddaljena vsaj 100 m. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Za posege in dejavnosti v gozdnem prostoru, ki lahko pomembno vplivajo na življenjske razmere divjadi in ostalih prostoživečih živali, se usmiselno upoštevajo usmeritve navedene v poglavju 7.5. Lovsko upravljavskih načrtov za Zasavsko, Gorenjsko, Kamniško-Savinjsko, Novomeško, Kočevsko-Belokranjsko, Notranjsko, Zahodno visoko Kraško in Savinjsko-Kozjansko LUO 2021-2030, ki se nanašajo na usklajevanje rabe prostora. Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, avtoceste, elektrovi ipd.) v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinajo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe. Kjer so selitvene poti prekinjene zaradi preteklih posegov (odsek AC Ljubljana – Koper med Logatcem in Postojno), si je treba prizadevati za njihovo ponovno vzpostavitev (npr. izgradnja zelenih prehodov).

V kmetijski in primestni krajini, gozdove varovati in ohranjati vsaj v obstoječem obsegu oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rastje, protivetrne pasove in omejke zunaj gozda. Ohranjati mestne gozdove, ki so razglašeni kot gozdovi s posebnim namenom (v Mestni občini Ljubljana z odlokom v letu 2010 in spremembo odloka v letu 2015, v občini Domžale pa z odlokom v letu 2007). Ostale gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami razglasiti kot gozdove s posebnim namenom oziroma jih strogo varovati pred dejavnostmi, ki bi predstavljale prekomerno obremenitev ali grožnjo določenim funkcijam gozdov. V primeru neobhodnih posegov v gozdove naj se osnuje nadomestne gozdne površine, kar še posebej velja v krajinah z manj kot 10 % gozda.

V gozdnati krajini, varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasnovo oziroma slabe kakovosti.

V gozdni krajini ohranjati strnjene gozdne površine za namen gospodarjenja z gozdovi, zato posegi, ki prispevajo k drobljenju gozdnih kompleksov, niso sprejemljivi. Na račun gozda je dopustno osnovati le travne in v določenih primerih vodne površine ter dopustiti izgradnjo objektov za namen gospodarjenja z gozdovi (gozdne ceste, vlake ipd.). Zaradi izrednega pomena redkih pašnikov in travnikov za prehrano prostoživečih živali v teh kompleksih, varovati kmetijska zemljišča pred nekontroliranim zaraščanjem. V ta prostor ni željeno dopuščati novih rab, ki pomenijo destabilizacijo obstoječih gozdnih površin, drobljenje gozdnih kompleksov in pomenijo degradacijo naravnega okolja (smučišča, kamnolomi ipd.).

Gorska gozdnata krajina je z vidika ohranjanja narave pomemben in občutljiv naravni prostor, zato pri presojah sprejemljivosti posegov v gozdni prostor dosledno upoštevati usmeritve za ekološke funkcije iz GGN za GGE Kamniška Bistrica. Krčitve gozdov praviloma niso dopustne, razen na zaraščenih negozdnih površinah, v kolikor niso v nasprotju z varstvenimi režimi. Negozdne površine (gorske travinje, pašniki ipd.) ohranjati in varovati pred zaraščanjem. Zaradi občutljivega naravnega prostora so dopustne le mehke oblike turizma in rekreacije, medtem ko so ostale oblike nesprejemljive (kolesarjenje izven cest, motokros, motorne sani ipd.).

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

- V varovalnih gozdovih, gozdnih rezervatih in naravnih rezervatih posegi v prostor praviloma niso dopustni. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje Ministrstva pristojnega za področje gozdarstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V skladu z naravovarstvenimi smernicami iz priloge načrta omejevati krčitve za izbrane upravljaljske cone.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na prvi stopnji poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, med njimi tudi v mestnih gozdovih, se posegi dovolijo le v primerih, kadar so posegi nujni in zanje ni druge možnosti.
- Pri vseh posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja [77].
- Pri vseh posegih se smiselno upoštevajo smernice za pridobitev vodnega soglasja navedene v poglavju 5.3.4, ki se nanašajo na posege v prostor.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni, gozdnati in gorski krajini objektov, ki ne služijo za namen gospodarjenja z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in poseg gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z ekološkimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).

- Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije in izobraževanja ter objekte javnega pomena, v skladu z določili prostorskih aktov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarke svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Karta F »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh, pri čemer pa je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej.
- Krčenje gozdov v kmetijski namen ni dovoljeno v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami, so krčitve dovoljenje le v primeru kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. V erozijskih oziroma plazljivih območjih so krčitve gozda možne le na podlagi vodnega soglasja.
- Krčitve gozdov so na območju strogih naravnih rezervatov in naravnih rezervatov prepovedane. Krčitve gozdov se v preostalih ZO lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO.
- Na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednoti ter v neposredni okolici jam in brezen se krčenje gozda ne izvaja.

Nedovoljeni posegi

Pri nedovoljenih posegih v gozdni prostor, zagotoviti sanacijo degradiranega prostora. Na območjih, kjer so ogrožene funkcije gozda na prvi stopnji in obstaja velika verjetnost trajne izgube gozdnega prostora, je potrebno v čim krajšem času zagotoviti ustrezno obnovo gozda.

Večfunkcionalna območja

V večfunkcionalnih območjih, predvsem na lokacijah, kjer lahko pride do nesoglasij pri rabi prostora, je treba aktivnosti v prostoru predhodno uskladiti z nosilci upravljanja s prostorom in javnostjo. V načrtih GGE naj se oblikuje skupne cilje pri rabi gozdnega prostora in določiti prioritete.

5.3.3 Usklajevanje odnosov med gozdom in prostoživečimi živalmi

Z ohranitvijo, oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, brlogi ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. Hkrati pa se z ustreznim poseganjem z odstrelom ter s pomočjo biomeliorativnih del v življenjskem okolju zagotovi boljše prehranske možnosti za rastlinojedo parkljasto divjad in se tudi na ta način zagotovi možnosti vzpostavitev ravnovesja med njo in njenim okoljem. Stanje okolja in ravnovesja med divjadjo in okoljem se sistematično preverja z: dogovorjeno metodo popisa objedenosti gozdnega mladja, spremljanjem stanja ograjenih in neograjnih površin po skupinski zaščiti mladja, kazalci kontrolne metode med vrstami divjadi ter novimi metodami spremljanja številčnosti velike parkljaste divjadi (štetje kupčkov iztrebkov, foto pasti ...).

Poleg zagotavljanja sprejemljive številčnosti je najpomembnejše zagotoviti ustrezno veliko prehransko kapaciteto gozdov. V gozdovih GGO Ljubljana ni večjih problemov glede neusklajenosti divjadi z naravnim (gozdnim) okoljem, razen na visokokraškem delu GGO (severni del Notranjskega in vzhodni del Zahodno visoko kraškega LUO) in mestoma na severnem delu GGO (vzhodni del Gorenjskega LUO). Tudi tu pa so zadnje ujme povečale prehranske kapacitete, zato je pomembno, da se številčnost rastlinojede divjadi obdrži na obvladljivi ravni oziroma se jo ustrezno zmanjša.

Usmeritve in ukrepi so opredeljeni v lovskih delih načrta za posamezno lovsko upravljavsko območje. Na območje GGO Ljubljana sega osem lovsko upravljavskih območij in le za eno (Zasavsko LUO) je

za lovski del območnega načrta za gospodarjenje z gozdovi in upravljanja z divjadjo pristojna OE Ljubljana. V nadaljevanju na kratko povzemamo bistvene usmeritve iz lovsko upravljaljskih načrtov.

Gospodarjenje z gozdovi naj zagotovi čim večji delež mladovij, pa tudi podmladka, pri čemer nam je bila v preteklih letih v pomoč narava sama – z ujмами. Čim prej naj se le-to približa modelnemu stanju. V danih razmerah v GGO Ljubljana to pomeni nadaljevanje z obnovo zrelih in starih sestojev, izvajanje končnih posekov v sestojih v obnovi in s tem povečevanje deleža mladovij, kot tudi uvajanje v obnovo debeljakov in pospešeno nadaljevanje obnove, kar pomeni večji delež podmladka, ki mora biti ustrezno prostorsko lociran. Zaželeno je še izboljšanje prehranskih razmer z ustrezno drevesno vrstno zgradbo, grmovnicami ter pospeševanjem plodonosnih vrst v skladu z lovsko upravljaljskimi načrti. Sajenje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst je priporočljivo zagotoviti po celotnem GG območju, s poudarkom na območju visokega Krasa.

Predvsem na visokokraškem delu GGO in tudi drugod, kjer se pojavljajo problemi, je tudi zaradi zaraščanja kmetijskih površin treba izvajati vzdrževanje pašnikov, grmišč in gozdnega roba. Na visokokraškem delu GGO je v večjih strnjenih kompleksih priporočljivo osnivanje novih travnih pašnih površin znotraj gozda, potrebno je tudi vzdrževanje kaluž. Izločiti in vzdrževati je treba grmišča, ki so pomembna za divjad in skrbeti za zagotavljanje miru v mirnih conah in zimovališčih, predvsem v zimskem času in v času parjenja ter poganjanja mladičev. Za izboljševanje prehranskih razmer, predvsem za jelenjad, naj se izvaja zimska sečnja jelke v okolici evidentiranih zimovališč.

Poleg tega je treba skrbeti za ohranjanje gozdov, manjših gozdnih otokov, skupin ter posamičnega gozdnega drevja, omejkov, mejic in remiz, predvsem v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda izrazito malo. Velik pomen ima tudi ohranjanje koridorskih prehodov za prostoživeče živali, ki jih praviloma sekajo infrastrukturne linije (avtocesta, elektrovi ipd.).

Pri ukrepih v populacijah prostoživečih živali je pomembno, da se upravljanje z rastlinojedo parkljasto divjadjo prilagodi naravnim razmeram. Številčnost divjadi mora biti v okviru danih možnosti, kot jih ponuja okolje. Posebno pozornost je treba posvetiti krmljenju divjadi, ki mora biti strokovno utemeljeno, lokacijsko, količinsko in strukturno ustrezno. Krmljenje divjadi naj bo primarno privabljalno – z namenom ocene, ustrezne izbire in odstrela divjadi. Zgolj pri jelenjadi, damjaku, muflonu in mali poljski divjadi je dovoljeno v GGO/LUO tudi zimsko krmljenje, po kriterijih kot so predhodno navedeni. Zagotoviti je treba dovolj velik odstrel divjadi in z njim regulirati številčnost divjadi.

Temeljne usmeritve na področju usklajevanja odnosov gozd – prostoživeče živali so:

- Zagotovitev naravnega pomlajevanja in preraščanje gozdnega mladja rastiščem primernih drevesnih vrst.
- Zagotovitev ustreznega življenjskega okolja za prostoživeče živali (predvsem v smislu povečanja prehranske baze za velike rastlinojede).
- Ureditev krmljenja divjadi (natančno opredeljeno v lovskem delu načrta za posamezna lovsko upravljaljska območja v poglavju 6.3 [75]).
- S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi, glede na kazalnike v samih populacijah in njihovem okolju, zagotovitev ustrezne spolne in starostne strukture v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev samih populacij in usklajitev odnosov med njimi in okoljem (prav tako opredeljeno v lovskih delih območnih načrtov, poglavje 6.2 [75]).
- Redno spremljanje merljivih kazalcev odnosov prostoživeče živali – okolje, s popisi objedenosti, fotopastmi ter ostalimi novejšimi znanstvenimi metodami, znotraj kontrolne metode pri upravljanju z divjadjo.

5.3.4 Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, vzdrževanje gozdnih cest in tehnologija pridobivanja lesa

Gradnja gozdnih cest in vlak

Za potrebe usmerjanja odpiranja gozdov smo na podlagi modeliranja (rastrske analize) ugotovili, da je v GGO 23.400 ha gozdov, kjer bi bilo potrebno zgraditi 405 km cest za optimalno odprtost za

kamionski prevoz lesa. V teh gozdovih, ki niso dovolj odprti, so erozijska območja na 11 % površine, plazljiva na 16 %, erozijska in hkrati plazljiva območja zajemajo 20 %, brez tovrstnih okoljskih omejitev je 53 % gozdov. Kjer so okoljske omejitve, je pri obravnavi vloge za gradnjo nujna dodatna strokovna presoja o sprejemljivosti gradnje. Najbolj prisotna območja za odpiranje so v radiju 15 km od Ljubljane, večja in zahtevnejša ostajajo tudi v Posavskem hribovju, drugje so ta območja manjša in enakomerno razporejena.

Odpiranje gozdov s cestami in vlakami mora biti kompleksno načrtovano, sama izgradnja pa lahko poteka postopno. Poleg okoljskih omejitev in funkcij gozdov je treba upoštevati obstoječe stanje vlak, prisotnost dovoznih poti, razpoložljive in dopustne tehnologije spravila ter obseg možnih sečenj. Pomembna je tudi večnamenskost predvidene prometnice, tudi z vidika ukrepanja v primeru požarov in naravnih nesreč, zlasti če gre za sofinanciranje gradnje in vzdrževanja iz javnih sredstev. Priključki gozdnih cest in vlak na javne ceste morajo biti ustrezno postopkovno in fizično izvedeni. Načrtovati je treba tudi skladiščne prostore za strojno sečnjo in stojišča za žičniško spravilo, v primestnih gozdovih tudi ureditev vstopnih točk v gozd. Pri sami gradnji se mora uporabljati sodobne gradbene postopke in material, ki se nahaja na kraju izgradnje. V razdrobljeni gozdni posest se da prednost tistim projektom, kjer se lastniki organizirajo, da se doseže najbolj sprejemljivo traso prometnice.

Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah [47]. Pri tem je potrebno upoštevati smernice ZRSVN, ZVKDS in DRSV zapisane v usmeritvah poglavij 5.3.7, 5.3.8, 5.3.9, 5.3.10, 5.3.11 in 5.3.13. Načrtovanje in umeščanje gozdnih cest naj se prednostno izvaja v območja gozdov iz karte E brez omejitev in v območja z omejitvami v primeru, da bodo po presoji s strani pristojnih organizacij označena kot ustrezna. Karta E je bila pripravljena tako, da kot omejitve vsebuje: Erozijska in plazljiva območja (podlaga omejitve pri gradnji po zakonu o vodah), kulturne spomenike tipa arheološke dediščine, 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske pestrosti, 1. stopnjo funkcije ohranjanja varstva naravnih vrednot in cone vrst različnih ptic predvsem detlov.

Vlake, ki omogočajo spravilo po kolesih, bodo v naslednjem desetletju opaznejši tehnološki premik. So manjši poseg v okolje kot gozdne ceste, ustrezajo investitorjem, izvajalcem gozdnih del in lokalnim predelovalcem lesa. V bližini naselij so pogosto edini možni način spravila lesa iz gozda. Morajo biti skrbno načrtovane in imeti ustrezne tehnične elemente. Predvsem v manjših območjih, ki niso dovolj odprta z gozdnimi cestami, imajo pa zgrajen sistem vlak, je smiselno z rekonstrukcijami določenih vlak omogočiti spravilo lesa s traktorsko prikolico.

Pri gradnji, rekonstrukciji ali pripravi gozdnih vlak se morajo uporabljati uveljavljene tehnologije, ki povzročajo čim manj poškodb na sestoju in okolju, nujna je tudi spremljava in končni prevzem del.

Vzdrževanje gozdnih cest

Zagotavljanje rednega vzdrževanja več kot 1.015 km gozdnih cest je osnova za dobro gospodarjenje z gozdovi ter splošni dostop v gozdni prostor in do posameznih domačij. Zaradi omejenih sistemskih finančnih sredstev mora biti periodično vzdrževanje posebej skrbno načrtovano, zimsko vzdrževanje gre lahko zgolj v breme lokalne skupnosti ali upravljalca gozdov.

Vedno bolj pogoste vremenske ujme narekujejo stalno skrb za urejanje odvodnjavanja in utrjevanja vozišča. Spodbujati in načrtovati je treba tudi reciklažo materiala na mestu samem, zlasti na območjih občin z veliko gozdnih cest in kjer se za izvedbo del potegujejo ustrezno opremljeni izvajalci. Pomembna je tudi spremljava določil Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesni sortimentov, ki se nanašajo na gozdne ceste in vlake.

Ko je treba zaradi naravnih ujm sanirati gozdne ceste, mora ZGS z lokalno skupnostjo čimprej doreči nujno potreben obseg del. Po izvedbi del lahko občina uveljavi delno kritje škode iz državnega proračuna, skladno s sklepom Uprave RS za zaščito in reševanje.

K vzdrževanju cest sodi tudi določanje režimov uporabe. V širšem zaledju mest, kjer je največji obisk gozdov, moramo povečati aktivnosti pri določanju režima uporabe gozdnih cest, predvsem s prometno signalizacijo, v slepih krakih cest tudi z fizično zaporo. Večje angažiranje predvidevamo tudi pri sodelovanju JGS z inšpekcijskimi oziroma redarskimi službami.

Tehnologija pridobivanja lesa

Pri sodobnih tehnologijah pridobivanja lesa bosta strojna sečnja in žičniško spravilo še naprej pridobivala na pomenu, zlasti pri sanacijah naravnih ujm, na večjih površinah končnih sečenj in pri gradnjah infrastrukturnih objektov. Strojno sečnjo vpeljujemo pri redni sečnji na večji posesti in v državnih gozdovih. V načrtih GGE se grobo opredeli področja, ki so primerna ali področja, ki niso primerna za strojno sečnjo ali žičniško spravilo. V splošnem so za strojno sečno primernejše površine z manjšo skalovitostjo, nosilnimi tlemi, blažjimi nakloni in večjim deležem iglavcev. V prebiralnih gozdovih strojna sečnja ni dopustna. V debeljakih pride v poštev kombinacija strojne sečnje in sečnje z motorno žago. Upošteva se priporočilo 11, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede uporabe strojne sečnje na območjih Natura 2000 in v upravljavskih conah. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk, kulturno zgodovinskih znamenitosti, se preko lokalnih medijev, informativnih tablah, obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij. Žičniško spravilo je ustrezna rešitev v primerih, kjer na strmejših terenih (nad 45 %) ni zgrajenih gozdnih vlak (draga investicija) ali njihova gradnja ni dopustna. Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter ekološke, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

V preostalih gozdovih bo tudi v prihodnje kot ustrezen model še naprej prevladovala klasična tehnologija – posek z motorno žago in spravilo s traktorjem. To velja predvsem za srednjo gozdno posest, kjer si lastniki, ki opravljajo osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnost, z lastnim delom in opremo znižujejo stroške gozdnega dela. V teh okoljih je potrebno posvetiti posebno pozornost izobraževanju na področju varnega dela v gozdu, krojenju in trženju lesnih sortimentov ter celotne ekonomičnosti gospodarjenja. V drobni posesti in okoljih, kjer lastniki opuščajo lastno delo v gozdu, je poudarek na osveščanju in svetovanju o izbiri najprimernejše tehnologije oziroma najemu kvalificiranih izvajalcev del ter tudi na organiziranju in povezovanju lastnikov gozdov.

Predpostavljamo, da bodo javno finančne spodbude za klasične tehnologije na voljo tudi v bodoče (osebna varovalna oprema, sodobne motorne žage, gozdarsko opremljeni traktorji, gozdarske prikolice) ter tudi za mehanizacijo strojne sečnje in žičnega spravila v podjetniški sferi ali v raznih povezavah lastnikov gozdov.

Usmeritve za dejavnosti za posamezne zvrsti naravnih vrednot:

- pri sečnji in spravilu lesa na botanični, ekosistemski, geološki in površinsko geomorfološki naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču;
- novih gozdnih prometnic se na območju botanične, zoološke, ekosistemske, drevesne, hidrološke, podzemeljsko geomorfološke in geološke naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik;
- pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti, da se drevesne naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote;
- čas izvajanja posegov na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednosti se prilagodi tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja;
- spravilo lesa se preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja, ipd. ne izvaja;
- gozdnih prometnic preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja, ipd. niso dopustna;

- pri sečnji in spravilu lesa na območju podzemeljske geomorfološke naravne vrednote se uporablja biološko razgradljiva olja;
- gospodarjenje na območjih podzemeljske geomorfološke naravne vrednote naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru;
- v obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru;
- na območju drevesne naravne vrednote se ohranja območja, kjer se ne gospodari z gozdom.

USMERITVE ZA PRIDOBITEV VODNEGA SOGLASJA IN PRAVICE GRADITI

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, torej tudi za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 [53] pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti tudi za hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
 - Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
 - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja [78].
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah [79] - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja [76], pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij [80].
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.
- Usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi (Usmeritve DRSV [47]):
 - upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja;
 - izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
 - skrbno izbrati tehnologijo in stroje, ki ne vnašajo motenj v vodni režim;
 - izogibati se gradnji strmih, nestabilnih vlak in ročnemu spravilu na takih terenih;
 - prilagojena gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic;
 - uporabljati biološko razgradljiva olja pri delu z mehanizacijo.
- Druge usmeritve za umeščanje in gradnjo gozdnih prometnic na območjih prve in druge stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije:
 - zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
 - morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust) je treba projektno obdelati; Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanje vodotokov se v čim večji meri uporablja utrjene mulde.
 - gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
 - v neposredni bližini izvirov, potokov in njihovih pritokov, zajetij, rečnih oziroma potočnih strug ter jam se gradnji gozdnih prometnic izogibamo;
 - gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice;
 - gradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak se izvaja na način, da se z ukrepom ne spremeni vodotokov.

5.3.5 Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala

V GGO Ljubljana imamo 19 semenskih sestojev na 11-ih prostorsko ločenih lokacijah. Ujme preteklega desetletja in pospešitev obnove sta povzročila izbris dveh sestojev, proces v tej smeri se nadaljuje, ogrožen je obstoj še dveh semenskih sestojev (bukev in gorski javor).

Vrstna in genetska pestrost gozdov v GGO je ohranjena, problemi so v RGR Dinarsko jelovo bukovje, kjer so velikopovršinske ujme in spremenjena drevesna sestava v korist bukve osiromašila genetsko

in vrstno pestrost. V tem RGR je zaradi osiromašene drevesne sestave dopusten povečan delež umetne obnove, v ohranjenih sestojih se pospešuje naravna obnova. Pomembno je pospeševanje sonaravnih gozdnogojitvenih sistemov, ki povečujejo raznolikost na vseh ravneh.

Zaradi podnebnih sprememb je potrebno zagotoviti čim večji nabor GRM različnih drevesnih vrst. Poleg večinskih - jelke, smreke, bukve in gradna - naj bo poudarek tudi na dopolnilni obnovi s sadnjo manjšinskih drevesnih vrst s primernimi gozdnogojitvenimi lastnostmi in pionirskim značajem, ki lahko uspevajo v različnih življenjskih razmerah. Za minoritetne vrste je ključno ohranjanje koridorjev gozdnih sestojev s prisotnostjo te drevesne vrste, kar omogoča migracijo genov.

Ob pojavu bolezni je pomembno za posamezno vrsto pospešeno iskati neokužene ali manj okužene sestoj, ki kažejo znake dedno pogojene odpornosti in pospešeno vzgajati čim bolj genetsko pester GRM iz teh sestojev. Za potrebe tarčnega izbora dedno pogojene odpornosti se podpira evidentiranje na bolezen bolj odpornih posameznih osebkov, ki se jih evidentira kot 'plus drevesa' s specifičnim namenom, in po možnosti uporabi kot izvorni material za osnivanje klonskih plantaž na bolezen bolj odpornih genotipov. To se že dogaja v primeru semenskih sestojev velikega jesena, ki so vsi okuženi z jesenovim ožigom. Poleg vzdrževanja bolj zdravih osebkov v obeh semenskih sestojih, imamo na območju že tri leta določenih 12 'plus dreves' velikega jesena v okuženih sestojih, ki kažejo znake odpornosti na navedeno bolezen. Drevesa je potrebno na letni ravni redno spremljati, bazo pa lahko še povečamo ob morebitnih najdbah novih odpornih dreves.

Z nego genskih semenskih objektih moramo oblikovati zgradbo gozda, ki bo omogočala čim bolj obilno in pogosto semenenje in bo hkrati prilagojena načinu nabiranja semena. Sečnja naj bo, ob ohranjanju določenega števila fenotipsko ustreznih izbrancev, normalna (intenziteta redčenja enaka predpisani v gozdnogospodarskih načrtih). Z nego je potrebno oblikovati zgradbo gozda, ki bo omogočala boljše semenenje, izvaja pa se jo le v sloju dominantnih in subdominantnih dreves, ki fruktificirajo in prenašajo svoje dedne lastnosti na potomce. Poudarek pri redčenjih naj bo na odstranjevanju dreves z neželenimi lastnostmi in sproščanju krošenj fenotipsko ustreznih dreves, pri tem pa se ohranja podstojni sloj, da se prepreči prezgodnje pomlajevanje. V semenskih sestojih jelke pa tudi smreke je pomembna še redna sanitarna sečnja in uskladitev sečnje z obrodrom in nabiranjem semena. V semenskih sestojih minoritetnih drevesnih vrst pospešujemo zgolj izbrano drevesno vrsto, pri čemer v zasmrečenih sestojih smreko odstranjujemo.

Glede na obstoječe semenske sestoj v območju in izvedeno sadnjo v zadnjih petih letih, bi bilo potrebno poiskati in izločiti: za dinarsko ekološko regijo semenski sestoj bukve in lažje dostopen semenski sestoj gorskega javorja; za predalpsko ekološko regijo semenski sestoj smreke in jelke, zaradi starosti obstoječega tudi nov sestoj bukve; za preddinarsko ekološko regijo pa semenski sestoj gradna. Če manjkajoče semenske sestoj v našem območju primerjamo z ustreznimi oziroma manjkajočimi semenskimi sestoji na ravni Slovenije je razvidno, da manjkajo ustrezni semenski sestoji v predalpski regiji. V naslednjem desetletnem obdobju je tako prioriteta iskanje manjkajočih semenskih sestojev v predalpski ekološki regiji.

Gozdovi, ki ustrezajo pogojem za odobren gozdni semenski objekt, se v postopku izdelave gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot opišejo in kartirajo kot gozdovi s poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin. V okviru 10 predpisanih kriterijev za izbiro semenskih objektov je posebno pomemben kriterij ekološka prilagojenost drevesne vrste na rastišče (prisotnost semenjenja, naravnega pomlajevanja in preživetja mladja), velikost populacije in zdravstveno stanje sestoj, pri sestojih za pridobivanje GRM kategorije 'izbran' pa tudi kakovost fenotipov na ravni sestoj. Semenski objekti za manjšinske vrste in vrste, ki uspevajo v posamezni, šopasti ali skupinski obliki zmesi, lahko vključujejo več prostorsko razdrobljenih skupin na večjih površinah.

Preglednica 66: Pregled gozdnih semenskih sestojev z namenom uporabe v gozdarstvu (na dan 01. 01. 2021)

Drevesna vrsta	Ident. številka	Kategorija	Provenienčno območje	Tip	Lastništvo	Površina (ha)
<i>Fagus sylvatica</i> L.	1.0157	izbran	Alpsko	sestoj	državno	18,25
<i>Abies alba</i> Mill.	5.0158	izbran	Predinarsko	sestoj	državno	6,72
<i>Picea abies</i> Karst.	5.0160	izbran	Predinarsko	sestoj	državno	36,31

Drevesna vrsta	Ident. številka	Kategorija	Provenienčno območje	Tip	Lastništvo	Površina (ha)
<i>Prunus avium</i> L.	4.0226	znano poreklo	Slovenija	skupina semenjakov	državno	6,00
<i>Carpinus betulus</i> L.	4.0227	znano poreklo	Slovenija	skupina semenjakov	državno	6,00
<i>Fagus sylvatica</i> L.	4.0228	izbran	Predalpsko	sestoj	zasebno	17,92
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	6.0231	izbran	Slovenija	sestoj	zasebno	29,74
<i>Abies alba</i> Mill.	6.0233	izbran	Dinarsko	sestoj	državno	9,70
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	4.0234	izbran	Slovenija	sestoj	zasebno	9,55
<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	4.0235	znano poreklo	Slovenija	sestoj	zasebno	9,55
<i>Ulmus glabra</i> Hunds.	4.0236	znano poreklo	Slovenija	sestoj	zasebno	9,55
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	4.0237	znano poreklo	Slovenija	sestoj	zasebno	9,55
<i>Prunus avium</i> L.	4.0238	znano poreklo	Slovenija	sestoj	zasebno	9,55
<i>Quercus robur</i> L.	4.0239	znano poreklo	Predalpsko	sestoj	zasebno	9,55
<i>Carpinus betulus</i> L.	4.0240	znano poreklo	Slovenija	sestoj	zasebno	9,55
<i>Abies alba</i> Mill.	6.0241	izbran	Dinarsko	sestoj	zasebno	7,11
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	4.0242	znano poreklo	Slovenija	sestoj	državno	0,89
<i>Quercus petraea</i> Liebl.	4.0270	izbran	Predalpsko	sestoj	državno	6,33
<i>Picea abies</i> (L.) Karst.	6.0288	znano poreklo	Dinarsko	sestoj	zasebno	7,11

Vir: [71]

5.3.6 Gozdarsko svetovanje, razvoj podeželja, raba lesa in gozdno lesne verige

Gozdarsko svetovanje

Osnova gozdarskega svetovanja ostaja še naprej individualni pristop krajevno pristojnih gozdarjev do lastnikov gozdov pri skupni izbiri drevja za posek. Pomembne so tudi delavnice za manjše skupine lastnikov. Te prilagojene oblike svetovanja bo potrebno dopolnjevati s specialističnimi znanji, kjer je izkazan interes. V poštev pridejo tudi ekskurzije in obiski sejmov, zlasti v primeru možnosti finančne pomoči. Učinkoviti načini informiranja in svetovanja bodo še naprej klasični mediji, tako na državni kot lokalni ravni. Hiter razvoj se odvija na področju sodobnih spletnih medijev, kjer so za zahtevne uporabnike na voljo kompleksne informacije, podprte s konkretnimi izračuni. Razvija jih predvsem GIS, v sodelovanju z ZGS in BF. Pomemben del svetovanja in izobraževanja se bo nanašal na uvajanje sodobnih tehnologij, varnosti pri delu v gozdu, ekonomičnosti gospodarjenja in trženja. Nadaljevalo se bo z uveljavljenimi tečaji za delo z motorno žago in traktorji ter za krojenje lesa. Razvili bomo tudi usmerjanje lastnikov v profesionalizacijo gozdarskih del, tako za uporabnike kot ponudnike storitev. Povezovanje lastnikov je treba prilagajati lokalnemu okolju.

Za razvoj gozdarskega svetovanja in prenos znanja je potrebno vlagati v dodatno neformalno izobraževanje kadra ZGS in v razvoj sodelovanja z organizacijami na področju gozdarstva in kmetijstva.

Razvoj podeželja

Usmeritve na tem področju opiramo na izkušnje v preteklih programih razvoja podeželja in na Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023-2027, kjer na področju gozdarstva izpostavljajo premajhno predelavo okroglega lesa, premajhno odprtost z gozdnimi prometnicami in tehnološki zaostanek pri izvajanju del v gozdovih. Načrt daje pomembnost tudi sanaciji škod, ki so nastale po žledolomu, vetrolomih in gradacijah podlubnikov. Za uspešno realizacijo bodočih razpisov omenja, da bo potreben dvig usposobljenosti svetovalcev, kar kaže na to, da so postopki vedno bolj kompleksni in zahtevni.

To jasno nakazuje, da bo tudi v gozdarskem sektorju potrebno usposobiti določeno število kadrov, ki bodo lahko izvajali specialno svetovanje in nudili celovito uslugo za določen gozdarski ukrep.

Spodbujanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji bo prioritarno vezano na vitalne nosilce kmetijstva in gozdarstva na podeželju. Nanašajo se na sodobno predelavo lesa in storitvene dejavnosti v gozdu: sečnja in spravilo lesa, negovalna dela, prevoz lesa na kratkih razdaljah, ipd. Te oblike gospodarske dejavnosti ugodno vplivajo tudi na varnost dela v gozdu. Zato manjše lastnike gozda spodbujamo k

najemu storitev. Kjer je možnost kombiniranja različnih dopolnilnih dejavnosti, pride v poštev tudi trženje socialnih funkcij gozda, zlasti gre za različne tematske poti in druge zaželene oblike rekreacije in turizma.

Za povečanje povprečne gozdne posesti zaenkrat ni videti učinkovitih (sistemskih) rešitev, zato še naprej pride v poštev spodbujanje povezovanje lastnikov, tako na društveni kot združni ravni. Za določen konkretni problem, npr. sanacija ujme, gradnja prometnice ali udeležba na licitaciji lesa, je primerna tudi pomoč za ad hoc povezavo med lastniki. Kjer se lokalna skupnost odloči za izdelavo podrobnejše strategije razvoja podeželja, je vsekakor umestno sodelovanje ZGS.

Kjer nelesne funkcije gozdov pomembno vplivajo na način gospodarjenja (Natura 2000) ali ga celo določajo, je potrebno lastnike gozdov usmerjati k ukrepi, ki jih finančno podpira Gozdni sklad.

Raba lesa in gozdne lesne verige

Na celotnem GGO obstajajo številne in raznovrstne lesno predelovalne kapacitete. Na trgu poteka vedno večja konkurenca pri nakupu lesa in prodaji proizvodov. V takih razmerah bo modernizacija obstoječih ali ustanovitev novih obratov za primarno predelavo lesa pripomogla, da bo večina lesa predelana v lokalnem okolju. Z ustreznimi spodbudami iz PRP bo to prispevalo k razvoju podeželja z novimi delovnimi mesti, zlasti če bodo kriteriji za pridobitev javnih sredstev vezani na vzpostavitev kratkih lesnih verig in povečanje dodane vrednosti. Upošteva se tudi priporočilo 17 iz Okoljskega poročila na strani 182 glede spodbujanja sodelovanja z lesarstvom in lesarsko industrijo.

Pri tem je naloga gozdarjev, da skrbimo za kakovostne informacije o razpoložljivem možnem poseku, razmerah na trgu in za upoštevanje omejitev pri izkoriščanju lesne biomase, ki so opredeljene v Pravilniku o varstvu gozdov in strokovnih smernicah ZGS.

5.3.7 Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij narave

Usmeritve za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij večinoma izhajajo iz Naravovarstvenih smernic [13], ki smo jih prejeli iz Zavoda RS za varstvo narave ob pripravi območnih načrtov.

SPLOŠNE USMERITVE ZA VARSTVO ZAVAROVANIH OBMOČIJ NARAVE

- Na območju strogih naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Prepovedano je umeščanje gozdnih prometnic in vseh ostalih objektov. Prepovedane so krčitve gozdov. Na območjih sta določeni 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.
- Na območju naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Prepovedano je umeščanje gozdnih prometnic in vseh ostalih objektov. Prepovedane so krčitve gozdov. Izjemoma so dovoljena dela in ukrepi, ki povečujejo in izboljšujejo lastnosti narave, zaradi katere je bil naravni rezervat določen in so v skladu s cilji zavarovanja. Na območjih sta določeni 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.
- Pri gospodarjenju z gozdovi na naravnih spomenikih se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Na območju naravnih spomenikov je prepovedan vsak poseg, ki bi razvrednotil, poškodoval ali uničil lastnosti, zaradi katerih je bil del narave določen za naravni spomenik - gradnje gozdnih prometnic, gospodarjenje z gozdovi in krčitve gozdov so izjemoma dovoljene le, v kolikor to ni prepovedano in je v skladu s cilji zavarovanja. Na najpomembnejših območjih je določena 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.
- Pri umeščanju novih gozdnih prometnic se na širših zavarovanih območjih obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Krčitve gozdov se lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO. Ukrepi za izboljšanje lastnosti, zaradi katerih je bilo zavarovano območje določeno, se uskladijo

z upravljavcem ZO.

- Pri posegih v prostor na širših zavarovanih območjih se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Krčitve gozdov se lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO. Ukrepi za izboljšanje lastnosti, zaradi katerih je bilo zavarovano območje določeno, se uskladijo z upravljavcem ZO.

Na zavarovanih območjih narave ni dovoljeno:

- ravnati, posegati, umeščati ali opravljati dejavnosti in aktivnosti v obsegu, času in na način, ki bi lahko uničil, poškodoval ali bistveno spremenil značilnosti in lastnosti zaradi katerih je del narave zavarovan oziroma, ki bi lahko ogrozil cilje zavarovanega območja;
- spreminjati obsegov in struktur krajine in habitatov;
- izvajati posegov in dejavnosti, ki bi lahko poslabšale ekološke razmere in posledično slabo vplivale na ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov;
- spreminjati vodni režim, oblike struge ali stanja priobalnih zemljišč, razen za doseganje varstvenih ciljev zavarovanih območij;
- izkoriščati gozda na način, da se razvrednoti njegova ekološka in socialna funkcija; morebitna sečnja in spravilo se lahko izvaja le v skladu z gozdnogospodarskimi načrti in varstvenimi režimi;
- graditi novih gozdnih prometnic in izvajati gozdarskih investicijsko-vzdrževalnih del v nasprotju s predpisi, ki urejajo gozdove in z varstvenimi režimi zavarovanega območja;
- odvezemati rastlin in živali iz narave, razen tujerodnih vrst ter pri opravljanju kmetijske, gozdarske, lovske, ribiške in raziskovalne dejavnosti v skladu s predpisi, ki urejajo te dejavnosti, sprejetimi področnimi načrti in z določenimi varstvenimi režimi;
- odvezemati oziroma nabirati, ali kako drugače uničevati ogrožene ali zavarovane živalske in rastlinske vrste, razen v primeru nujnih del ter ureditev, določenih z načrti upravljanja in akti o zavarovanju ter za znanstveno-raziskovalne namene;
- naseljevati in doseljevati rastlin in živali tujerodnih vrst; izjemoma je dovoljeno doseljevati tujerodne rastline, ki niso invazivne, če je to v skladu z varstvenimi režimi zavarovanega območja;
- uporabljati fitofarmacevtskih sredstev v nasprotju z varstvenimi režimi in akti o zavarovanju in brez ustreznega nadzora;
- slabšati rastiščne pogoje na lokacijah dreves razglašeni za naravne znamenitosti in spreminjati značaj površine neposrednega rastišča, če to ne ogroža drevesa; upoštevajo se tudi druge usmeritve za varstvo drevesnih naravnih vrednot, ki so navedene v nadaljevanju.

Seznam zavarovanih območij narave, ki se nahajajo v GGO in pravni režim njihovega varstva, je naveden v Prilogah, poglavje 13.11.

SPLOŠNE USMERITVE ZA VARSTVO NARAVNIH VREDNOT

Z razglašeni naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti.

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;

- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje;
- na oblikovni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtnoarhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Posegi in dejavnosti se zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote.

Pri gospodarjenju na območjih naravnih vrednot je poleg splošnih varstvenih usmeritev treba upoštevati tudi splošne usmeritve za varstvo posameznih zvrsti naravnih vrednot, ki so navedene v nadaljevanju in konkretne varstvene usmeritve za posamezne naravne vrednote, podane v okviru naravovarstvenih smernic za GGN GGE.

Pregled naravnih vrednot s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot oziroma funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, ki se nahajajo v gozdovih GGO, je naveden v Prilogah, poglavje 13.12.

SPLOŠNE USMERITVE ZA VARSTVO POSAMEZNIH ZVRSTI NARAVNIH VREDNOT

Botanične naravne vrednote

- Na botaničnih naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oziroma prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oziroma spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin, razen za namene varstva naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Zoološke naravne vrednote

- Na zooloških naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oziroma prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se prilagodi živalskim ciklom tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin, razen za namene varstva naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Ekosistemske naravne vrednote

- Na ekosistemskih naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oziroma prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote (ekosistema) in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se prilagodi tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oziroma spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.

Drevesne naravne vrednote

- Drevesnim naravnim vrednotam se z gozdnogojitvenimi ukrepi (sproščanje krošnje, odstranjevanje konkurentov) omogoča uspešno rast v sestoju.
- Pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti, da se naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območju rastišča naravne vrednote ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik.
- Po odmrtnju naj se drevesa v gozdu prepušča naravnemu razkroju.

Hidrološke naravne vrednote

- V obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.
- Čas izvajanja posegov v obrežnem pasu se prilagodi živalskim ciklom tako, da poseganje ne sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti ter vzrejanja mladičev.
- V obrežnem pasu se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Geološke naravne vrednote

- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki bistveno ne vpliva na lastnosti naravne vrednote ter njeno vidno podobo.

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja pravilna sredstva in tehnologijo, ki bistveno ne vpliva na lastnosti naravne vrednote ter njeno vidno podobo.
- Spravilo lesa se preko izrazitih geomorfoloških oblik, kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja ipd., ne izvaja.
- Gradnja gozdnih prometnic preko izrazitih geomorfoloških oblik, kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ostenja ipd., ni dopustna.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Ekoloških razmer se v okolici jam in brezen ne spreminja, ohranja se zastrtost nad jamskimi vhodi.
- Gospodarjenje naj bo prilagojeno oziroma prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.
- V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic se na območju jam in brezen ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.

Oblikovane naravne vrednote

- Na območju oblikovanih naravnih vrednot se lahko izvajajo le posegi, s katerimi se izboljša vitalnost drevja ter odstranjuje nevarnosti (odstranjevanje suhih vej).
- Odmrla, poškodovana in slabo vitalna drevesa naj se nadomesti z novimi drevesi enake vrste.
- Novih gozdnih prometnic se na območju rastišča naravne vrednote ne umešča oziroma se zagotavlja ustrezen odmik.

- Pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti, da se naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote.
- Drevoredov naj se ne prekinja, krči ter drugače zmanjšuje njihove površine.

5.3.8 Varstvo kulturne dediščine

V nadaljevanju so povzete Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje območnih GGN z vidika varstva kulturne dediščine, ki smo jih prejeli od Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS).

SPLOŠNE VARSTVENE USMERITVE

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

SPLOŠNE USMERITVE ZA VARSTVO POSAMEZNIH ZVRSTI KULTURNE DEDIŠČINE

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst.

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;

- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča;
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS;
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost;
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah);
- celovitost dediščine v prostoru.

Območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja;
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na značilnosti površja, poti);
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove;
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine);
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa);
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze);
- grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief);
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin;
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave;
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja;
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

POSEGI V KULTURNO DEDIŠČINO

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1);
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1).

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

5.3.9 Natura 2000 in ohranjanje biotske pestrosti

SPLOŠNE VARSTVENE USMERITVE

V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.

Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGO, torej tudi vrst, ki si se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora, upoštevajo varstvene usmeritve in

priporočila, ki so navedena v nadaljevanju. Podrobnejše varstvene usmeritve za varovanje vrst izven varovanih območij varstva narave so navedene v nadaljevanju tega poglavja v preglednici 67.

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov, z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.
- Ohranja se gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranja se gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejke v kmetijski in urbani krajini.
- Naravnemu razvoju se prepusti dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, oziroma se v njih ustrezno prilagojeno gospodari. Ohranja in oblikuje se biokoridorje.
- Skrbi se za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.
- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja ali vzpostavlja se naravna oziroma naravi čim bolj podobna drevesna sestava gozdnih življenjskih združb;
 - pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitanih in ogroženih;
 - ohranja in pospešuje se redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranjanja se grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- V gospodarskih gozdovih se vzpostavi in ohranja zadostni delež sestojev z odraslim drevjem (npr. najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni in prebiralni sestoji)).
- Zagotavlja se zadostne količine odmrle biomase, s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotovi se čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati naravno obnovo gozdov
 - v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti, je mogoča tudi obnova s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izviroh, kalužah in podzemnih jamah se vzpostavi in ohranja naravna vegetacija s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa se z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavlja stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posegi, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru se izvajajo v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagaja se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst.

- Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablam, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

Druge usmeritve

- Treba je osnovati mirne cone ali omejiti gibanje obiskovalcev gozda v območjih habitatov ogroženih živalskih vrst, ki so občutljive za vznemirjanje (npr. divji petelin, črna štoklja, velika uharica). To velja predvsem za območja Velike Planine, Kamniške Bistrice in Posavskega hribovja.

POSEBNE VARSTVENE USMERITVE

- Ohranjanja in vzpostavlja se mreža ekocelic, kjer se sestoj prepustča naravnemu razvoju
 - ekocelice se določijo na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst, če je možno na mejah z negozdnimi ekosistemi in v ustrezni gostoti po vsej gozdni površini; osnuje se jih zlasti v debeljaki, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih in mokrotnih ekosistemi;
 - ekocelice se izloči tudi tam, kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes;
 - za ekocelice se lahko izberejo težje dostopne in neodprte površine gozda z debelejšim, poškodovanim drevjem, kjer so oteženi pogoji za gospodarjenje; zaželeno je vzpostavitev večjih ekocelic s površino vsaj 5 ha.
- Vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst v gozdove ni dopustno
 - dopustno je doseljevanje osebkov obstoječih živalskih vrst, ki že živijo na tem območju in alpskega kozoroga na območja, kjer je že prisoten, v kolikor s tem ni ogroženo stanje gozdnega habitatnega tipa oziroma habitat drugih kvalifikacijskih vrst.
- Odstranjuje in omejuje se tujerodne vrste
 - na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (npr. japonski dresnik, zlata rozga in druge vrste) naj se le-te odstranjuje in omejuje (tudi z ohranjanjem stalnega zastora odraslih dreves in ustreznim pomlajevanjem drevesnih vrst);
 - morebitno vnašanje tujerodnih oziroma naturaliziranih vrst mora biti spremljano, strokovno argumentirano in nadzorovano ter ne sme ogroziti naravnega ravnovesja in ugodnega stanja populacij avtohtonih vrst rastlin in živali.
- Prepovedana je uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi
 - Solnice za divjad se ne sme nameščati na način, ki omogoča vnos soli v vodni biotop, v nobenem primeru ne smejo biti v razdalji, manjši od 50 m od vodnega biotopa.
 - Morebitna uporaba pesticidov za namen varovanja gozdnega drevja pred divjadjo ali preprečevanja širjenja podlubnikov mora biti spremljana, strokovno argumentirana in nadzorovana ter ne sme ogroziti naravnega ravnovesja in ugodnega stanja biotopov ali populacij avtohtonih vrst rastlin in živali.
- Ohranja se mravljišča v naravnem stanju.
- V območjih redkih in ogroženih vrst je potrebno čas in način gospodarjenja prilagoditi zahtevam vrst, ki tam prebivajo
 - skrbi se za ugodne pogoje za obstoj zaščitene in ogrožene živalske vrste;
 - ožja življenjska območja ogroženih živalskih vrst je potrebno v gozdnogojitvenih načrtih obravnavati kot posebne negovalne enote.
- Upoštevati obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi, zlasti na območjih mirnih con, zimovališč, rukališč, gozdnih jas, gozdov za pospeševanje vrstne pestrosti in v območjih gnezdenja.

- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave, vključno z določili, s katerimi se ureja vožnja z vozili v naravnem okolju.
- Sodeluje se z ZRSVN, drugimi institucijami in organizacijami s področja varstva narave ter lastniki gozdov
 - lokacije s habitati zaščitenih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, ki še niso evidentirane, se evidentira v sodelovanju z ZRSVN; spremlja se njihovo stanje ter se skrbi za ohranjanje habitatov vrst v sodelovanju z lastniki zemljišč.
- Ohranjanja se površine varovalnih gozdov, določenih z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom zaradi izjemne poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

GOZDOVI V OBMOČJIH NATURA 2000 IN EKOLOŠKO POMEMBNIH OBMOČJIH

Podrobnejše varstvene usmeritve so navedene v tabelarni obliki v Prilogi 6.1 »Cilji in ukrepi« Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020 (v nadaljevanju PUN) oziroma so lahko dodatno določene v naravovarstvenih smernicah, kjer se določijo konkretne varstvene usmeritve za doseganje podrobnejših varstvenih ciljev oziroma izvajanje podrobnih varstvenih ukrepov (PUN, Poglavje 3). Konkretne varstvene usmeritve po upravljavskih conah se v skladu z veljavnim PUN smiselno vključijo v pripravo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Sklep vlade št. 00719-6/205/13 z dne 9. 4. 2015 nalaga ministrstvu in drugim državnim organom ter izvajalcem javnih pooblastil, ki so v PUN določeni kot izvajalci ukrepov, da do izteka programskega obdobja te ukrepe tudi izvedejo. S sklepom vlade št. 35600-5/2020/4 z dne 7. 1. 2021 je vlada podaljšala uporabo podrobnih varstvenih ciljev in ukrepov za njihovo doseganje iz PUN, do sprejetja novega programa upravljanja v letu 2022.

Splošne varstvene usmeritve, ki veljajo za vsa območja Natura 2000 znotraj GGO

Usmeritve za varstvo območij Natura 2000 izhajajo iz Naravovarstvenih smernic [13], ki smo jih prejeli iz Zavoda RS za varstvo narave ob pripravi GGN GGO.

- Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:
 - ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
 - ohranja ustrezne lastnosti abiotičnih in biotičnih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
 - ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
 - ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:
 - živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
 - rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Upošteva se tudi priporočilo 6, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede protokola za sanacijo posledic ujm v predelih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstva narave.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000

- Pri izvajanju vseh posegov in dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru GGO znotraj območij Natura 2000, se poleg splošnih varstvenih usmeritev, ki veljajo za vsa območja Natura 2000, upoštevajo tudi predhodno navedene splošne in posebne varstvene usmeritve namenjene ohranjanju biotske pestrosti.
- Na vseh območjih Natura 2000 in upravljavskih conah Natura 2000, ki se nahajajo v GGO, se upoštevajo podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve in ukrepi namenjeni doseganju varstvenih ciljev, ki so določeni s Programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020 [65].
- Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov je naveden v Prilogah, poglavje 13.14. Pregled upravljavskih con Natura 2000, s podrobnimi oziroma konkretnimi varstvenimi usmeritvami in ukrepi iz naravovarstvenih smernic po upravljavskih conah so navedene v Prilogah, poglavje 13.15.
- Nadaljuje naj se z izvajanjem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdom.
- Ohranja se čimbolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven naravovarstveno najobčutljivejših območij.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradba gozdov.
- Proizvodne dobe v posameznih UC naj se prilagaja glede na naravovarstvene smernice ob upoštevanju strateških usmeritev glede ohranjanja površine varovalnih in gospodarskih gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja in zagotavljanja ustreznega razmerja razvojnih faz in zgradbe gozda.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Pri obnovi gozdnih sestojev v posameznih UC se upoštevajo usmeritve za velikost pomladitvenih jeder, podane v naravovarstvenih smernicah oziroma v PUN za posamezne upravljavske cone oziroma vrste.
- Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Še naprej naj se ohranja vsaj 3% mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Ohranja se delež površine gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera nad 30 %.
- Ohranja se površine gospodarskih gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera, ki so hkrati del UC.
- Delež površine gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera naj se zagotavlja na predpisani vrednosti znotraj UC (50 %), podan v Prilogi 13.15.
- Ohranja se površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.
- Poveča se površine negospodarjenih gozdov v varovanih območjih s prednostnim usmerjanjem v upravljavske cone.
- Ekocelice naj se prioritetno oblikuje znotraj upravljavskih con za vrste, vezane na negospodarjene gozdove, v območjih že do sedaj negospodarjenih gozdov oziroma gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja v zadnjih 20 letih in v varstvenem pasu gozdnih rezervatov; ključen pogoj je primernost habitatov, pri čemer se zgledujemo po primerih dobrih praks in izdelanih priročnikih (Support, Life Kočevsko).
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.
- Varujejo, vzpostavljajo in vzdržujejo naj se naravna zatočišča ter strukture živalskih in rastlinskih vrst v območju posebnih biotopov (travišč, izvirov, brezen, kaluž, brlogov, ...). Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov se ne trasira gozdnih prometnic.
- Zagotovi naj se uravnoteženo stanje med rastlinsko in živalsko komponento.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.

- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najboljčutljivejših območij ohranjanja narave.
- V pasu ruševja naj se ne gradi novih gozdnih prometnic in dostopnih poti do planin.
- V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčitev gozda naj se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic naj se na območju jam ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam naj se uporablja biološko razgradljiva olja.

Splošne varstvene usmeritve, ki veljajo na vseh ekološko pomembnih območjih (EPO)

- Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja Natura 2000, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Seznam EPO, ki se nahajajo v GGO, je naveden v Prilogah, poglavje 13.13.

Varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij

Preglednica 67: Usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij

VRSTA: Blagajev volčin (*Daphne blagayana*)

OPIS:

Habitati in rastišča zavarovane vrste Blagajev volčin so evidentirana v GGE Medovde, GGE Polhov Gradec in GGE Vrhnika.

KONKRETNE USMERITVE:

- Novih gozdnih prometnic se ne gradi ali ureja preko rastišč vrste ter okrog njih v razdalji ene sestoje višine. Rekonstrukcije se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- Gozda na rastiščih se ne krči.
- Ohranja ali vzpostavi se presvetljen sklep krošenj.
- Pri sečnji se drevje usmerjeno podira stran od rastišča. Preko rastišč se ne spravlja lesa.
- Na rastišča se ne odlaga sečnih ostankov ali začasno skladišči lesa.
- Na rastiščih in v okolici ene sestoje višine se določi prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Lokacije rastišč se evidentira v GGN GGE pri opisih oddelkov oziroma odsekov.
- Če se pojavijo znaki prekomernega nabiranja se obvesti pristojno enoto ZRSVN.
- Ob determinaciji novega rastišča se obvesti pristojno enoto ZRSVN in lokacijo vnese v GGN GGE in gozdnogojitvene načrte.

[Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGO Ljubljana (2021-2030), Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, februar 2021.]

5.3.10 Varovalni in zaščitni gozdovi

SPLOŠNE VARSTVENE USMERITVE

Z ukrepi naj se vzdržuje razgibane malopovršinsko raznomerne, prebiralne zgradbe gozdov.

V varovalnih gozdovih je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih določa Uredba [46] in podrobnejše usmeritve za varovanje posameznih območij

varovalnih gozdov določenih z GGN GGE.

Gozdnogojitveni ukrepi

- V gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo naj se jakost gozdnogojitvenega ukrepanja določa glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Vzdrževati je potrebno stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo. V ta namen naj se pospešuje stabilno, vertikalno in horizontalno zgradbo gozdnih sestojev.
- S pravočasno obnovo naj se odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda ter lahko povzročijo erozijske procese.
- Pri vseh ukrepih je potrebno z zaščito tal preprečiti njihovo degradacijo, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju naj se upošteva daljše proizvodne in pomladitvene dobe.
- Uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda najbolje zagotavlja pospeševanje rastišču in naravni nevarnosti primerne drevesne sestave. V gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo je potrebno povečana tveganja zaradi podnebnih sprememb zmanjševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev. Na teh območjih se z zagotavlja stabilnost sestojev in varovanje tal tudi z ohranjanjem toploljubnih vrst (npr. mali jesen, črni gaber, glog, ...), drevja slabše kvalitete, kot tudi podstojnega drevja in grmičevja.
- Učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo lahko izboljšamo s preverjanjem stanja sestojev in uspešnosti ukrepov. Ta stalen proces učenja na podlagi izbranih izkušenj omogoča da izboljšamo informacije o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Gozdna tehnika

- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov [66].
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram.

USMERITVE, KI IZHAJAJO IZ ZAKONA O VODAH IN USMERITEV DRSV

Po Zakonu o vodah (ZV-1) [53] naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritev Direkcije RS za vode. Za izboljšanje usmerjanja gospodarjenja na ogroženih območjih po zakonu o vodah je potrebno izboljšati podlage, kot določa Priporočilo 6 na strani 181 Okoljskega poročila.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča.
- Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena ZV-1 ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št.89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
- Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
 - ogoljevanje površin;
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - zasipavanje izvirov;
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
 - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
 - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
 - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
 - odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
 - vlačenje lesa.

Plazljiva območja

- Za plazljivo območje se določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev.
- Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
 - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
 - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Plazovita območja

- Za plazovito območje se določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstaja velika verjetnost, da se pojavijo.
- Na plazovitih območjih je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

USMERITVE ZA GOSPODARJENJE Z GOZDOVI NA OBMOČJIH NARAVNIH NEVARNOSTI, NA KATERE POMEMBNO VPLIVAJO GOZDOVI

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale) obsegajo:

- postavljanje lesenih prepek, povečevanje kamnitih zidov z uporabo odloženega kamenja, sajenje, sečnja, polaganje debel diagonalno na pobočje;
- oblikovati sestoje z drevjem različnih dimenzij in mozaikom različnih razvojnih faz; tik pod območjem proženja padajočega kamenja je zaželeno debelejša drevja, medtem ko so na območju nad elementi ogroženosti zaželeni čim bolj gosti sestoji.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih snežnih plazov:

- pospeševati raznodobno strukturo, večjo gostoto, šopasto rast, polnilni in grmovni sloj (ki preprečujeta proženje in gibanje talnih plazov), nemoteno obnovo ter pozitivno selekcijo dreves glede na njihovo stojnost;
- na razgaljenih plaznicah lahko hrapavost povečamo s trinogimi podstavki; za sečnjo na območju potencialnih snežnih plazov, je treba pri poseku puščati višje panje.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih zemeljskih plazov obsegajo:

- zagotavljanje globoke prekoreninjenosti tal;
- gradnjo gozdnih cest je treba usmeriti v stabilnejše predele;
- za krepitev varovalnih funkcij gozda pred zemeljskimi plazovi večje vrzeli niso zaželeni;
- primernejša sistema sta zastorno in skupinsko postopno gospodarjenje, v določenih primerih tudi panjevsko gospodarjenje.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih hudournikov:

- s preventivnimi ukrepi (s tehničnimi in biotehničnimi ukrepi) lahko umirimo hudourniške izbruhe in zmanjšamo škodo na objektih in infrastrukturi;
- odstraniti je treba vso neprimerno drevnino; V oddaljenosti vsaj ene drevesne višine od struge naj se ne pušča nobenih lesenih ostankov, ki lahko ogrozijo poplavno varnost. Prav tako se v tem območju ne pušča habitatnih dreves in prepušča območij gozdov naravnemu razvoju – vzpostavitev ekocelic;
- skrbeti je treba za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok;
- prilagoditi način skladiščenja lesa, da se v in ob vodnem telesu ne pušča ali zлага sečnih ostankov;
- pri sečnji, spravilu in skladiščenju gozdnih lesnih sortimentov ter gradnji gozdnih prometnic je treba preprečevati nastanek in širjenje erozijskih procesov ter zmanjšati možnost odnašanja lesenega plavja v strugo.

POSEBNOSTI, VEZANE NA ZAŠČITNO FUNKCIJO

- V predelih, kjer pri ukrepanju poleg sestoja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), imajo prednost ukrepi za zagotavljanje zaščite ljudi.
- Načrtovana gozdnogojitvena dela naj bodo manj intenzivna. Izvajajo naj se pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest ipd.).
- Najbolj so primerni mozaična zgradba gozda, strukturirani sestoji s široko porazdelitvijo debeline drevja. V gozdu naj se ohranja znaten delež pionirskih listavcev in neguje polnilni sloj. Na območju nad ogroženimi objekti so zaželeni čim bolj gosti sestoji.
- Ohranja se vse gozdne otoke, omejeke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda, ki predstavljajo tudi zaščito pred vetrom.
- Po opravljeni sečnji in spravilu je potrebno vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjavanje.

DRUGE USMERITVE

- Ohranjati površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda.
- Na nižji ravni upoštevati tudi priporočilo 11 iz Okoljskega poročila na strani 181 glede ohranjanja biotske raznovrstnosti v varovalnih gozdovih.

5.3.11 Upravljanje z vodami

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Splošne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje in izvajanje dejavnosti na navedenih območjih so podane v nadaljevanju.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [53] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [47], ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

SPLOŠNE USMERITVE

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 [53] tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi ZV-1 [53]:

- Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda [34].
- Na vodnih in priobalnih zemljiščih ter na območjih presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, določene s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) ZV-1:
 - Izjeme, ki jih določa 37. člena ZV-1 so:
 - ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
 - gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
 - gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
 - zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
 - gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
 - ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
 - gradnja objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
 - gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
 - gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.
- Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) ZV-1:
 - Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
 - odlaganje odpadkov.
 - Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
- Na vodovarstvenih območjih (skladno s 74. členom ZV-1 jih določi vlada), določenih z namenom zavarovanja vodnega telesa, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oziroma 60. člena ZV-1).
 - Omejiti posege na vodnih, priobalnih in vodovarstvenih območjih v skladu s predpisi o varstvu voda:
 - na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1 [53];
 - na vodovarstvenih območjih je potrebno prepovedati kakršenkoli poseg v gozd in gozdni prostor (krčitve, gradnja cest ipd.); posegi so dopustni izjemoma in v skladu s 150. členom ZV-1 [53];
 - v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno: izvajati vodno regulacijskih gradbenih del.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi:

- Zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih.
- Vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode.
- Takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v vodozbirnih območjih in v območjih prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije. Zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (po potrebi obnova s sadnjo).
- Prilagoditi gospodarjenje v okolici izvirov, studencev in kraških jam. V območju neposredno ob strugah vodotokov se odstrani stara, nestabilna drevesa.
- Prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa (v vodnem telesu ni dopustna nikakršna aktivnost pridobivanja lesa (privlačenje, vožnja), razen v izjemnih primerih, ko je ob ustreznem zavarovanju dopustno prečenje struge).
- Preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja.
- Ohranjati ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu.
- Vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami vrisati v gozdnogojitvene načrte.
- Sodelovati z vodarji in upravnimi organi pri posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Smernice in usmeritve za ogrožena območja določena z Zakonom o vodah (ZV-1) [53] (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavane v poglavju 5.3.10 Varovalni in zaščitni gozdovi.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi so navedene v poglavju 5.3.4.

5.3.12 Gozdni rezervati in raziskovalni objekti

V nadaljevanju so ločeno podane usmeritve vezane na lokacije raziskovalnih objektov in na območja gozdnih rezervatov razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [46]. Podrobnosti o posameznih objektih v GGO so navedene v poglavju 4.1 Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov, odstavek Raziskovalna funkcija.

USMERITVE VEZANE NA RAZISKOVALNO FUNKCIJO

- Ohranjati oziroma povečati obseg raziskovalnih ploskev in dejavnosti v različnih sestojnih tipih.
- Z vidika problematike razvoja gozdov bi bilo potrebno v gozdovih GGO v prihodnje izvesti naslednje raziskave:
 - snemanje začetnega stanja in snovanje stalnih raziskovalnih ploskev v še ne proučevanih rezervatih;
 - proučevanje sukcesijskega razvoja vegetacije v močno poškodovanih in izsekanih gozdovih (žled, podlubniki);
 - proučevanje redkih ekosistemov, gozdne favne, redkih habitatov in njihove funkcije v gozdu;
 - preučevanje ekologije naravnega pomlajevanja;
 - poiskati primerna območja za postavitev raziskovalnih ploskev z namenom ugotavljanja učinkov gospodarjenja na razvoj gozdnih sestojev, ugotavljanja vplivov podnebnih sprememb ipd.

USMERITVE ZA GOZDNE REZERVATE

Ključni namen razglasitve gozdnih rezervatov je spremljanje in raziskovanje gozdov v rezervatih brez vplivov gospodarjenja, torej ob prepuščanju gozda naravnemu razvoju, zato gospodarjenje v gozdnih rezervatih ni dovoljeno. Vsi ukrepi so omejeni le na spremljanje razvoja gozdnega ekosistema in raziskave, ki prispevajo k boljšemu razumevanju funkcioniranja naravnih gozdov. Splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [46], ki določa tudi režim posameznih gozdnih rezervatov (v nadaljevanju Uredba). V GGO imajo vsi gozdni rezervati opredeljen blažji varstveni režim. Na območju je treba upoštevati usmeritve namenjene varovanju in ohranjanju razglašanih gozdnih rezervatov iz Uredbe [46] in druge usmeritve, ki jih navajamo v nadaljevanju:

- V rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivačanje.
 - Z vidika navedenih posegov in ravnanj so v GGO najbolj izpostavljena gozdna rezervata Kozlarjev gozd in Oblakov gozd, na vplivnem območju katerih je potrebno dosledno spremljati izvajanje vseh posegov in dejavnosti.
- Z namenom varovanja posameznih območij gozdnih rezervatov v GGO se z GGN GGE, glede na ugotovljeno stanje posameznega gozdnega rezervata, določijo podrobnejše usmeritve za njegovo varstvo. Glede na ugotovljeno stanje posameznih sestojev v neposredni okolici rezervatov se z GGN GGE podajo tudi usmeritve za vzpostavitev varstvenega pasu in za gospodarjenje s sestoji v njem.
 - Območje varstvenega pasu okoli rezervata je potrebno dosledno upoštevati pri gospodarjenju z gozdovi in izvajanju morebitnih posegov v gozd in gozdni prostor.

Z namenom varovanja in ohranjanja razglašanih gozdnih rezervatov v GGO, v nadaljevanju navajamo ključne naloge, ki bi jih bilo potrebno v teh gozdovih izvesti v naslednjem ureditvenem obdobju:

- Začeti z raziskavami in povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v gozdnih rezervatih znotraj GGO:
 - ugotoviti stanje gozdnih rezervatov z vzpostavitvijo mreže stalnih vzorčnih ploskev namenjenih ugotavljanju stanja in spremljanju razvoja sestojev v gozdnih rezervatih z izvajanjem rednih periodičnih meritev;
 - znanstvenoraziskovalno delo se izvaja le na lokacijah in v obsegu, ki ne vpliva negativno na dinamiko naravnega razvoja rezervata;
 - ob podaji strokovnega mnenja za izvedbo raziskav dodati pogoj, da ZGS dobi izvod končne raziskave/članka;
 - vodi se evidenca preteklih, tekočih in načrtovanih raziskav v gozdnih rezervatih.
- Zagotoviti označitev in vzdrževanje označb mej rezervatov v skladu z Uredbo [46], označitev morebitnih pohodnih poti in informacijske infrastrukture.

- Spremljati obisk in vpliv obiskovalcev na stanje gozdnih rezervatov. Obisk gozdnih rezervatov ne sme vplivati na naravne razvojne procese.
 - GGO posebno pozornost nameniti gozdnemu rezervatu Mokrec z neposredno bližino Iškega vintgarja. Prek omenjenega rezervata poteka več pohodnih poti.

5.3.13 Turizem, rekreacija in ostale socialne funkcije gozda

Usmeritve za gozdnogojitvene ukrepe

- pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev;
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat (macesen, jerebika, mokovec ...);
- oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo ...;
- izogibati se velikopovršinskemu posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm;
- na območjih gozdov s posebnim namenom so deloma zaželeni tudi redkejši enomerni gozdovi, ki lahko delujejo kot parki;
- ohranjati zanimiva drevesa in skupine dreves;
- pomlajevati postopno in na majhnih površinah.

Usmeritve za sečnjo in sanacijo

- na točkah s slikovitim razgledom izvajati vedutno sečnjo;
- prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu;
- izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev;
- prioritarno izvajanje sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih.

Usmeritve za gozdno tehniko

- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- v primeru izvajanja del na območju varovalnega pasu planinske poti je potrebno o tem obvestiti skrbnika planinske poti, še zlasti v primeru potrebe po objavi obvestila o nevarnosti na poti ali začasni zapori poti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti;
- upoštevati rekreacijsko in turistično funkcijo pri načrtovanju gozdnih prometnic; gozdne prometnice v teh območjih (še posebej v gozdovih s posebnim namenom MOL in občine Domžale, pa tudi na drugih močno obiskanih območjih) se po možnosti načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- pri načrtovanju novih gozdnih prometnic se v največji možni meri upošteva potek planinske poti, ki je razviden iz evidence gospodarske javne infrastrukture;
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah, poteh in stezah;
- Trase planinskih poti je treba po končanem delu (sečnja, spravilo) sanirati v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov [66].

Usmeritve, ki se nanašajo na rekreacijsko ter turistično infrastrukturo ter na odnose z javnostmi

- Obisk v gozdove naj se usmerja v skladu s členitvijo gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma;
- usmerjati rekreacijske, turistične in druge rabe gozda na za to primerna območja (na predelih gozdnega prostora, kjer zaradi obremenjenosti z rekreacijo oziroma turizmom prihaja do nesoglasij in konfliktov z drugimi funkcijami gozdov, se skuša obiskovalce usmerjati na druga

območja oziroma obisk razpršiti, s pomočjo informiranja in izobraževanja ter v skrajnih primerih z urejanjem alternativnih poti ali gradnjo drugih objektov; ta usmeritev še posebej velja za območje gozdov s posebnim namenom v Mestni občini Ljubljana;

- urediti in prilagajati planinske poti in druge močno obiskane poti v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo oziroma poti, ki prečkajo erodibilna območja, kot na primer na Šmarni gori in Grmadi;
- vzdrževati in načrtovati rekreacijsko in turistično infrastrukturo;
- obveščati javnost o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju infrastrukture; v primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del);
- sodelovanje z zainteresiranimi souporabniki gozdnega prostora in z lokalnimi skupnostmi;
- spodbujanje upravljavcev k spremljanju obiska na močno obiskanih predelih in pridobivanju ocen vpliva na naravo, po potrebi ukrepanje.

Usmeritve za ostale socialne funkcije gozda

- za higiensko-zdravstveno funkcijo je potrebno ohranjati in pospeševati strukturno ter vrstno pestrost in pospeševati naravno drevesno sestavo, povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov, vzdrževati bujen gozdni rob in polnilni sloj v okolici emisijskih virov in večjih naselij ter spremljati zdravstveno stanje po posameznih drevesnih vrstah;
- na območjih s poudarjeno obrambno funkcijo naj bo gospodarjenje prilagojeno funkciji obrambnih objektov in okolici objektov; ukrepanje naj bo malopovršinsko; po izvajanju vojaških aktivnosti (vadba) naj ostanejo območja v prvotnem stanju, torej brez posegov v zemljišča; odstrani se vse odpadke, ki bodo nastali tekom vaj (med drugim tudi tulce od manevrskega streliva); dreves naj se ne poškoduje in trajno ne označuje; vaj naj se ne izvaja v času in na območju, ko bi vaje lahko vplivale na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali na zagotavljanje hidrološke funkcije;
- pri poučni in estetski funkciji naj se smiselno upošteva usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo;
- za poučno funkcijo naj se izboljšuje možnosti za vzgojno-izobraževalne aktivnosti v gozdu, krepiti naj se sodelovanje med lokalnimi skupnostmi, lastniki gozdov, SIDG, ZGS in izobraževalnimi ustanovami ter izvaja različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev;
- pri estetski vlogi je potrebno ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru, paziti na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, poučne ali rekreativne in turistične funkcije, ohranjati sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih; informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake ter počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

5.3.14 Druge usmeritve

USMERITVE ZA MESTNE IN PRIMESTNE GOZDOVE

Usmeritve za gozdove s posebnim namenom v Mestni občini Ljubljana in v občini Domžale, ki se nanašajo na rekreacijsko funkcijo gozda, vsebuje poglavje 5.3.13. V nadaljevanju podajamo še druge usmeritve za mestne in primestne gozdove:

- prizadevanje za (glede na razmere) čim bolj stabilne in vitalne gozdove;
- večanje deleža občinskih gozdov z odkupom gozdov od zainteresiranih lastnikov gozdov s strani Mestne občine Ljubljana, občine Medvode ter občine Domžale; po možnosti najintenzivneje na območjih, kjer so socialne funkcije gozda najbolj poudarjene oziroma kjer zaradi številnih interesov rabe prostora prihaja do nesoglasij in konfliktov (npr. ob gozdnem robu, na bolj obiskanih območjih ...) ter ob že obstoječih mestnih parcelah;
- ozaveščanje javnosti o pomenu mestnih gozdov in aktivnega gospodarjenja z gozdovi ter o omejitvah pri rabi gozdov (gozdni bonton);

- ohranjanje kakovosti in količine pitne vode, tudi z ozaveščanjem prebivalstva o pomenu mestnih in primestnih gozdov za ohranjanje kakovosti in količine virov pitne vode;
- ureditev in vzdrževanje rekreacijske infrastrukture (pešpoti, kolesarske poti, poligoni, tematski parki ...) v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi in lastniki gozdov;
- omogočanje dostopa do mestnih gozdov (tudi gibalno oviranim) in ureditev vstopnih točk;
- izboljšanje možnosti za vzgojno-izobraževalne aktivnosti v gozdu (učilnice na prostem, tematske poti, učni poligoni, programi ...) v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi, lastniki gozdov, izobraževalnimi ustanovami;
- ohranitev in izboljšanje stanja območij, ki so pomembna za varstvo narave ter za varstvo kulturne dediščine;
- izboljšanje interpretacije narave in kulturne dediščine v mestnih gozdovih;
- sodelovanje pri pripravi aktov na lokalni ravni za razglasitev gozdov s posebnim namenom, pri pripravi operativnih načrtov, če so ti predvideni z odlokom o gozdovih s posebnim namenom ter krepitev prepoznavnosti pomena mestnih gozdov pri ostalih strokovnjakih znotraj relevantnih strokovnih področij;
- pomoč lastnikom gozdov pri gospodarjenju z gozdovi ter spodbujanje povezovanja lastnikov gozdov za skupno gospodarjenje z gozdovi na način, ki bo omogočal stroškovno učinkovitejše in bolj usmerjeno gospodarjenje z gozdovi;
- prizadevanje za podporo lokalnih skupnosti pri skupni organizaciji del v gozdovih;
- sodelovanje z lokalnimi skupnostmi pri drugih aktivnostih, vezanih na zagotavljanje zdravega življenjskega okolja prebivalcem in obiskovalcem mestnih in primestnih gozdov.

Podrobne usmeritve za gozdove s posebnim namenom v Mestni občini Ljubljana so zajete v Strategiji razvoja urbanih gozdov Ljubljane, katero je Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejel v aprilu 2021 [81].

USMERITVE ZA FUNKCIJO PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

- v semenskih sestojih ohranjati izbrane semenske sestoje oziroma izbrana semenska drevesa znotraj območja sestoja, z ukrepi pospeševati proizvodnjo kvalitetnega semena, pri sečnji in izdelavi ter spravilu preprečevati poškodbe izbranih semenskih dreves;
- pri čebelarjenju pospeševati in varovati zdrava in vitalna drevesa medonosnih vrst, saditi drevesa medonosnih vrst, načrtno postavljati čebelnjake na ustrezna mesta;
- pri nabiralništvu ohranjati in pospeševati drevesne vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj, robinija), ohranjati in pospeševati druge vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. gobe, borovnice), prilagajati čas sečnje in spravila proizvodnji nelesnih gozdnih proizvodov, usmerjati in izobraževati javnosti o pravilih pridobivanja drugih gozdnih dobrin ter izvajati nadzor.

USMERITVE ZA ZAGOTAVLJANJE PONOROV OGLJIKA

Z usmeritvami za zagotavljanje ponorov ogljika krepimo prilagajanje na podnebne spremembe in blaženje teh.

Ponore ogljika bomo dosegali z akumulacijo lesne zaloge in z naslednjimi načrtovanimi ukrepi:

- z ohranjanjem površine gozda, predvsem v okolici večjih mest;
- z načrtovanim povprečnim možnim posekom v GGO v višini 77 % od prirastka. Tega v višini dobre petine akumuliramo in s tem prispevamo k povečanju lesne zaloge, ki je eden izmed glavnih dejavnikov za zagotavljanje in povečanje ponorov CO₂;
- z manjšo intenzivnostjo gospodarjenja z varovalnimi gozdovi (7,4 % površine gozdov), kjer možni posek znaša 46 % prirastka, in s primestnimi gozdovi (61 % prirastka), na območju katerih je glavni vir izpustov CO₂;
- na okoli 3 % površine gospodarskih gozdov v naslednjem desetletju ne načrtujemo nobenega ukrepanja;

- povečevali bomo delež gozdov, izvzetih iz gospodarjenja in prepuščenih naravnemu razvoju (ekocelice brez ukrepanja in rezervati), ki sedaj predstavljajo 1 % površine gozdov GGO;
- s podaljšanjem proizvodnih dob za 5 let v RGR Podgorska gradnova-bukovja, Bukovja na silikatih, Dinarska jelova-bukovja in Kisla rdečeborovja, v večini katerih se je delež smreke v zadnjem obdobju zmanjšal;
- s svetovanjem in vzpodbujanjem lastnikov gozdov za izvajanje gojitvenih del v smislu boljše kvalitete lesa, ki v izdelkih iz njega pomeni daljšo vezavo CO₂;
- z reguliranjem oz. omejitvami pri iznosu biomase iz gozda, kjer je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje vsaj 3 % odmrle lesne biomase v gozdu in iznos biomase iz gozda preprečevati oz. zelo omejevati na kraškem svetu;
- z varovanjem gozdnih tal pri izvajanju sečnje in spravila, z zagotavljanjem stalne zastrtosti tal, malo površinsko obnovo in previdno gradnjo gozdne infrastrukture predvsem v varovalnih gozdovih in na erodibilnih področjih ter z ohranjanjem varovalnih gozdov.

5.4 Ukrepi

5.4.1 Možni posek

Preglednica 68: Možni posek po oblikah lastništva

	v 1.000 m ³	m ³ na ha	% od LZ	% od P
Državni gozdovi				
Iglavci	330	24	21,6	84,9
Listavci	390	29	17,3	67,0
Skupaj	720	53	19,0	74,2
Zasebni gozdovi				
Iglavci	3.144	24	21,5	79,8
Listavci	4.480	34	20,6	76,0
Skupaj	7.624	58	21,0	77,5
Gozdovi lokalnih skupnosti				
Iglavci	11	16	19,0	72,6
Listavci	19	28	15,9	56,4
Skupaj	30	44	16,9	61,3
Skupaj vsi gozdovi v GGO				
Iglavci	3.485	24	21,5	80,3
Listavci	4.889	34	20,3	75,1
Skupaj	8.374	58	20,8	77,2

Načrtovani najvišji možni posek je določen na podlagi stanja sestojev, postavljenih ciljev gospodarjenja in usmeritev.

Skupni načrtovani desetletni možni posek sledi določilom Nacionalnega gozdnega programa (vsaj 76 % prirastka). V povprečju je možni posek za vse gozdove skupaj 5,8 m³/ha,leto in je za 18 % večji, kot je bil načrtovan v prejšnjem desetletju.

Načrtovan možni posek odraža stanje gozdov v GGO in nadaljuje predvsem z ujмами v preteklem desetletju pričeto obnovo gozdov. Na povečanje možnega poseka so najbolj vplivali načrtovani

poseki povezani z obnovo gozdov, saj so ti so načrtovani na četrtini površine vseh gozdov in predstavljajo kar 47 % vsega načrtovanega možnega poseka v GGO in pa potrebe po pomladitvenih in negovalnih sečnjah v predelih GGO (predvsem v vzhodnem delu), kjer gozdovi v ujmah niso bili tako močno poškodovani. Po drugi strani so manjše intenzitete sečnje načrtovane na območjih, ki so bili najbolj prizadeti zaradi žleda in podlubnikov (dinarski jelovo-bukovi gozdovi).

S količino načrtovanega možnega poseka zagotavljamo uresničevanje najvišje vrednotenega cilja gospodarjenja z gozdovi v GGO, to je proizvodnja lesa, obenem pa tudi zagotavljamo akumulacijo lesne zaloge in s tem najpomembnejše vplivamo na zagotavljanje ponorov CO₂, ki pomembno prispevajo k blaženju in zmanjšanju posledic podnebnih sprememb.

5.4.2 Ponori ogljika

Izračun ponorov ogljika za obdobje 2021–2030 kaže, da bodo gozdovi v GGO konstantno zagotavljali visoke ponore ogljika skozi celotno naslednje desetletje in sicer povprečno letno okvirno v višini 430 Gg CO₂, ob predpostavki, da bo izveden celoten možni posek, v nasprotnem primeru bodo še večji. Trend zagotavljanja ponorov ogljika kaže na rahlo linearno povečevanje proti koncu naslednjega desetletja.

K visokim ponorom ogljika na ravni GGO bo največ prispeval načrtovan možni posek v višini 77 % od prirastka, kar zagotavlja vsaj dobro petino akumulacije prirastka in naraščanje lesne zaloge, lokalno pa še posebej gozdni rezervati in iz gospodarjenja izločene ekocelice ter gozdovi, kjer je načrtovano manj intenzivno gospodarjenje (varovalni in primestni gozdovi).

Prikaz modelnega predvidevanja ponorov ogljika za obdobje 2021–2030 je prikazan v poglavju 2.5, slika 12.

5.4.3 Gojitvena, varstvena in ostala dela

V preglednici 69 so podane okvirne potrebe po gojitvenih, varstvenih in ostalih delih, pri čemer predstavlja optimalni obseg dela, ki bi jih bilo potrebno opraviti za doseganje ustrezne stojnosti in kvalitete bodočih sestojev v primeru, da je v celoti realiziran tudi možni posek. Minimalni obseg so dela, ki jih je nujno opraviti za ustrezno stojnost sestojev, najbolj so nujna v RGR Dinarska jelova-bukovja. Pri določitvi minimalnih negovalnih del smo upoštevali negovanost in zasnovo sestojev, specifično posameznih RGR in ne nazadnje, da posek (zlasti v zasebnih gozdovih) ne bo v celoti realiziran. Za izboljšanje realizacije gojitvenih in varstvenih del naj se upošteva tudi priporočila 3 in 15 Okoljskega poročila na strani 180, 181.

Obnova in nega je predvsem nujna na območjih, kjer poteka obnova zaradi naravnih ujm in podlubnikov poškodovanih gozdov. Pri obnovi bo v naslednjih letih poudarek na pripravi sestojev na naravno obnovo ter na indirektni negi. Nego se izvaja v skladu s poudarki iz poglavja 5.2 in sicer z manjšo intenziteto in vračanjem na približno 7 let. V predelih, kjer smo izvedli sadnjo, je potrebno z intenzivno nego omogočiti vrast naravnih drevesnih vrst zlasti tam, kjer je bila sajena smreka kot predkultura, zato se povečujejo površine mladja in gošče, ki jih je nujno negovati. Poleg tega je intenzivna, nujno potrebna nega letvenjakov in drogovnjakov predvidena tudi v predelih, ki niso bili poškodovani po naravnih ujmah, sestoji pa so bogatih zasnov. Zaradi velikega pomena stabilnosti sestojev naj se upošteva priporočilo 15 Okoljskega poročila na strani 181 in okrepi (so)financiranje ukrepov za prilagajanje gozdov na pričakovane podnebne spremembe. Varstvo predstavljajo predvsem dela za zaščito pred divjadjo in so obsežnejša v dinarskem svetu. Tudi v naslednjem obdobju bo potrebno redno spremljanje populacij podlubnikov in ob morebitnem porastu nemudoma izvršiti zatiralne ukrepe.

V okviru predvidenih del za obnovo gozdov načrtujemo tudi ukrep obnove s sadnjo sadik gozdnega drevja na skupno 500 ha gozdnih površin. Za to bo potrebno zagotoviti 1.460.000 sadik, od tega 52 % iglavcev in 48 % listavcev. Potrebe po obnovi s sadnjo lahko dodatno povečajo morebitne naravne ujme, ki bodo prizadele gozdove v naslednjem desetletju.

Glavni poudarek pri ukrepih za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali v povezavi z deli v

desetletnim LUN je na ohranjanju in rednem vzdrževanju obstoječih površin (pasišča – travniki in pašniki, grmišča, vodni viri in kali ...) na celotnem GGO. Na Ljubljanskem Barju je treba vzdrževati remize, omejeke, obvodne rastlinske pasove za ptice in malo poljsko divjad. V dinarskem predelu GGO (v gozdnem in gozdnatem prostoru), ki je bil najbolj prizadet po ujmah in kjer je največ ogolele površine, je treba načrtno osnovati nekaj novih pasišč za rastlinojedo parkljasto divjad.

Med dela za nego habitatov ni zajet ukrep naravni razvoj biotopov (ekocelice). Obseg izločitve ekocelic se opredeli na podlagi ciljev zapisanih v PUN 2000 in na podlagi usklajevanja naravovarstvenih smernic za GGN GGE. Poleg tega bo treba načrtno puščati v gozdu habitatno drevje za potrebe ogroženih živalskih vrst v višini približno 1.750 m³. Ocena je izkustvena glede na preteklo realizacijo, dejanske potrebe in trenutne trende.

Preglednica 69: Okvirne potrebe po gojitvenih, varstvenih in ostalih delih po oblikah lastništva

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozd		Zasebni in drugi gozdovi		Skupaj	
		minimalno	optimalno	minimalno	optimalno	minimalno	optimalno
Obnova	ha	300	325	800	2.431	1.100	2.756
Nega	ha	1.165	2.057	4.483	11.971	5.648	14.028
Varstvo	dni	2.302	2.596	1.708	1.712	4.010	4.308
Nega habitatov	dni	142	144	648	674	790	818

Ciljne vrednosti glede površine negospodarjenih gozdov so navedene v preglednici 70.

Preglednica 70: Dolgoročni varstveni cilji PUN glede deleža negospodarjenih gozdov po posameznih kompleksnih območjih v GGO Ljubljana

Osrednje cone (iz UC krovnih vrst ptic)	CILJ	Opomba in usmeritev	Povečanje (ha/opisno) Skupaj gozdni rezervati + ekocelice brez ukrepanja
Kamniško – Savinjske Alpe Alpe - osrednja	ohrani se	Prednostno usmerjati v površine varovalnih gozdov z ustreznim habitatom in izjemoma v preteklosti nizko intenzivno gospodarjene gozdove z drevjem nad 30 cm premera.	0

Ciljne vrednosti glede odmrle lesne biomase so navedene v preglednicah 71 in 72.

Preglednica 71: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj upravljavskih con skupaj v GGO Ljubljana

Dolgoročni cilj					Stanje			
					Odmrta lesna biomasa			
Osrednje cone (iz UC krovnih)	Ciljna količina v B in C razširjene	Ciljni delež odmrle lesne biomase v	Usmeritev	CILJ	Št. B+C (stoječih in ležečih)	Delež A+B+C v celotni LZ (%)	Delež B+C v celotni LZ	Število stoječih dreves B in C

vrst ptic)	m debelinske m razredu	LZ in B in C v LZ		odmrlih)				
					št/ha	%	%	št/ha
Kamniško - Savinjske Alpe – osrednja	Izloča se vsaj 5-7 stoječih dreves/ha v sestojih s prevladujoči m drevjem premera nad 30 cm	več kot 5 % 50 % v B in C	Smiselno se upoštevajo delež gozdov brez gospodarje nja in delež gozdov z nizko intenziteto gospodarje nja kjer je večji delež debele odmrle lesne biomase	ohrani se	13	10,4	5,9	164

Preglednica 72: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj območij Natura 2000 izven osrednjih con kompleksnih območij Natura 2000 v GGO Ljubljana

Natura 2000 območje	DOLGOROČNI CILJ	Ciljna količina v B in C razširjenem debelinskem razredu	Ciljni delež odrle lesne biomase v LZ in B in C v LZ	vrsta
Ljubljansko barje	ohrani se	Znotraj cone vrste puščati 1-2 dravesi listavcev debelinskih razredov B in C na hektar (drevesa z dupli in votla drevesa)	5%, povečati delež B in C	hrošč puščavnik

5.4.4 Vlaganja v gozdno infrastrukturo

Preglednica 73: Gradnja gozdnih cest in protipožarnih presek

Vrsta del	Potrebno za optimalno odprtost v km	Prioritetne dolžine odpiranja v naslednjem desetletju v km
Gradnja gozdnih cest	405	34
Gradnja gozdnih vlak	2.000	350
Gradnja protipožarni presek	0	0

Znotraj gozdov, ki bi jih bilo potrebno v GGO odpreti z gozdnimi cestami (rastrska analiza v poglavju 5.3.4), smo identificirali 25 območij, ki zajemajo 4.000 ha. V njih bi za optimalno odprtost potrebovali 70 km cest. Ta območja so prikazana na karti Zasnova gozdne infrastrukture. Na osnovi poznavanja konkretnih razmer krajevno pristojnih delavcev ZGS smo na teh območjih za naslednje desetletje predvideli gradnjo 34 km cest. Seznam le teh je naveden v Prilogah, poglavje 13.7.

V okoljsko sprejemljivih območjih se nahaja 12,3 km predvidenih cest, v območjih, kjer je potrebna dodatna presoja pa 21,3 km. Graditev cest se lahko nanaša tudi na gozdove, ki so izven navedenega seznama, skladno z elaboratom ničelnic. Kjer so predvideni krajši odseki cest (do 1 km), je ustrezna

rešitev tudi gradnja gozdne vlake za traktorski prevoz lesa. Poleg ustreznih tehničnih elementov morajo imeti te vlake tudi utrjeno podlago oziroma se smejo uporabljati skladno s pogoji in usmeritvami v posamičnem dovoljenju za sečnjo.

Letno razpoložljiva sistemska sredstva in lastna sredstva občin za vzdrževanje gozdnih cest trenutno znašajo okrog 500 EUR/km. A to še vedno ne zadošča za potrebe investicijskega vzdrževanja, zlasti v zasebnih gozdovih. Kalkulacija povprečnih stroškov vzdrževanja za vseh 1.015 km obstoječih cest kaže, da bi bilo potrebno 720 EUR/km. Za kvalitetno vzdrževanje ter pridobivanje dodatnih sredstev je pomembno dobro sodelovanje krajevno pristojne JGS z občinami.

Ocenjujemo, da je za povprečno optimalno odprtost z vlakami dovolj 100 m/ha, kar glede na sedanjo odprtost (83 m/ha) znaša za GGO 2.000 km potreb. Prednostno gradnjo vlak vežemo praviloma na oddelke, kjer je nezadostna odprtost (<60 m/ha). Kot je navedeno v poglavju 1.6.3, je takih gozdov kar 60 %. Dejstvo je, da se vedno več novogradenj vlak nanaša na okoljsko zahtevne razmere, kjer je treba temeljito pretehtati vsak konkretni primer. Kjer je gostota vlak že primerna, je umestno spodbujati rekonstrukcije obstoječih za spravilo s traktorsko prikolico. To velja zlasti za trase, kjer je nosilnost podlage ustrezna, vzdrževanje pa enostavno.

Na ravni GGO ostaja cilj pri vlakah enak kot v prejšnjem načrtu - 35 km novih vlak na leto, za gozdne ceste pa bomo zasledovali čim večjo realizacijo prej navedenih prioriteten potreb.

6 OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Okvirno ekonomsko vrednotenje gospodarjenja z gozdovi v okviru lesnoproizvodne funkcije v prihodnjem desetletju ocenjujemo na podlagi razlike med pričakovanimi prihodki in stroški gozdne proizvodnje. V presoji nismo upoštevali subvencij, stroškov gradnje gozdnih cest, stroškov gradnje in vzdrževanja gozdnih vlak, davčnih obveznosti in povračil, stroškov poslovanja gozdnega obrata ali zborničnih članarin ipd.

Pričakovani prihodki

Pričakovane prihodke smo ugotovili na podlagi količine najvišjega možnega poseka v ureditvenem obdobju (neto m³), grobe strukture poseka in cen posamezne skupine gozdnih lesnih sortimentov. Kot osnovo smo uporabili strukturo in cene odkupa lesa po podatkih SURS (povprečje 1. 7. 2020 – 30. 6. 2021), ter strukturo gozdnih lesnih sortimentov nekoliko prilagodili razmeram v GGO.

Preglednica 74: Ocena strukture in cene gozdnih lesnih sortimentov

Gozdni lesni sortiment	Delež (%)
Hlodi - iglavcev, skupaj	75
Les za celulozo in plošče, iglavcev	23
Drug okrogel industrijski les, iglavcev	1
Les za kurjavo, iglavcev	1
Skupaj iglavci	100
Hlodi, hrast	5
Hlodi, bukev	25
Hlodi ostalih listavcev	3
Les za celulozo in plošče, kurjavo	67
Skupaj listavci	100

Ker je razmerje iglavcev in listavcev v najvišjem možnem poseku 42 : 58 %, znaša ocena poprečnega m³ prodanega gozdnega lesnega sortimenta v območju 54,21 EUR.

Pričakovani stroški

Med stroški gozdne proizvodnje smo upoštevali stroške sečnje in spravila lesa, stroške gojitvenih del, stroške varstvenih in biomeliorativnih del ter stroške vzdrževanja gozdnih cest.

Preglednica 75: Ocena ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije (EUR v milijonih)

	Zasebni in gozdovi lokalnih skupnosti	Državni gozdovi	Skupaj
Pričakovani prihodki	373,43	35,13	408,56
Stroški skupaj (sečnja in spravilo)	137,77	12,96	150,73
Stroški gojitvena, varstvena in druga dela – optimalni obseg	13,80	2,73	16,53

OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

	Zasebni in gozdovi lokalnih skupnosti	Državni gozdovi	Skupaj
Vzdrževanje gozdnih cest	6,41	0,90	7,31
Ocena ekonomske presoje	215,45	18,54	233,99

Rezultat okvirne ocene ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije kaže, da bo, ob uporabljenih vhodnih podatkih, dohodek gospodarjenja z gozdovi v GGO v prihodnjem desetletju v povprečju znašal dobrih 31 EUR/m³, oziroma okoli 1.620 EUR/ha.

7 TVEGANJA ZA URESNIČEVANJE OBMOČNEGA NAČRTA

Na izvajanje GGN vplivajo številni zunanji dejavniki, na katere nimamo vpliva. Gre za nevarnosti, oziroma tveganja, da se gospodarjenje in gozdovi ne bodo razvijali v skladu s cilji načrta in nanje ne moremo, oziroma zelo težko vplivamo. Na podlagi ekspertne ocene in rezultatov anket delavnic se je kot največje nevarnosti prepoznalo naslednje nevarnosti:

Podnebne spremembe in s tem povezane nevarnosti

V zadnjem desetletju se je delež sanitarnih sečenj v primerjavi s predhodnimi obdobji izredno močno povečal, predvsem je bilo veliko drevja posekanega zaradi napada podlubnikov, pa tudi zaradi ujm (žledolomi, vetrolomi, snegolomi). Glede na napovedane podnebne spremembe je pričakovati še ekstremnejše razmere, ki bodo prinašale še več ujm in prenamnožitev obstoječih kot tudi pojav novih škodljivcev ter širitev tujerodnih invazivnih vrst.

Drobnoposestniška sestava zasebnih gozdov

Polovica lastnikov gozdov v območju ima posest manjšo od 1 ha, ki se praviloma nahaja na več lokacijah. Drobnolastniška sestava, razdrobljenost gozdne posesti in solastništvo zmanjšujejo odvisnost lastnikov od prihodkov iz gozda. Posledica je nezainteresiranost lastnikov gozdov za delo v gozdu in s tem povezana nizka realizacija načrtovanih ukrepov kar otežuje doseganje proizvodnih ciljev in ugodnega stanja gozdov.

Nekontrolirana rekreacija in turizem

Povečujejo se pritiski na gozd in gozdni prostor. V gozd se vnaša vedno večji nemir zaradi ponekod pretiranih dejavnosti (rekreacija, nabiralništvo) in nedovoljenih dejavnosti (vožnja s kolesi in motornimi vozili v naravnem okolju). To je še posebej problematično v primestnih gozdovih in gozdovih okoli večjih naselij ter na rekreacijsko in turistično najbolj zanimivih lokacijah. V kolikor ne bo skrbno načrtovan in reguliran, bo imel prekomeren obisk gozda negativne posledice na okolje in na odnos z lastniki gozdov.

Omejitve pri gospodarjenju zaradi različnih dejavnikov

Lastniki gozdov so omejeni pri gospodarjenju z gozdovi zaradi varstvenih režimov na zavarovanih območjih (s področja varstva narave, kulturne dediščine, gozdni rezervati, varovalni gozdovi), na varstvenih območjih (Natura 2000, vodovarstvena, poplavna, erozijska, plazljiva in plazovita območja) in varovanih območjih (EPO, naravne vrednote, vodotoki). Omejitve pri gospodarjenju predstavlja tudi prilagojeno gospodarjenje za zagotavljanje funkcij gozda.

Spreminjanje gozdarske zakonodaje

Obstaja nevarnost odzemanja pristojnosti javni gozdarski službi in možnost prevlade zasebnega nad javnim interesom v gozdu. ZGS se pri svojem delu večkrat srečuje s težavami pri zagotavljanju uravnoteženega usmerjanja gospodarjenja z gozdovi med zasebnim in javnim interesom.

Porast birokratskih zahtev

Kot v vseh dejavnostih je tudi v gozdarstvu prisotna porast birokratskih zahtev ter s tem povezanih zapletenih in zamudnih postopkov. Birokratizacija javne gozdarske službe negativno vpliva na razpoložljiv čas za kvalitetno strokovno delo in slabša odnose med javno gozdarsko službo ter lastniki gozdov in javnostjo.

8 OBNOVA NAČRTOV GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT

GGE se v preteklem desetletnem obdobju niso spreminjale, prav tako tudi obdobja veljavnosti GGN GGE in prva leta veljavnosti novih GGN GGE sledijo obdobjem veljavnosti in letom obnove GGN GGE kot je bilo to določeno v preteklem GGN GGO Ljubljana (2011-2020).

Preglednica 76: Načrt obnove načrtov gozdnogospodarskih enot

Šifra	GGE	Površina (ha)	Obdobje veljavnosti veljavnega načrta	Prvo leto veljavnosti novega načrta
11	BLAGOVICA	4.492	2018 - 2027	2028
12	DOMŽALE	3.710	2017 - 2026	2027
15	DOL-MORAVČE	4.809	2019 - 2028	2029
21	GROSUPLJE	7.280	2012 - 2021	2022
22	IVANČNA GORICA	7.248	2014 - 2023	2024
31	KAMNIK	6.784	2020 - 2029	2030
32	KAMNIŠKA BISTRICA	3.705	2019 - 2028	2029
33	TUHINJ-MOTNIK	7.115	2018 - 2027	2028
45	VAČE	2.851	2013 - 2022	2023
46	POLJE	6.581	2012 - 2021	2022
47	LITIJA-ŠMARTNO	6.019	2013 - 2022	2023
48	POLŠNIK	4.547	2014 - 2023	2024
49	PRIMSKOVO	3.254	2014 - 2023	2024
51	DOBROVA	4.971	2017 - 2026	2027
53	POLHOV GRADEC	4.892	2016 - 2025	2026
57	MEDVODE	5.894	2020 - 2029	2030
58	LJUBLJANA	4.707	2015 - 2024	2025
62	RAVNIK	1.528	2021 - 2030	2021
63	ŽIRI	2.762	2017 - 2026	2027
64	LOGATEC	5.921	2018 - 2027	2028
65	ROVTE	4.345	2019 - 2028	2029
76	MOKREC	4.942	2012 - 2021	2022
77	IG	4.340	2015 - 2024	2025
78	PRESERJE-RAKITNA	4.535	2013 - 2022	2023
83	VRHNIKA	5.554	2017 - 2026	2027
84	BISTRA-BOROVNICA	4.672	2016 - 2025	2026
88	DOBOVEC-KUM	4.044	2016 - 2025	2026
89	ČEMŠENIK-KOLOVRAT	5.788	2021 - 2030	2021
90	TRBOVLJE-ZAGORJE	3.687	2017 - 2026	2027
93	HRASTNIK	3.317	2015 - 2024	2025

9 METODOLOGIJA IZDELAVE OBMOČNEGA NAČRTA

9.1 Proces izdelave in sprejemanja območnega načrta

Proces priprave in sprejemanja območnih gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtov za obdobje 2021-2030 je obsežen in se je formalno pričel v letu 2020 in je v celoti potekal v letu 2021. V letu 2022 se je zaradi postopka celovite presoje vplivov na okolje nadaljeval predvsem postopek sprejemanja območnih načrtov in posledično dopolnjevanje načrtov.

Zaradi usklajevanja številnih interesov, ki jih družba od gozdov pričakuje, je participacija deležnikov v postopku priprave in sprejemanja GGN zelo pomembna. Zato smo v postopek priprave aktivno vključili različno zainteresirano javnost (predstavnike lastnikov gozdov, zastopnikov upravljavcev lovišč, kmetijskega sektorja, služb za varstvo narave, kulturne dediščine, upravljanja z vodami, lokalnih skupnosti ...). Poleg formalno določene participacije deležnikov v okviru zbiranja pobud pred pričetkom izdelave načrta, ter v okviru javne razgrnitve in javne predstavitve osnutka načrta, smo na ravni Slovenije pripravili predstavitev izdelave in sprejemanja območnih načrtov. V maju 2021 smo po območnih enotah izvedli delavnice, na katerih je bilo predstavljeno stanje in analiza preteklega gospodarjenja. Z udeleženci delavnic so bile opredeljene glavne prednosti, slabosti, priložnosti in tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. Izvedli smo anketo za opredelitev pomembnosti različnih ciljev gospodarjenja z gozdovi. V septembru 2021 smo oblikovali delavnice za prikaz opredeljenih ciljev, strategij, usmeritev in ukrepov. Pripravili smo osnutek GGN GGO, ki je bil določen na seji strokovnega sveta ZGS dne 10.12.2021 in še isti dan skupaj z okoljskim poročilom, z vlogo za izdajo mnenja o ustreznosti OP in sprejemljivosti vplivov GGN GGO 2021 - 2030 na okolje, poslan na Ministrstvo za okolje in prostor. Po prejemu mnenja o ustreznosti okoljskega poročila je bil GGN GGO Ljubljana javno razgrnjen med 26.7. in 2.9.2022. Dne 25.08.2022 je bila izvedena javna obravnava GGN GGO Ljubljana. Do vseh zbranih pripomb se je dne 20.10.2022 opredelil svet OE Ljubljana. GGN GGO Ljubljana je bil skladno z omilitvenimi ukrepi iz okoljskega poročila in utemeljenimi pripombami na GGN GGO Ljubljana, dopolnjen.

Vzporedno s pripravo GGN GGO je potekal tudi proces izdelave okoljskega poročila in dodatka za varovana območja v postopku Celovite presoje vplivov na okolje. Izvedeno je bilo interno vsebinjenje in vsebinjenje s sektorji, na katerih smo skupaj z udeleženci identificirali potencialne vplive, določili okoljske cilje in kazalnike ter merila vrednotenja. Osnutek okoljskega poročila in dodatka na varovana območja je bil prav tako obravnavan na seji strokovnega sveta ZGS dne 10.12.2021 in istega dne z vlogo za izdajo mnenja o ustreznosti OP in sprejemljivosti vplivov GGN GGO 2021 - 2030 na okolje, poslan na Ministrstvo za okolje in prostor. Pripravljeno okoljsko poročilo smo večkrat usklajevali z mnenjedajalci in 7.6.2022 prejeli mnenje Ministrstva za okolje in prostor o ustreznosti okoljskega poročila. Okoljsko poročilo je bilo z načrti razgrnjeno med 26.7. in 2.9.2022 in predstavljeno na javni obravnavi 25.08.2022. Opredelili smo se do vseh prejetih pripomb in pripravili dopolnjeno okoljsko poročilo z dodatkom na varovana območja.

Dne 20.02.2023 smo prejeli odločbo Ministrstva za okolje, podnebje in energijo o okoljski sprejemljivosti GGN GGO, kar je bil pogoj za nadaljnji postopek sprejemanja. Dne 18. 5. 2023 je bil na 11. redni seji Sveta Zavoda za gozdove Slovenije določen predlog GGN GGO Ljubljana, ki je bil skupaj z ostalimi GGN GGO dne 22. 5. 2023 poslan na ministrstvu pristojni za okolje, prostor in vode ter ohranjene narave v mnenje. Po prejemu mnenj obeh pristojnih ministrstev ob koncu junija 2023 je bil GGN GGO poslan v sprejem.

9.2 Viri in zbirke podatkov

Območni načrt je izdelan na podlagi podatkovnih zbirk veljavnih GGN GGE, ki se posodablajo na ZGS in hranijo na podatkovnem skladišču. Upoštevani so bili podatki o sestojih, odsekih in stalnih vzorčnih ploskvah GGN GGE s prvim letom veljavnosti med 2011 in 2020. Zbirke podatkov so bile

pred obdelavo usklajene z veljavno Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [46] (v nadaljevanju Uredba). Narejene so bile naslednje korekcije:

- po odsekih smo uskladili podatke o kategoriji varovalnih gozdov (datoteka: odsek) v skladu z Uredbo,
- po odsekih smo uskladili podatke o kategoriji gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (datoteke: odseki), v skladu z Uredbo,
- glede na kartiranje gozdnih rastiščnih tipov v preteklem obdobju in tipologijo gozdnih rastiščnih tipov [11, 4], smo korigirali podatek o gozdnih rastiščnih tipih (datoteka: odseki_gozdne_združbe).

Orografske značilnosti (tipi površja in pokrajin) in značilnosti podnebja (podnebni tipi) smo opredelili na podlagi Geografskega atlasa Slovenije [59, 61]. Na podlagi podatkov ARSO o padavinah in temperaturah za obdobje 1971-2019 za dvajset ključnih meteoroloških postaj v Sloveniji [18, 60], smo prikazali grafikone referenčnih meteoroloških postaj glede na v GGO prisotne podnebne tipe.

Za vegetacijski oris območja smo pripravili posodobitev v prejšnjem načrtu uveljavljene obravnave rastišč z gozdnimi združbami v obravnavo rastišč z gozdnimi rastiščnimi tipi, ki predstavljajo osnovno enoto obravnave gozdne vegetacije. Gozdni rastiščni tipi so opredeljeni po Tipologiji gozdnih rastiščnih tipov Slovenije [11], ki je bila nedavno posodobljena [4]. Tipologija gozdnih rastiščnih tipov omogoča enotno in stabilnejše obravnavanje gozdne vegetacije in primerljivost v celotnem slovenskem prostoru. Posodobljena je bila podatkovna baza podatkov gozdnih rastiščnih tipov (odsgzd).

Opis demografskih in socialnih razmer je narejen na podlagi statističnih podatkov zadnjega popisa prebivalstva [35, 36].

Vir podatkov za opredelitev števila gozdnih posestnikov, posestne strukture in velikosti posesti v GGO je podatkovna zbirka, ki je nastala v okviru študije [55] in bila uporabljena že v prejšnjem načrtu. Osnova za izračun posestne strukture gozdnih posestnikov so bili prostorski podatki Geodetske uprave RS (2021) o vseh lastnikih zemljišč v Sloveniji (parcele z atributnimi podatki). Iz podatkov smo na podlagi sestojne karte (ZGS, 2021) izbrali le gozdne parcele, ki so bile osnova za izdelavo baze vseh posesti ter lastnikov gozdov po GGO. Te smo glede na obseg gozda, ki ga imajo v lasti, uvrstili v enega od velikostnih razredov in kategorije lastništva, kateri pripada (zasebni gozd, gozdovi lokalne skupnosti, državni gozd).

Dolžino gozdnih cest za izračun odprtosti gozdov in določitev razmer za pridobivanje lesa smo določili na podlagi Evidence gozdnih cest, ki jo vodi ZGS in usklajuje z lokalnimi skupnostmi in sicer po metodologiji, ki je bila prvič uporabljena pri območnih načrtih za obdobje 2011-2020 in je podrobneje predstavljena v delu Krč in Beguš, 2013 [82, 88].

Izračun ohranjenosti drevesne sestave smo naredili na podlagi metodologije [74]. Kot osnova za trenutno drevesno sestavo na ravni odseka so nam služili agregirani podatki o deležih lesne zaloge posameznih skupin drevesnih vrst po sestojih. Naravno sestavo po gozdnih rastiščnih tipih smo izračunali na osnovi vodilnega gozdnega rastiščnega tipa v odseku. Izračunali smo evklidske razdalje med naravno in trenutno drevesno sestavo na ravni odseka ter maksimalne evklidske razdalje. Izračunali smo indeks spremenjenosti, ki je bil osnova za izračun ohranjenosti (100 minus spremenjenost).

Dobljene vrednosti smo rangirali v štiri razrede:

1	ohranjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je do 30 %;
2	spremenjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je 31 do 70 %;
3	močno spremenjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je 71 do 90 %;
4	izmenjani	odstopanje od naravne drevesne sestave je več kot 90 %.

Podlaga za prikaz strukture zemljiških kultur je zbirka atributivnih in grafičnih podatkov o dejanski rabi tal, ki jo vodi in obnavlja MKGP, iz konca leta 2020 [38, 39].

Prikazi kakovosti gozdnega drevja, poškodovanosti drevja in prikaz odmrlega drevja so narejeni na podlagi izračuna podatkov iz baze podatkov stalnih vzorčnih ploskev ZGS. Podatki o poškodovanosti mladovja so dobljeni iz popisa objedenosti gozdnega mladja (podatki v prilogah, poglavje 13.6).

Določitev okvirnih proizvodnih dob in modelnega razmerja razvojnih faz smo, za razliko od preteklih načrtov, preverili in ustrezno korigirali z izračuni razvojnih starosti po podatkih stalnih vzorčnih ploskev [83].

Na podlagi sprememb Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [72] ter najnovejših razpoložljivih prostorskih informacijskih slojev različnih inštitucij in uporabnikov prostora je bila prenovljena karta funkcij. Za pripravo karte funkcij so bile uporabljene baze prostorskih podatkov ZGS [85], Naravovarstvene smernice ZRSVN [13], Splošne kulturnovarstvene usmeritve [84] in Usmeritve s področja upravljanja z vodami [47].

Na podlagi Pravilnika o varstvu gozdov [70] je bila posodobljena karta požarne ogroženosti gozdov po metodologiji iz pravilnika. Uporabljeni so bili najnovejši podatki ARSO o vremenu in podnebjju za obdobje 1991-2020 [18].

Okvirno ekonomsko vrednotenje smo opravili za lesnoproizvodno funkcijo na podlagi razlike med pričakovanimi prihodki in stroški gozdne proizvodnje. V presoji nismo upoštevali subvencij, davčnih obveznosti in povračil, stroškov poslovanja gozdnega obrata ali zborničnih članarin ipd. Pričakovane prihodke smo ugotovili na podlagi količine najvišjega možnega poseka v ureditvenem obdobju (neto m³), grobe strukture poseka in cen posamezne skupine gozdnih lesnih sortimentov. Kot osnovo smo uporabili strukturo in cene lesa, ki jih vodi SURS [57]. Za cene lesa smo vzeli podatke SURS za obdobje 1. 7. 2020 do 30. 6. 2021, strukturo lesa smo ocenili za potrebe GGO. Med stroški gozdne proizvodnje smo upoštevali stroške sečnje in spravila lesa (osnova Gozdarski inštitut Slovenije – WoodChainManager [68]), stroške gojitvenih del (osnova Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove [54]), stroške varstvenih in biomeliorativnih del in stroške vzdrževanja gozdnih cest (kalkulacija na podlagi metodologije, ki je opredeljena v Uredbi o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest [62]).

Prostorski in opisni podatki s podatkovnega skladišča ZGS iz leta 2021:

(a) opisni podatki o:

- odsekih;
- gozdnih rastiščnih tipih v odsekih;
- sestojih;
- drevesni sestavi sestojev;
- lastniški strukturi sestojev;
- načrtovanih ukrepah v sestojih;
- ploskvah;
- drevesih na ploskvah;
- izračunih glavnih gozdnih fondov na ploskvah;
- odmrlem drevju na ploskvah;

(b) prostorski podatki

- odseki;
- oddelki;
- prikaz gozdnega in negozdnega prostora, gozdni prostor sestavljajo gozdni sestoji in ostale negozdne površine ekološko oziroma funkcionalno povezano z gozdom, ki skupaj z njim zagotavlja uresničevanje funkcij gozda;
- ploskovni sloji funkcij;
- točkovni sloji funkcij;
- linijski sloji funkcij;
- krajinski tipi;
- varovalni gozdovi;
- gozdni rezervati;
- mirne cone;
- gozdne ceste;
- lovsko upravljavska območja;
- nelovne površine;
- krmišča;
- stalne vzorčne ploskve;

(c) zbirke podatkov za analizo preteklega gospodarjenja

- evidenca poseka;
- evidenca gozdnogojitvenih, varstvenih in drugih del;
- evidenca (so)financiranja vlaganj v gozdove;
- evidenca gozdnih požarov;
- opisni podatki o pojavu škodljivih dejavnikov ZGS in GIS;
- evidenca gozdnih cest;

(d) šifranti

Vsi pri obdelavah uporabljeni šifranti imajo podlago v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [72].

Za izdelavo GGN GGO so bili uporabljeni tudi različni prostorski in opisni podatki ostalih inštitucij in uporabnikov prostora:

- MOP - Geodetska uprava Republike Slovenije: kataster gospodarske javne infrastrukture, pregledne karte v različnih merilih (1: 25.000, 1: 50.000, 1:250.000), karta EHIS, karta naselij, občin, UE, prostorskih enot, kataster stavb, REN;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije: karta rabe tal (2009, 2021);
- MOP - Agencija Republike Slovenije za okolje: meja TNP, sloji naravnih vrednot (območja, točke in jame), ekološko pomembna območja (EPO), karta projektne hitrosti vetra 10 m nad tlemi (10 sekundni interval), povprečna letna hitrost vetra 1994 – 2001, karta pojavljanja snežnih plazov (2020);
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode: Karte poplav s slojem katastrofalnih, pogostih in redkih poplav, sloji vodnih teles površinskih voda, kategorizacija vodotokov, vodovarstvenih območij (cone), integralne karte razredov poplavne nevarnosti [58], ostale karte DRSV (poplavni dogodki, vodna dovoljenja, izviri vode, jame);
- MK - Ministrstvo za kulturo: register kulturne dediščine s priročnikom (2021);
- GIS - Gozdarski inštitut Slovenije Karta raziskovalnih ploskev (raven II) (2021), Karta semenskih sestojev (2021);
- ZRSVN - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave: karte zavarovanih območij (2021), karte naravnih vrednost (2021);
- GZS - Geološki zavod Slovenije: Zemljevid verjetnosti pojavljanja plazov v Sloveniji
- PZS - Planinska zveza Slovenije: Planinske poti Slovenije;
- BF - Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: Karta nevarnosti skalnih podorov 1:50.000 (Kobal, M. 2021);
- MORS - Ministrstvo za obrambo: Območja (možne) izključne rabe (2021), Območja nadzorovane rabe (2021);
- ČZS - Čebelarstva zveza Slovenije: stojišča fiksnih čebeljakov (2017), kataster čebelje paše (2015);
- Ostalo:
 - Karta karbonatnega kraškega sveta [59];
 - Karta bolnišnic in zdravstvenih domov [22];
 - Slovenska turno kolesarska pot.

9.3 Členitev gozdov

Gozdove po lastništvu delimo na zasebne, državne in gozdove v lasti lokalnih skupnosti (občinske gozdove).

Pri členitvi gozdov na rastiščnogojitvene razrede smo upoštevali določila 4. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [72]. Razrede smo (delno) preimenovali, za nekatere razrede pa so bile izvedene tudi vsebinske spremembe pri uvrščanju sestojev v posamezne rastiščnogojitvene razrede. Pri izbiri kriterijev za oblikovanje območnih rastiščnogojitvenih razredov smo izhajali iz podobnih izhodišč kot pri prejšnjem območnem načrtu:

- sorodnost rastišč (združili smo sorodne gozdne rastiščne tipe, upoštevali višinske pasove, matično podlago, globino tal);
- stanje sestojev (sestojna zgradba, vrsta obratovanja – prebiralni gozdovi);
- gozdnogojitveno problematiko (spremenjenost naravne drevesne sestave);
- poudarjenost funkcij gozdov (varovalni gozdovi, gozdni rezervati, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi).

9.4 Obdelava podatkov

Za potrebe izdelave območnih načrtov so bile uporabljene naslednje aplikacije:

- ON20 (program za izpis tekstnega dela načrta ter prilog O1 (raven območje), O2 (raven rastiščnogojitveni razredi), O3 (raven lastništvo) in O4 (raven občine).
- XPI (program za izpis podatkov SVP).

9.5 Izdelava kart za prostorski del

Vse karte, ki so zapisane v nadaljevanju, so oblikovane na podlagi 2. odstavka 9. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [72] in 2. odstavka 10. člena Zakona o gozdovih [51].

Karta A: Območja gozdov in drugih gozdnih zemljišč

Karta prikazuje območja gozdov in drugih gozdnih zemljišč. Območja gozdov predstavlja gozdna maska iz karte gozdnih sestojev ZGS, druga gozdna zemljišča pa predstavljajo površine rušja, daljnovodov in obor. Na karti so prikazana območja drugih gozdnih zemljišč iz GGN GGE s prvim letom veljavnosti med 2011 in 2020.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta B: Karta namenske rabe parcel

Karta namenske rabe parcel na območju gozdov in drugih gozdnih zemljišč prikazuje območja, ki so po prostorskih planskih aktih namenjena drugim rabam.

Na karti so prikazani podatki GURS-a o namenski rabi parcel navezani na digitalni katastrski načrt (DKN) na stanje julij 2021. Izbrane so bile le parcele, ki imajo rabo drugačno kot gozd, je delež te rabe na parceli večji kot 50 % in se nahajajo v gozdu (glede na sloj sestojev). Prikazane so naslednje skupine namenske rabe zemljišč:

- stavbna zemljišča;
- kmetijska zemljišča;
- druga zemljišča.

Karta je izdelana v formatu A4, njeno merilo pa je pogojeno z velikostjo GGO. Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje gozdnogospodarskih območij in enot. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta C: Karta zavarovanih območij

Karta zavarovanih območij prikazuje območja, ki so razglašena kot varovalni gozd, gozdni rezervat (gozd s posebnim namenom brez ukrepanja) (z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [46]), gozd s posebnim namenom z dovoljenim ukrepanjem (kot so določeni v gozdnogospodarskih načrtih GGE) ter zavarovana in varovana območja po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave in upravljanje z vodami

(območja Natura 2000, ekološko pomembna območja (EPO), zavarovana območja, vodovarstvena območja ipd.).

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta D: Območja posamičnega in skupin gozdnega drevja

Karta območij posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja zunaj ureditvenih naselij, ki so pomembna za ohranjanje in razvoj krajine ali življenjskega prostora divjadi, je bila izdelana na podlagi podatkov vektorskega sloja Raba tal (MKGP), različica z avgusta 2021. Izbrani so vsi objekti s šifro 1500 (drevesa in grmičevje) in prikazani na karti.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta E: Karta zasnove gozdne infrastrukture

Karta zasnove gozdne infrastrukture in drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru prikazuje gozdne ceste (iz evidence gozdnih cest) in protipožarne preseke prve kategorije ter predele, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami. Ob tem so prikazane tudi javne ceste, ki pogojno odpirajo gozd.

Predeli, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami, so razdeljeni na dve kategoriji, in sicer:

- predeli, ki jih je potrebno odpreti z gozdnimi cestami;
- ostali predeli za odpiranje z gozdnimi cestami, na katerih obstajajo različne omejitve pri gradnji, ki jih je potrebno pri načrtovanju upoštevati.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta F: Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma

Karta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma določa območja, na katerih sta mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh. Pri izdelavi te karte so bile upoštevane naslednje strokovne podlage:

- gozdni rezervati,
- varovalni gozdovi,
- druga zavarovana naravna območja,
- območja poudarjenih funkcij gozdov,
- območja Natura 2000,
- ekološko pomembna območja (EPO),
- mirne cone,
- zimovališča divjadi.

Karta G: Pregledna karta funkcij

Pregledna karta funkcij prikazuje območja gozdov s poudarjenimi ekološkimi funkcijami na prvi stopnji, socialnimi funkcijami na prvi stopnji in območja gozdov, kjer so na prvi stopnji hkrati poudarjene ekološke in socialne funkcije gozdov.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi že obstoječe kolesarske poti in steze za jahanje, ki potekajo skozi coni A in B, ter meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta H: Karta funkcij

Karta funkcij gozdov je v obliki interaktivne karte prikazana na spletnem pregledovalniku.

10 VIRI IN LITERATURA

- [1] Agencija RS za okolje. <https://www.meteo.si/> (2021)
- [2] Arnič D., Prislan P., Juvančič L. 2019. Raba lesa v slovenskem biogospodarstvu. *Gozdarski vestnik*, 77/2019, št. 10.
<http://wcm.gozdis.si/znanstveni-prispevki/raba-lesa-v-slovenskem-biogospodarstvu> (30. 3. 2021)
- [3] Atlas okolja. Agencija RS za okolje.
http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso. (februar 2021)
- [4] Bončina A. in sodelavci. 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije: vegetacijske, sestojne in upravljaljske značilnosti. Ljubljana. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove Slovenije: 575 str.
- [5] Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana 2001-2010. 2011. Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana. Odlok o gozdnogospodarskem načrtu Gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2001-2010), Uradni list RS, št. 70/03, 86/03.
- [6] Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana 2011-2020. 2012. Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana. Odlok o gozdnogospodarskem načrtu Gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2011-2020), Uradni list RS, št. 87/12.
- [7] Hafner M. in sodelavci. 2021. Analiza stanja poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljasti divjadi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- [8] Interpretacijski ključ rabe tal. 2013. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.
http://rkg.gov.si/GERK/documents/RABA_IntKljuc_20131009.pdf. (23. 2. 2021)
- [9] Invazivne tujerodne vrste. Gozdarski inštitut Slovenije.
<https://www.invazivke.si/> (10. 2. 2021)
- [10] Kmetijska gospodarstva – splošni pregled po občinah, Slovenija, 2000, 2010. RS, Statistični urad.
<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/15P0402S.px>. (januar 2021)
- [11] Kutnar L. in sodelavci. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. *Gozdarski vestnik*, 70, 4: str. 195-214.
- [12] Marušič J. in sodelavci. (1998). Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji.
<http://www.krajinskapolitika.si/slovenske-krajine/tipologija-slovenskih-krajin/>. (2. 3. 2021)
- [13] Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGO Ljubljana (2021-2030). 2021. Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana: 72 str.
- [14] Obvladovanje tveganj pri gospodarjenju s smreko v gozdovih Slovenije. Projekt CRP V4-1614 (10. 2016 - 9. 2019). 2019. Gozdarski inštitut Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije.
<https://www.gozdis.si/novice/obvladovanje-tveganj-pri-gospodarjenju-s-smreko-v-gozdovih-slovenije-2019-10-29/>. (februar 2021).
- [15] Odlok o razglasitvi Arboretuma Volčji Potok za kulturni spomenik državnega pomena. Uradni list RS, št. 82/99.

- [16] Odlok o razglasitvi gozdov s posebnim namenom. Uradni list RS, št. 60/10, 64/10, 48/15, 138/20.
- [17] Odlok o razglasitvi Šumberka za gozd s posebnim namenom. Uradni vestnik Občine Domžale, št. 10/07.
- [18] Opazovani in merjeni meteorološki podatki po Sloveniji – arhiv. Agencija RS za okolje. <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/>. (februar 2021)
- [19] Osnovna geološka karta. Geološki zavod Slovenije. <https://ogk100.geo-zs.si/>. (januar 2021)
- [20] Podnebje. Geodetski inštitut Slovenije. https://gis.si/egw/GOS_T12_P04/index.html. (januar 2021)
- [21] Podnebje. Opazovalne postaje. 2021. Agencije RS za okolje. <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/observation-stations/>. (februar 2021)
- [22] Karta bolnišnic in zdravstvenih domov. Portal Geopedia. <http://www.geopedia.si/> (maj 2021)
- [23] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2011. 2012. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 56 str.
- [24] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2012. 2013. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 55 str.
- [25] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2013. 2014. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 54 str.
- [26] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2014. 2015. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 46 str.
- [27] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2015. 2016. Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 26 str.
- [28] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2016. 2017. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 30 str.
- [29] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2017. 2018. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 29 str.
- [30] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2018. 2019. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 29 str.
- [31] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2019. 2020. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 30 str.

- [32] Poročilo o delu in informacija o finančnem rezultatu Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana za leto 2020. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana: 30 str.
- [33] Poročilo o spremljanju stanja gozdov za leto 2019. 2020. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije.
- [34] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. Uradni list RS, št. 58/18.
- [35] Prebivalstvo – izbrani podatki po naselja, Slovenija, letno. RS, Statistični urad. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C5004S.px/>. (januar 2021)
- [36] Prebivalstvo – izbrani podatki po občinah. RS, Statistični urad. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/2640010S.px/>. (januar 2021)
- [37] Program razvoja podeželja Republike Slovenije 2014-2020. (2015). Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. <https://www.program-podezelja.si/sl/kaj-je-program-razvoja-podezelja-2014-2020>. (3.3.2021)
- [38] Raba tal 2009. Podatki evidence dejanske rabe za pretekla leta. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. https://rkg.gov.si/arhiv/RABA_Verzije/index.html (25.4.2021)
- [39] Raba tal 2020. Podatki evidence dejanske rabe. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. <https://rkg.gov.si/vstop/> (25.4.2021)
- [40] Reliefni tipi Slovenije. Geodetski inštitut Slovenije. https://gis.si/egw/GSS_T09_P03/index.html. (januar 2021)
- [41] Seznam izvajalcev del v gozdarstvu. (2021). Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo. <http://spletni2.furs.gov.si/GOZD/GozdZav.asp>. (9. 2. 2021)
- [42] Seznam nesreč v gozdovih v obdobju od leta 2011 do 2020. 2021. Zavod za gozdove Slovenije. Območna enota Ljubljana. <https://zgs.gisportal.si/web/profile.aspx?id=Nesrece@Dogodki>. (26. 2. 2021)
- [43] Okoljsko poročilo za 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021-2030. 2022. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o.
- [44] Dodatek okoljskemu poročilu za presojo sprejemljivosti izvedbe 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021-2030 na varovana območja. 2022. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o.
- [45] Trenutna raba lesne biomase. Zavod za gozdove Slovenije. http://www.zgs.si/delovna_podrocja/lesna_biomasa/les_kot_gorivo/trenutna_raba_lesne_biomase/index.html (30. 3. 2021)
- [46] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2020. Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20.
- [47] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija RS za vode. (februar 2020).

- [48] Varstveni režimi kulturne dediščine. 2020. Ministrstvo za kulturo.
<https://podatki.gov.si/dataset/varstveni-rezimi-kulturne-dediscine-evrd>. (8. 3. 2021)
- [49] Vrščaj B. in sodelavci. Klasifikacija tal Slovenije 2019; sistem za opisovanje in poimenovanje tal Slovenije. 2019.
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Tla/Klasifikacija_tal_Slovenije.pdf.
(februar 2021).
- [50] Vrtačnik G., Bertalanič R. 2017. Podnebna spremenljivost Slovenije v obdobju od leta 1961 do 2011. MOP, Agencija RS za okolje.
<https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/publications/Znacilnosti%20podnebja%20splet.pdf>. (februar 2021).
- [51] Zakon o gozdovih – ZG. Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16.
- [52] Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg.
- [53] Zakon o vodah – ZV-1. Uradni list RS, št. 67/02, 110/02 – ZGO-1, 2/04 – ZZdrI-A, 10/04 – odl. US, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15.
- [54] Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove. Uradni list RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16, 31/19.
- [55] Medved, M. in sodelavci. 2010. Small scale forestry in a changing world: opportunities and challenges and the role of extension and technology transfer: proceedings of the conference / IUFRO Conference Bled. Ljubljana, SFI, SFS.
- [56] Krč J., Beguš J. 2011. Zasnova modela določanja odpiranja gozdov z gozdnimi cestami za potrebe gozdnogospodarskega načrtovanja. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. XXVIII. gozdarski študijski dnevi - zbornik: 26-27 str.
- [57] Odkupne cene lesa v letu 2021. RS, Statistični urad.
<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/1656401S.px/>. (avgust 2021)
- [58] Integralne karte razredov poplavne nevarnosti. Ministrstvo za okolje in prostor. Direkcija RS za vode. eVode.
<http://www.evode.gov.si/index.php?id=108> (september 2021)
- [59] Gostinčar, P. 2016. Geomorphological characteristics of karst on contact between limestone and dolomite in Slovenia: dissertation, Gostinčar, P., doktorska disertacija, Nova Gorica.
- [60] Podatki o padavinah in temperaturah za obdobje 1971-2019 za ključne meteorološke postaje v Sloveniji. 2021. Ljubljana, Agencija RS za okolje.
- [61] Orožen Adamič, M. in sodelavci. Geografski atlas Slovenije: država v prostoru in času. 1998. Ljubljana, Državna založba Slovenije: 360 str.
- [62] Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest. Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US, 42/15.
- [63] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. Uradni list RS, št. 111/07.
- [64] Uredba o razvrščanju objektov. Uradni list RS, št. 37/18.

- [65] Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020). RS, Vlada Republike Slovenije: 44 str. (9. 4. 2015)
- [66] Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08, 83/13.
- [67] Odkup lesa v Sloveniji. RS, Statistični urad.
<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/1656402S.px/>. (avgust 2021)
- [68] Cene gozdarskih storitev. Gozdarski inštitut Slovenije.
<http://wcm.gozdis.si/cene-gozdarskih-storitev>. (marec 2021)
- [69] Poročilo Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2018. 2019. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije: 135 str.
- [70] Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09, 31/16.
- [71] Seznam gozdnih semenskih objektov – stanje na dan 1. 1. 2021. 2021. Uradni list RS, št. 13/21.
- [72] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2020. Uradni list RS, št. 91/10, 200/20.
- [73] Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15 ter sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018, 7/19, sklep št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021.
- [74] Bončina, A. in sodelavci. 2017. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness. Elsevier, Ecological Indicators, 77: str. 194-204.
- [75] Osutek Lovsko upravljaljskega načrta XIII. Zasavskega lovskoupravljaljskega območja (2021-2030). 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- [76] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Uradni list RS, št. 89/08.
- [77] Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. Uradni list RS, št. 67/16.
- [78] Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja. Uradni list RS, št. 25/09.
- [79] Pravilnik o gozdnih prometnicah. Uradni list RS, št. 04/09.
- [80] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij. Uradni list RS, št. 64/04, 05/06, 58/11, 15/16.
- [81] Strategija razvoja mestnih gozdov Ljubljane 2020-2045. 2021. Ljubljana, Mestna občina Ljubljana, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet: 49 str.
- [82] Krč, J., Beguš, J. 2013. Planning Forest Opening with Forest Roads. Croatian Journal of Forest Engineering. Croatian Journal of Forest Engineering, 34, 2: str. 217-228.
- [83] Kadunc A. in sodelavci. 2013. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji: poročilo o realizaciji projekta. Ljubljana. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 42 str.

- [84] Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje območnih gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine. 2020. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino: 12 str.
- [85] ZGS 2021. Informacijska baza Zavoda za gozdove Slovenije: Baza prostorskih podatkov 2020,2021.

11NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Egidija Cernatič, Andrej Jeklar, Niko Jesenšek, Marko Jonožovič, Andrej Kermavnar,
Viktor Miklavčič, Jana Omejc, Valerija Rep, Sašo Skledar, Barbara Slabanja,
Mojca Stupan Kobilica, Marijana Tavčar, Marijan Turnšek

Datum: 18.05.2023

Podpisniki:

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

Andrej Jeklar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Ljubljana:

mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

12 PROSTORSKI DEL

Karte prostorskega dela območnega načrta na podlagi Zakona o gozdovih in Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi so:

- KARTA A: Karta območij gozdov in drugih gozdnih zemljišč;
- KARTA B: Karta namenske rabe parcel;
- KARTA C: Karta zavarovanih območij;
- KARTA D: Karta območij posamičnega in skupin gozdnega drevja;
- KARTA E: Karta zasnove gozdne infrastrukture;
- KARTA F: Karta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma;
- KARTA G: Pregledna karta funkcij;
- KARTA H: Karta funkcij.

V načrtu prikazujemo tudi druge pomembne prostorske vsebine, na katere se nanaša besedilo GGN GGO:

- KARTA I: Karta rastiščnogojitvenih razredov;
- KARTA J: Karta kategorij gozdov;
- KARTA K: Karta skupin gozdnih rastiščnih tipov;
- KARTA L: Karta požarne ogroženosti;
- KARTA M: Varstvena območja in območja poplav po predpisih o vodah;
- KARTA N: Informativni prikaz plazovitih in plazljivih območij;
- KARTA O: Potencialna erozijska območja

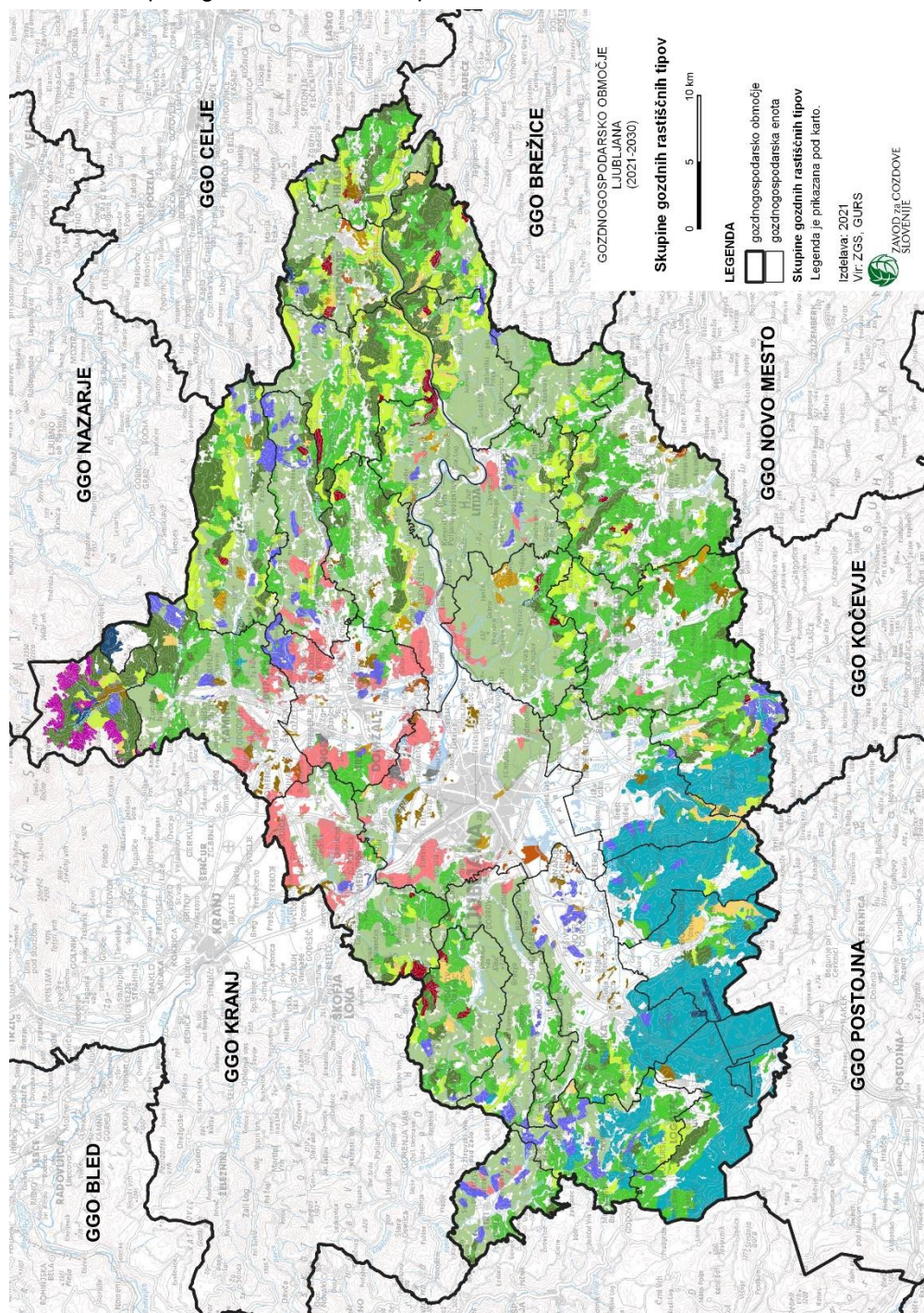
Karta H: Karta funkcij

Karta funkcij gozdov je kot interaktivna karta prikazana na pregledovalniku ZGS

Karta K: Skupine gozdnih rastiščnih tipov

Skupine gozdnih rastiščnih tipov

Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	Javorovja, velikojesenovja in lipovja
Dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	Toplopljubna bukovja
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	Gozdovi in grmišča toplopljuben listavcev
Gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	Kisloljubna rdečeborovja
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	Bazoljubna rdečeborovja in črnboborovja
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	Jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah
Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah
Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	Barjanska smrekovja in ruševja
Jelova-bukovja	Macesnovja
	Ruševja

13 PRILOGE

13.1 Pregled stanja in ukrepov na ravni GGO

Preglednica 1: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	130.039	13.614	681	144.335
Delež (%)	90,1	9,4	0,5	100,0

Preglednica 2: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov in rastiščnogojitveni razred	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	2.154	82	176	258	2,4	5,0	7,4	22,2	18,2	19,5	67,7
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	30.620	97	187	284	2,7	5,2	7,9	23,5	22,7	23,0	82,6
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 053	6.874	82	188	270	2,5	5,4	8,0	24,1	22,9	23,3	79,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	40.411	114	183	297	3,0	5,0	8,0	22,3	20,7	21,3	79,0
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 070	5.213	139	188	327	3,4	4,2	7,6	22,1	22,8	22,5	97,1
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 072	4.047	61	226	287	1,6	5,8	7,5	19,7	20,3	20,1	77,6
Dinarska jelova-bukovja 090	20.556	159	118	277	4,3	3,2	7,5	22,3	20,3	21,5	79,2
Toploljubna bukovja 110	10.209	77	182	258	2,0	4,9	7,0	19,9	19,3	19,5	72,1
Kisloljubna rdečeborovja 130	8.047	156	104	260	4,1	3,0	7,1	16,9	18,2	17,4	63,5
Jelovja na silikatnih kamninah 160	3.429	229	106	335	6,5	2,8	9,4	23,9	22,0	23,3	83,4
Večnamenski gozdovi skupaj	131.559	117	169	285	3,2	4,6	7,8	22,1	21,2	21,5	79,2
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	10	59	159	217	1,6	4,6	6,2	13,6	10,3	11,2	39,3
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	43	96	139	1,2	2,6	3,9	35,3	15,0	21,3	76,8
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	31	75	128	204	1,8	3,1	4,9	23,3	26,3	25,2	104,1
Dinarska jelova-bukovja 090	38	147	76	222	3,9	2,1	6,0	15,5	21,4	17,5	65,2
Kisloljubna rdečeborovja 130	23	165	48	213	3,9	1,3	5,2	10,6	11,0	10,7	44,3
Primestni gozdovi 230	1.260	118	178	296	3,2	5,1	8,3	16,5	17,4	17,1	61,1
GNP, ukrepi so dovoljeni	1.364	118	171	289	3,2	4,9	8,1	16,5	17,6	17,1	61,5
GNP, ukrepi niso dovoljeni	781	39	165	203	1,0	4,2	5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	10.631	61	146	207	1,4	3,2	4,6	10,7	9,8	10,1	45,5
Skupaj vsi gozdovi	144.335	112	167	279	3,0	4,5	7,5	21,5	20,6	21,0	77,5

Preglednica 3: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	5.784	4,0	5.777	99,9	6,3	75,6	11,9	6,2
Drogovnjak	39.846	27,6	2.297	5,8	4,6	39,8	52,2	3,4
Debeljak	73.137	50,7	8.959	12,2	11,4	62,4	25,2	1,0
Sestoj v obnovi	25.145	17,4	12.759	50,7	18,5	60,9	19,8	0,8
Dvoslojni sestoj	328	0,2	58	17,8	36,8	53,5	9,7	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	96	0,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	144.335	100,0	29.850	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 4: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	5.784	15,5	43,1	30,7	10,7	11,6	40,1	48,3	45,2	23,5	12,6	18,7
Drogovnjak	39.846	3,9	34,4	55,4	6,3	5,2	38,3	56,5	15,1	48,2	25,4	11,3
Debeljak	73.137	3,0	85,4	10,7	0,9	10,8	62,0	27,2	2,4	54,9	32,6	10,1
Sestoj v obnovi	25.145	6,7	83,6	9,3	0,4	9,5	61,3	29,2	9,3	65,0	14,4	11,3
Dvoslojni sestoj	328	39,0	49,5	11,5	0,0	79,9	20,1	0,0	0,0	29,0	71,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	96	0,0	0,0	64,9	35,1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 5: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih - vsi gozdovi

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Smreka	6,3	16,0	23,5	26,5	27,7	76	27,2
Jelka	3,5	10,5	17,7	26,8	41,5	18	6,5
Bor	8,0	19,5	28,5	26,2	17,8	17	6,1
Macesen	20,2	26,9	24,0	16,6	12,3	1	0,4
Drugi iglavci	7,3	17,9	24,7	24,7	25,4	0	0,0
Bukev	9,8	23,0	24,8	22,5	19,9	106	38,3
Hrast	10,9	25,2	24,6	20,8	18,5	22	7,9
Plemeniti listavci	10,0	23,0	24,3	22,4	20,3	16	5,7
Drugi trdi listavci	13,6	26,6	23,9	19,4	16,5	20	7,2
Mehki listavci	14,6	30,0	22,7	17,2	15,5	2	0,7
Iglavci	6,2	15,7	23,4	26,4	28,3	112	40,2
Listavci	10,5	23,8	24,6	21,8	19,3	167	59,8
Skupaj	8,8	20,6	24,1	23,6	22,9	279	100,0

Preglednica 6: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih - gozdovi z načrtovanim posekom

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Smreka	6,1	15,8	23,4	26,6	28,1	74	28,1
Jelka	3,4	10,5	17,6	26,7	41,8	18	6,8
Bor	7,0	18,4	28,8	27,1	18,7	15	5,7
Macesen	9,0	19,5	25,7	23,7	22,1	0	0,0
Drugi iglavci	7,1	17,8	24,7	24,8	25,6	0	0,0
Bukev	9,4	22,8	24,7	22,7	20,4	99	37,7
Hrast	10,5	25,2	24,7	20,9	18,7	21	8,0
Plemeniti listavci	9,9	22,9	24,2	22,5	20,5	16	6,1
Drugi trdi listavci	11,7	25,8	24,4	20,3	17,8	18	6,8
Mehki listavci	14,3	30,1	22,9	17,1	15,6	2	0,8
Iglavci	5,8	15,3	23,2	26,7	29,0	108	40,9
Listavci	9,9	23,6	24,6	22,1	19,8	155	59,1
Skupaj	8,2	20,2	24,0	24,0	23,6	263	100,0

Preglednica 7: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) - vsi gozdovi

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,5	0,7	0,7	0,6	0,4	2,9	39,2
Listavci	1,0	1,4	1,0	0,7	0,4	4,5	60,8
Skupaj	1,5	2,1	1,7	1,3	0,8	7,4	100,0

Preglednica 8: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) - gozdovi z načrtovanim posekom

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,4	0,7	0,7	0,6	0,4	2,8	40,0
Listavci	0,9	1,3	1,0	0,6	0,4	4,2	60,0
Skupaj	1,3	2,0	1,7	1,2	0,8	7,0	100,0

Preglednica 9: D-GFR1 razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2000	145.254	115	153	268	2,7	3,8	6,4	1,9	2,1	4,0
2010	144.335	112	167	279	3,0	4,5	7,5	2,4	3,4	5,8

Preglednica 10: D-PGR Posek v obdobju 2011-2020 po GR in primerjava z načrtovanim

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek*		Realizirani posek	Realizacija načrtov. poseka	Realizirani posek	Struktura poseka po razš. deb. st.		
		m ³	m ³				A	B	C
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	Iglavci	44.482	45.873	103,1	21	17,9	55,1	27,0	
	Listavci	51.026	35.898	70,4	17	33,2	48,1	18,7	
	Skupaj	95.508	81.771	85,6	38	24,6	52,1	23,3	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	Iglavci	592.135	699.142	118,1	23	13,6	56,0	30,4	
	Listavci	1.009.773	619.178	61,3	20	26,5	55,0	18,5	
	Skupaj	1.601.908	1.318.320	82,3	43	19,7	55,5	24,8	
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	Iglavci	150.663	124.447	82,6	18	14,9	56,3	28,8	
	Listavci	234.444	193.281	82,4	28	25,5	56,9	17,6	
	Skupaj	385.107	317.729	82,5	46	21,4	56,6	22,0	
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	Iglavci	936.244	825.912	88,2	20	15,0	55,7	29,3	
	Listavci	1.308.308	900.879	68,9	22	27,9	54,5	17,6	
	Skupaj	2.244.552	1.726.791	76,9	42	21,7	55,1	23,2	
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k	Iglavci	124.442	111.991	90,0	21	15,7	53,5	30,8	
	Listavci	174.478	87.578	50,2	16	27,5	53,2	19,3	
	Skupaj	298.920	199.568	66,8	38	20,9	53,3	25,8	
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	Iglavci	41.147	37.978	92,3	9	13,4	56,2	30,4	
	Listavci	144.619	69.848	48,3	17	23,4	50,7	25,9	
	Skupaj	185.766	107.827	58,0	26	19,9	52,6	27,5	
Dinarska jelova-bukovja 090	Iglavci	770.466	1.331.547	172,8	64	10,7	44,4	44,9	
	Listavci	443.964	207.827	46,8	10	32,3	45,2	22,5	
	Skupaj	1.214.430	1.539.374	126,8	75	13,6	44,5	41,9	
Topoljubna bukovja 110	Iglavci	126.409	121.056	95,8	12	15,5	59,8	24,7	
	Listavci	238.565	140.332	58,8	14	29,0	53,7	17,3	
	Skupaj	364.974	261.388	71,6	26	22,8	56,4	20,8	
Kisloljubna rdečeborovja 130	Iglavci	203.799	244.837	120,1	30	18,4	67,8	13,8	
	Listavci	111.723	110.189	98,6	14	22,8	57,7	19,5	
	Skupaj	315.522	355.026	112,5	43	19,8	64,6	15,6	
Jelovja na silikatnih kamninah 160	Iglavci	154.123	152.089	98,7	44	12,1	46,7	41,2	
	Listavci	63.931	42.868	66,8	12	26,9	55,0	18,1	
	Skupaj	218.054	194.957	89,4	56	15,3	48,6	36,1	
Varovalni gozdovi 200	Iglavci	53.569	86.067	160,7	9	14,6	56,4	29,0	
	Listavci	87.232	65.443	75,0	6	26,2	49,2	24,6	
	Skupaj	140.801	151.510	107,6	15	19,6	53,3	27,1	
Gozdni rezervati 210	Iglavci	0	0		0	16,6	61,6	21,8	
	Listavci	0	0		0	36,8	42,7	20,5	
	Skupaj	0	0		1	29,3	49,7	21,0	
Primestni gozdovi 230	Iglavci	21.854	36.045	164,9	28	17,1	55,1	27,8	
	Listavci	33.942	39.681	116,9	31	19,7	57,9	22,4	
	Skupaj	55.796	75.726	135,7	59	18,5	56,5	25,0	
Skupaj	Iglavci	3.219.333	3.817.193	118,6	26	13,4	52,3	34,3	

Rastiščnogojitveni razred	Načrtovani posek*	Realizirani posek	Realizacija načrtov. poseka	Realizirani posek	Struktura poseka po razš. deb. st.		
	m ³	m ³	%	m ³ /ha	A	B	C
Listavci	3.902.005	2.513.350	64,4	17	27,3	53,8	18,9
Skupaj	7.121.338	6.330.544	88,9	44	18,9	53,0	28,1

Preglednica 11: D-OGDL Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozd			Zasebni in drugi gozdovi			Skupaj		
		Načrtovano	Realizirano	Indeks	Načrtovano	Realizirano	Indeks	Načrtovano	Realizirano	Indeks
Priprava sestoja	ha	142	201	1,4	989	443	0,4	1.131	644	0,6
Priprava tal	ha	48	187	3,9	154	142	0,9	202	329	1,6
Sadnja	ha	50	201	4,0	166	222	1,3	216	423	2,0
Setev	ha	0	0	0,0	36	4	0,1	36	4	0,1
Gnojenje	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Obžetev	ha	397	644	1,6	2.366	1.312	0,6	2.763	1.955	0,7
Nega mladja	ha	154	127	0,8	1.016	302	0,3	1.170	430	0,4
Nega gošče	ha	662	187	0,3	3.481	414	0,1	4.143	600	0,1
Nega letvenjaka	ha	611	308	0,5	4.441	395	0,1	5.052	703	0,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	567	175	0,3	2.821	303	0,1	3.388	478	0,1
Obžagovanje vej	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Nega prebiralnega gozda	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	49	0	0,0	36	0	0,0	85	0	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	0	0	0,0	0	165	0,0	0	165	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0	426	0,0	0	3.153	0,0	0	3.580	0,0
Varstvo pred boleznimi	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Zaščita s premazom	ha	114	454	4,0	397	341	0,9	511	795	1,6
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	91	6.675	73,4	930	46.690	50,2	1.021	53.365	52,3
Zaščita z ograjo	m	218	9.797	44,9	136	5.226	38,4	354	15.023	42,4
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0	8.560	0,0	59	7.450	126,3	59	16.010	271,4
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	6	0,0	0	16	0,0	0	23	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	12	0	0,0	0	14	0,0	12	14	1,2
Vzdrževanje travinj	ha	30	5	0,2	309	215	0,7	339	220	0,6
Vzdrževanje vodnih površin	dni	12	0	0,0	196	263	1,3	208	263	1,3
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0	5	0,0	0	14	0,0	0	19	0,0
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0	0	0,0	0	5	0,0	0	5	0,0
Postavitev in vzd. valilnic	dni	28	0	0,0	45	0	0,0	73	0	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0	0	0,0	0	2	0,0	0	2	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0	0	0,0	0	21	0,0	0	21	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0	115	0,0	0	0	0,0	0	115	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0	0	0,0	0	2	0,0	0	2	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ostala varstvena dela	dni	340	349	1,0	1.418	387	0,3	1.758	736	0,4

Preglednica 12: OGD Opravljena gojitvena, varstvena in druga dela po rastiščnogojitvenih razredih

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030				
Obnova	ha	10	11	1,1
Nega	ha	258	45	0,2
Varstvo	dni	74	144	1,9
Nega habitatov	dni	5	5	1,0
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050				
Obnova	ha	177	106	0,6
Nega	ha	3.865	535	0,1
Varstvo	dni	394	948	2,4
Nega habitatov	dni	106	72	0,7
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin				
Obnova	ha	26	11	0,4
Nega	ha	1.175	151	0,1
Varstvo	dni	84	91	1,1
Nega habitatov	dni	1	0	0,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060				
Obnova	ha	185	141	0,8
Nega	ha	4.770	1.123	0,2
Varstvo	dni	1.580	1.973	1,2
Nega habitatov	dni	93	9	0,1
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k				
Obnova	ha	10	9	0,9
Nega	ha	493	126	0,3
Varstvo	dni	68	187	2,8
Nega habitatov	dni	22	21	1,0
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k				
Obnova	ha	4	9	2,3
Nega	ha	365	35	0,1
Varstvo	dni	22	14	0,6
Nega habitatov	dni	0	5	0,0
Dinarska jelova-bukovja 090				
Obnova	ha	1033	950	0,9
Nega	ha	3.525	1.212	0,3
Varstvo	dni	1.244	2.505	2,0
Nega habitatov	dni	356	374	1,1
Toploljubna bukovja 110				
Obnova	ha	32	28	0,9
Nega	ha	969	100	0,1
Varstvo	dni	38	110	2,9
Nega habitatov	dni	17	37	2,2
Kisloljubna rdečeborovja 130				
Obnova	ha	15	65	4,3
Nega	ha	258	212	0,8
Varstvo	dni	85	788	9,3
Nega habitatov	dni	3	41	13,7
Jelovja na silikatnih kamninah 160				
Obnova	ha	69	30	0,4
Nega	ha	529	265	0,5
Varstvo	dni	128	361	2,8
Nega habitatov	dni	0	0	0,0
Varovalni gozdovi 200				
Obnova	ha	21	18	0,9
Nega	ha	244	89	0,4
Varstvo	dni	71	135	1,9
Nega habitatov	dni	29	80	2,8
Gozdni rezervati 210				
Obnova	ha	0	0	0,0
Nega	ha	0	0	0,0
Varstvo	dni	0	0	0,0
Nega habitatov	dni	0	0	0,0
Primestni gozdovi 230				
Obnova	ha	2	22	11,0
Nega	ha	64	274	4,3
Varstvo	dni	0	272	0,0
Nega habitatov	dni	0	0	0,0

Preglednica 13: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	3.485.000	24	21,5	80,3
Listavci	4.889.000	34	20,3	75,1
Skupaj	8.374.000	58	20,8	77,2

Preglednica 14: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Obseg	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	2.710	2.756
Nega	ha	10.894	14.028
Varstvo	dni	3.509	4.308
Nega habitatov	dni	102	818

Preglednica 15: D-POM - Površina (ha) in sestava pomladka (%) po skupinah drevesnih vrst in rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	ha	130,3	4,3	47,0	0,1	0,0	138,8	36,7	65,0	63,6	134,3
	%	6,0	0,2	2,2	0,0	0,0	6,4	1,7	3,0	2,9	6,2
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	ha	1.303,0	51,3	30,2	0,4	0,4	3.290,2	108,3	1.227,6	673,5	54,0
	%	4,3	0,2	0,1	0,0	0,0	10,7	0,4	4,0	2,2	0,2
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	ha	257,4	12,2	5,0	0,6	0,0	1.108,5	89,4	221,0	192,7	29,8
	%	3,7	0,2	0,1	0,0	0,0	16,1	1,3	3,2	2,8	0,4
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	ha	1.998,5	293,4	62,8	0,4	1,1	3.377,5	325,0	571,2	857,0	104,4
	%	4,9	0,7	0,2	0,0	0,0	8,4	0,8	1,4	2,1	0,3
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	ha	230,4	5,7	0,6	2,6	0,0	359,5	3,0	163,4	47,9	6,8
	%	4,4	0,1	0,0	0,1	0,0	6,9	0,1	3,1	0,9	0,1
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	ha	92,1	7,0	2,1	0,3	0,0	262,2	8,7	146,8	87,3	5,4
	%	2,3	0,2	0,1	0,0	0,0	6,5	0,2	3,6	2,2	0,1
Dinarska jelova-bukovja	ha	1.252,6	174,5	7,5	0,0	0,1	2.555,2	18,8	830,7	328,9	30,8
	%	6,1	0,8	0,0	0,0	0,0	12,4	0,1	4,0	1,6	0,1
Toploljubna bukovja	ha	283,2	4,0	14,6	0,1	0,0	654,5	25,5	260,7	261,5	9,2
	%	2,8	0,0	0,1	0,0	0,0	6,4	0,2	2,6	2,6	0,1
Kisloljubna rdečeborovja	ha	572,5	27,1	71,9	0,0	0,0	520,0	100,1	50,6	142,2	53,8
	%	7,1	0,3	0,9	0,0	0,0	6,4	1,2	0,6	1,8	0,7
Jelovja na silikatnih kamninah	ha	242,2	165,8	2,1	0,2	0,2	218,8	6,2	68,1	39,5	25,9
	%	7,1	4,8	0,1	0,0	0,0	6,4	0,2	2,0	1,2	0,8
Varovalni gozdovi	ha	159,0	15,7	24,4	4,2	35,8	297,3	32,2	238,2	346,8	35,0
	%	1,5	0,1	0,2	0,0	0,3	2,8	0,3	2,2	3,3	0,3
Gozdni rezervati	ha	6,8	0,5	0,5	0,0	0,0	24,6	1,4	18,4	19,3	7,4
	%	0,9	0,1	0,1	0,0	0,0	3,2	0,2	2,4	2,5	0,9
Primestni gozdovi	ha	72,6	4,8	4,0	0,1	0,1	105,0	35,9	20,3	82,6	2,5
	%	5,8	0,4	0,3	0,0	0,0	8,3	2,8	1,6	6,6	0,2
Skupaj	ha	6.600,6	766,0	272,6	8,9	37,7	12.912,0	791,1	3.881,9	3.142,7	499,1
	%	4,6	0,5	0,2	0,0	0,0	8,9	0,5	2,7	2,2	0,3

13.2 Pregled stanja in ukrepov na ravni RGR GGO

030 Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Preglednica 1: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.861	248	56	2.165
Delež (%)	86,0	11,4	2,6	100,0

Preglednica 2: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko gradново belogabrovje	482	22,3
Nižinsko črnjelševje	344	15,9
Kisloljubno gradново belogabrovje	322	14,9
Dobovje in dobovo belogabrovje	286	13,2
Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	227	10,5
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	97	4,5
Vrbovje s topolom	93	4,3
Kisloljubno rdečeborovje	61	2,8
Pobočno velikojesenovje	56	2,6
Gradново bukovje na izpranih tleh	47	2,2
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	43	2,0
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	30	1,4
Jelovje s praprotni	25	1,1
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	14	0,7
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	14	0,6
Kisloljubno gradново bukovje	8	0,4
Jelovje s trikrpim bičnikom	5	0,2
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	5	0,2
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	3	0,1
Dinarsko jelovo bukovje	2	0,1
Skupaj	2.165	100,0

Preglednica 3: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					1	Zasnova (%)		
Mladovje	94	4,3	94	99,8	1,6	78,4	17,4	2,6
Drogovnjak	685	31,7	60	8,7	3,1	18,1	78,8	0,0
Debeljak	904	41,8	95	10,5	5,6	54,1	40,3	0,0
Sestoj v obnovi	481	22,2	200	41,5	11,9	58,6	26,4	3,1
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.164	100,0	448	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 4: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	94	1,6	45,2	39,5	13,7	4,6	54,4	41,0	39,3	26,6	14,9	19,2
Drogošnjak	685	9,4	16,9	66,6	7,1	2,1	39,4	58,5	8,3	40,7	28,5	22,5
Debeljak	904	0,1	95,9	2,2	1,8	6,5	47,5	46,0	2,0	37,0	52,5	8,5
Sestoj v obnovi	481	1,9	95,5	2,6	0,0	1,0	46,2	52,8	14,7	15,6	13,9	55,8
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 5: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj m³/ha	%
	I	II	III	IV	V		
Smreka	6,2	16,5	25,0	26,0	26,3	67,3	26,10
Jelka	5,1	12,7	23,7	29,5	29,0	3,2	1,24
Bor	7,5	23,0	23,6	25,1	20,8	10,2	3,96
Macesen	9,4	28,2	31,1	18,9	12,4	0,6	0,23
Drugi iglavci	5,9	14,2	25,3	30,5	24,1	0,3	0,12
Bukev	8,3	22,9	25,1	22,4	21,3	46,7	18,14
Hrast	7,1	22,1	23,9	21,6	25,3	42,9	16,67
Plemeniti listavci	10,2	24,8	23,7	20,1	21,2	23,0	8,94
Drugi trdi listavci	9,8	25,0	25,1	20,8	19,3	27,3	10,61
Mehki listavci	12,5	27,9	23,2	17,0	19,4	36,0	13,99
Iglavci	6,3	17,2	24,9	26,1	25,5	81,7	31,72
Listavci	9,3	24,3	24,2	20,6	21,6	175,8	68,28
Skupaj	8,4	22,1	24,4	22,3	22,8	257,4	100,00

Preglednica 6: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj m³/ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	0,4	0,7	0,6	0,4	0,3	2,4	32,0
Listavci	1,2	1,8	1,1	0,6	0,4	5,1	68,0
Skupaj	1,6	2,5	1,7	1,0	0,7	7,5	100,0

Preglednica 7: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Letni posek (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	2.147	95	157	252	2,3	3,6	5,9	2,0	2,4	4,4
2020	2.164	82	176	258	2,4	5,0	7,4	1,8	3,2	5,0

Preglednica 8: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	33,1	0,9	3,5	0,3	0,0	14,9	18,0	8,9	11,1	9,3
2020	26,1	1,3	4,0	0,2	0,1	18,1	16,7	8,9	10,6	14,0

Preglednica 9: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	39.100	18	22,1	76,2
Listavci	69.200	32	18,2	63,5
Skupaj	108.300	50	19,4	67,5

Preglednica 10: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	14	14
Nega	ha	82	98
Varstvo		0	0
Nega habitatov		0	0

050 Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Preglednica 11: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	29.156	1.401	65	30.622
Delež (%)	95,2	4,6	0,2	100,0

Preglednica 12: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	12.030	39,3
Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	8.131	26,6
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	2.204	7,2
Osojno bukovje s kresničevjem	1.383	4,5
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	1.344	4,4
Predinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	1.052	3,4
Gradnovno bukovje na izpranih tleh	971	3,2
Predalpsko gorsko bukovje	877	2,9
Dinarsko jelovo bukovje	456	1,5
Predinarsko gorsko bukovje	330	1,1
Jelovje s praprotni	257	0,8
Predinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	246	0,8
Predalpsko gradnovno belogabrovje	245	0,8
Kisloljubno gradnovno belogabrovje	173	0,6
Predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	156	0,5
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	145	0,5
Predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	92	0,3
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	80	0,3
Kisloljubno rdečeborovje	79	0,3
Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	73	0,2
Jelovje s trikrpim bičnikom	63	0,2
Javorovje s praprotni	59	0,2
Bazoljubno gradnovje	33	0,1
Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	32	0,1
Kisloljubno gradnovno bukovje	25	0,1
Vrbovje s topolom	19	0,1
Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih	13	0,0

Gozdna združba	Površina	Delež
Alpsko bukovje s črnim telohom	11	0,0
Dobovje in dobrovo belogabrovje	8	0,0
Pobočno velikojesenovje	7	0,0
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	6	0,0
Nižinsko črnojelševje	1	0,0
Skupaj	30.622	100,0

Preglednica 13: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	1.475	4,8	1.473	99,9	6,9	75,4	12,0	5,7
Drogovnjak	8.095	26,4	575	7,1	7,0	47,6	41,0	4,4
Debeljak	14.668	48,0	1.872	12,8	12,9	67,0	19,1	1,0
Sestoj v obnovi	6.378	20,8	3.336	52,3	18,9	63,1	17,4	0,6
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	5	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	30.621	100,0	7.256	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 14: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	1.475	14,1	42,5	32,5	10,9	7,0	42,6	50,4	55,1	18,1	12,5	14,3
Drogovnjak	8.095	4,3	43,7	46,2	5,8	7,2	44,9	47,9	20,9	51,5	18,1	9,5
Debeljak	14.668	4,1	83,9	11,1	0,9	8,7	66,9	24,4	2,8	63,6	25,6	8,0
Sestoj v obnovi	6.378	7,2	84,7	7,7	0,4	9,2	61,5	29,3	11,4	66,5	12,9	9,2
Grmičav gozd	5	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 15: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					V	m ³ /ha	Skupaj	%
	I	II	III	IV					
Smreka	6,0	16,3	24,3	26,4	27,0		83,8		29,51
Jelka	4,4	13,2	24,2	26,9	31,3		4,3		1,51
Bor	8,3	21,2	26,5	23,7	20,3		7,9		2,78
Macesen	8,7	19,5	25,2	23,2	23,4		0,5		0,18
Drugi iglavci	6,4	13,3	26,0	26,2	28,1		0,0		0,00
Bukev	10,0	23,6	24,9	22,2	19,3		129,4		45,63
Hrast	10,9	24,7	25,3	21,2	17,9		18,5		6,51
Plemeniti listavci	10,8	24,3	24,6	21,5	18,8		22,6		7,96
Drugi trdi listavci	12,9	26,2	24,6	19,4	16,9		15,7		5,53
Mehki listavci	16,7	30,5	23,5	16,0	13,3		1,1		0,39
Iglavci	6,1	16,6	24,4	26,2	26,7		96,6		34,03
Listavci	10,5	24,1	24,7	21,8	18,9		187,3		65,97
Skupaj	9,0	21,5	24,7	23,3	21,5		284,0		100,00

Preglednica 16: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,4	0,7	0,7	0,5	0,3	2,6	32,9
Listavci	1,2	1,7	1,2	0,8	0,4	5,3	67,1
Skupaj	1,6	2,4	1,9	1,3	0,7	7,9	100,0

Preglednica 17: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	30.963	99	172	271	2,4	4,3	6,7	1,9	3,3	5,2
2020	30.621	97	187	284	2,7	5,2	7,9	2,3	4,3	6,6

Preglednica 18: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	31,9	1,3	3,0	0,2	0,0	44,2	6,2	7,1	5,7	0,4
2020	29,5	1,5	2,8	0,2	0,0	45,6	6,5	8,0	5,5	0,4

Preglednica 19: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	695.600	23	23,5	84,5
Listavci	1.304.200	43	22,7	81,6
Skupaj	1.999.800	66	23,0	82,6

Preglednica 20: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	388	396
Nega	ha	2.764	3.188
Varstvo	dni	76	79
Nega habitatov	dni	16	157

053 Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin

Preglednica 21: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.464	350	59	6.873
Delež (%)	94,0	5,1	0,9	100,0

Preglednica 22: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	4.656	67,7
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	612	8,9
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	420	6,1
Kisloljubno gradnovo bukovje	203	3,0
Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	193	2,8
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	137	2,0
Vrbovje s topolom	130	1,9
Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	95	1,4
Predalpsko gradnovo belogabrovje	92	1,3
Jelovje s praprotni	72	1,1
Predalpsko gorsko bukovje	53	0,8
Preddinarsko gorsko bukovje	38	0,6
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	36	0,5
Osojno bukovje s kresničevjem	35	0,5
Kisloljubno rdečeborovje	33	0,5
Dinarsko jelovo bukovje	32	0,5
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	21	0,3
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	9	0,1
Bazoljubno gradnovje	4	0,1
Jelovje s trikrpim bičnikom	1	0,0
Skupaj	6.874	100,0

Preglednica 23: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	431	6,3	432	100,1	19,2	69,8	8,8	2,2
Drogovnjak	1.726	25,1	103	6,0	16,8	61,3	20,8	1,1
Debeljak	3.050	44,4	478	15,7	23,3	63,8	12,2	0,7
Sestoj v obnovi	1.667	24,2	876	52,6	30,9	53,3	15,3	0,5
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6.874	100,0	1.889	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 24: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	431	23,6	53,4	19,7	3,3	12,7	54,4	32,9	63,6	15,2	8,5	12,7
Drogovnjak	1.726	11,2	49,6	36,4	2,8	7,8	60,9	31,3	31,9	55,0	7,2	5,9
Debeljak	3.050	4,5	80,3	13,6	1,6	8,1	71,5	20,4	1,2	60,6	30,9	7,3
Sestoj v obnovi	1.667	16,2	74,5	9,3	0,0	7,8	64,9	27,3	26,7	22,3	10,4	40,6
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 25: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V		
Smreka	7,4	18,7	23,6	26,1	24,2	68,8	25,48
Jelka	4,1	12,3	21,4	27,1	35,1	3,0	1,11
Bor	6,0	17,7	25,1	26,9	24,3	9,9	3,67
Macesen	20,3	31,9	24,9	15,7	7,2	0,2	0,07
Drugi iglavci	5,8	13,4	20,0	28,9	31,9	0,1	0,04
Bukev	10,1	23,7	24,9	21,3	20,0	129,9	48,06
Hrast	10,5	25,1	24,9	20,8	18,7	30,5	11,30
Plemeniti listavci	11,3	24,5	24,1	21,1	19,0	12,3	4,56
Drugi trdi listavci	12,7	26,0	23,4	19,6	18,3	13,9	5,15
Mehki listavci	15,3	30,0	23,2	17,9	13,6	1,5	0,56
Iglavci	7,2	18,3	23,7	26,2	24,6	81,9	30,33
Listavci	10,5	24,2	24,7	21,0	19,6	188,1	69,67
Skupaj	9,5	22,4	24,4	22,6	21,1	270,0	100,00

Preglednica 26: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	0,5	0,7	0,6	0,5	0,3	2,6	32,1
Listavci	1,2	1,8	1,3	0,8	0,4	5,5	67,9
Skupaj	1,7	2,5	1,9	1,3	0,7	8,1	100,0

Preglednica 27: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	6.874	98	180	278	2,6	4,1	6,7	2,2	3,4	5,6
2020	6.874	82	188	270	2,5	5,4	7,9	2,0	4,3	6,3

Preglednica 28: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	30,7	0,7	3,8	0,1	0,0	44,3	10,0	4,7	5,2	0,5
2020	25,5	1,1	3,7	0,1	0,0	47,9	11,3	4,6	5,2	0,6

Preglednica 29: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	135.800	20	24,1	77,6
Listavci	296.500	43	22,9	79,6
Skupaj	432.300	63	23,3	79,0

Preglednica 30: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	40	40
Nega	ha	631	724
Varstvo		0	0
Nega habitatov		0	0

060 Podgorska bukovja na silikatnih kamninah

Preglednica 31: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	36.394	3.969	80	40.443
Delež (%)	90,0	9,8	0,2	100,0

Preglednica 32: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	31.548	79,5
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	1.364	3,4
Kisloljubno rdečeborovje	1.341	3,4
Kisloljubno gradново belogabrovje	879	2,2
Jelovje s praprotni	773	1,9
Jelovje s trikrpim bičnikom	571	1,4
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	506	1,3
Predalpsko gradново belogabrovje	481	1,2
Smrekovje s trikrpim bičnikom	353	0,9
Osojno bukovje s kresničevjem	278	0,7
Bazoljubno gradnovje	254	0,6
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	253	0,6
Predalpsko gorsko bukovje	204	0,5
Gradново bukovje na izpranih tleh	195	0,5
Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	181	0,5
Dobovje in dobovo belogabrovje	102	0,3
Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	70	0,2
Javorovje s praprotni	70	0,2
Pobočno velikojesenovje	64	0,2
Nižinsko črnojelševje	50	0,1
Alpsko bukovje s črnim telohom	45	0,1
Dinarsko jelovo bukovje	28	0,1
Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	23	0,1
Kisloljubno gradново bukovje	20	0,0
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	17	0,0
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	9	0,0
Preddinarsko gorsko bukovje	4	0,0
Dinarsko jelovje na skalovju	4	0,0
Vrbovje s topolom	3	0,0
Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	2	0,0
Skupaj	40.443	100,0

Preglednica 33: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	1.452	3,6	1.452	100,0	4,0	86,2	8,5	1,3
Drogovnjak	10.618	26,3	442	4,2	2,2	45,4	51,3	1,1
Debeljak	21.736	53,7	2.633	12,1	11,2	64,5	23,8	0,5
Sestoj v obnovi	6.636	16,4	3.539	53,3	19,1	61,6	18,5	0,8
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	40.443	100,0	8.066	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 34: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	1.452	25,6	39,7	29,2	5,5	18,5	42,8	38,7	48,6	28,8	13,1	9,5
Drogovnjak	10.618	4,0	33,4	57,8	4,8	4,5	45,3	50,2	15,1	47,5	29,9	7,5
Debeljak	21.736	2,6	86,1	10,6	0,7	11,5	67,8	20,7	2,0	61,5	29,8	6,7
Sestoj v obnovi	6.636	5,3	85,8	8,5	0,4	8,5	64,0	27,5	6,8	67,5	15,5	10,2
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 35: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					m³/ha	Skupaj	
	I	II	III	IV	V		%	
Smreka	6,1	15,6	24,4	27,3	26,6	84,7	28,49	
Jelka	4,4	12,0	21,5	28,6	33,5	8,4	2,83	
Bor	6,7	17,5	27,8	26,5	21,5	19,9	6,69	
Macesen	11,3	21,9	24,1	21,8	20,9	0,6	0,20	
Drugi iglavci	7,5	17,6	25,0	25,1	24,8	0,3	0,10	
Bukev	9,4	23,2	25,4	22,5	19,5	105,3	35,42	
Hrast	10,7	25,7	25,2	21,2	17,2	36,3	12,21	
Plemeniti listavci	9,2	22,2	24,7	22,8	21,1	9,7	3,26	
Drugi trdi listavci	10,8	25,4	25,1	21,2	17,5	29,3	9,86	
Mehki listavci	14,6	29,2	24,2	18,2	13,8	2,8	0,94	
Iglavci	6,1	15,7	24,8	27,2	26,2	113,8	38,30	
Listavci	10,0	24,1	25,2	22,0	18,7	183,4	61,70	
Skupaj	8,5	20,9	25,0	24,0	21,6	297,3	100,00	

Preglednica 36: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,5	0,7	0,8	0,6	0,4	3,0	37,5
Listavci	1,0	1,6	1,2	0,8	0,4	5,0	62,5
Skupaj	1,5	2,3	2,0	1,4	0,8	8,0	100,0

Preglednica 37: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	40.854	112	171	283	2,7	4,3	7,0	2,3	3,2	5,5
2020	40.443	114	183	297	3,0	5,0	8,0	2,5	3,8	6,3

Preglednica 38: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	29,9	2,1	7,3	0,2	0,1	34,0	12,5	3,2	9,8	0,9
2020	28,5	2,8	6,7	0,2	0,1	35,4	12,2	3,3	9,9	0,9

Preglednica 39: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	1.025.000	25	22,3	84,6
Listavci	1.533.900	38	20,7	75,7
Skupaj	2.558.900	63	21,3	79,0

Preglednica 40: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha) dejanska	Površina (ha) s ponovitvami
Obnova	ha	109	109
Nega	ha	2.977	3.713
Varstvo	dni	96	99
Nega habitatov	dni	6	53

070 Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k

Preglednica 41: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.051	160	1	5.212
Delež (%)	96,9	3,1	0,0	100,0

Preglednica 42: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko gorsko bukovje	2.136	41,1
Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	660	12,7
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	409	7,9
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	331	6,4
Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	309	5,9
Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje	251	4,8
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	224	4,3
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	188	3,6
Alpsko bukovje s črnim telohom	179	3,4
Osojno bukovje s kresničevjem	155	3,0
Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih	83	1,6
Pobočno velikojesenovje	69	1,3
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	36	0,7
Predalpsko gradnovo belogabrovje	32	0,6
Jelovje s praprotni	29	0,6
Alpsko ruševje	27	0,5
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	22	0,4
Bazoljubno gradnovje	19	0,4
Smrekovje s trikrpim bičnikom	14	0,3

Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	13	0,3
Javorovje s praprotni	4	0,1
Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	4	0,1
Kisloljubno gradnovno belogabrovje	4	0,1
Skupaj	5.212	100,0

Preglednica 43: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	211	4,0	209	99,3	6,6	88,2	3,6	1,6
Drogovnjak	1.109	21,3	33	3,0	1,9	40,1	57,4	0,6
Debeljak	3.077	59,0	310	10,1	9,0	57,6	32,8	0,6
Sestoj v obnovi	816	15,7	452	55,4	11,8	68,4	19,4	0,4
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5.213	100,0	1.004	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 44: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	211	10,2	53,5	27,3	9,0	3,6	35,6	60,8	55,7	24,1	8,8	11,4
Drogovnjak	1.109	3,2	42,6	49,9	4,3	3,2	47,1	49,7	33,9	47,2	16,3	2,6
Debeljak	3.077	0,7	94,7	4,6	0,0	8,5	61,0	30,5	4,8	58,1	33,2	3,9
Sestoj v obnovi	816	1,4	96,2	2,4	0,0	8,3	57,5	34,2	0,0	92,4	5,1	2,5
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 45: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					m ³ /ha	Skupaj %
	I	II	III	IV	V		
Smreka	6,4	15,9	22,5	25,2	30,0	129,0	39,47
Jelka	4,5	11,1	20,1	29,3	35,0	5,1	1,56
Bor	10,0	21,4	23,0	20,5	25,1	2,0	0,61
Macesen	5,2	14,0	27,3	28,0	25,5	3,2	0,98
Drugi iglavci	40,6	19,8	19,8	0,0	19,8	0,0	0,00
Bukev	7,9	20,3	25,6	24,6	21,6	150,8	46,12
Hrast	11,0	23,4	24,5	23,0	18,1	2,9	0,89
Plemeniti listavci	8,8	21,7	24,3	24,1	21,1	22,4	6,85
Drugi trdi listavci	10,5	24,1	24,7	21,6	19,1	11,3	3,46
Mehki listavci	16,2	29,3	25,1	17,0	12,4	0,2	0,06
Iglavci	6,3	15,8	22,5	25,4	30,0	139,3	42,62
Listavci	8,2	20,8	25,4	24,3	21,3	187,5	57,38
Skupaj	7,4	18,6	24,1	24,8	25,1	326,8	100,00

Preglednica 46: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	0,6	0,8	0,8	0,7	0,5	3,4	44,7
Listavci	0,9	1,2	1,0	0,7	0,4	4,2	55,3
Skupaj	1,5	2,0	1,8	1,4	0,9	7,6	100,0

Preglednica 47: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	5.325	129	173	302	3,0	4,1	7,1	2,4	3,3	5,7
2020	5.213	139	188	327	3,4	4,2	7,6	3,1	4,3	7,4

Preglednica 48: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	39,6	1,5	0,5	1,0	0,0	46,3	1,0	6,6	3,4	0,1
2020	39,5	1,6	0,6	1,0	0,0	46,0	0,9	6,8	3,5	0,1

Preglednica 49: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	160.500	31	22,1	90,4
Listavci	223.000	43	22,8	102,5
Skupaj	383.500	74	22,5	97,1

Preglednica 50: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	39	40
Nega	ha	406	446
Varstvo	dni	0	0
Nega habitatov	dni	1	8

072 Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k

Preglednica 51: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.560	468	18	4.046
Delež (%)	88,0	11,6	0,4	100,0

Preglednica 52: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Osojno bukovje s kresničevjem	2.443	60,4
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	392	9,7
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	300	7,4
Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	210	5,2
Predalpsko gorsko bukovje	139	3,4
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	92	2,3
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	91	2,2
Preddinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	68	1,7
Dinarsko jelovo bukovje	44	1,1
Jelovje s praprotni	42	1,0
Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	41	1,0
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	35	0,9
Preddinarsko gorsko bukovje	34	0,8
Predalpsko gradnovo belogabrovje	29	0,7
Nižinsko črnojelševje	20	0,5
Javorovje s praprotni	19	0,5
Dinarsko jelovje na skalovju	16	0,4
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	15	0,4
Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	8	0,2
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	4	0,1
Dobovje in dobovo belogabrovje	2	0,1
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	1	0,0
Skupaj	4.047	100,0

Preglednica 53: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	193	4,8	194	100,4	7,2	84,1	8,0	0,7
Drogovnjak	1.071	26,5	45	4,2	0,0	60,9	37,8	1,3
Debeljak	2.186	54,0	218	10,0	13,0	63,6	22,9	0,5
Sestoj v obnovi	597	14,7	284	47,6	17,8	52,8	29,4	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4.047	100,0	741	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 54: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	193	6,9	52,3	35,6	5,2	11,7	36,8	51,5	51,2	29,7	14,5	4,6
Drogovnjak	1.071	4,3	46,9	47,1	1,7	7,4	35,4	57,2	15,5	49,0	30,9	4,6
Debeljak	2.186	3,3	90,7	5,9	0,1	9,6	59,8	30,6	5,9	60,5	28,6	5,0
Sestoj v obnovi	597	9,4	83,1	7,5	0,0	9,5	40,0	50,5	6,3	22,2	66,1	5,4
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 55: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V		
Smreka	6,4	16,3	23,2	27,1	27,0	50,7	17,66
Jelka	5,3	13,0	23,4	28,9	29,4	3,0	1,04
Bor	10,3	23,8	26,9	21,4	17,6	6,6	2,30
Macesen	8,5	17,8	30,6	25,3	17,8	0,5	0,17
Drugi iglavci	6,3	22,0	37,1	34,6	0,0	0,0	0,00
Bukev	8,3	20,3	21,6	24,0	25,8	170,2	59,29
Hrast	9,5	22,0	21,9	22,4	24,2	9,6	3,34
Plemeniti listavci	9,6	20,5	20,3	23,8	25,8	28,4	9,89
Drugi trdi listavci	13,3	26,2	21,4	20,6	18,5	17,3	6,03
Mehki listavci	12,4	22,5	20,5	23,1	21,5	0,8	0,28
Iglavci	6,8	17,0	23,7	26,5	26,0	60,8	21,19
Listavci	8,9	20,8	21,4	23,6	25,3	226,2	78,81
Skupaj	8,5	20,0	21,9	24,2	25,4	287,1	100,00

Preglednica 56: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	0,3	0,4	0,4	0,4	0,2	1,7	22,4
Listavci	1,1	1,7	1,2	1,1	0,8	5,9	77,6
Skupaj	1,4	2,1	1,6	1,5	1,0	7,6	100,0

Preglednica 57: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	4.088	60	210	270	1,4	4,7	6,1	1,0	3,6	4,6
2020	4.047	61	226	287	1,6	5,8	7,4	1,2	4,6	5,8

Preglednica 58: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	18,2	1,6	2,3	0,2	0,0	59,0	3,8	9,1	5,3	0,5
2020	17,7	1,0	2,3	0,2	0,0	59,3	3,3	9,9	6,0	0,3

Preglednica 59: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	48.400		12	19,7
Listavci	185.600		46	20,3
Skupaj	234.000		58	20,1
				74,1
				78,5
				77,6

Preglednica 60: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	10	10
Nega	ha	295	316
Varstvo	dni	85	85
Nega habitatov	dni	0	0

090 Dinarska jelova-bukovja

Preglednica 61: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	17.325	3.231	39	20.595
Delež (%)	84,1	15,7	0,2	100,0

Preglednica 62: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Dinarsko jelovo bukovje	18.195	88,8
Jelovje s praprotni	475	2,3
Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	443	2,2
Predinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	294	1,4
Dinarsko jelovje na skalovju	249	1,2
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	201	1,0
Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	157	0,8
Osojno bukovje s kresničevjem	108	0,5
Predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	101	0,5
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	72	0,3
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	31	0,2
Dobovje in dobovo belogabrovje	27	0,1
Predinarsko gorsko bukovje	24	0,1
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	23	0,1
Kisloljubno gradnovo bukovje	19	0,1
Predalpsko gradnovo belogabrovje	17	0,1
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	12	0,1
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	9	0,0
Javorovje s praprotni	9	0,0
Nižinsko črnojelševje	6	0,0
Predalpsko gorsko bukovje	4	0,0
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	3	0,0
Jelovje s trikrpim bičnikom	2	0,0
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	1	0,0
Skupaj	20.595	100,0

Preglednica 63: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	1.136	5,5	1.135	99,9	6,4	57,2	18,1	18,3
Drogovnjak	3.267	15,9	320	9,8	6,9	34,7	51,0	7,4
Debeljak	10.963	53,2	1.466	13,4	11,3	60,3	27,5	0,9
Sestoj v obnovi	4.900	23,8	2.326	47,5	17,1	58,7	23,7	0,5
Dvoslojni sestoj	328	1,6	58	17,8	36,8	53,5	9,7	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	20.594	100,0	5.305	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 64: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	1.136	10,4	41,6	27,8	20,2	14,6	35,6	49,8	27,5	25,4	10,1	37,0
Drogovnjak	3.267	4,9	32,5	43,8	18,8	13,7	46,6	39,7	17,0	47,5	15,3	20,2
Debeljak	10.963	5,0	81,1	13,1	0,8	24,2	61,2	14,6	2,8	42,8	35,3	19,1
Sestoj v obnovi	4.900	5,6	78,0	15,9	0,5	15,2	66,2	18,6	10,4	70,1	12,4	7,1
Dvoslojni sestoj	328	39,0	49,5	11,5	0,0	79,9	20,1	0,0	0,0	29,0	71,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 65: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj m³/ha	%
	I	II	III	IV	V		
Smreka	6,0	14,4	16,8	23,5	39,3	72,1	26,02
Jelka	3,0	9,7	15,7	26,1	45,5	85,1	30,70
Bor	13,1	25,3	20,5	18,1	23,0	1,4	0,51
Macesen	14,8	26,6	22,6	17,7	18,3	0,0	0,00
Drugi iglavci	6,3	24,8	22,8	17,1	29,0	0,1	0,04
Bukev	8,7	21,1	24,1	24,3	21,8	79,6	28,73
Hrast	12,3	25,7	23,2	21,0	17,8	4,3	1,55
Plemeniti listavci	9,2	22,1	24,3	23,4	21,0	27,1	9,78
Drugi trdi listavci	15,9	28,5	22,0	18,3	15,3	6,8	2,45
Mehki listavci	18,4	33,1	20,8	15,4	12,3	0,6	0,22
Iglavci	4,5	12,0	16,3	24,8	42,4	158,8	57,30
Listavci	9,4	22,0	23,9	23,6	21,1	118,3	42,70
Skupaj	6,6	16,3	19,6	24,3	33,2	277,1	100,00

Preglednica 66: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj m³/ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	0,6	0,9	0,9	1,0	1,0	4,4	57,9
Listavci	0,7	1,0	0,7	0,5	0,3	3,2	42,1
Skupaj	1,3	1,9	1,6	1,5	1,3	7,6	100,0

Preglednica 67: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Letni posek (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	20.667	176	109	285	3,7	2,9	6,6	3,7	2,2	5,9
2020	20.594	159	118	277	4,3	3,2	7,5	3,5	2,4	5,9

Preglednica 68: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	31,6	29,8	0,5	0,0	0,0	25,5	1,7	8,4	2,4	0,1
2020	26,0	30,8	0,5	0,0	0,0	28,7	1,5	9,8	2,5	0,2

Preglednica 69: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	730.300	35	22,3	82,4
Listavci	495.700	24	20,3	75,0
Skupaj	1.226.000	59	21,5	79,2

Preglednica 70: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	1.757	1.779
Nega	ha	2.354	3.676
Varstvo	dni	2.928	3.694
Nega habitatov	dni	69	510

110 Toploljubna bukovja

Preglednica 71: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	9.607	528	74	10.209
Delež (%)	94,1	5,2	0,7	100,0

Preglednica 72: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko-alpsko toplotjubno bukovje	4.076	40,2
Predinarsko-dinarsko in predpanonsko toplotjubno bukovje	1.998	19,7
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	865	8,5
Osojno bukovje s kresničevjem	859	8,5
Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	445	4,4
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	411	4,1
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	357	3,5
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	288	2,8
Predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	287	2,8
Dinarsko jelovo bukovje	201	2,0
Predalpsko gorsko bukovje	85	0,8
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	82	0,8
Dobovje in dobrovo belogabrovje	41	0,4
Kisloljubno gradnovo bukovje	27	0,3
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	24	0,2
Predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	19	0,2
Bazoljubno gradnovje	18	0,2
Predinarsko gorsko bukovje	16	0,2
Jelovje s praprotni	16	0,2
Predalpsko gradnovo belogabrovje	11	0,1
Javorovje s praprotni	7	0,1
Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	3	0,0
Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih	1	0,0
Skupaj	10.209	100,0

Preglednica 73: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	276	2,7	273	99,0	2,1	75,3	19,4	3,2
Drogovnjak	3.926	38,5	204	5,2	2,1	39,7	56,4	1,8
Debeljak	4.948	48,4	559	11,3	10,2	54,9	32,7	2,2
Sestoj v obnovi	1.059	10,4	541	51,1	16,9	63,0	20,0	0,1
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	10.209	100,0	1.577	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 74: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	276	9,3	51,1	35,2	4,4	5,3	43,1	51,6	53,9	17,5	11,7	16,9
Drogovnjak	3.926	1,7	28,1	62,8	7,4	3,7	34,2	62,1	13,2	55,6	25,4	5,8
Debeljak	4.948	0,8	83,7	14,3	1,2	3,2	60,9	35,9	2,3	54,6	32,5	10,6
Sestoj v obnovi	1.059	4,6	78,3	17,1	0,0	8,9	56,2	34,9	4,8	76,0	12,0	7,2
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 75: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Smreka	6,4	17,3	25,1	27,3	23,9	58,1	22,51
Jelka	4,1	12,1	21,8	29,8	32,2	1,8	0,70
Bor	10,0	24,0	27,4	21,9	16,7	16,3	6,32
Macesen	9,6	20,7	28,1	22,4	19,2	0,4	0,15
Drugi iglavci	7,3	25,3	26,8	18,2	22,4	0,0	0,00
Bukev	10,0	24,2	24,8	21,9	19,1	125,3	48,55
Hrast	12,7	26,4	22,9	19,6	18,4	17,3	6,70
Plemeniti listavci	10,9	23,8	24,1	21,6	19,6	13,5	5,23
Drugi trdi listavci	14,3	28,0	23,4	18,9	15,4	23,8	9,22
Mehki listavci	17,1	32,7	22,2	15,9	12,1	1,6	0,62
Iglavci	7,1	18,6	25,5	26,3	22,5	76,6	29,67
Listavci	11,0	24,9	24,3	21,2	18,6	181,5	70,33
Skupaj	9,8	23,1	24,7	22,7	19,7	258,1	100,00

Preglednica 76: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,4	0,5	0,5	0,4	0,2	2,0	28,6
Listavci	1,2	1,6	1,1	0,7	0,4	5,0	71,4
Skupaj	1,6	2,1	1,6	1,1	0,6	7,0	100,0

Preglednica 77: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	10.252	77	150	227	1,8	3,4	5,2	1,2	2,3	3,5
2020	10.209	77	182	259	2,0	4,9	6,9	1,5	3,5	5,0

Preglednica 78: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	25,0	0,9	7,6	0,1	0,0	46,0	6,5	4,8	8,7	0,4
2020	22,5	0,7	6,3	0,2	0,0	48,6	6,7	5,2	9,2	0,6

Preglednica 79: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	155.800	15	19,9	74,8
Listavci	358.000	35	19,3	71,0
Skupaj	513.800	50	19,5	72,1

Preglednica 80: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	120	120
Nega	ha	622	747
Varstvo	dni	11	11
Nega habitatov	dni	5	48

130 Kisloljubna rdečeborovja

Preglednica 81: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.642	386	42	8.070
Delež (%)	94,7	4,8	0,5	100,0

Preglednica 82: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Kisloljubno rdečeborovje	5.720	71,6
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1.554	19,4
Predalpsko gradnovo belogabrovje	111	1,4
Dobovje in dobovo belogabrovje	104	1,3
Jelovje s praprotni	86	1,1
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	79	1,0
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	69	0,9
Nižinsko črnojelševje	64	0,8

Javorovje s praprotni	57	0,7
Jelovje s trikrpim bičnikom	54	0,7
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	49	0,6
Osojno bukovje s kresničevjem	25	0,3
Kisloljubno gradnovno bukovje	7	0,1
Bazoljubno gradnovje	6	0,1
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	3	0,0
Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	2	0,0
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	0,0
Vrbovje s topolom	1	0,0
Skupaj	8.070	100,0

Preglednica 83: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	125	1,5	125	99,9	5,6	69,6	13,9	10,9
Drogovnjak	2.291	28,4	141	6,2	0,7	26,2	68,6	4,5
Debeljak	4.537	56,2	545	12,0	5,2	54,8	37,3	2,7
Sestoj v obnovi	1.118	13,9	489	43,8	10,7	63,1	26,0	0,2
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	8.071	100,0	1.300	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 84: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	125	7,2	36,0	36,0	20,8	7,4	22,0	70,6	17,0	20,1	23,0	39,9
Drogovnjak	2.291	0,3	19,5	75,0	5,2	1,9	24,6	73,5	4,0	25,7	40,0	30,3
Debeljak	4.537	0,3	4,7	92,9	2,1	5,0	41,6	53,4	0,3	26,2	50,6	22,9
Sestoj v obnovi	1.118	0,6	95,3	2,4	1,7	2,2	52,5	45,3	0,5	4,7	22,8	72,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 85: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					m³/ha	Skupaj %
	I	II	III	IV	V		
Smreka	5,6	15,0	31,0	31,8	16,6	64,9	25,01
Jelka	4,9	14,9	29,4	29,1	21,7	3,6	1,39
Bor	5,8	16,7	32,8	30,5	14,2	87,1	33,55
Macesen	11,7	31,7	32,7	16,1	7,8	0,0	0,00
Drugi iglavci	11,4	17,7	38,1	28,9	3,9	0,0	0,00
Bukev	7,3	22,4	24,5	21,9	23,9	48,8	18,81
Hrast	8,7	26,4	24,0	19,8	21,1	30,1	11,60
Plemeniti listavci	8,9	23,5	24,1	22,6	20,9	3,3	1,27
Drugi trdi listavci	8,5	25,9	24,4	20,5	20,7	16,0	6,17
Mehki listavci	12,9	34,4	20,2	15,8	16,7	5,7	2,20
Iglavci	5,7	15,9	32,0	31,0	15,4	155,7	59,99

Listavci	8,3	24,8	24,0	20,8	22,1	103,8	40,01
Skupaj	6,7	19,5	28,8	26,9	18,1	259,5	100,00

Preglednica 86: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	0,7	1,0	1,3	0,9	0,2	4,1	56,9
Listavci	0,6	1,1	0,7	0,4	0,3	3,1	43,1
Skupaj	1,3	2,1	2,0	1,3	0,5	7,2	100,0

Preglednica 87: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	8.145	153	93	246	3,8	2,6	6,4	2,5	1,4	3,9
2020	8.071	156	104	260	4,1	3,0	7,1	2,6	1,9	4,5

Preglednica 88: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	23,2	0,7	38,4	0,0	0,0	17,5	11,3	1,2	5,7	2,0
2020	25,0	1,4	33,5	0,0	0,0	18,8	11,6	1,3	6,2	2,2

Preglednica 89: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	212.000		26	16,9
Listavci	152.300		19	18,2
Skupaj	364.300		45	17,4

Preglednica 90: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	58	58
Nega	ha	180	322
Varstvo	dni	52	52
Nega habitatov	dni	0	0

160 Jelovja na silikatnih kamninah

Preglednica 91: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.120	306	2	3.428
Delež (%)	91,0	8,9	0,1	100,0

Preglednica 92: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Jelovje s praprotni	1.443	42,1
Jelovje s trikrpim bičnikom	768	22,4
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	586	17,1
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	121	3,5
Kisloljubno rdečeborovje	92	2,7
Dinarsko jelovo bukovje	88	2,6
Osojno bukovje s kresničevjem	68	2,0
Smrekovje s trikrpim bičnikom	55	1,6
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	44	1,3
Predalpsko gradnovo belogabrovje	32	0,9
Pobočno velikojesenovje	31	0,9
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	27	0,8
Javorovje s praprotni	26	0,8
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	17	0,5
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	12	0,3
Predalpsko gorsko bukovje	6	0,2
Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	4	0,1
Dobovje in dobovo belogabrovje	2	0,0
Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	1	0,0
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	0,0
Nižinsko črnojelševje	0	0,0
Skupaj	3.428	100,0

Preglednica 93: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	200	5,8	200	100,0	1,9	91,5	5,0	1,6
Drogovnjak	544	15,9	43	7,9	13,0	39,4	46,8	0,8
Debeljak	1.860	54,3	261	14,0	16,4	68,4	14,4	0,8
Sestoj v obnovi	824	24,0	413	50,1	20,3	61,1	16,0	2,6
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.429	100,0	918	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 94: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	200	5,5	47,3	31,0	16,2	5,7	41,4	52,9	21,9	32,1	17,5	28,5
Drogovnjak	544	4,1	47,8	44,4	3,7	7,3	51,4	41,3	24,1	40,5	22,2	13,2
Debeljak	1.860	8,0	86,2	4,7	1,1	9,7	75,7	14,6	2,9	59,5	30,6	7,0
Sestoj v obnovi	824	81,2	15,1	3,7	0,0	12,2	62,1	25,7	2,9	76,0	10,2	10,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 95: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	5,5	15,1	21,8	26,5	31,1	156,0	46,52
Jelka	4,0	11,3	19,9	27,5	37,3	62,6	18,70
Bor	7,2	18,6	25,4	25,7	23,1	9,4	2,81
Macesen	6,2	15,5	22,7	26,7	28,9	0,8	0,24
Drugi iglavci	5,7	13,4	21,5	28,1	31,3	0,2	0,06
Bukev	8,0	20,1	25,2	24,0	22,7	64,8	19,35
Hrast	9,3	23,0	24,8	22,5	20,4	11,1	3,32
Plemeniti listavci	8,9	20,6	25,2	23,8	21,5	17,4	5,20
Drugi trdi listavci	9,1	21,5	25,2	22,7	21,5	11,1	3,32
Mehki listavci	14,0	29,1	23,0	18,9	15,0	1,6	0,48
Iglavci	5,2	14,2	21,4	26,7	32,5	229,0	68,38
Listavci	8,5	20,7	25,1	23,6	22,1	105,9	31,62
Skupaj	6,2	16,2	22,6	25,7	29,3	334,8	100,00

Preglednica 96: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	1,0	1,4	1,5	1,4	1,2	6,5	69,1
Listavci	0,6	0,8	0,7	0,5	0,3	2,9	30,9
Skupaj	1,6	2,2	2,2	1,9	1,5	9,4	100,0

Preglednica 97: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	3.455	225	101	326	5,1	2,9	8,0	4,5	1,9	6,4
2020	3.429	229	106	335	6,5	2,8	9,3	5,5	2,3	7,8

Preglednica 98: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	49,0	16,4	3,4	0,2	0,1	19,4	3,4	5,0	2,8	0,3
2020	46,7	18,7	2,8	0,2	0,0	19,3	3,3	5,2	3,3	0,5

Preglednica 99: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	188.000	55	23,9	84,2
Listavci	79.900	23	22,0	81,8
Skupaj	267.900	78	23,3	83,4

Preglednica 100: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	73	88
Nega	ha	349	478
Varstvo	dni	221	249
Nega habitatov	dni	2	4

200 Varovalni gozdovi

Preglednica 101: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8.271	2.279	81	10.631
Delež (%)	77,8	21,4	0,8	100,0

Preglednica 102: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje	2.183	20,8
Predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1.271	12,1
Osojno bukovje s kresničevjem	966	9,2
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	860	8,2
Alpsko ruševje	679	6,5
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	658	6,3
Predalpsko gorsko bukovje	626	6,0
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	625	6,0
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	514	4,9
Kisloljubno rdečeborovje	458	4,4
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	283	2,7
Dinarsko jelovo bukovje	264	2,5
Jelovje s praprotni	180	1,7
Predinarsko-dinarsko in predpanonsko topoljubno bukovje	174	1,7
Predalpsko gradnovo belogabrovje	150	1,4
Nižinsko črnojelševje	120	1,1
Dobovje in dobrovo belogabrovje	76	0,7
Vrbovje s topolom	62	0,6
Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	58	0,6
Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih	51	0,5
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	49	0,5
Pobočno velikojesenovje	36	0,3
Alpsko bukovje s črnim telohom	35	0,3
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	21	0,2
Macesnovje	18	0,2
Predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	16	0,2
Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	12	0,1
Javorovje s praprotni	11	0,1
Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	0,1
Jelovje s trikrpim bičnikom	10	0,1
Dinarsko jelovje na skalovju	10	0,1
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	6	0,1
Predinarsko gorsko bukovje	6	0,1
Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	3	0,0
Bazoljubno črnoborovje	1	0,0
Skupaj	10.631	100,0

Preglednica 103: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					1	Zasnova (%) 2	3	4
Mladovje	167	1,6	167	99,9	0,8	5,1	90,0	4,1
Drogovnjak	5.813	54,6	304	5,2	0,5	23,2	73,0	3,3
Debeljak	4.061	38,2	375	9,2	3,6	56,2	38,3	1,9
Sestoj v obnovi	499	4,7	220	44,1	6,8	62,9	25,4	4,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	91	0,9	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	10.631	100,0	1.067	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 104: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	167	8,8	23,4	56,6	11,2	4,7	24,2	71,1	25,4	27,3	25,2	22,1
Drogošnjak	5.813	3,0	29,8	63,0	4,2	1,1	18,0	80,9	4,4	48,5	31,9	15,2
Debeljak	4.061	0,1	91,2	7,7	1,0	1,6	40,7	57,7	2,0	48,0	42,4	7,6
Sestoj v obnovi	499	4,3	88,9	6,3	0,5	4,2	43,3	52,5	2,1	23,4	53,1	21,4
Grmičav gozd	91	0,0	0,0	68,7	31,3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 105: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	12,0	22,3	29,4	22,9	13,4	29,6	14,30
Jelka	6,7	11,6	21,4	29,3	31,0	4,4	2,13
Bor	18,0	31,1	26,5	16,4	8,0	19,3	9,32
Macesen	29,4	33,1	22,6	10,7	4,2	8,0	3,86
Drugi iglavci	34,8	44,1	21,1	0,0	0,0	0,0	0,00
Bukev	16,1	26,1	26,0	19,3	12,5	92,5	44,65
Hrast	18,9	27,0	22,2	17,8	14,1	13,4	6,47
Plemeniti listavci	13,2	25,7	25,6	20,1	15,4	11,8	5,70
Drugi trdi listavci	29,6	32,8	20,5	11,2	5,9	25,4	12,27
Mehki listavci	17,7	27,6	20,5	18,4	15,8	2,7	1,30
Iglavci	15,8	25,7	27,1	19,7	11,7	61,3	29,59
Listavci	18,5	27,3	24,6	17,8	11,8	145,8	70,41
Skupaj	17,7	26,8	25,3	18,4	11,8	207,0	100,00

Preglednica 106: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	1,4	29,8
Listavci	1,1	1,0	0,6	0,4	0,2	3,3	70,2
Skupaj	1,5	1,4	0,9	0,6	0,3	4,7	100,0

Preglednica 107: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	10.413	61	129	190	1,1	2,5	3,6	0,5	0,8	1,3
2020	10.631	61	146	207	1,4	3,2	4,6	0,7	1,4	2,1

Preglednica 108: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	14,9	1,9	10,7	4,6	0,0	44,4	5,4	5,6	11,2	1,3
2020	14,3	2,1	9,3	3,9	0,0	44,6	6,5	5,7	12,3	1,3

Preglednica 109: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	69.900	7	10,7	48,6
Listavci	151.700	14	9,8	44,2
Skupaj	221.600	21	10,1	45,5

Preglednica 110: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	18	18
Nega	ha	183	209
Varstvo	dni	39	39
Nega habitatov	dni	4	38

210 Gozdni rezervati

Preglednica 111: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	558	223	0	781
Delež (%)	71,5	28,5	0,0	100,0

Preglednica 112: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje	281	36,0
Preddinarsko-dinarsko in predpanonsko toploljubno bukovje	141	18,1
Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	121	15,5
Osojno bukovje s kresničevjem	62	8,0
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	46	5,9
Dinarsko jelovo bukovje	35	4,4
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	24	3,1
Nižinsko črnojelševje	17	2,2
Preddinarsko gorsko bukovje	16	2,1
Dobovje in dobovo belogabrovje	16	2,0
Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	1,2
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	9	1,2
Javorovje s praprotni	3	0,4
Skupaj	781	100,0

Preglednica 113: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	418	53,5	19	4,5	4,7	31,2	58,9	5,2
Debeljak	361	46,3	39	10,7	13,5	73,5	13,0	0,0
Sestoj v obnovi	2	0,2	1	59,9	100,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	781	100,0	59	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 114: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Drogovnjak	418	1,1	8,4	84,6	5,9	1,1	0,0	98,9	2,1	75,4	17,2	5,3
Debeljak	361	6,6	17,7	75,7	0,0	4,7	7,9	87,4	1,9	53,1	41,4	3,6
Sestoj v obnovi	2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Mladovje	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 115: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					m ³ /ha	Skupaj	
	I	II	III	IV	V		%	
Smreka	7,0	17,2	21,2	24,2	30,4	19,6	9,64	
Jelka	5,1	11,9	24,5	25,5	33,0	6,8	3,34	
Bor	11,0	21,1	20,3	21,5	26,1	12,3	6,05	
Macesen	9,7	14,5	23,3	33,0	19,5	0,0	0,00	
Bukev	11,2	21,4	18,7	28,1	20,6	104,0	51,13	
Hrast	23,6	34,6	18,9	16,0	6,9	10,2	5,01	
Plemeniti listavci	9,2	17,0	19,6	31,5	22,7	7,5	3,69	
Drugi trdi listavci	27,4	40,6	14,2	10,7	7,1	40,2	19,76	
Mehki listavci	28,8	38,0	26,1	7,0	0,1	2,8	1,38	
Iglavci	8,0	17,5	21,5	23,6	29,4	38,8	19,06	
Listavci	16,1	27,0	17,8	22,9	16,2	164,7	80,94	
Skupaj	14,6	25,2	18,5	23,0	18,7	203,4	100,00	

Preglednica 116: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m ³ /ha)					m ³ /ha	Skupaj	
	I	II	III	IV	V		%	
Iglavci	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	1,0	18,9	
Listavci	1,3	1,4	0,7	0,6	0,3	4,3	81,1	
Skupaj	1,5	1,7	0,9	0,8	0,4	5,3	100,0	

Preglednica 117: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)	Letni prirastek (m ³ /ha)	Letni posek (m ³ /ha)
------	------------------	--------------------------------------	---	-------------------------------------

	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	791	40	154	194	0,9	3,7	4,6	0,0	0,0
2020	781	39	165	204	1,0	4,2	5,2	0,0	0,0

Preglednica 118: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
2010	6,0	10,2	4,6	0,0	0,0	39,9	4,9	14,8	18,7	0,9
2020	9,6	3,4	6,1	0,0	0,0	51,0	5,0	3,7	19,8	1,4

Preglednica 119: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica 120: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha) dejanska	Površina (ha) s ponovitvami
Obnova	ha	0	0
Nega	ha	0	0
Varstvo	dni	0	0
Nega habitatov	dni	0	0

230 Primestni gozdovi

Preglednica 121: LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.031	66	164	1.261
Delež (%)	81,8	5,2	13,0	100,0

Preglednica 122: D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež

Gozdna združba	Površina	Delež
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	864	68,6
Kisloljubno rdečeborovje	143	11,3
Kisloljubno gradnovo belogabrovje	127	10,1
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	27	2,1
Nižinsko črnojelševje	24	1,9
Jelovje s praprotni	20	1,6
Predalpsko gradnovo belogabrovje	19	1,5
Dobovje in dobrovo belogabrovje	9	0,7
Gradnovo bukovje na izpranih tleh	9	0,7
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	8	0,6
Osojno bukovje s kresničevjem	6	0,5
Bazoljubno gradnovje	3	0,2
Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	2	0,1
Skupaj	1.260	100,0

Preglednica 123: RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Delež %	Površina ha	Delež %	Podmladek			
					Zasnova (%)			
					1	2	3	4
Mladovje	23	1,8	23	100,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	285	22,6	8	2,9	6,7	37,3	56,0	0,0
Debeljak	784	62,2	108	13,8	0,9	53,1	45,0	1,0
Sestoj v obnovi	168	13,4	83	49,1	9,1	46,2	35,1	9,6
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.260	100,0	222	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 124: ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova				Negovanost			Sklep			
		1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	23	7,6	25,3	54,9	12,2	2,9	23,9	73,2	25,3	9,9	11,4	53,4
Drogovnjak	285	0,4	17,3	64,9	17,4	0,0	21,7	78,3	4,4	20,3	62,8	12,5
Debeljak	784	0,0	83,3	13,9	2,8	0,6	36,1	63,3	0,7	46,4	41,7	11,2
Sestoj v obnovi	168	5,2	89,8	3,4	1,6	1,0	31,0	68,0	1,7	12,7	45,4	40,2
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 125: LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Smreka	4,7	10,7	25,0	35,8	23,8	62,6	21,22
Jelka	4,7	11,0	24,5	35,5	24,3	1,6	0,54
Bor	6,9	15,8	26,1	32,6	18,6	52,9	17,89
Macesen	10,4	24,3	28,3	26,8	10,2	0,6	0,20
Drugi iglavci	9,9	22,1	27,0	25,8	15,2	0,3	0,10
Bukev	5,0	13,0	21,1	18,8	42,1	60,1	20,32
Hrast	7,0	17,6	21,1	17,9	36,4	62,4	21,10
Plemeniti listavci	8,9	19,4	20,7	17,5	33,5	10,6	3,58
Drugi trdi listavci	7,4	18,4	21,3	17,8	35,1	39,7	13,43
Mehki listavci	13,1	28,6	19,2	15,6	23,5	4,8	1,62
Iglavci	5,7	13,1	25,5	34,3	21,4	118,1	39,94
Listavci	6,7	16,6	21,1	18,1	37,5	177,6	60,06
Skupaj	6,3	15,2	22,8	24,6	31,1	295,7	100,00

Preglednica 126: PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,5	0,7	0,9	0,8	0,2	3,1	37,8
Listavci	0,8	1,4	1,2	0,8	0,9	5,1	62,2
Skupaj	1,3	2,1	2,1	1,6	1,1	8,2	100,0

Preglednica 127: D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2010	1.280	115	149	264	2,2	4,1	6,3	1,7	2,7	4,4
2020	1.260	118	178	296	3,2	5,1	8,3	2,0	3,1	5,1

Preglednica 128: D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
2010	20,4	0,9	21,9	0,1	0,3	18,4	23,7	2,6	10,6	1,1
2020	21,2	0,6	17,9	0,2	0,1	20,3	21,1	3,6	13,4	1,6

Preglednica 129: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	24.600	20	16,5	61,7
Listavci	39.000	31	17,4	60,6
Skupaj	63.600	51	17,1	61,1

Preglednica 130: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	83	83
Nega	ha	51	111
Varstvo	dni	0	0
Nega habitatov	dni	0	0

13.3 Pregled stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

2 ZASEBNI GOZD

Preglednica 1: KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	120.150	116	169	285	3,1	4,6	7,8	22,0	21,3	21,6	79,1
GPN, ukrepi so dovoljeni	1.061	125	170	294	3,3	4,8	8,1	16,2	17,8	17,1	62,6
GPN, ukrepi niso dovoljeni	558	39	150	189	1,0	4,0	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	8.271	65	141	205	1,4	3,0	4,4	10,2	9,8	9,9	46,1
Skupaj vsi gozdovi	130.039	112	167	280	3,0	4,5	7,6	21,5	20,6	21,0	77,5

Preglednica 2: RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	4.776	3,7
Drogovnjak	35.624	27,4
Debeljak	66.329	51,0
Sestoj v obnovi	23.249	17,9
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0
Panjevec	0	0,0
Grmičav gozd	61	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0
Skupaj	130.039	100,0

Preglednica 3: DV - Drevesna sestava

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
m³/ha	76,8	17,4	17,0	1,1	0,1	106,4	22,3	16,2	20,0	2,2
%	27,5	6,2	6,1	0,4	0,0	38,0	8,0	5,8	7,2	0,8

Preglednica 4: LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj m³/ha	%
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	6,1	15,7	23,5	26,6	28,1	112,4	40,2
Listavci	10,3	23,9	24,8	21,7	19,3	167,2	59,8
Skupaj	8,6	20,6	24,2	23,7	22,9	279,6	100,0

Preglednica 5: D-PVP Posek po vrstah poseka

		Negovalni posek			Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni					
Iglavci	m³	304.378	512.380	9.167	2.241.654	52.804	16.892	21,5	79,6
	%	9,7	16,3	0,3	71,5	1,7	0,5		
Listavci	m³	255.322	563.958	5.306	1.332.392	75.269	16.840	10,3	38,2
	%	11,4	25,1	0,2	59,2	3,3	0,7		

Negovalni posek									
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni	Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
Skupaj	m ³	559.699	1.076.338	14.474	3.574.046	128.073	33.732	14,8	54,8
	%	10,4	20,0	0,3	66,4	2,4	0,6		

Preglednica 6: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	3.144.000	24	21,5	79,8
Listavci	4.480.000	34	20,6	76,0
Skupaj	7.624.000	58	21,0	77,5

Preglednica 7: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	2.361	2.406
Nega	ha	9.354	11.920
Varstvo	dni	1.411	1.712
Nega habitatov	dni	87	674

5 DRŽAVNI GOZD

Preglednica 8: KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	10.978	126	165	292	3,2	4,3	7,6	22,5	19,3	20,7	79,6
GPN, ukrepi so dovoljeni	134	98	148	246	2,6	4,2	6,8	18,2	19,7	19,1	69,3
GPN, ukrepi niso dovoljeni	223	38	202	240	1,0	4,9	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	2.279	50	164	214	1,2	3,9	5,1	13,1	9,7	10,5	44,3
Skupaj vsi gozdovi	13.614	112	165	277	2,9	4,3	7,1	21,6	17,3	19,0	74,2

Preglednica 9: RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	990	7,3
Drogovnjak	3.960	29,1
Debeljak	6.496	47,6
Sestoj v obnovi	1.804	13,3
Dvoslojni sestoj	328	2,4
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0
Panjevec	0	0,0
Grmičav gozd	36	0,3
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0
Skupaj	13.614	100,0

Preglednica 10: DV - Drevesna sestava

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m ³ /ha	73,9	24,7	12,0	0,7	0,7	109,2	17,3	18,3	16,3	4,3
%	26,6	8,9	4,3	0,3	0,2	39,5	6,2	6,6	5,9	1,5

Preglednica 11: LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v% od LZ)					m ³ /ha	Skupaj	
	I	II	III	IV	V		%	
Iglavci	7,1	16,1	22,1	24,4	30,3	112,0	40,4	
Listavci	12,1	23,1	23,3	22,4	19,1	165,4	59,6	
Skupaj	10,1	20,3	22,8	23,2	23,6	277,4	100,0	

Preglednica 12: D-PVP Posek po vrstah poseka

Negovalni posek									
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni	Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
Iglavci	m ³	42.949	53.477	3.102	561.916	6.464	1.134	43,9	172,4
	%	6,4	8,0	0,5	84,0	1,0	0,2		
Listavci	m ³	52.744	83.093	2.020	102.208	10.275	1.860	11,2	43,4
	%	20,9	32,9	0,8	40,5	4,1	0,7		
Skupaj	m ³	95.694	136.570	5.122	664.124	16.739	2.994	24,4	95,0
	%	10,4	14,8	0,6	72,1	1,8	0,3		

Preglednica 13: MP - Možni posek

	m ³	m ³ /ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	323.000	24	21,6	84,9
Listavci	390.000	29	17,3	67,0
Skupaj	720.000	53	19,0	74,2

Preglednica 14: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)
		dejanska s ponovitvami
Obnova	ha	324 325
Nega	ha	1.505 2.057
Varstvo	dni	2.098 2.596
Nega habitatov	dni	15 144

6 OBČINSKI GOZD

Preglednica 15: KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	431	88	170	257	2,2	4,4	6,6	20,2	17,7	18,6	71,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	169	95	199	294	2,6	6,4	9,1	17,2	14,9	15,6	50,5

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0	29	164	193	1,3	6,4	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	81	26	169	195	0,7	4,8	5,6	9,3	8,8	8,9	31,1
Skupaj vsi gozdovi	681	82	177	259	2,1	5,0	7,1	19,0	15,9	16,9	61,3

Preglednica 16: RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	18	2,6
Drogovnjak	261	38,3
Debeljak	311	45,8
Sestoj v obnovi	91	13,3
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	0	0,0
Panjevec	0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0
Skupaj	681	100,0

Preglednica 17: DV - Drevesna sestava

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh. List
m³/ha	52,7	5,1	23,0	0,8	0,4	59,9	43,5	25,0	37,3	11,2
%	20,4	2,0	8,9	0,3	0,2	23,0	16,8	9,7	14,4	4,3

Preglednica 18: LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v% od LZ)					m³/ha	Skupaj %
	I	II	III	IV	V		
Iglavci	7,0	15,5	24,3	28,5	24,7	82,0	31,7
Listavci	10,4	22,4	23,0	19,9	24,3	176,8	68,3
Skupaj	9,3	20,2	23,4	22,6	24,5	258,8	100,0

Preglednica 19: D-PVP Posek po vrstah poseka

		Negovalni posek			Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni					
Iglavci	m³	449	444	172	8.589	1.121	101	19,5	74,6
	%	4,1	4,1	1,6	79,0	10,3	0,9		
Listavci	m³	860	938	387	8.218	1.330	329	10,0	35,5
	%	7,1	7,8	3,2	68,1	11,0	2,7		
Skupaj	m³	1.309	1.382	559	16.807	2.451	430	13,0	47,3
	%	5,7	6,0	2,4	73,3	10,7	1,9		

Preglednica 20: MP - Možni posek

	m³	m³/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	11.000	16	19,0	72,6
Listavci	19.000	28	15,9	56,4
Skupaj	30.000	44	16,9	61,3

Preglednica 21: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	25	25
Nega	ha	35	51
Varstvo	dni	0	0
Nega habitatov	dni	0	0

13.4 Pregled stanja in ukrepov po občinah

005 Borovnica

Preglednica 1: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.374,0	418,0	12,0	2.804,0
Delež (%)	84,7	14,9	0,4	100,0

Preglednica 2: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	321	57	185	242	1,8	3,8	5,6	22,9	13,2	15,5	66,5
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	4	85	4	88	3,1	0,1	3,2	40,1	0,0	38,5	104,9
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	157	39	175	214	1,1	3,7	4,8	19,0	13,1	14,2	63,6
Dinarska jelova-bukovja 090	1	1.493	194	109	302	4,9	2,9	7,7	17,9	13,9	16,5	64,3
Dinarska jelova-bukovja 090	2	22	207	66	273	5,5	2,0	7,5	14,2	10,1	13,2	48,1
Skupaj		1.515	194	108	302	4,9	2,8	7,7	17,9	13,9	16,4	64,1
Toploljubna bukovja 110	1	351	68	157	225	1,7	3,3	5,0	16,0	10,9	12,5	56,1
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	4	430	8	438	9,9	0,2	10,1	14,0	6,9	13,8	60,0
Varovalni gozdovi 200	4	452	41	123	164	1,3	3,8	5,1	10,8	3,9	5,6	17,9

Preglednica 3: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	53	54
Nega	ha	212	273
Varstvo	dni	68	84
Nega habitatov	dni	2	16

008 Brezovica

Preglednica 4: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.904,0	106,0	6,0	5.016,0
Delež (%)	97,8	2,1	0,1	100,0

Preglednica 5: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	231	106	181	287	3,3	4,2	7,5	26,8	32,9	30,7	117,3
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	264	98	220	318	1,8	4,7	6,5	19,0	15,1	16,3	79,5
Dinarska jelova-bukovja 090	1	3.961	171	126	298	5,3	3,6	8,9	22,4	20,9	21,8	73,1
Toploljubna bukovja 110	1	235	130	120	250	4,1	2,4	6,5	16,9	13,8	15,4	59,3
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	10	71	220	291	1,3	4,3	5,6	23,2	14,9	16,9	87,7
Varovalni gozdovi 200	4	197	120	234	353	3,7	4,8	8,5	18,5	15,3	16,4	68,2
Gozdni rezervati 210	3	120	31	150	181	1,1	3,2	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 6: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	94	96
Nega	ha	379	488
Varstvo	dni	122	150
Nega habitatov	dni	4	28

013 Cerknica

Preglednica 7: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	107,0	250,0	0,0	357,0
Delež (%)	30,0	70,0	0,0	100,0

Preglednica 8: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Dinarska jelova-bukovja 090	1	353	239	121	359	5,0	3,5	8,6	27,3	18,5	24,4	102,1
Gozdni rezervati 210	3	4	208	164	372	5,5	4,4	9,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 9: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	7	7
Nega	ha	27	35
Varstvo	dni	9	11
Nega habitatov	dni	0	0

021 Dobrova-Polhov Gradec

Preglednica 10: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.452,0	414,0	3,0	7.869,0
Delež (%)	94,7	5,3	0,0	100,0

Preglednica 11: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	2.054	96	193	289	2,4	5,0	7,4	24,8	24,2	24,4	95,1
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	3.901	84	185	269	2,0	5,0	6,9	22,1	18,9	19,9	77,1
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	243	109	183	292	2,8	4,9	7,7	33,8	36,7	35,7	134,7
Toploljubna bukovja 110	1	423	100	151	251	2,4	3,8	6,2	22,3	22,3	22,3	89,9
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	389	80	174	255	1,4	4,7	6,0	15,1	15,2	15,2	63,9
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	266	187	138	326	6,7	3,8	10,5	27,0	25,4	26,3	81,5
Varovalni gozdovi 200	4	594	44	100	144	1,6	2,6	4,3	11,6	20,4	17,8	59,7

Preglednica 12: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	148	150
Nega	ha	594	765
Varstvo	dni	191	235
Nega habitatov	dni	6	45

022 Dol pri Ljubljani

Preglednica 13: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.343,0	117,0	11,0	1.471,0
Delež (%)	91,2	8,0	0,8	100,0

Preglednica 14: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	667	97	177	274	2,3	4,7	7,0	22,1	21,1	21,4	83,8
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	509	165	112	277	3,3	2,9	6,2	15,9	22,2	18,5	82,8
Varovalni gozdovi 200	4	295	80	227	308	1,9	6,2	8,1	17,2	16,3	16,5	62,6

Preglednica 15: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	28	28
Nega	ha	111	143
Varstvo	dni	36	44
Nega habitatov	dni	1	8

023 Domžale

Preglednica 16: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.495,0	74,0	26,0	2.595,0
Delež (%)	96,1	2,9	1,0	100,0

Preglednica 17: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	149	90	181	271	2,8	5,1	8,0	22,2	19,6	20,5	69,7
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	2	10	59	159	217	1,6	4,6	6,2	13,6	10,3	11,2	39,3
Skupaj		159	88	180	268	2,7	5,1	7,9	21,8	19,1	20,0	68,3
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	455	70	250	320	2,3	6,5	8,8	21,1	21,6	21,5	78,6
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	302	135	168	303	3,4	4,6	8,0	19,5	18,7	19,1	72,3
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	678	177	101	278	4,9	2,8	7,6	15,7	17,8	16,5	60,0
Kisloljubna rdečeborovja 130	2	23	165	48	213	3,9	1,3	5,2	10,6	11,0	10,7	44,3
Skupaj		701	177	100	276	4,9	2,7	7,6	15,6	17,7	16,3	59,7
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	432	188	89	276	5,8	2,3	8,1	17,5	16,7	17,2	59,1
Varovalni gozdovi 200	4	514	144	84	228	3,7	2,9	6,6	17,5	14,3	16,3	56,5
Primestni gozdovi 230	2	31	171	145	316	4,5	4,0	8,6	18,5	16,9	17,8	65,4

Preglednica 18: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	49	50
Nega	ha	196	252
Varstvo	dni	63	77
Nega habitatov	dni	2	15

032 Grosuplje

Preglednica 19: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.001,0	236,0	18,0	7.255,0
Delež (%)	96,6	3,2	0,2	100,0

Preglednica 20: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	311	87	129	217	4,5	4,1	8,5	25,6	21,7	23,3	59,2
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	3.545	102	172	274	3,5	5,5	9,0	24,4	22,6	23,3	71,1
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	2.333	86	155	242	3,7	4,6	8,2	29,4	25,8	27,1	79,4
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	673	130	151	282	4,0	5,0	9,0	26,5	24,2	25,3	79,0
Toploljubna bukovja 110	1	361	49	167	216	1,3	6,1	7,4	22,3	24,3	23,8	69,4
Varovalni gozdovi 200	4	31	32	164	196	1,2	3,9	5,1	13,6	17,5	16,9	65,6

Preglednica 21: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	136	139
Nega	ha	548	705
Varstvo	dni	176	217
Nega habitatov	dni	5	41

034 Hrastnik

Preglednica 22: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.822,0	896,0	21,0	3.739,0
Delež (%)	75,4	24,0	0,6	100,0

Preglednica 23: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	939	97	228	325	2,7	7,1	9,8	22,3	24,3	23,7	78,5
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	379	110	231	341	2,9	6,2	9,1	15,1	16,7	16,2	60,6
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	548	103	211	313	4,2	5,7	9,9	18,8	17,8	18,2	57,4

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	551	29	281	310	0,7	7,0	7,6	16,6	25,2	24,4	98,8
Toploljubna bukovja 110	1	589	30	252	282	0,8	5,4	6,1	16,0	17,7	17,5	80,7
Varovalni gozdovi 200	4	631	10	195	204	0,4	5,3	5,7	5,2	10,5	10,2	36,8
Gozdni rezervati 210	3	102	2	227	229	0,1	5,0	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 24: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	70	71
Nega	ha	282	363
Varstvo	dni	91	112
Nega habitatov	dni	3	21

037 Ig

Preglednica 25: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.248,0	389,0	15,0	5.652,0
Delež (%)	92,8	6,9	0,3	100,0

Preglednica 26: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	52	27	143	170	0,7	4,0	4,7	21,6	16,2	17,0	61,2
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	934	94	174	268	2,5	5,4	7,9	19,5	20,9	20,4	69,5
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	194	104	139	243	3,1	4,3	7,4	19,2	26,3	23,2	76,6
Dinarska jelova-bukovja 090	1	3.816	140	148	289	4,2	3,9	8,1	23,5	24,1	23,8	85,1
Toploljubna bukovja 110	1	290	68	178	246	1,8	4,6	6,4	18,6	18,5	18,5	71,0
Varovalni gozdovi 200	4	51	36	123	160	0,7	3,5	4,2	0,0	6,5	5,0	19,0
Gozdni rezervati 210	3	315	34	163	197	0,9	4,9	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 27: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	106	108
Nega	ha	427	549
Varstvo	dni	137	169
Nega habitatov	dni	4	32

039 Ivancna Gorica

Preglednica 28: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.279,0	285,0	30,0	7.594,0
Delež (%)	95,8	3,8	0,4	100,0

Preglednica 29: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek			
			igl	list	sk	igl	list	sk	% od lesne zaloge	% na PR		
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	152	138	157	295	4,3	4,0	8,3	27,0	21,8	24,2	86,1
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	2.592	62	213	276	1,7	6,2	7,9	24,5	22,4	22,9	80,2
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	1.546	86	204	290	2,5	6,8	9,3	24,0	21,3	22,1	69,2
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	1.720	124	120	244	3,9	4,1	8,0	27,3	21,4	24,4	74,5
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	603	23	210	233	0,7	5,5	6,2	18,5	17,5	17,6	66,2
Toploljubna bukovja 110	1	872	38	193	231	1,0	5,8	6,8	18,7	19,9	19,7	66,4
Varovalni gozdovi 200	4	108	75	55	130	2,4	1,3	3,7	9,8	8,8	9,4	33,0

Preglednica 30: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	143	145
Nega	ha	573	738
Varstvo	dni	185	227
Nega habitatov	dni	5	43

043 Kamnik

Preglednica 31: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	16.385,0	280,0	52,0	16.717,0
Delež (%)	98,0	1,7	0,3	100,0

Preglednica 32: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	264	122	173	296	2,2	4,4	6,6	20,3	20,6	20,5	91,1
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	3.004	118	152	271	4,2	4,0	8,2	24,8	23,2	23,9	78,7
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	4.619	149	143	292	4,4	3,9	8,3	25,8	25,6	25,7	90,3
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	2	30	78	118	196	1,9	2,8	4,7	23,5	28,5	26,5	111,3
Skupaj		4.648	149	143	291	4,4	3,9	8,3	25,8	25,6	25,7	90,3
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	3.299	156	162	318	3,7	3,6	7,3	20,4	18,8	19,6	85,3
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	310	181	177	358	5,4	4,4	9,8	22,1	19,3	20,7	76,0
Toploljubna bukovja 110	1	1.497	110	176	286	3,5	4,6	8,1	22,0	20,6	21,1	74,6
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	396	120	92	212	2,9	2,7	5,7	20,5	22,0	21,1	79,4
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	468	260	60	320	8,4	1,8	10,2	28,6	22,8	27,5	86,3
Varovalni gozdovi 200	4	2.830	62	144	205	0,6	1,8	2,5	4,0	5,5	5,0	42,2

Preglednica 33: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	314	319
Nega	ha	1.262	1.625
Varstvo	dni	406	499
Nega habitatov	dni	12	95

060 Litija

Preglednica 34: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.694,0	2.577,0	41,0	10.312,0
Delež (%)	74,6	25,0	0,4	100,0

Preglednica 35: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	89	78	316	394	1,7	8,5	10,1	29,1	21,9	23,3	90,6
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	1.127	120	223	343	2,5	5,7	8,2	25,9	22,4	23,6	99,1
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 060	1	30	38	227	264	0,8	6,0	6,9	20,2	29,9	28,5	109,3
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	6.856	100	205	305	2,2	5,6	7,8	20,1	18,8	19,2	74,9
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	130	113	189	302	2,7	4,5	7,2	23,4	30,9	28,1	117,4

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	460	54	231	285	1,4	5,3	6,7	17,7	17,9	17,9	76,3
Toploljubna bukovja 110	1	851	91	198	289	1,9	4,5	6,4	20,2	19,9	20,0	89,8
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	92	254	148	402	6,1	3,7	9,8	29,8	31,1	30,3	124,2
Varovalni gozdovi 200	4	677	53	137	190	1,6	4,0	5,6	10,0	9,8	9,9	33,5

Preglednica 36: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	194	197
Nega	ha	778	1.002
Varstvo	dni	251	308
Nega habitatov	dni	7	58

061 Ljubljana

Preglednica 37: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	10.204,0	643,0	234,0	11.081,0
Delež (%)	92,1	5,8	2,1	100,0

Preglednica 38: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	824	49	177	225	1,3	5,5	6,8	15,6	12,5	13,2	43,5
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	1.096	37	192	229	1,4	6,0	7,4	21,5	21,0	21,1	65,5
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	212	49	273	322	0,9	7,8	8,7	17,0	25,5	24,2	89,3
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	4.750	48	228	277	1,3	6,6	7,9	20,0	21,2	21,0	74,0
Toploljubna bukovja 110	1	410	44	160	204	1,5	5,3	6,8	16,8	17,4	17,2	52,0
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	2.276	134	143	277	3,1	4,1	7,2	16,5	17,5	17,0	65,4
Varovalni gozdovi 200	4	274	47	133	180	1,0	4,0	5,0	10,4	12,0	11,6	41,6
Gozdni rezervati 210	3	11	8	262	270	0,2	4,6	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Primestni gozdovi 230	2	1.229	117	178	295	3,1	5,1	8,3	16,5	17,4	17,1	60,9

Preglednica 39: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	208	212
Nega	ha	836	1.077
Varstvo	dni	269	331
Nega habitatov	dni	8	63

064 Logatec

Preglednica 40: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	9.771,0	1.757,0	19,0	11.547,0
Delež (%)	84,6	15,2	0,2	100,0

Preglednica 41: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	2.933	100	102	202	2,7	2,9	5,6	23,1	21,0	22,1	79,7
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	689	238	92	330	7,9	2,4	10,3	26,2	24,2	25,6	81,8
Dinarska jelova-bukovja 090	1	6.601	153	94	248	4,0	2,6	6,7	23,2	21,6	22,6	84,0
Toploljubna bukovja 110	1	889	72	125	197	2,0	3,8	5,7	19,2	16,1	17,3	59,3
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	362	276	97	374	8,8	2,4	11,2	22,4	23,7	22,7	76,0
Varovalni gozdovi 200	4	42	72	49	121	2,2	1,4	3,6	7,1	0,0	4,2	14,3
Gozdni rezervati 210	3	31	167	148	315	3,9	4,5	8,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 42: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	217	220
Nega	ha	872	1.122
Varstvo	dni	281	345
Nega habitatov	dni	8	65

068 Lukovica

Preglednica 43: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.257,0	225,0	9,0	4.491,0
Delež (%)	94,8	5,0	0,2	100,0

Preglednica 44: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	831	150	168	318	4,2	5,0	9,2	21,0	20,7	20,8	72,1
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	1.964	161	156	317	5,0	4,4	9,3	20,8	19,8	20,3	68,9
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	384	64	165	229	1,9	4,5	6,4	25,5	29,1	28,1	101,0
Toploljubna bukovja 110	1	141	87	177	264	2,4	5,2	7,6	21,5	23,4	22,8	79,2

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	503	188	100	288	4,6	2,6	7,2	16,8	16,2	16,6	66,2
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	531	200	124	324	5,7	3,7	9,4	23,7	23,4	23,6	81,4
Varovalni gozdovi 200	4	138	96	133	229	2,6	3,4	6,0	12,0	11,8	11,9	45,4

Preglednica 45: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	84	86
Nega	ha	339	437
Varstvo	dni	109	134
Nega habitatov	dni	3	25

071 Medvode

Preglednica 46: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.377,0	387,0	8,0	4.772,0
Delež (%)	91,7	8,1	0,2	100,0

Preglednica 47: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	1.241	66	194	260	1,3	4,1	5,4	28,3	29,1	28,9	138,8
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	218	64	198	263	1,3	4,4	5,7	28,0	37,6	35,3	162,2
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	1.571	79	212	291	2,1	5,3	7,3	22,4	21,5	21,8	86,2
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	87	80	163	243	2,0	4,1	6,1	17,4	23,4	21,4	84,6
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	138	52	222	274	1,1	5,6	6,7	18,7	17,6	17,8	72,4
Toploljubna bukovja 110	1	111	55	200	255	1,1	4,1	5,3	22,5	30,9	29,1	140,7
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	1.087	186	73	259	6,0	2,7	8,8	17,2	21,5	18,4	54,4
Varovalni gozdovi 200	4	319	51	142	192	1,1	2,9	4,0	11,1	14,5	13,6	65,7

Preglednica 48: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	90	91
Nega	ha	360	464
Varstvo	dni	116	142
Nega habitatov	dni	3	27

072 Mengeš

Preglednica 49: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	809,0	108,0	4,0	921,0
Delež (%)	87,9	11,7	0,4	100,0

Preglednica 50: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	53	69	239	308	1,6	6,3	8,0	13,3	12,6	12,8	49,3
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	427	36	186	222	1,1	5,2	6,3	18,6	16,8	17,1	60,1
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	398	140	89	229	3,1	2,3	5,4	13,2	15,7	14,2	60,8
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	34	110	127	237	3,4	3,5	6,9	17,7	17,0	17,3	59,8
Varovalni gozdovi 200	4	9	17	135	152	0,5	5,6	6,1	6,9	5,9	6,0	15,0

Preglednica 51: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	17	18
Nega	ha	70	90
Varstvo	dni	22	28
Nega habitatov	dni	1	5

077 Moravce

Preglednica 52: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.124,0	22,0	1,0	3.147,0
Delež (%)	99,3	0,7	0,0	100,0

Preglednica 53: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	1.289	83	237	320	2,4	6,9	9,3	31,9	30,8	31,1	107,0
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	1.010	112	178	290	2,8	4,9	7,6	28,4	26,6	27,3	103,8
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	486	78	216	294	2,3	6,5	8,7	39,8	43,0	42,1	141,7

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Toploljubna bukovja 110	1	256	75	210	284	2,0	6,7	8,7	25,9	25,7	25,7	84,2
Varovalni gozdovi 200	4	107	25	190	215	0,7	5,7	6,5	25,2	19,0	19,7	65,6

Preglednica 54: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	59	60
Nega	ha	238	306
Varstvo	dni	77	94
Nega habitatov	dni	2	18

123 Škofljica

Preglednica 55: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.708,0	44,0	5,0	1.757,0
Delež (%)	97,2	2,5	0,3	100,0

Preglednica 56: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	42	33	216	249	1,1	6,9	8,0	18,4	24,6	23,8	74,2
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	908	90	207	296	2,3	6,2	8,5	24,7	27,0	26,3	91,9
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	539	85	208	293	1,9	6,6	8,6	34,6	32,5	33,1	113,1
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	2	2	25	310	335	0,8	8,8	9,5	14,0	12,1	12,2	42,9
Skupaj		541	84	209	293	1,9	6,6	8,6	34,6	32,4	33,0	112,9
Toploljubna bukovja 110	1	256	49	197	245	1,2	5,0	6,2	17,7	19,2	18,9	75,2
Varovalni gozdovi 200	4	9	2	247	250	0,1	8,7	8,8	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 57: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	33	34
Nega	ha	133	171
Varstvo	dni	43	52
Nega habitatov	dni	1	10

129 Trbovlje

Preglednica 58: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.751,0	935,0	51,0	3.737,0
Delež (%)	73,6	25,0	1,4	100,0

Preglednica 59: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	729	115	306	422	2,9	6,2	9,1	21,7	20,9	21,1	97,7
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	960	173	198	372	4,3	4,3	8,6	23,3	21,5	22,3	96,7
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	720	141	268	409	3,7	4,8	8,4	21,5	18,8	19,8	95,7
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	261	108	232	340	2,8	5,4	8,2	20,0	23,9	22,7	93,4
Toploljubna bukovja 110	1	331	73	238	310	1,8	5,0	6,9	18,0	12,7	14,0	63,0
Varovalni gozdovi 200	4	705	25	213	238	0,7	4,9	5,6	13,3	9,1	9,6	40,5
Gozdni rezervati 210	3	31	17	205	222	0,9	5,4	6,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 60: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	70	71
Nega	ha	282	363
Varstvo	dni	91	112
Nega habitatov	dni	3	21

134 Velike Lašce

Preglednica 61: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.876,0	22,0	1,0	1.899,0
Delež (%)	98,7	1,2	0,1	100,0

Preglednica 62: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	483	97	146	243	2,8	5,0	7,8	24,5	21,5	22,7	71,0
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	64	81	193	274	2,3	6,0	8,3	27,9	18,9	21,5	71,2
Dinarska jelova-bukovja 090	1	668	163	175	338	4,2	4,4	8,6	25,5	26,9	26,2	102,5

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Toploljubna bukovja 110	1	88	86	156	242	2,1	4,0	6,1	42,8	30,3	34,7	137,8
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	368	218	138	356	5,3	3,4	8,7	29,3	22,0	26,4	108,4
Varovalni gozdovi 200	4	63	85	156	240	3,1	3,8	6,9	10,3	10,7	10,6	37,0
Gozdni rezervati 210	3	165	54	129	183	1,0	3,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 63: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	36	36
Nega	ha	143	185
Varstvo	dni	46	57
Nega habitatov	dni	1	11

138 Vodice

Preglednica 64: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.429,0	31,0	36,0	1.496,0
Delež (%)	95,5	2,1	2,4	100,0

Preglednica 65: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	246	152	157	309	2,5	3,4	6,0	22,0	28,5	25,3	131,4
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	370	112	158	270	2,6	4,2	6,9	23,6	26,7	25,4	100,1
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	826	200	34	233	6,6	1,2	7,8	18,1	13,5	17,4	52,3
Varovalni gozdovi 200	4	55	225	121	346	4,3	2,3	6,6	10,6	10,1	10,4	54,5

Preglednica 66: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	28	29
Nega	ha	113	145
Varstvo	dni	36	45
Nega habitatov	dni	1	8

140 Vrhnika

Preglednica 67: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.357,0	981,0	9,0	6.347,0
Delež (%)	84,4	15,5	0,1	100,0

Preglednica 68: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	890	58	164	222	1,4	4,1	5,6	24,7	16,7	18,8	74,7
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	2	1	43	96	139	1,2	2,6	3,9	35,3	15,0	21,3	76,8
Skupaj		891	58	163	222	1,4	4,1	5,6	24,8	16,7	18,8	74,7
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	510	58	200	257	1,0	4,4	5,4	19,0	17,7	18,0	85,6
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	488	120	160	279	2,3	3,4	5,7	15,4	14,6	15,0	73,4
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	171	70	189	259	1,2	4,0	5,2	18,8	16,3	16,9	83,7
Dinarska jelova-bukovja 090	1	3.663	151	116	268	3,6	3,1	6,6	20,5	13,7	17,5	70,8
Dinarska jelova-bukovja 090	2	16	66	89	155	1,7	2,2	3,9	21,0	32,7	27,7	109,0
Skupaj		3.679	151	116	267	3,6	3,1	6,6	20,5	13,7	17,6	70,9
Toploljubna bukovja 110	1	112	39	206	245	0,7	4,6	5,3	20,9	15,7	16,5	76,2
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	121	94	104	198	1,8	2,1	3,9	27,5	17,1	22,1	111,2
Varovalni gozdovi 200	4	375	74	176	250	2,4	3,8	6,1	16,8	14,6	15,2	62,0

Preglednica 69: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	119	121
Nega	ha	479	617
Varstvo	dni	154	189
Nega habitatov	dni	4	36

142 Zagorje ob Savi

Preglednica 70: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8.223,0	1.131,0	48,0	9.402,0
Delež (%)	87,5	12,0	0,5	100,0

Preglednica 71: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	2.968	111	234	345	2,6	6,6	9,2	19,9	19,6	19,7	73,8
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	1.795	155	207	362	4,3	5,7	10,0	20,6	19,2	19,8	71,7
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	247	101	249	350	1,8	5,2	7,0	19,7	22,3	21,5	107,3
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	713	62	283	344	1,5	7,9	9,5	17,0	18,0	17,8	64,7
Toploljubna bukovja 110	1	1.532	93	187	280	2,3	5,8	8,2	17,7	19,1	18,7	63,9
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	18	460	44	504	9,6	0,9	10,6	12,0	0,0	11,0	52,3
Varovalni gozdovi 200	4	2.129	66	130	196	1,4	3,0	4,5	11,5	8,9	9,8	42,9

Preglednica 72: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	177	180
Nega	ha	710	914
Varstvo	dni	229	281
Nega habitatov	dni	7	53

147 Žiri

Preglednica 73: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.740,0	21,0	1,0	2.762,0
Delež (%)	99,3	0,7	0,0	100,0

Preglednica 74: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	699	214	120	334	4,5	3,5	8,1	22,0	17,6	20,4	84,8
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	1.432	229	104	333	5,2	2,9	8,1	20,3	16,2	19,0	78,1
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	158	201	68	269	4,6	1,9	6,5	12,1	14,4	12,6	52,7
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	473	295	83	378	6,9	2,2	9,1	20,5	19,3	20,2	84,5

Preglednica 75: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	52	53
Nega	ha	208	268
Varstvo	dni	67	82
Nega habitatov	dni	2	16

162 Horjul

Preglednica 76: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.757,0	69,0	0,0	1.826,0
Delež (%)	96,2	3,8	0,0	100,0

Preglednica 77: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	381	120	146	266	3,2	5,0	8,1	17,2	16,9	17,0	55,8
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	300	125	206	331	2,9	5,4	8,3	19,3	21,1	20,4	81,6
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	988	93	188	280	2,1	5,3	7,4	19,9	18,0	18,7	70,4
Toploljubna bukovja 110	1	93	188	160	347	4,7	4,7	9,3	26,0	17,2	22,0	81,9
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	64	188	188	376	7,0	5,6	12,5	19,9	18,7	19,3	58,0

Preglednica 78: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	34	35
Nega	ha	138	178
Varstvo	dni	44	55
Nega habitatov	dni	1	10

164 Komenda

Preglednica 79: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	833,0	53,0	2,0	888,0
Delež (%)	93,8	6,0	0,2	100,0

Preglednica 80: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni i razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	196	141	160	301	3,1	3,7	6,8	26,5	29,5	28,1	124,1
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	199	173	139	312	3,8	3,2	7,0	25,3	23,9	24,7	110,2
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	493	164	72	235	4,1	2,0	6,1	23,6	28,3	25,0	96,4

Preglednica 81: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	17	17
Nega	ha	67	86
Varstvo	dni	22	27
Nega habitatov	dni	1	5

186 Trzin

Preglednica 82: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	351,0	25,0	9,0	385,0
Delež (%)	91,2	6,5	2,3	100,0

Preglednica 83: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah 030	1	21	50	363	413	1,9	10,0	11,9	21,5	22,8	22,7	78,8
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	28	29	191	220	0,8	5,4	6,2	17,5	12,8	13,4	47,5
Kisloljubna rdečeborovja 130	1	335	105	128	233	2,7	3,9	6,6	11,3	14,0	12,8	44,7

Preglednica 84: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	7	7
Nega	ha	29	37
Varstvo	dni	9	11
Nega habitatov	dni	0	0

194 Šmartno pri Litiji

Preglednica 85: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.887,0	1.117,0	8,0	6.012,0
		235		

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Delež (%)	81,3	18,6	0,1	100,0

Preglednica 86: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah 050	1	971	61	226	287	1,5	5,5	7,0	20,0	24,5	23,6	97,1
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	349	29	253	283	0,5	7,1	7,7	20,6	24,3	23,9	88,2
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	3.738	107	201	307	2,6	5,4	8,0	18,9	19,9	19,6	75,2
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih k	1	299	44	193	237	1,1	6,3	7,4	16,7	20,0	19,4	62,5
Topoljubna bukovja 110	1	522	52	193	245	1,0	5,6	6,7	15,1	21,5	20,1	74,0
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	133	225	140	365	6,6	4,0	10,6	26,9	26,4	26,7	92,2

Preglednica 87: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	113	115
Nega	ha	454	584
Varstvo	dni	146	179
Nega habitatov	dni	4	34

208 Log-Dragomer

Preglednica 88: LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	480,0	2,0	0,0	482,0
Delež (%)	99,4	0,5	0,1	100,0

Preglednica 89: GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	% na PR
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamnin	1	33	142	140	282	2,5	3,3	5,8	17,7	23,9	20,7	101,3
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah 060	1	369	66	228	294	1,3	4,7	6,0	16,2	18,5	18,0	88,0
Jelovja na silikatnih kamninah 160	1	54	283	81	364	6,1	1,7	7,8	20,6	14,2	19,2	89,3
Varovalni gozdovi 200	4	26	253	102	356	7,7	1,9	9,6	16,2	11,9	15,0	55,4

Preglednica 90: NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	9	9
Nega	ha	36	47
Varstvo	dni	12	14
Nega habitatov	dni	0	0

13.5 Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000

Preglednica 1: Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000 (prirej: Bončina in sod. 2021, priloga 1)

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra gozdnega rastiščnega tipa	Gozdni rastiščni tip
91E0*	*Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja	511	Vrbovje s topolom
		521	Nižinsko čmojelševje
		611	Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje
91L0	Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi	541	Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje
		542	Predalpsko gradnovo belogabrovje
		711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje
91K0	Ilirski bukovi gozdovi	551	Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje
		552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih
		554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh
		581	Osojno bukovje s kresničjem
		591	Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje
		592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje
		631	Predinarsko gorsko bukovje
		632	Predalpsko gorsko bukovje
		634	Alpsko bukovje s črnim telohom
		636	Bukovje s polžarko in javorovo bukovje
		641	Dinarsko jelovo bukovje
		642	Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje
		643	Predalpsko jelovo bukovje
		681	Predinarsko zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
		683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico
9180*	*Javorjevi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih	600	Podgorsko-gorsko lipovje
		601	Pobočno velikojesenovje
		761	Javorovje s praprotni
91R0	Jugovzhodni evropski gozdovi rdečega bora	621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje
		624	Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	731	Kisloljubno gradnovo bukovje
		751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo
		781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje
9410	Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do subalpinskega pasu	672	Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih gruščih
		691	Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi
		801	Smrekovje s trikrpim bičnikom
4070*	Ruševje z dlakavim slečem	702	Alpsko ruševje

13.6 Podatki popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2010 – 2020 po popisnih enotah

Preglednica 1: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Ljubljanski vrh

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	24	1	506	6	1.442	0,7	14	1.647	0,7	17	807		11	258		10	4.155	0,5
Jelka	26	9	4.654	2	570	20,8	2	226	28,6	2	75	57,1	1	22		2	893	25,3
Bukev	48	5	2.529	21	4.855	11,1	43	4.995	20,7	60	2.906	34,1	77	1.808	33,9	35	14.564	21,8
Hrasti	6	1	607	1	237	13,6		43	75		11					1	291	22,2
Plemeniti listavci	49	79	38.847	63	14.327	59	32	3.810	70,3	10	495	78,3	4	97	66,7	45	18.729	61,8
Drugi trdi listavci	27	4	2.124	5	1.216	25,7	8	915	38,8	9	420	35,9	5	118	27,3	6	2.669	31,9
Mehki listavci	14		101	1	269	32	1	108	60	2	97	77,8	2	43	50	1	517	47,9
Iglavci	38	10	5.159	9	2.013	6,4	16	1.873	4	18	883	4,9	12	280		12	5.048	4,9
Listavci	51	90	44.208	91	20.904	45,1	84	9.871	42,2	82	3.929	40,8	88	2.067	35,4	88	36.770	43,3
Skupaj	51	100	49.368	100	22.917	41,7	100	11.744	36,1	100	4.812	34,2	100	2.347	31,2	100	41.818	38,7
AVG (št./vz.)			10		42	17		21	8		9	3		4	1		76	29
MAX (št./vz.)			110		100	74		49	38		26	18		18	14		113	79
SD (+-št./vz.)			16		23	17		12	8		7	4		5	3		24	21

Preglednica 2: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Ljubljanski vrh

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	5,0	2,1	3,0	0,5
Jelka	12,4	16,9	29,9	25,3
Bori				
Macesen				
Bukev	15,9	30,6	20,9	21,8
Hrasti	42,9	50,0	6,5	22,2
Plemeniti listavci	66,2	76,1	73,3	61,8
Drugi trdi listavci	49,1	75,5	60,1	31,9
Mehki listavci	47,8	70,0	51,0	47,9
Iglavci	6,1	4,0	5,5	4,9
Listavci	49,2	59,2	52,7	43,3
Skupaj	41,9	46,9	45,4	38,7

Preglednica 3: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Litija

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	24	5	2.319	5	1.915	1,6	11	2.705		12	1.185	5,1	18	714		9	6.520	1,4
Jelka	5	4	1.915		91	33,3		30	100,0	2	152	80,0	3	122	12,5	1	395	50,0
Macesen	1				15	100,0											15	100,0
Ostali iglavci	1			1	365		1	182								1	547	
Bukev	50	15	7.157	36	12.888	6,0	46	11.110	5,9	63	6.064	12,8	65	2.599	7,0	44	32.660	7,3
Hrasti	15	5	2.520	4	1.489	29,6	3	745	57,1	1	61	50,0		15	100,0	3	2.310	39,5
Plemeniti listavci	35	35	17.238	36	13.116	39,4	20	4.970	45,9	8	805	49,1	4	152	60,0	26	19.043	41,7
Drugi trdi listavci	43	36	17.742	17	6.003	28,4	16	3.936	38,6	11	1.079	46,5	8	334	22,7	15	11.353	33,5
Mehki listavci	10			1	258	52,9	3	654	74,4	2	213	57,1	2	61	25,0	2	1.185	64,1
Iglavci	27	9	4.234	7	2.386	3,2	12	2.918	1,0	14	1.337	13,6	21	836	1,8	10	7.477	4,1
Listavci	52	91	44.657	93	33.754	24,4	88	21.414	25,1	86	8.222	22,2	79	3.161	12,0	90	66.551	23,7
Skupaj	52	100	48.891	100	36.140	23,0	100	24.332	22,2	100	9.559	21,0	100	3.997	9,9	100	74.028	21,7
AVG (št./vz.)			9		46	11		31	7		12	3		5	1		94	20
MAX (št./vz.)			143		99	45		60	22		46	28		26	5		125	65
SD (+-št./vz.)			21		29	12		14	6		10	5		6	1		24	17

Preglednica 4: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Litija

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	3,1	1,0	0,9	1,4
Jelka	0,0	44,7	10,4	50,0
Bori	0,0			
Macesen				100,0
Bukev	13,2	14,4	7,6	7,3
Hrasti	38,5	26,7	37,0	39,5
Plemeniti listavci	62,5	69,3	59,8	41,7
Drugi trdi listavci	38,2	54,4	43,4	33,5
Mehki listavci	43,8	64,1	68,3	64,1
Iglavci	3,0	5,8	2,1	4,1
Listavci	32,1	32,8	28,9	23,7
Skupaj	28,4	29,1	26,1	21,7

Preglednica 5: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Zasavje

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	31	12	4.989	3	1.260	6,3	11	2.726	4,0	19	2.143	5,9	18	725	2,2	9	6.854	4,8
Jelka	11	4	1.767	2	914	17,2	2	378	33,3	2	236		1	47	33,3	2	1.576	19,0
Bori	3		104		32						16						47	
Bukev	44	19	7.483	33	12.353	6,1	42	10.179	12,4	47	5.420	8,7	51	2.111	0,7	39	30.063	8,3
Hrasti	18	12	4.989	8	3.199	15,3	1	189	41,7							4	3.388	16,7
Plemeniti listavci	46	41	16.525	31	11.565	31,2	15	3.671	58,4	4	504	59,4	2	79	40,0	20	15.819	38,4
Drugi trdi listavci	45	11	4.365	21	7.910	22,9	26	6.271	38,4	24	2.820	38,0	24	977	4,8	23	17.978	29,7
Mehki listavci	12	1	208	2	646	9,8	4	851	35,2	3	394	32,0	4	173		3	2.064	23,7
Iglavci	34	17	6.859	6	2.206	10,7	13	3.104	7,6	21	2.395	5,3	19	772	4,1	11	8.477	7,4
Listavci	51	83	33.569	94	35.672	18,9	87	21.161	29,3	79	9.139	21,6	81	3.340	2,8	89	69.312	21,6
Skupaj	51	100	40.428	100	37.878	18,4	100	24.265	26,5	100	11.534	18,2	100	4.112	3,1	100	77.788	20,1
AVG (št./vz.)			8		47	9		30	8		14	3		5			97	29
MAX (št./vz.)			46		100	45		64	36		39	14		25	2		121	79
SD (+-št./vz.)			11		25	9		12	8		10	3		6			16	21

Preglednica 6: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Zasavje

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	2,7	2,7	3,0	4,8
Jelka	10,6	23,1	12,5	19,0
Bori	14,3	7,1		
Macesen				
Bukev	15,8	15,6	5,8	8,3
Hrasti	24,3	16,9	17,1	16,7
Plemeniti listavci	49,1	54,4	47,3	38,4
Drugi trdi listavci	36,8	38,7	29,0	29,7
Mehki listavci	32,1	42,3	47,6	23,7
Iglavci	4,3	8,9	6,2	7,4
Listavci	33,3	33,3	27,3	21,6
Skupaj	27,3	27,9	23,3	20,1

Preglednica 7: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Cerkljansko-Škofjeloško hribovje

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	37	9	3.446	17	4.207	6,6	18	3.640	7,6	12	1.121	5,9	10	514	2,6	16	9.483	6,7
Jelka	14	33	12.950	13	3.178	8,3	5	989	8,0	3	251	21,1	3	171	15,4	8	4.590	9,2
Bori	1				26		2	396	6,7	6	580		6	303	17,4	2	1.306	6,1
Bukev	44	7	2.820	28		5,1	45	9.153	6,1	58	5.513	12,0	65	3.271	10,1	42	24.966	7,6
Hrasti	18	23	8.982	5	1.358	30,1	2	317	33,3	1	53	25,0		13	100,0	3	1.741	31,1
Plemeniti listavci	29	25	9.817	28	7.030	39,2	17	3.535	50,4	6	607	52,2	2	79	16,7	19	11.250	43,3
Drugi trdi listavci	34	2	627	8	2.044	25,8	9	1.794	49,3	11	1.055	63,8	13	673	25,5	9	5.566	40,5
Mehki listavci	16	1	313	2	475	27,8	2	488	48,6	3	251	73,7	1	40		2	1.253	44,2
Iglavci	39	42	16.397	29	7.412	7,3	25	5.025	7,6	21	1.952	6,1	20	989	9,3	26	15.378	7,4
Listavci	51	58	22.559	71	17.937	23,3	75	15.286	23,3	79	7.478	24,7	80	4.075	12,9	74	44.776	22,6
Skupaj	52	100	38.956	100	25.349	18,6	100	20.311	19,4	100	9.430	20,8	100	5.064	12,2	100	60.154	18,7
AVG (št./vz.)			7		37	7		30	6		14	3		7	1		88	16
MAX (št./vz.)			97		83	54		60	39		44	17		27	5		120	97
SD (+-št./vz.)			16		22	10		14	8		10	4		7	1		28	19

Preglednica 8: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Cerkljansko-Škofjeloško hribovje

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	6,5	6,3	7,5	6,7
Jelka	16,8	23,3	24,8	9,2
Bori		0,0		6,1
Macesen				
Bukev	20,1	17,7	9,4	7,6
Hrasti	47,4	35,4	25,2	31,1
Plemeniti listavci	55,6	49,1	49,8	43,3
Drugi trdi listavci	57,7	56,4	47,9	40,5
Mehki listavci	44,6	30,7	30,5	44,2
Iglavci	10,0	11,0	13,0	7,4
Listavci	38,5	34,6	27,5	22,6
Skupaj	30,4	27,7	23,2	18,7

Preglednica 9: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Trnovski gozd

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	34	5	1.283		10	2.270	7,8	21	2.667	4,5	17	1.113	4,0	6	231		14	6.281	5,4
Jelka	19	4	888		2	452	36,6	1	121	36,4	1	55			11		1	639	32,8
Ostali iglavci	2					22			55	20,0		22	50,0					99	22,2
Bukev	49	3	789		17		3,9	34	4.331	8,1	57	3.758	14,4	79	2.821	6,6	32	14.898	8,3
Hrasti	4					22			11	100,0		11	100,0					44	50,0
Plemeniti listavci	47	82	20.424		58	13.455	42,8	26	3.405	62,8	11	694	52,4	5	176	37,5	38	17.730	46,9
Drugi trdi listavci	25	4	987		8	1.895	39,0	11	1.366	61,3	8	507	67,4	3	99		8	3.868	49,6
Mehki listavci	28	2	395		5	1.223	41,4	7	915	55,4	7	441	47,5	6	231	19,0	6	2.810	45,1
Iglavci	38	9	2.171		12	2.744	12,4	22	2.843	6,2	18	1.190	4,6	7	242		15	7.019	8,2
Listavci	53	91	22.595		88	20.584	34,7	78	10.028	38,4	82	5.410	27,1	93	3.328	8,9	85	39.350	32,4
Skupaj	53	100	24.766		100	23.328	32,1	100	12.871	31,3	100	6.601	23,0	100	3.570	8,3	100	46.369	28,8
AVG (št./vz.)			5			40	13		22	7		11	3		6	1		79	23
MAX (št./vz.)			30			96	55		58	42		37	12		27	9		121	75
SD (+-št./vz.)			7			23	13		13	8		9	3		7	1		24	18

Preglednica 10: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Trnovski gozd

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	4,2	2,9	2,1	5,4
Jelka	37,2	66,7	23,4	32,8
Bori				
Ostali iglavci			9,1	22,2
Macesen				
Bukev	13,0	24,0	8,4	8,3
Hrasti	50,0	20,0	75,0	50,0
Plemeniti listavci	52,0	63,4	40,4	46,9
Drugi trdi listavci	61,4	47,7	20,1	49,6
Mehki listavci	66,9	47,8	41,3	45,1
Iglavci	6,9	6,6	4,1	8,2
Listavci	40,8	46,2	27,8	32,4
Skupaj	34,0	37,3	23,9	28,8

Preglednica 11: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Osrednje Karavanke

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	43	25	5.242	28	4.829	17,1	29	6.656	19,9	28	3.978	25,5	36	2.077	26,5	29	17.540	21,2
Jelka	26	11	2.319	5	888	46,5	2	400	65,6	1	88	71,4				2	1.376	53,6
Bori	2				38			13			13						63	
Macesen	3							13	100,0		25						38	33,3
Bukev	47	18	3.831	32	5.567	26,5	41	9.333	29,6	50	6.956	35,3	51	2.953	31,8	41	24.809	30,8
Hrasti	15	1	302	3	576	63,0	1	188	66,7							1	763	63,9
Plemeniti listavci	29	31	6.351	17	3.003	52,5	12	2.752	73,2	9	1.251	77,0	5	313	36,0	12	7.319	63,8
Drugi trdi listavci	33	13	2.722	13	2.189	60,6	14	3.103	79,8	8	1.101	85,2	3	188	66,7	11	6.581	74,0
Mehki listavci	14			1	175	28,6	2	388	45,2	4	576	39,1	4	225	11,1	2	1.364	34,9
Iglavci	47	36	7.560	33	5.755	21,5	31	7.081	22,6	29	4.104	26,2	36	2.077	26,5	32	19.017	23,5
Listavci	52	64	13.206	67	11.510	41,6	69	15.764	47,9	71	9.884	46,3	64	3.678	32,7	68	40.836	44,4
Skupaj	52	100	20.766	100	17.265	34,9	100	22.845	40,1	100	13.987	40,4	100	5.755	30,4	100	59.852	37,8
AVG (št./vz.)			4		27	9		35	14		22	9		9	3		92	35
MAX (št./vz.)			31		104	46		62	41		49	39		49	29		127	101
SD (+-št./vz.)			6		21	11		13	11		13	9		10	5		20	24

Preglednica 12: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Osrednje Karavanke

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	7,3	14,6	14,1	21,2
Jelka	13,8	19,1	81,5	53,6
Bori	0,0	100,0	100,0	
Macesen	7,1	11,1	20,0	33,3
Bukev	19,4	31,2	25,1	30,8
Hrasti	41,7	31,0	59,3	63,9
Plemeniti listavci	60,4	66,8	53,5	63,8
Drugi trdi listavci	39,4	55,7	49,9	74,0
Mehki listavci	41,9	52,5	49,7	34,9
Iglavci	7,4	14,8	15,5	23,5
Listavci	31,4	41,5	35,5	44,4
Skupaj	25,0	32,8	28,4	37,8

Preglednica 13: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Zgornja Savinja

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	46	28	14.258	35	11.186	6,4	49	12.213	6,9	43	4.717	7,6	37	1.625	1,8	41	29.740	6,5
Jelka	21	41	20.870	19	6.028	15,6	8	2.052	14,6	7	755	7,5	5	200	7,1	13	9.035	14,5
Bori	5				57	50,0		14						14			86	33,3
Bukev	36	4	1.963	17	5.515	21,7	22	5.472	18,0	35	3.848	20,7	50	2.180	22,9	24	17.015	20,4
Hrasti	11		103		114	75,0	1	128	55,6	1	71	40,0					314	59,1
Plemeniti listavci	29	22	11.158	14	4.517	29,3	6	1.610	51,3	2	257	72,2	2	100	14,3	9	6.484	36,3
Drugi trdi listavci	27	6	2.893	11	3.548	27,7	12	2.964	41,3	11	1.226	40,7	5	200	42,9	11	7.937	35,2
Mehki listavci	16			2	656	65,2	2	570	75,0	2	200	64,3	2	86	66,7	2	1.511	68,9
Iglavci	47	69	35.128	55	17.271	9,7	57	14.279	8,0	49	5.472	7,6	42	1.838	2,3	54	38.861	8,4
Listavci	51	31	16.117	45	14.350	28,0	43	10.745	32,9	51	5.600	29,3	58	2.565	25,6	46	33.260	29,6
Skupaj	52	100	51.245	100	31.621	18,0	100	25.024	18,7	100	11.072	18,5	100	4.403	15,9	100	72.121	18,2
AVG (št./vz.)			10		43	8		34	6		15	3		6	1		97	18
MAX (št./vz.)			63		97	69		70	27		49	24		51	23		120	82
SD (+-št./vz.)			13		23	12		14	7		12	4		10	3		17	19

Preglednica 14: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Zgornja Savinja

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	2,6	5,1	5,8	6,5
Jelka	6,7	20,2	17,1	14,5
Bori	5,9	30,8		33,3
Macesen	28,6	23,5		
Bukev	22,7	21,2	11,0	20,4
Hrasti	20,4	58,6	32,8	59,1
Plemeniti listavci	57,6	38,7	45,7	36,3
Drugi trdi listavci	48,7	48,8	23,1	35,2
Mehki listavci	56,9	73,3	46,4	68,9
Iglavci	3,0	7,3	7,5	8,4
Listavci	39,3	34,0	22,8	29,6
Skupaj	20,2	19,7	14,4	18,7

Preglednica 15: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 za PE Krka

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	30	4	2.075		9	3.342	0,5	16	5.379	1,3	18	2.918	0,6	10	577		13	12.216	0,8
Jelka	14	6	2.767		4	1.510	10,1	3	933	7,3	2	390		3	187		3	3.020	7,3
Bori	1					34	50,0		68			51						153	11,1
Macesen	1					17												17	
Ostali iglavci	1								51			34						85	
Bukev	46	19	8.794		37	14.032	3,7	45	14.778	7,6	64	10.587	8,0	73	4.377	5,0	47	43.775	6,2
Hrasti	26	4	2.075		8	3.071	5,5	4	1.442	3,5		17					5	4.530	4,9
Plemeniti listavci	37	30	13.933		11	4.191	30,8	6	1.968	46,6	3	577	38,2	2	119	28,6	7	6.855	35,9
Drugi trdi listavci	39	37	17.490		30	11.368	13,4	24	7.958	31,1	11	1.832	20,4	12	730	7,0	23	21.887	20,2
Mehki listavci	2					187	45,5	1	356	28,6	1	136	12,5				1	679	30,0
Iglavci	35	10	4.842		13	4.903	3,8	20	6.430	2,1	21	3.393	0,5	13	764		17	15.491	2,2
Listavci	51	90	42.292		87	32.848	11,0	80	26.502	17,6	79	13.149	11,1	87	5.226	5,8	83	77.726	12,9
Skupaj	51	100	47.134		100	37.752	10,0	100	32.933	14,6	100	16.543	8,9	100	5.989	5,1	100	93.217	11,1
AVG (št./vz.)			9			44	4		38	6		19	2		7			108	12
MAX (št./vz.)			81			120	21		84	53		53	8		29	3		166	60
SD (+-št./vz.)			16			29	5		14	9		12	2		8	1		19	13

Preglednica 16: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v PE Krka

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	1,1	0,7	0,5	0,8
Jelka	13,6	27,5	6,3	7,3
Bori		0,0	9,1	11,1
Macesen				
Bukev	5,8	7,6	3,2	6,2
Hrasti	15,1	17,9	8,6	4,9
Plemeniti listavci	43,5	42,9	26,7	35,9
Drugi trdi listavci	41,9	35,2	17,1	20,2
Mehki listavci	40,0	25,0	20,0	30,0
Iglavci	2,9	3,5	1,4	2,2
Listavci	18,8	20,7	9,9	12,9
Skupaj	15,4	16,6	7,9	11,1

13.7 Območja za gradnjo gozdnih cest v GGO

Preglednica 1: Predeli za odpiranje z gozdnimi cestami v GGO Ljubljana.

Območje za gradnjo gozdnih cest 2021-2030, GGE, oddelek	km	Dodatna presoja
Šentviški hrib, GGE Ljubljana, 58U28A, 58U29, 58U31	2,5	DA
Hruševo, GGE Dobrova, 51G14, 51G15, 51G16	1,0	DA
Osrednek, GGE Dobrova, 51G03A, 51G02A, 51G01	1,0	DA
Babna Gora, GGE Polhov Gradec, 53A19, 53A18, 53A17	0,5	DA
Opale, GGE Medvode, 57J39, 57J40, 57J43, 57J44, 57J38	2,0	DA
Zaboršt pri Dolu; GGE Dol –Moravče, 15M01, 15O01, 15O02	2,0	DA
Razore, GGE Polje, 46F15	0,5	DA
Trzin, za Cono, GGE Domžale, 12A03, 12A04	0,8	DA
Trzin, Ovčje brdo, GGE Domžale, 12A10, 12A12	1,0	DA
Golovec nad Krašnjo, GGE Blagovica, 11D11, 11C03	1,0	DA
Podaljšek GC Vranke-Planjava, GGE Blagovica, 11A07, 11A03	0,8	/
Komendski boršt, GGE Kamnik, 31R09, 31R10	1,5	DA
Palovče-sever; GGE Kamnik, 31I03, 31J07	1,0	DA
Za Golico - Stovce, GGE Tuhinj-Motnik, 33B13, 33B14, 33B15	1,7	/
Velike pece, GGE Ivančna Gorica, 22S10, 22S09, 22S06	0,8	/
Artiža vas, GGE Ivančna Gorica, 22S04	0,7	/
Baronov hrib, GGE Ivančna Gorica, 22C13	0,5	/
Debeli hrib, GGE Grosuplje, 21J03, 21J01	1,0	/
Poljane, GGE Grosuplje, 21L17, 21L18	1,0	/
Rožnik-Rebernice, GGE Grosuplje, 21P12	0,5	/
Zapotok-Gričnica, GGE Mokrec, 76F11	0,5	/
Smrekovec, GGE Preserje-Rakitna, 78D38	1,0	/
Trebelnik, GGE Bistra-Borovnica, 84D19, 84D18A, 84D18B, 84A49, 84A48	1,2	/
Šlatna, GGE Litija-Šmartno, 47E07, 47E08	1,0	DA
Strešni vrh, GGE Vače, 45D72, 45D71A	1,5	DA
Kržac, GGE Vače, 45C67, 45C70	1,0	DA
Polšniški graben, GGE Polšnik, 48B37, 48B38, 48B39	1,0	DA
Hrastov hrib-Hrastov graben, GGE Polšnik, 48C14, 48C13	1,0	DA
Prelesje, GGE Polšnik, 48B54, 48B56, 48B57	1,0	DA
Prusnik, GGE Dobovec-Kum, 88A43	0,5	/
Kopitnik, GGE Hrastnik, 93C17A, 93C16	2,1	/
SKUPAJ	33,6	

13.8 Registrirani semenski sestoji v GGO

Preglednica 1: Registrirani semenski sestoji v GGO Ljubljana

ID semenskega sestoja	Drevesna vrsta	Lokacija	Površina (ha)	KE ZGS
4.0234	<i>Fraxinus excelsior</i>	Kropivnica	9,55	Zagorje
4.0235	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Kropivnica	9,55	Zagorje
4.0236	<i>Ulmus glabra</i>	Kropivnica	9,55	Zagorje
4.0237	<i>Tilia platyphyllos</i>	Kropivnica	9,55	Zagorje
4.0238	<i>Prunus avium</i>	Kropivnica	9,55	Zagorje
4.0239	<i>Quercus robur</i>	Kropivnica	9,55	Zagorje
4.0240	<i>Carpinus betulus</i>	Kropivnica	9,55	Zagorje
4.0227	<i>Carpinus betulus</i>	Vrhnika-Košace	6,0	Vrhnika
4.0226	<i>Prunus avium</i>	Vrhnika-Košace	6,0	Vrhnika
6.0231	<i>Acer pseudoplatanus</i>	Turjak	29,74	Škofljica
5.0158	<i>Abies alba</i>	Grmače	6,72	Litija
6.0233	<i>Abies alba</i>	Repnik	9,70	Škofljica
4.0228	<i>Fagus sylvatica</i>	Turje	17,92	Zagorje
4.0242	<i>Fraxinus excelsior</i>	Rakovnik	0,89	Ljubljana
4.0270	<i>Quercus petraea</i>	Koreno-Les	6,33	Ljubljana
6.0241	<i>Abies alba</i>	Suha reber	7,11	Logatec
6.0288	<i>Picea abies</i>	Suha reber	7,11	Logatec
1.0157	<i>Fagus sylvatica</i>	Kurja dolina-Kamniška Bistrica	18,25	Kamnik
5.0160	<i>Picea abies</i>	Slatna-Polšnik	36,31	Litija

Vir: Seznam gozdnih semenskih objektov – stanje na dan 1. 1. 2021, Uradni list RS, št. 13/21, str. 805.

13.9 Rastiščnogojitveni razredi in njihovo preoblikovanje

Preglednica 1: Območni RGR in njihovo preoblikovanje

Nova šifra	RGR - novo ime	Stara šifra	RGR - staro ime
030	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	18510	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah
050	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	11010	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
053	Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	15010	Podgorska gradnova-bukovja
060	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	12210	Kisloljubna bukovja
070	Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	15610	Gorsko-zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
072	Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	16010	Osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
090	Dinarska jelova-bukovja	13110	Dinarska jelova-bukovja
110	Toploljubna bukovja	14110	Toploljubna bukovja
130	Kisloljubna rdečeborovja	18110	Kisloljubna borovja
160	Jelovja na silikatnih kamninah	17010	Podgorsko-gorska jelovja na silikatnih kamninah
200	Varovalni gozdovi	40000	Varovalni gozdovi
210	Gozdni rezervati	60000	Gozdni rezervati
230	Primestni gozdovi	60010	Primestni gozdovi
		10050	Smrekovi nasadi*

*Ukinjen RGR 10050: odseki tega RGR so bili razporejeni v druge RGR glede na prevladujoč gozdni rastiščni tip posameznega odseka.

13.10 Modelna struktura rastiščnogojitvenih razredov

Preglednica 1: Modelna struktura gozdov rastiščnogojitvenih razredov po razvojnih fazah

Rastiščnogojitveni razred	Razvojna faza (%)			Sestoj v obnovi
	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	
Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah (030)	15	33	36	16
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (050)	15	34	34	17
Podgorska gradnova-bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (053)	17	36	31	16
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah (060)	18	38	29	15
Gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (070)	13	28	41	18
Podgorsko-gorska osojna bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah (072)	18	36	28	18
Dinarska jelova-bukovja (090)	16	33	33	18
Toploljubna bukovja (110)	18	36	31	15
Kisloljubna rdečeborovja (130)	17	36	30	17
Jelovja na silikatnih kamninah (160)	13	32	38	17
Primestni gozdovi (230)	16	32	33	19

13.11 Pregled zavarovanih območij v GGO in varstvenih režimov

Preglednica 1: Pregled zavarovanih območij v GGO Ljubljana, njihovih uradnih objav in varstvenih režimov

Št.	Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim	GPN*
1	Drevoredi, drevesni in cvetlični park ter vrt graščine Brdo pri Lukovici	SON	Uradni lis LRS 37/51 – 176	Velja varstveni režim naveden v Odločbi o zavarovanju drevoredov, drevesnega in cvetličnega parka ter vrta graščine Brdo pri Lukovici	/
2	Zajčja dobrava	KP	Uradni list SRS, št. 55/72	Velja varstveni režim naveden v Odloku o zavarovanju krajinskega parka Zajčja dobrava.	/
3	Polhograjski Dolomiti	KP	Uradni list RS, št. 14/74	Velja varstveni režim naveden v Odloku o sprejetju urbanističnega načrta za območje krajinskega parka Polhograjski Dolomiti za območji občin Ljubljana Šiška in Ljubljana Vič – Rudnik.	/
4	Spominski park revolucionarnih tradicij občine Domžale	KP	Uradni vestnik Občine Domžale, 8/16	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena občine Domžale.	/
5	Tivoli	NS	Uradni list RS, št. 78/15	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.	GPN (ukrepi so dovoljeni)
6	Mali Rožnik	NR	Uradni list RS, št. 78/15	Velja varstveni režim naveden v 10. in 11. členu Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.	GPN (ukrepi so dovoljeni)
7	Mostec	NR	Uradni list RS, št. 78/15	Velja varstveni režim naveden v 10. in 11. členu Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.	GPN (ukrepi so dovoljeni)
8	Pod Turnom	NS	Uradni list RS, št. 78/15	Velja varstveni režim naveden v 10. in 12. členu Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.	GPN (ukrepi so dovoljeni)
9	Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib	KP	Uradni list RS, št. 78/15	Veljajo varstveni režim naveden v 10. členu ter varstvene usmeritve navedene v 15. členu Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.	GPN (ukrepi so dovoljeni)
10	Ljubljana - parkovna ureditev grajske planote in Šanc	SON	Uradni list SRS, št. 5/86	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi srednjeveškega mestnega jedra Stare Ljubljane in Grajskega griča za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost.	GPN (ukrepi so dovoljeni)
11	Grajski grič	NS	Uradni list SRS, št. 5/86	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi srednjeveškega mestnega jedra Stare Ljubljane in Grajskega griča za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost.	GPN (ukrepi so dovoljeni)
12	Ribniki v dolini Drage pri Igu	NR	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
13	Polhograjski graščinski kompleks	SON	Uradni list SRS, št. 28/87	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi Polhograjskega graščinskega kompleksa za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost.	/
14	Pot spominov in tovarištva	SON	Uradni list SRS, št. 3/88	Velja varstveni režim naveden v Odloku o določitvi (Poti spominov in tovarištva) za spomenik skupnega pomena za mesto Ljubljana.	/
15	Jezero pri Podpeči	NS	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/

PRILOGE

Št.	Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim	GPN*
16	Turjaški grajski kompleks	SON	Uradni list SRS, št. 43/88	Velja varstveni režim naveden v 5. členu Odloka o razglasitvi Turjaškega grajskega kompleksa za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost.	/
17	Visoko barje Jezerc pri Ostrem vrhu	NR	Uradni list SRS, št. 3/90	Velja varstveni režim naveden v 5. členu Odloka o razglasitvi visokega barja Jezerc pri Ostrem vrhu za naravno znamenitost.	/
18	Opušчени del kamnoloma v Krajevni skupnosti Drenov grič - Lesno brdo	NS	Uradni list RS, št. 16/91	Velja varstveni režim naveden v 5. členu Odloka o razglasitvi opuščenega dela kamnoloma v Krajevni skupnosti Drenov grič – Lesno brdo za naravni spomenik.	/
19	Taborska jama	NS	Uradni list RS, št. 34/96	Velja varstveni režim naveden v 4. členu Odloka o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za naravne spomenike.	/
20	Sistem Zatočnih jam in sistem ponornih jam potoka Šice	NS	Uradni list RS, št. 34/96	Velja varstveni režim naveden v 4. členu Odloka o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za nara1011vne spomenike.	/
21	Gamberk	NS	Uradni vestnik Zasavja št. 18/93	Velja varstveni režim naveden v 7. členu Odloka o razglasitvi Gamberka za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost.	/
22	Veliko Brezarjevo brezno in grobišče žrtev povojnih pobojev	SON	Uradni list RS, št. 67/94	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi Velikega Brezarjevega brezna in grobišča žrtev povojnih pobojev za kulturni in zgodovinski spomenik ter naravno znamenitost.	/
23	Površine z dendrološko pomembnimi drevesi ob cerkvi Sv. Trojica	NS	Uradni list RS, št. 20/1995, Naš časopis št. 336/07, 389/11, UPB 400/12	Velja varstveni režim naveden v 3. in 4. členu Odloka o razglasitvi dreves za dendrološke naravne spomenike.	/
24	Čebulova dolina	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	Da, GPN (ukrepi niso dovoljeni) v delu kjer je gozdni rezervat.
25	Soteska Ribnika	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	Da, GPN (ukrepi niso dovoljeni) v delu kjer je gozdni rezervat.
26	Šklendrovec	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/
27	Golica krednih kamenin	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/
28	Krajinski park Kum	KP	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/
29	Krajinski park Mrzlica	KP	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/

PRILOGE

Št.	Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim	GPN*
30	Skalna pečina pod Završjem	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/
31	Bela Peč	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/
32	Greben Krvava Peč-Planina	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/
33	Jama "Štangovc"	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 16/97	Velja varstveni režim naveden v 4. členu Odloka o zavarovanju: Odlok o razglasitvi jame "Štangovc" za naravni spomenik.	/
34	Notranjski regijski park	RP	Uradni list RS, št. 75/02	Velja varstveni režim naveden v Odloku o Notranjskem regijskem parku.	/
35	Strajanov breg	NR	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
36	Krajinski park Ljubljansko barje	KP – celoten park	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
37	Krajinski park Ljubljansko barje	KP - prvo varstveno območje	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10., 11. in 12. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
38	Krajinski park Ljubljansko barje	KP - drugo varstveno območje	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 11. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
39	Koslerjev gozd (Koslerjeva gošča)	NR	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10., 11. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	GPN (ukrepi niso dovoljeni) v delu kjer je gozdni rezervat.
40	Bistra - Galetov izvir	NS	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
41	Retovje	NS	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
42	Ljubljanica	NS	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
43	Močilnik	NS	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
44	Mali plac	NR	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
45	Iški morost	NR	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
46	Goriški mah	NR	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10., 11. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/

PRILOGE

Št.	Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim	GPN*
47	Bistra - Zupanov izvir	NS	Uradni list RS, št. 112/08	Velja varstveni režim naveden v 10. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Ljubljansko barje.	/
48	Krajinski park Radensko polje	KP – celotno območje	Uradni list RS, št. 104/11 in 80/18	Velja varstveni režim naveden v 11. členu Uredbe o Krajinskem parku Radensko polje.	/
49	Krajinski park Radensko polje	KP - drugo varstveno območje	Uradni list RS, št. 104/11 in 80/18	Velja varstveni režim naveden v 11. in 12. členu Uredbe o Krajinskem parku Radensko polje.	/
50	Krajinski park Radensko polje	KP - prvo varstveno območje	Uradni list RS, št. 104/11 in 80/18	Velja varstveni režim naveden v 11., 12. in 13. členu Uredbe o Krajinskem parku Radensko polje.	/
51	Zatočna jama – Viršnica – Lazarjeva jama	NS	Uradni list RS, št. 104/11 in 80/18	Velja varstveni režim naveden v 11. in 12. členu Uredbe o Krajinskem parku Radensko polje.	/
52	Ožje območje Blatnic	NR	Uradni vestnik Občine Trzin, št. 20-4/17	Velja varstveni režim naveden v 6. in 7. členu Odloka o zavarovanju naravnih vrednot v občini Trzin.	/
53	Duglaziji nad Grčarevcem	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti (Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93) in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
54	Jelka na Ravniku	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti (Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93) in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
55	Bukvi pod Oblim vrhom	NS	Uradni list SRS, št. 3/90	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti (Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93) in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
56	Duglazija v Strmih klancih	NS	Naš časopis, št. 400/12 - uradno prečiščeno besedilo	Velja varstveni režim naveden v 3. členu Odloka o razglasitvi dreves za dendrološke naravne spomenike.	/
57	Tisa v Slakah	NS	Naš časopis, št. 400/12 - UPB	Velja varstveni režim naveden v 3. členu Odloka o razglasitvi dreves za dendrološke naravne spomenike.	/
58	Bukev na Lipovcu	NS	Naš časopis, št. 400/12 - UPB	Velja varstveni režim naveden v 3. členu Odloka o razglasitvi dreves za dendrološke naravne spomenike.	/
59	Bukev nad Boričami	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 2/96	Velja varstveni režim naveden v 3. členu Odloka o razglasitvi dendroloških naravnih spomenikov – občina Zagorje	/
60	Izvir Mitovščice	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/
61	Lipa nad Čemšenikom	NS	Uradni vestnik Zasavja št. 2/96	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi dendroloških naravnih spomenikov	/
62	Skalni možje na Taboru	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/

PRILOGE

Št.	Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim	GPN*
63	Završki čeren	NS	Uradni vestnik Zasavja, št. 4/96	Velja varstveni režim naveden v 3. do 10. členu Odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti, arheoloških območij ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Trbovlje.	/
64	Duglazije pod Gradiščem	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim navedeni v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
65	5 duglazij pri lovski koči	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim navedeni v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
66	Cipresasta smreka	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim navedeni v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
67	Smreka pri Turku	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
68	Lipa v Lošču	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim navedeni v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
69	Javor nad Vrbacovim kopišem	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti (Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93) in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
70	Cipresasta smreka pred Bazinovo dolino	NS	Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93, Logaške novice, Uradna objava, št. 6/11	Velja varstveni režim naveden v Odloku o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti (Uradni list SRS, št. 3/90, dop. 36/93) in Odloku o spremembah odloka o razglasitvi dreves za naravne znamenitosti.	/
71	Železna jama	NS	Uradni vestnik občine Domžale, št. 8/84.	Velja varstveni režim naveden v Odloku o spominskem parku revolucionarnih tradicij občine Domžale.	/
72	Babja jama	NS	Uradni vestnik občine Domžale, št. 8/84.	Velja varstveni režim naveden v Odloku o spominskem parku revolucionarnih tradicij občine Domžale.	/

Opombe:

* predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).

** Stopnja poudarjenosti - poudarjenost stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot (NR) in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (BR).

[Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGO Ljubljana (2021-2030), Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, februar 2021.]

13.12 Pregled naravnih vrednot v GGO

Preglednica 1: Pregled naravnih vrednot v GGO Ljubljana, s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije naravnih vrednot oziroma funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Št.	Ime	Kratka oznaka	Status	Zvrst
49	Draga pri Igu - ribniki	Ribniki v dolini Drage pri Igu	NVDP	ZOOL, HIDR, BOT, EKOS
61	Goriški mah	Ostanki visokega barja z bogato favno metuljev, šota na Ljubljanskem barju zahodno od Goričice pod Krimom	NVDP	BOT, GEOL, ZOOL
148	Barje pri Kostanjevici	Ostanki visokega barja pri Kostanjevici na Ljubljanskem Barju	NVDP	BOT, HIDR, EKOS
167V	Ljubljanica	Reka Ljubljanica dolvodno od Vrhniko	NVDP	HIDR, GEOMORF
264	Mali Rožnik	Prehodno barje pod Rožnikom v Ljubljani	NVDP	BOT
350	Vranja jama	Udornica na robu Planinskega polja	NVDP	GEOMORF, BOT, ZOOL
539	Koslerjeva gošča	Ohranjen kompleks visoko barjanskega gozda z acidofilnimi drevesnimi vrstami, jugovzhodno od Črne vasi	NVDP	EKOS, BOT
558	Račevsko jezero	Jezero zahodno od Smrečja	NVDP	GEOMORF, HIDR, EKOS
734	Retovje	Skupina kraških izvirov Velike Ljubljanice pri Verdu	NVDP	HIDR, GEOMORF, ZOOL, (GEOMORFP)
756V	Močila	Sistem dveh ponikalnic v kraških depresijah severno od Malih Lipljen	NVLP	GEOMORF, HIDR
810	Bogenšperk - duglazije	Debele duglazije v gozdu pri Bogenšperku	NVLP	DREV
947	Ostrež	Botanično zanimiva dolomitna vzpetina severovzhodno od Polšnika	NVLP	GEOMORF, BOT
974V	Kalce - gozdni rezervat	Gozdni rezervat na levem pobočju Konjske doline pod Veliko planino	NVLP	EKOS
976V	Ravni hrib	Gozdni rezervat na levem pobočju Konjske doline pod Veliko planino	NVLP	EKOS
988	Jezerc	Visoko barje v vrtači pod Prezidom pri Logatcu	NVDP	HIDR, GEOL, BOT
1107V	Repov kot	Stranska krnica Kamniške Bistrice	NVLP	GEOMORF, BOT, ZOOL
1128	Kamniški vrh - južna pobočja	Suha travišča na južnih pobočjih Kamniškega vrha	NVLP	BOT
1129	Kamniška Bela - rastišče bodičnika	Rastišče bodičnika (<i>Drypis jacquinii</i>) na pobočnih gruščih doline Kamniške Bele	NVLP	BOT
1130	Stahovica - rastišče bodičnika	Rastišče bodičnika (<i>Drypis jacquinii</i>) ob kamnolomu v Grohatu pri Stahovici	NVLP	BOT
1131	Šraj peski	Melišče v južnem delu Kamniških Alp z značilnimi meliščnimi združbami	NVDP	GEOMORF, BOT
1314V	Iška 2	Gozd v soteski iške in Zale prepuščen naravnemu razvoju	NVLP	EKOS
1375	Mostec	Prehodno barje v Mostecu v Ljubljani	NVLP	BOT
1376	Tivoli - nahajališče evropske gomoljčice	Klasično nahajališče evropske gomoljčice (<i>Pseudostellaria europaea</i>) v Tivoliju v Ljubljani	NVDP	BOT
1418	Škofji lom	Ponorno območje s ponori in ponornimi jamami v zalivu ob severnem robu Planinskega polja, habitat proteusa	NVDP	GEOMORF, HIDR, ZOOL, (GEOMORFP)

PRILOGE

Št.	Ime	Kratka oznaka	Status	Zvrst
1490	Bistra - Galetov izvir	Kraški izvir na robu Ljubljanskega Barja pri Bistri	NVDP	HIDR, ZOOL
1494	Rakovska kukava	Udornica na Logaški planoti, severovzhodno od Laz	NVLP	GEOMORF, BOT
1594	Brezje pri Dobrovi - nahajališče kačunke	Nahajališče kačunke v Horjulski dolini	NVDP	BOT
1901	Brdo pri Lukovici - drevored	Dvostranski gabrov drevored pri gradu Brdo pri Lukovici	NVLP	ONV
1954	Ponikve pri Preserju	Miniaturno kraško polje pri Preserju pod Krimom	NVDP	HIDR, GEOMORF, ZOOL
1957	Žejna dolina	Dolina Žejskega potoka z močvirnimi travniki in nizkimi barji, severno od Hotedrščice	NVDP	HIDR, BOT, ZOOL, EKOS
1958	Zelena dolina pri Hotedrščici	Močvirni travniki in nizka barja ob Hotenjki pri Hotedrščici	NVDP	HIDR, BOT, ZOOL, EKOS
2373	Gradišče - duglazije	Duglazije pod Gradiščem, južno od Logatca	NVLP	DREV
2762V	Sava - od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč	Reka Sava od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč pri Ljubljani	NVDP	HIDR, GEOMORF, (ZOOL), (BOT)
3351	Bazinova dolina - kačja smreka	Smreka izjemnega habitusa pred Bazinovo dolino, jugozahodno od Hotedrščice	NVLP	DREV
3513	Petelinec - bukev	Mogočna bukev na pobočju Petelinca nad Veliko Staro vasjo, severovzhodno od Grosuplja	NVLP	DREV
3514	Debeli grič - bukev	Gozdni silak na robu vrtače pod Debelim gričem, vzhodno od Velike Račne	NVLP	DREV
3664	Ravnik - jelka	Jelka na Ravniku, severovzhodno od Laz	NVLP	DREV
3777	Vodice nad Kamnikom - hrasti ob cesti	Skupina večih hrastov na Vodicaх nad Kamnikom	NVLP	DREV
3945	Otavščica	Desni pritok Ljubljanice s sotesko Pekel in slapovi	NVLP	HIDR, GEOMORF, BOT
3948	Numare - gorski javor	Gorski javor v Numareh na Hrušici, jugozahodno od Kalc	NVLP	DREV
3952	Grčarevec - duglaziji	Duglaziji severovzhodno od Grčarevca	NVLP	DREV
3966	Kalce - mlaka pod Grudnom	Mlaka pod domačijo Gruden pri Kalcah, sekundarni habitat močvirske sklednice (<i>Emys orbicularis</i>)	NVLP	HIDR, BOT, ZOOL
3991	Petkovec - smreka pri Turku	Smreka pod domačijo Turk na Petkovcu	NVLP	DREV
3993	Zaplana - bukev pri Celarcu	Bukev pri domačiji Celarc na Zaplani	NVLP	DREV
4002	Velika Drnovica	Velika udornica v zaledju izvirov Ljubljanice	NVDP	GEOMORF, BOT
4010	Obli vrh - bukev	Bukev pod Oblim vrhom, vzhodno od Logatca	NVLP	DREV
4013	Kamni vrh - gozdni rezevat	Avtohtone združbe jelke, prepuščene naravnemu razvoju, na Kamnem vrhu, južno od Verda	NVLP	EKOS
4017	Lipovec - bukev	Bukev na zahodnem pobočju Lipovca, jugovzhodno od Verda	NVLP	DREV
4018	Slake - tisa	Tisa v gozdu v Slakah, jugovzhodno od Verda	NVLP	DREV
4021	Bistra - duglazija V strmih klancih	Duglazija v gozdu V Strmih klancih, južno od Bistre	NVLP	DREV
4030	Jamnik pri Vrhniku - nahajališče Blagajevga volčina, tise in bodike	Nahajališče Blagajevga volčina, tise in bodike pod Ulovko	NVLP	BOT

PRILOGE

Št.	Ime	Kratka oznaka	Status	Zvrst
4040V	Mokerc - gozdni rezervat	Termofilni gozdovi, prepuščeni naravnemu razvoju, v dolini Iške	NVLP	EKOS
4042	Grič pri Turjaku - rastišče širokolistne lobodike	Rastišče širokolistne lobodike (<i>Ruscus hypoglossum</i>) na Turjaku	NVLP	BOT
4051	Močile - močvirna dolina	Močvirna dolina levega pritoka Strojanskega brega, zahodno od Drenika	NVLP	BOT, EKOS
4066	Rovte - duglazije	Pet duglazij pri lovski koči v Rovtah	NVLP	DREV
4067	Hleviša - cipresasta smreka	Smreka izjemnega habitusa na Hlevišah	NVLP	DREV
4092	Črni Vrh - smreka pod Plestenjakom	Smreka v grapi pod kmetijo Plestenjak južno od Črnega Vrha v Polhograjskem hribovju	NVLP	DREV
4106	Oblakov gozd	Gozdni rezervat severno od Brezovice pri Ljubljani	NVLP	EKOS
4154	Planik	Zamočvirjena kraška uvala s ponikalnico Ručigajev studenec pod vasjo Srednje Dobeno	NVLP	GEOMORF, HIDR, BOT
4385	Šica - izvir	Kraški izvir Šice na Radenskem polju	NVDP	HIDR, ZOOL
4386	Krka - izvir	Izvir reke Krke z občasno izvirno Krško jamo in izvirnim zatrepom pri Gradičku	NVDP	HIDR, GEOMORF, (GEOMORFP), (ZOOL)
4426V	Iška	Dolina desnega pritoka Ljubljance s sotesko in slapovi	NVDP	HIDR, GEOMORF, ZOOL
4565	Rova - zalit glinokop	Zalit glinokop pod tovarno Platenka pri Rovah	NVDP	HIDR, BOT
4566V	Češeniške in Prevojske gmajne - barja	Barja z redko barjansko floro vzhodno od Radomelj, rastišče barjevke (<i>Hammarbya paludosa</i>)	NVDP	EKOS, HIDR, BOT
4569	Pšata pri Dragomlju	Ohranjena meandrirajoča struga potoka Pšata s pritokom Gobovšek	NVLP	HIDR, BOT
4570	Rovščica v povirnem delu	Potok Rovščica, desni pritok Rače v povirnem delu z mokrotnimi travniki	NVLP	HIDR, EKOS
4938	Prilesje - kostanj	Pravi kostanj ob poti severno od vasi Prilesje pri Blagovici	NVLP	DREV
4982	Dragomelj - rastišče močvirne logarice 1	Rastišče močvirne logarice (<i>Fritillaria meleagris</i>) ob meandrirajoči Pšati zahodno od Dragomlja	NVDP	BOT
5064	Mengeš - jezero v Pristavi - zalit glinokop	Ohranjen zalit glinokop z nižjo vodno vegetacijo in pestrostjo dvoživk ter vodnih ptic, zahodno od Mengša	NVLP	EKOS, ZOOL
5180	Oševak – skupina belih gabrov	Gabri velikih dimenzij v dolini potoka Oševak	NVLP	DREV
5216	Kolovec - rastišče Hladnikove bunike	Rastišče Hladnikove bunike (<i>Scopolia carnolica f. hladnikiana</i>) ob potoku v dolini pod starim gradom Kolovec	NVDP	BOT
5259	Prevoje - ribniki	Trije večji ribniki s trstičjem in jelševjem severno od Prevoj	NVLP	EKOS, HIDR, ZOOL
5344	Mlake - bajer	Bajer v Mlakah pri Trzinu, rastišče okroglostne rosike (<i>Drosera rotundifolia</i>)	NVLP	EKOS, BOT
5393	Suhadole - mokrišče	Mokrišče s šaševjem in jelševjem ter zavarovanimi vrstami dvoživk jugozahodno od Suhadol	NVLP	EKOS, BOT, ZOOL
5419	Klemenčevo - rastišče tise	Rastišče tise jugovzhodno od Klemenčevega pri Bistričici	NVLP	EKOS, BOT
5422	Dragomelj - rastišče močvirne logarice 3	Rastišče močvirne logarice (<i>Fritillaria meleagris</i>) ob meandrirajoči Pšati zahodno od Dragomlja	NVDP	BOT
5491	Mlake – jelševje in prehodno barje	Jelševje in prehodno barje v Mlakah pri Trzinu, rastišče okroglostne rosike (<i>Drosera rotundifolia</i>)	NVLP	EKOS, BOT

PRILOGE

Št.	Ime	Kratka oznaka	Status	Zvrst
5499	Bela - Dol - Sedelščak 3	Gozdni rezervat na levih pobočjih doline Kamniške Bele	NVLP	EKOS
5530	Planina - rastišče dlakavega sleča	Rastišče dlakavega sleča (<i>Rhododendron hirsutum</i>) na Planini pri Trbovljah	NVLP	BOT
5596V	Matica - gozdni rezervat	Gozdni rezervat severno od Matice	NVLP	EKOS
7599	Hraše - mlaki	Mlaki v Hrašah pri Smledniku, habitat ogroženih živalskih vrst	NVDP	EKOS
7612V	Zala	Levi pritok lške s sotesko in slapovi	NVDP	HIDR, GEOMORF, (ZOOL)
7637	Breg pri Litiji - bukev na Adamčku	Bukov silak na Adamčku, vzhodno od Brega pri Litiji	NVLP	DREV
7639	Šmartno pri Litiji - jelka v Grmačah	Jelka v gozdu Grmače pri Šmartnem pri Litiji	NVLP	DREV
7665	Strajanov breg	Dolina zgornjega toka potoka Strajanov breg z mokrišči pri Dreniku, rastišča Loeselove grezovke (<i>Liparis loeselii</i>)	NVDP	HIDR, BOT, ZOOL
7686	Jelšje	Gozd črne jelše ob robu Ljubljanskega barja, južno od Škofljice	NVDP	EKOS, ZOOL
7687	Šmarna gora - bukev pri Vikrčah	Bukov panjevec z ekstremno razrastjo na Šmarni gori pri Vikrčah	NVLP	DREV
7688	Tacen - dob	Dob ob poti iz Tacna na Šmarno goro	NVLP	DREV
7691	Podgorica pri Črnučah - nižinski gozd	Nižinski hrastov gozd z mokrotnimi travniki ob Pšati, severno od Podgorice pri Črnučah	NVLP	EKOS
7692	Zajčja dobrava	Nižinski gozd na Ljubljanskem polju, južno od Spodnje Zadobrove pri Ljubljani	NVLP	EKOS
7693	Sračja dolina	Dolina zgornjega toka Črnušnjice s habitatom redkih in ogroženih vrst in ostanki nižinskega gozda v Črnučah pri Ljubljani	NVLP	HIDR, EKOS, BOT, ZOOL
7711	Dragel - mokrotna dolina	Mokrotna dolina, rastišče navadne rezike (<i>Cladium mariscus</i>) pri Gorenjem Blatu	NVDP	BOT, EKOS
7719V	Skaručenska ravan	Steljniki z ohranjenimi mokrišči med Šmarno goro, Starim gradom in Repenjskim hribom	NVDP	ZOOL, BOT
7744	Kleče - suhi travnik 1	Suhi travnik z bogato floro na desnem bregu Save, severno od Kleč pri Ljubljani	NVDP	BOT, EKOS
7746V	Reteške loke	Ravnica reke Sore s poplavnimi lokami in prodišči pri Retečah	NVDP	ZOOL
7776	Šmarna gora - rastišče narcis	Rastišče narcis na Šmarni gori	NVDP	BOT
7796	Spodnji Kašelj - bukke	Skupina debelih bukev pri Spodnjem Kašlju	NVLP	DREV
7803	Golovec - bukke	Bukke na Golovcu v Ljubljani	NVLP	DREV
7807	Šišenski hrib - bukev 1	Dvodebelna bukev pri izteku stare skakalnice na Šišenskem hribu v Ljubljani	NVLP	DREV
7809	Šišenski hrib - bukev 3	Bukev v gozdu pod Šišenskim hribom v Ljubljani	NVLP	DREV
7810	Šišenski hrib - bukev 4	Bukev vzhodno od Šišenskega hriba v Ljubljani	NVLP	DREV
7811	Šišenski hrib - hrast graden	Hrast graden ob križišču poti na Šišenskem hribu v Ljubljani	NVLP	DREV
7812	Tivolski vrh - bukev 2	Bukev pri sedlu pod Tivolskim vrhom v Ljubljani	NVLP	DREV
7821	Bistra	Desni pritok Ljubljanice na Ljubljanskem barju	NVDP	HIDR, ZOOL

PRILOGE

Št.	Ime	Kratka oznaka	Status	Zvrst
7833	Kleče - suhi travnik 2	Ekstenzivni suhi travnik z izjemno bogato floro na desnem bregu Save, severno od Kleč pri Ljubljani	NVDP	BOT, EKOS
7905	Rovišče - bukev	Bukev na pobočju Roviškovca pri Roviščah	NVLP	DREV
7909	Boriče - bukev	Bukev nad Boričami, severozahodno od Podkuma	NVLP	DREV
7920	Gamberk	Grič Gamberk v Posavskem hribovju, severozahodno od Kotredeža	NVLP	GEOMORF, BOT
7921	Grošičarjevi hruški	Hruški v sklopu sadnega drevja pri domačiji Grošičar v Podkumu	NVLP	DREV
7937	Dednik - močvirje in ribnik	Močvirne površine z ribnikom ob levem pritoku Reke pod Dednikom pri Logatcu	NVLP	EKOS, ZOOL
8019	Piskovka - mokrišča	Mokrišča ob potoku Piskovka zahodno od Višnje Gore	NVLP	EKOS
8020	Ženski dol - mokrišča	Mokrišča ob potoku Ženski dol zahodno od Višnje Gore	NVLP	EKOS
8022	Črnelški potok - mokrotna dolina	Mokrotna dolina Črnelškega potoka pri Velikem Črnelu, jugozahodno od Ivančne Gorice	NVLP	EKOS
8027V	Podlipska dolina	Mokrotni travniki v dolini potoka Podlipščice, levega pritoka Ljubljanice	NVLP	ZOOL
8036	Gajniče - Tlake - mokrotna dolina	Mokrotna dolina vodotoka Graben s pritoki, habitati zavarovanih in ogroženih vrst med Gajničami in Tlakami, zahodno od Šmarja Sap	NVLP	EKOS
8038	Veliki potok - mokrišča	Mokrišča ob Velikem Potoku, levem izvirnem kraku Grosupeljščice, severovzhodno od Grosuplja	NVLP	EKOS
8059	Široka dolina - mokrišče	Mokrišče v Široki dolini, severovzhodno od Litije	NVLP	EKOS
8073	Gameljščica	Vodotok z obrežnimi mokrišči v Gameljnah, levi pritok Save	NVLP	HIDR, EKOS
8074	Kižlovka	Mokrotna dolina desnega pritoka Reke, severovzhodno od Podlipoglava	NVLP	HIDR, EKOS
8680	Brezovec - jelka	Jelka v gozdu na Brezovcu, severozahodno od Šentjošta nad Horjulom	NVLP	DREV
8681	Šentjošt nad Horjulom - smreka 1	Smreka v gozdu zahodno od Šentjošta nad Horjulom	NVLP	DREV
8689	Ljubljana - doba v Tivoliju	Doba za športnim parkom v Tivoliju v Ljubljani	NVLP	DREV
8691	Tivolski vrh - dob	Dob na Tivolskem vrhu v Ljubljani	NVLP	DREV
8692	Tivolski vrh - bukev 3	Bukev na Tivolskem vrhu v Ljubljani	NVLP	DREV
8693	Tivolski vrh - bukev 4	Bukev pod sedlom na Tivolskem vrhu v Ljubljani	NVLP	DREV
8702	Laze pri Dolskem - bukev	Bukev nad Konjskim grabnom, južno od Laz pri Dolskem	NVLP	DREV
8706	Pot spominov in tovarištva	Pot spominov in tovarištva v Ljubljani	NVLP	ONV
8707	Rakovnik - mokrotna dolina	Mokrotna dolina pod Golovcem v Rakovniku v Ljubljani	NVLP	EKOS
8783	Ljubljana Štepanja vas - dob	Dob ob Hruševski cesti v Štepanji vasi v Ljubljani	NVLP	DREV
8792	Golovec - bukev 3	Bukev ob cesti k Astronomsko - geofizikalnem observatoriju na Golovcu v Ljubljani	NVLP	DREV
8845	Ljubljana Bokalce - divji kostanj	Divji kostanj pred Gradom Bokalce v Ljubljani	NVLP	DREV

PRILOGE

Št.	Ime	Kratka oznaka	Status	Zvrst
80106	Nadgoriški potok - prehodno barje	Prehodno barje ob Nadgoriškem potoku z redko barjansko floro, severno od Nadgorice pri Ljubljani, rastišče barjevk (<i>Hammarbya paludosa</i>)	NVLP	EKOS, BOT
80217	Blatnice - nahajališča močvirske logarice	Nahajališča močvirske logarice ob Dobravščici pri Trzinu	NVLP	EKOS, BOT
80296	Komendska gmajna - Čukov bajer	Zaraščajoča vodna površina v Komendskem borštu	NVLP	EKOS

Opombe:

* V stolpcu Prva stopnja poudarjenosti funkcij je navedena poudarjenost 1. stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot (NV) in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti (BR).

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so: z oznako V označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen [73]).

[Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGO Ljubljana (2021-2030), Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, februar 2021.]

13.13 Pregled ekološko pomembnih območij (EPO)

Preglednica 1: Pregled ekološko pomembnih območij (EPO), ki se nahajajo v GGO Ljubljana.

Koda	Ime	Opis	Status
11300	Kamniško - Savinjske Alpe	Kamniško – Savinjske Alpe so vpete med Zahodne Karavanke na severozahodu in Vzhodne Karavanke na severu. Predstavljajo skrajni jugovzhodni del alpskega sveta in mejo razširjenosti visokogorskih habitatov in visokogorskih vrst rastlin in živali. Posledica raznovrstne geološke in geomorfološke sestave površja in nadmorske višine je veliko število habitatnih tipov in pestra flora in favna, med katerimi so tudi endemične vrste s klasičnimi nahajališči na območju. Prevladujoči združbi pod gozdno mejo sta gorski bukov gozd in predalpsko bukovo – jelov gozd. Zaradi antropogenega vpliva je temu gozdu primešano precej smreke. V najvišjih legah so sestoji macesna. Nad gozdno mejo se pojavljajo alpinska travišča na karbonatnih tleh, ruševje, resave in melišča. Skalne stene z vegetacijo skalnih razpok so pomembne tudi kot habitat ptic. Ohranjene so nekatere planine z gorskimi ekstenzivno gojenimi travniki in pašniki. Na kraških planotah je veliko število jamskih sistemov z jamsko favno in netopirji. V pretežno zakraselem svetu je površinske vode malo. Posebnost območja so redka visoka barja. V območje so vključene ledeniške doline z alpskimi potoki in pogosto ekstenzivno gojenimi travniki v dolinah. Posebej izpostavljamo Smrekovsko pogorje z vulkanskimi kamninami, ki je tudi v biotskem smislu edinstveno.	EPO
12100	Zasavsko hribovje	Območje sestavlja več različnih naravovarstveno pomembnih enot, skupna so jim predvsem strma ostenja, življenjski prostor ogroženih vrst ptic. Za sotesko Save od naselja Sava do Radeč so značilna karbonatna ostenja, življenjski prostor ogroženih vrst ptic. Tu je tudi značilna vegetacija skalnih razpok. Kopitnik je območje z bogato ilirsko floro in posameznimi alpskimi vrstami ter endemiti. Območje poraščajo bukovi gozdovi, v manjšem delu je rastišče črnega bora. Veliko Kozje in Lisca sta v pretežni meri poraščena z bukovimi gozdovi, ki so življenjski prostor zavarovanih vrst hroščev, alpski in bukov kozliček, rogač, močvirski krešič, in netopirjev, na jasah, oziroma kjer se pojavlja hranilna rastlina, pa je prisoten metulj petelinček. Prevladujoči ilirski flori so primešane posamezne alpske vrste. Griče in prepadne stene v vse smeri najpogosteje pa v smeri vzhod – zahod ločujejo potoki in reke, ki so pomemben življenjski prostor ogroženih vodnih vrst: koščak, ribe, dvoživke, žuželke. Prepredeno vodno omrežje povezujejo sotočja treh velikih rek: Save, Savinje in Gračnice. Na območju so stalna gnezdišča kolonij sivih čapelj.	EPO
12300	Menina planina	Menina je samostojna visoka kraška planota, orografsko ločena od Kamniško-Savinjskih Alp z Zadrebno dolino na severu in Tuhinjsko dolino na jugu. Razpon nadmorskih višin je od 400-1500 m n. v. Pobočja so precej strma, nad 1000 m n. v. pa se svet planotasto izravna. Na meji med alpskim in predalpskim fitogeografskim območjem in dobrih 900 metrov višinske razlike se prepletajo značilnosti visokogorja in sredogorja. V povezavi s slemenitvijo, ki poteka v smeri vzhod – zahod, nagibom terena, geološko podlago in razpoložljivostjo vode botrujejo pestri floristični sestavi gozdov in travišč ter bogati favni. Precejšen del Menine pokrivajo gozdovi, ki sklenjeno pokrivajo višinski pas med 800 in 1100 m n. v. Na njenem vršnem delu in ob vznožju planote so fragmentirani. V vegetacijskih pasovih klimatogenih združb prevladuje bukev, v srednjem gorskem pasu se pojavi tudi jelka, s prehodom v subalpski vegetacijski pas se bukvi pridružuje macesen. Redna primes smreke je z nadmorsko višino vse bolj izrazita. Na ovršnem delu planote so pašne planine. S hranili bogati ekstenzivni pašniki, alpinska in subalpinska travišča na karbonatni podlagi ter travišča s prevladujočim volkom so življenjski prostor nekaterih redkih rastlin npr. kamniške murke.	EPO
13600	Posavsko hribovje - severno ostenje - Mrzlica	Severna ostenja Posavskega hribovja med Čemšeniško planino in Mrzlco obrobajo Savinjsko dolino na jugu. Ostenja so gnezditveni prostor sokola selca, planinskega orla in velike uharice. Severna pobočja Mrzlice so večinoma porasla s bukovimi gozdovi. Na južnih in zahodnih pobočjih so krčevine s travniki in pašniki, ki segajo vse do vrha planine in so domnevni ostanki nekdanjih pašnih planin. Tu so na karbonatnih tleh prisotna polnaravna suha travišča z rastišči kukavičevk	EPO

Koda	Ime	Opis	Status
		in drugih ogroženih vrst rastlin (opojna zlatica) ter metuljev (travniški postavnež). Med posameznimi hribi so vrezane ozke doline potokov z razgibanimi strugami in zmernim padcem. Naravno ohranjeni potoki so primeren habitat za navadnega koščaka.	
14800	Kum	Kum je najvišji vrh Posavskega hribovja. Območje poraščajo različni bukovi gozdovi, termofilni gozdovi mešanih listavcev in dinarski gozdovi rdečega bora. Gozdovi so prekinjeni z različnimi travišči, med katerimi so najpomembnejša suha volkovja in podobna kisl travišča pod gozdno mejo, evrosibirska suha in polsuha sekundarna travišča in mezotrofni do evtrofni gojeni travniki. Tu so rastišča nekaterih redkih in ogroženih rastlinskih vrst (navadna obročnica, vse tri vrste lilij, opojna zlatica, več vrst kukavic...). Območje je tudi življenjski prostor več redkih in ogroženih živalskih vrst: metuljev (travniški postavnež, petelinček, rdeči in črni apolon, scopolijev zlatoč..., hroščev (alpski in bukov kozliček, močvirski krešič, kumski brzec <i>Anophthalmus schauumi kumensis</i> , rogač...), plazilec in netopirjev. V skalnih stenah prebiva sokol selec. V ohranjenih potokih prebiva rak koščak.	EPO
24700	Kandrše	Območje obsega pretežno tradicionalno kulturno krajino hribovitega sveta na nadmorski višini med 400 in 700 m. Sega od naselja Drtija na zahodu, se nadaljuje proti Mošeniku in Hrastniku pod Limbarsko goro na severozahodu, do hribovja Planjava z najvišjim Velikim vrhom in Vrhom pri Mlinšah na severu in severozahodu ter se zaključi pri naselju Log pri Mlinšah v povirnem svetu potoka Kandrščice. Na jugu je območje omejeno z reko Drtiščico. V južnem delu prevladujejo travniki in njive, med njimi pa so predvsem v osrednjem in severnem delu ilirski bukovi gozdovi in v manjšem obsegu tudi ilirsko-hrastovo-belogabrovi gozdovi. V glavnem toku Drtiščice in pritokih živita navadni koščak in potočni piškur. V cerkvah Sv. Štefan v Zgornjih Kosezah, Sv. Jernej v Pečeh, Sv. Mihael v Pečkih Kandršah in Sv. Lenart v Kandršah so kotišča malega podkovnjaka ter zatočišča drugih vrst netopirjev. Okoliški gozd ter kulturna krajina z mejicami so njihov prehranjevalni habitat. Gozdni rob in mejice so tudi življenjski prostor metulja črtastega medvedka.	EPO
26200	Češeniške in Prevojske gmajne	Gozdnato območje leži vzhodno od Radomelj, na robu zelo gosto poseljene Kamniško-Bistriške ravni. Je eno od zadnjih večjih ostankov strnjene nižinskega gozda v Ljubljanski kotlini. Večji del tvori gozd rdečega bora in borovnice, ki se prepletajo z močvirnim črnojelševjem ter združbo hrasta in belega gabra. Gozdni kompleks je preprečen z mrežo meandrirajočih potokov Rovščica, Želodnik in Erjavec. V gozdu je pet (nekoč šest) prehodnih barij z značilno barjansko floro, med katerimi so tudi barjevka, močvirska grezulja, barjanski blatec, dlakava mahovnica, okroglostna rosika, barjanska vijolica, močvirska karpača, navadni mrzličnik, bela kljunka in šotni mahovi. V povezavi s Prevojskimi ribniki in glinokopi v Rovi gozd predstavlja zelo pomemben habitat dvoživkam, saj tu živi najmanj 10 vrst. Ugoden habitat so prepoznali tudi kačji pastirji, saj jih tu najdemo najmanj 23 različnih vrst, med njimi tudi dristavičnega spreletavca in velikega studenčarja, ki se razmnožuje v naravno ohranjenih potokih. V teh potokih živijo tudi navadni koščak, kapelj in potočni piškur. Občasno v njih lovi tudi vidra. Velika je tudi vrstna pestrost ptic, predvsem duplarjev (zelena žolna, črna žolna, veliki detel, golob duplar).	EPO
26300	Tunjščica	Pod vasjo Tunjice se potok Tunjščica usmeri v široko, slabo dostopno dolino. Po dolini meandrija v vsej možni širini. V srednjem delu je na vzhodnih pobočjih doline nekaj izvirov, ki ustvarjajo povirna in nizka barja. Delno so zarasla v vrbovjem. Na travnikih ob potoku so rastišča močvirske logarice. V potoku živi 6 ogroženih vrst rib.	EPO
27100	Ihan	Območje obsega del naselij Ihan in Prelog ter gozdnato vzpetino Veliki vrh vzhodno od teh naselij. Na zahodu je omejeno s Kamniško Bistrico. Znotraj območja je tudi Taborsko brezno. V cerkvi svetega Jurija je porodniška kolonija malega podkovnjaka, prisotni pa sta še dve vrsti netopirjev, navadni in pozni netopir.	EPO
27400	Krašnja	Kmetijska krajina, kjer se prepletajo gozd in obdelovalne površine. Gozd je na strmejših pobočjih, njive in travniki pa predvsem v dolini Črnega	EPO

PRILOGE

Koda	Ime	Opis	Status
		grabna in položnejših pobočjih. Po dolini teče regulirana Radomlja. Območje je življenjski prostor malega podkovnjaka.	
28200	Zadnje struge pri Suhadolah	Zamočvirjena stranska dolina desnega pritoka Pšate pri Suhadolah (Mengeš) z vlažnimi travišči, močvirnimi in poplavnimi gozdovi. Pomemben habitat za hribskega urha in druge vrste vezane na mokrišča, vključno s šotnimi mahovi.	EPO
28400	Rača od Krašč do Zaloga	Rača je zahodno od Moravč na odseku od Krašč do Zaloga potok z ohranjenim naravno dinamiko poplavljanja in meandriranja. Obdaja jo predvsem hrastovo-belogabrov gozd, ki ga neposredno ob strugi potoka dopolnjujejo posamični manjši ostanki črnojelševja, jesenovja in vrbovja. Pomembni so vlažni travniki, ki so še vedno poplavna območja. Potok je pomemben življenjski prostor rib in nevretenčarjev, med njimi tudi navadnega koščaka in potočnega škrčka. V bližini Zaloga je Boštonova jama s trogloksenimi nevretenčarji. Izviri so življenjski prostor jamskih polžev, kot sta <i>Paladilhopsis robiciana</i> in <i>Hauffenia erythropomatia</i> . Preplet različnih habitatnih tipov tako naravnih, kot habitatnih tipov kulturne krajine omogoča veliko raznovrstnost ptic, saj tu živi najmanj 42 vrst, med njimi tudi vijeglavka in pogorelec.	EPO
28700	Dolga jama	Jama je v pobočju Šumberka, 355 m visoke vzpetine porasle z gozdom. V jami ni stalno prisotne vode. Prezimovališče netopirjev.	EPO
28800	Ihanska jama	Jama leži na gozdnatem pobočju, na območju domžalskega osamelega krasa, vzhodno od naselja Brdo zahodno od Ihana. Jama, z imenom tudi Ihanšica, je vodoravna, njen vhod je nastal z vdorom stropa. V jami ni stalne vode. Jama je življenjski prostor več vrst jamskih hroščev in malega podkovnjaka. Jama ni odprta za javnost.	EPO
29200	Melišča pri Stahovici	V neposredni bližini kamnoloma Stahovica, na prisojnim pobočju nad Kamniško Bistrico je karbonatno melišče. Območje predstavlja rastišče Linejevega bodičnika.	EPO
30101	Gradišnica	Na severovzhodnem pobočju Gradišča je mogočno (49 x 20 m), 65 m globoko vhodno brezno v jamo Gradišnico. Brezno prereže proti jugozahodu nagnjene sklade apnenca in ima v spodnji tretjini ohranjen del vmesne stene, ki tvori slikovit naravni most. Dno brezna se strmo spušča proti severovzhodu in se nadaljuje v 20 m širokem in 20 m visokem Krausovem rovu, ki so po 100 m konča v Hauerjevi dvorani. Od tod vodi najprej strmo pobočje in nato 30 m visoka stopnja proti jugu v ogromno Spodnjo dvorano (dolžina 150 m, širina 90 m, višina 50 m). Celotno dno Spodnje dvorane je prekrito z različno debelo plastjo ilovice, v kateri tvori kapljajoča voda zanimive stolpičaste tvorbe. Voda odlaga tudi sipine polžjih hišic površinskih in podzemeljskih vrst polžev. Ob zahodnem robu dvorane je občasni izvorni sifon, ki je ob nizki vodi zadelan z ilovico. Od njega poteka struga proti jugu dvorane, kjer je v najnižji točki stalen južni sifon. V jami se pojavljajo vode podzemeljske Ljubljaničnice, ki ponikujejo na robu Planinskega polja in tečejo proti izviru Ljubljaničnice. Dokazano nihanje ravni vode je 53 m.	
30103	Najdena jama	V gozdnem in vrtačastem svetu Lanskega vrha severno od Planinskega polja je vhod Najdeno jamo. Jama je v obsežen sistem rogov v več etažah, ki vodijo do toka podzemske Unice. Je del sistema kraške Ljubljaničnice. Unica, ki ponikuje v severnem in vzhodnem delu Planinskega polja, se v jami pojavlja v mnogih sifonskih jezerih. Znanih je več obsežnih dvoran in rogov, ki so nad koto 338 metrov vedno suhi, pod njo pa ob visokih vodah poplavljeni. Morfološko spada k Najdeni jami tudi Vranja jama, saj je njen udorni vhod prekinil obsežen rov, ki poteka na severnem robu Planinskega polja. V jami je zelo bogata jamska favna, med drugim proteus in rak <i>Microlistra spinosissima</i> .	
30104	Vranja jama	200 metrov severno od severnega roba Planinskega polja med ponori Pod stenami in Škofjim lomom je mogočna 90 metrov dolga in 60 metrov široka udornica. Dno udornice je nagnjeno proti jugu, kjer je pod slikoviti steno ogromen vhod v 326 metrov dolgo Vranjo jamo. Od vhoda se proti jugu spušča Veliki rov, ki se za vhodno dvorano cepi v tri rove. Proti jugovzhodu je usmerjen najvišji Suhi slepi kapniški rov, srednji Zvezni rov se nadaljuje proti jugu in preko 6 metrov visoke stopnje pripelje v	

PRILOGE

Koda	Ime	Opis	Status
		Mrzlo jamo. Najnižji jugozahodni Vodni rov je zelo blaten in se konča s sifonom. Vodni rovi jame so življenjski prostor proteusa	
30115	Zatočna jama - Viršnica - Lazarjeva jama	Na jugovzhodnem delu Radenskega polja leži Zatočna jama oz. Viršnica. Je ponorni jamski sistem potoka Šica, glavnega vodotoka Radenskega polja. Sistem sestavljajo jame Viršnica, Zatočna jama in Lazarjeva jama. Naravni vhod v sistem je skozi udornico Viršnica, ki leži 30 metrov nad ravnino Radenskega polja. Poševno iz podornih blokov sestavljeno dno udornice vodi navzdol v uravnan vhodni prostor od koder vodijo kamnite stopnice v glavni rov. Od roba polja vodita v to točko tudi dva vodoravna rova – Zatočna jama in Lazarjeva jama., ki sta ob ponornih razpokah umetno razširjeni. Glavni rov vodi 120 metrov proti severovzhodu, nato se pod pravim kotom obrne proti jugovzhodu in konča s sifonom. Pri sifonu se od Glavnega rova odcepi llovnat rov, ki odvaja vodo proti sifonu. Dolžina celotnega ponornega sistema je 1700 metrov. V llovnatem rovu je bil najden proteus.	
30119	Krška jama	Severno od Gradička je občasno izvorna Krška jama. Narasla podzemna voda bruha iz jame le še ob visokih vodostajih. Za vhodom se proti severu odpira enotna in prostorna dvorana, z mestoma zasiganimi stenami. Dolga je dobrih 200 in široka 30 metrov, vanjo pa vodi v ostenju nad glavnim še manjši stranski vhod. Strop dvorane oblikujejo uravnani kamniti skladi, tla pa prekrivajo grušč in veliki balvani. Dvorano zaključuje 30 metrov dolgo sifonsko jezero. V njegovi globini je vhod v podvodne rove, ki segajo do 20 metrov globoko. Po 21 metrih pripelje sifon v prostorno 60 metrov dolgo končno dvorano. Skupna dolžina raziskanih rogov znaša 490 metrov. Jama je življenjski prostor proteusa in je pomembna za prezimovanje malega podkovnjaka (Rhinolophus hipposideros).	
31200	Krimsko hribovje - Menišija	Gre za hribovit svet, ki je razčlenjen z več globoko vrezanimi dolinami. Prevladujejo karbonatne kamnine, silikati se pojavljajo le izjemoma. Četrtno sveta je planotastega, sicer pa prevladuje strm teren. Pri Rakitni je na triasnem dolomitu nastalo plitvo kraško polje na nadmorski višini okoli 790 m. Manjše kraško polje, ki je občasno poplavljeno, so tudi Ponikve južno od Preserja. Na uravnanih planotastih območjih so se razvile številne kraške oblike, predvsem vrtače in kraške jame, v katerih prebiva jamski hrošč drobnovratnik. V manj zakraselem dolomitnem svetu je razvita površinska rečna mreža z globoko vrezanimi dolinami. Višji svet, kjer prevladujejo jurski apnenci in dolomiti, pa je bolj zakrasel. Dve tretjini območja, ki je del osrednjega območja velikih zveri, pokriva gozd. Prevladujejo bukovo-jelovi in bukovo-gabrovi gozdovi, v katerih živijo številne vrste hroščev in netopirjev. Naravno ohranjeni potoki in obvodni habitati so habitat raka koščaka, dvoživk in kačjih pastirjev. Iška je na svoji poti izpod Blok proti Ljubljanskemu barju v dolomite in apnence vrezala izrazito sotesko. Tudi njen desni pritok Zala teče pred izlivom v Iško v strmi soteski. Zaradi intenzivne razgibanosti terena na tem območju najdemo zelo raznolike rastlinske združbe. Flora v strmih soteskah je izredno bogata in vsebuje več endemičnih in reliktnih vrst. Uspevajo nekatere alpske rastline, ki naj bi bile ostanek ledenodobnega rastja. Črni bor ima tu svoje naravno rastišče. Na Vrbici stoji na sotočju med Iško in Zalo kakih 10 m visok skalni samotar (Skalni mož). Za sotočjem se soteska imenuje Iški Vintgar in je globoka 300 do 400 m. Strma dolomitna pobočja so ponekod prepadna, številne so tudi dolomitne igle. Otavščica (eden od povirnih krakov Borovniščice) je pri Borovnici v dolomit izklesala sotesko Pekel s petimi slapovi, številnimi brzicami in skalnim samotarjem Hudičevim zobom. Tu uspevajo alpski in dinarski florni elementi, med njimi dlakavi sleč in kranjski jeglič.	EPO
31300	Notranjski trikotnik	Notranjski trikotnik označuje območje s podzemnim svetom porečja kraške Ljublanice med Pivško kotlino, Cerkniškim in Planinskim poljem s presihajočimi jezeri in podzemnimi jamami, ki so habitat človeške ribice, hrošča drobnovratnika in številnih drugih vrst podzemeljskih živali, ki po številu vrst prav tu predstavljajo najbolj vročo točko podzemeljske biotske pestrosti na svetu. Kompleksen preplet raznolikih življenjskih okolij kot so travišča, mokrišča, vodni in obvodni habitati ter presihajoča jezera z vodotoki nudi dom številnim vrstam rastlin, mehkužcev, metuljev, kačjih pastirjev, dvoživk, rib in rakov ter vidri. V gozdovih živijo medved, volk in ris, številne vrste hroščev in netopirjev.	EPO

Koda	Ime	Opis	Status
31400	Ljubljansko barje	Ljubljansko barje je široka tektonska udorina južno od Ljubljane, nastala na tektonsko zelo aktivnem območju, ki ga prečkajo številni prelomi. Ravnino, iz katere se dvigajo osamelci, pokriva kulturna krajina z največjim kompleksom mokrotnih travnišč v Sloveniji. Vode na Barje pritečejo kot kraški izviri na robu pokrajine in kot površinski vodotoki. Najbolj ga zaznamuje Ljubljanica, ki ima na svojem 26 km dolgem toku od Vrhlike do Ljubljane le 4 m padca. Pokriva ga preplet različnih habitatnih tipov, kar je podlaga za visoko biotsko pestrost. Značilni barjanski travniki so se razvili na šotni podlagi in jih danes najdemo le še v osrčju Barja. Na njih uspevajo močvirske logarice, več vrst orhidej in močvirski mečki. Travniki različnih tipov sicer pokrivajo več kot tretjino območja. Obdajajo jih jelšave, topolove in vrbove meje, manjše površine pokrivajo grmišča, trstičja in manjše stoječe vode, celotno območje pa je preprejeno z mrežo vodnih kanalov. Na ravnini je ohranjenih še nekaj fragmentov šote in visokobarjanskega gozda s šotnimi mahovi, rdečim borom in brezo. Na severnem in vzhodnem robu je nekaj manjših jelševih in hrastovo gabrovih gozdičev, osamelce pa poraščajo pretežno bukovi gozdovi. Območje je eno najpomembnejših gnezdišč travniških vrst ptic v državi, pomembna preletna postaja in prezimovališče travniških in močvirskih ptic. Na travnikih se prehranjujejo tudi vrste iz gozdnatega zaledja.	EPO
33500	Sava od Mavčič do Save	Reka Sava od Mavčič do kraja Sava s svojim vplivnim območjem je z ohranjeno rečno dinamiko, ki pogojuje tvorbo prodišča in erodiranih stene po naravni poti, ter z obrežnimi poplavnimi gozdovi pomemben življenjski prostor 28 vrstam rib. Območje nudi življenjski prostor devetim vrstam dvoživk. Savski in obsavski prostor predstavlja pomemben komunikacijski koridor in prehranski habitat vidre. Prodišča in erodirane stene nudijo gnezditveni prostor zavarovanim vrstam ptic breguljka, mali martin, mali deževnik, vodomec in čebelar. Pester mozaik habitatnih tipov pogojuje obstoj pestri združbi dnevnih metuljev, med katerimi izstopajo ogrožene vrste detelj in modrin, nazobčani modrin, srebrni mnogook, ozkorobi mnogook, jetičnikov pisanček in primorski belin. Reka Sava velja na tem odseku za edino znano lokaliteto stenice <i>Thyreocoris scarabaeoides</i> v Sloveniji in eno izmed treh nahajališč stenice <i>Macrosaldula variabilis</i> . Obrežna vegetacija tega savskega odseka je življenjski prostor polža ozki vrtenec, ustvarjanje in premeščanje prodnih nanosov pa tvori ustrezni habitat za pojavljanje kačjega pastirja vrste kačji potočnik. vzdolž obrežij in v njihovem zaledju se pojavljajo mehkolesne loke ter ostanki nižinskih dobrav ter vrstno pestri fragmenti skalnih in suhih travnišč, med njimi suhi travniki s pokončno stoklaso in kukavičevkami. Prodišča poraščajo pionirska zelna vegetacija in sestoji sive vrbe.	EPO
34300	Rašica, Dobeno, Gobavica	Severovzhodno od Ljubljane, med Trzinom, Mengšem, Šinkovim Turnom in Gamelnjami, se razteza pretežno gozdnato in hribovito območje osamelega krasa z glavnimi vzpetinami Rašica, Dobeno in Gobavica. Na vzpetem površju iz triasnega apnenca so se razvile značilne vrtače, kamniti čoki v gozdu in manjše kraške jame. V vznožju hribovja se pojavljajo vododržne kamnine, zato pritečejo vode tam na površje kot kraški izviri in studenci Šumberk, Ručigajev izvir, Gvajšek. Pojavljajo se tudi manjše mokrotne doline, večji sta le dolini potoka Dobensčica - mokrotna dolina Planik in potoka Črnušnjica - Sračja dolina. Območje večinoma prekriva mešan gozd, ki je habitat zavarovanih gozdnih vrst kot so rogač, mali podkovnjak, hribski urh in drugih. V gozdu živijo številne vrste ptic, tudi duplarji kot sta črna žolna, veliki detel, v odprti krajini v dolinah pa tudi rjavi srakoper in rumeni strnad. Mokrotni in poplavni gozdovi v dolinah so življenjski prostor močvirskega krešiča, mestoma se pojavlja praprotni močvirski krpača. Na ekstenzivno obdelovanih mokrotnih travnikih najdemo ogrožene vrste metuljev, npr. močvirskega cekinčka, travniškega postavneža in močvirskega pisančka. Na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh se pojavljajo travniki s prevladujočo modro stožko ter vegetacija nizkobarjanskih združb. Zamočvirjene doline in mokrotni travniki predstavljajo življenjski prostor Loeselove grezovke in drugih vlagoljubnih vrst orhidej. Na barjanskih ostankih pa raste okroglostna rosika. Lokalno, na zmerno suhih polsenčnih območjih v bukovem gozdu, so rastišča lepega čveljca. Na neokrnjene gozdne potoke sta vezana rak koščak in veliki studenčar.	EPO

Koda	Ime	Opis	Status
34400	Šmarna gora - Skaručenska ravan	Območje vključuje oba vrhova Šmarne gore, Goro in Grmado, na zahod seže do Zbiljskega jezera in proti severu mimo Smlednika do vasi Repnje. Od Repenj vodi meja proti jugu, vzporedno z gorenjsko avtocesto, vse do Šmartnega ter vznožja Šmarne Gore med Tacnom in Vikračami. Območje Šmarne gore je poraslo z gozdno vegetacijo, ki jo na vrhu in prehodu pobočja v ravnino prekinjajo travniki in njive. Hribovitemu svetu Šmarne gore se pridružijo tudi ravninski, mokrotni in vodni biotopi. Severni rob osamelca gradijo jurski apnenci in v njih je nad Zavrhom nastala manjša kraška jama, Matjaževa jama. Območje se odlikuje po izjemni pestrosti rastlinstva (preko 800 vrst) in gozdnih združb ter po rastišču zavarovane narcise. Dolomitno, južno pobočje pod Grmado porašča termofilna združba puhastega hrasta in črnega gabra. Na severnem, hladnejšem pobočju raste združba črnega gabra in bukve. Med Smlednikom in Repnjami pa uspeva združba rebrenjače in bukve. Severno od Šmarne gore, med Pirničami in Skaručno se razprostira uravnan plato - Skaručenska ravan. Tu prevladuje predvsem združba rdečega bora in borovničevja. V dolinah potokov pa jelševi logi z združbo visokega šašja in različnimi tipi mokrotnih travnikov. Na te travnike so vezani metulji kot sta travniški postavnež in močvirski pisanček. Gozdovi so pomemben življenjski prostor ogroženih vrst dvoživk in hroščev kot je rogač. Naravno ohranjeni potoki so življenjski prostor navadnega koščaka in kačjega pastirja velikega studenčarja. V dolini potoka Gračenica uspeva orhideja Loeselova grezovka.	EPO
34600	Vrzenec	Območje obsega širšo okolico kraja Vrzenec, zahodno od Horjula. Podstrešje in zvonik cerkve Sv. Kancijana sta zatočišče netopirja malega podkornjaka, ki se prehranjuje v njeni okolici. Območje je večinoma pokrito z gozdom, v katerem najdemo tudi metulja črtastega medvedka.	EPO
35200	Čemšeniška planina	Območje obsega predvsem južna pobočja Čemšeniške planine in je na približno 60% površine poraslo z mešanim listopadnim gozdom. Polsuhi travniki predstavljajo približno 40% negozdnih površin na območju, v strnjem kompleksu pa se razprostirajo v višjih predelih planine. Sui travniki in pestro strukturirani gozdni robovi so življenjski prostor metuljev travniškega postavneža in črtastega medvedka.	EPO
35300	Sora	Območje obsega reko Soro s poplavnimi lokami in prodišči od sotočja Poljanske in Selške Sore do Goričan pri Medvodah. Sora na svojem kratkem toku od Škofje Loke do Medvod teče po ravnici. Čeprav je bila že regulirana, so se ob njej v okolici Reteč ohranila prodišča, obrežna vegetacija in poplavne loke. Na mokrotnem območju Reteških lok, predvsem ob potokih uspeva črnojelševje, ki se ob Sori prepleta z vrbovjem. Na sušnejših tleh se nižinski gojeni travniki mozaično prepletajo z hrastovo-belogabrovim gozdom. Velika pestrost in preplet ekosistemov, vodotoki, travniki, gozd, predstavljajo življenjski prostor ogroženim živalskim vrstam. Na območju je evidentiranih približno 40 vrst ptic: npr. v gozdu siva žolna, veliki in mali detel, v grmovni vegetaciji vrtna penica, rjavi srakoper, rumeni strnad in na prodiščih mali martinec. V gozdu imajo svoj življenjski prostor ogrožene in zavarovane vrste dvoživk, kot so hribski urh, zelena rega, sekulja, rosnica, zelene žabe in pupki. Od sesalcev najdemo tu ogroženo povodno rovkovo in močvirsko rovkovo. Reko naseljujejo redke in ogrožene vrste rib in piškurjev, kot so blistavec, sulec, kapelj, zlata nečica, velika nečica, pohra, zvezdogled in potočni piškurji.	EPO
35400	Radensko polje - Bičje	Območje se razprostira v Grosupeljski kotlini, od Bičja na severozahodu do Radenskega polja na jugovzhodu. Severozahodni del vključuje površine dele potoka Bičje, osrednji del Podlomščico ter na Radenskem polju ponikalnice Dobravka, Zelenka in Šica. Radensko polje je s 4 km ² površine eno najmanjših kraških polj v Sloveniji. Odlikujejo ga vse značilnosti pravih kraških polj: višji kraški obod, kraški izviri na eni strani, ponikalnica, ki teče preko polja in kraški požiralniki s požiralnimi jamami na drugi strani. Polje je podolgovate oblike z dinarsko smerjo severozahod-jugovzhod, široko 1 km in dolgo 4 km. Z vseh strani ga obdajajo strma gozdnata pobočja, le na severozahodnem obrobju je odprto na Grosupeljsko polje. Sredi polja se dviguje skalni osamelec Kopanj, ki je najlepši primer huma dinarskih kraških polj v slovenskem merilu. Vode Radenskega polja, ki tečejo čez polje od zahodnega proti vzhodnemu robu, se zbirajo z večjega dela Grosupeljske kotline, Škocjanskega podolja in povirja Rašice, ter sodijo v porečje Krke. Stalna	EPO

Koda	Ime	Opis	Status
		vodotoka na Radenskem polju sta Dobravka na severu in Šica na jugu. Pri zelo visoki vodi jeseni in spomladi se voda Dobravke razlije in postopno podaljšuje tok vzdolž celotne dolžine vzhodnega roba polja. Severno od hriba Kopanj se ji pridružijo vodo Zelenke, ki tvori najmočnejši tok osrednjega dela Radenskega polja in na tem predelu preči polje. Vode s severa pritekajo na polje površinsko, od drugod pa podzemno ter se v nekaj izviri pokažejo na njegovem zahodnem in južnem obrobju. Z Radenskega polja vode podzemno odteka v izvire Krke. Območje je pestro z rastlinskimi in živalskimi vrstami ter habitatni tipi, med katerimi je veliko število zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter pomembnih habitatnih tipov. Naravovarstveno zanimive rastlinske vrste so vezane na rastišča poplavnih območij in mokrotnih travnikov: npr. močvirska logarica, sibirski perunika, barska vijolica, močvirski svišč in različne vrste kukavic. Ekstenzivno gospodarjeni mokrotni travniki, ostanki nizkih barij, gozdni robovi Radenskega polja in površna dolina Bičja so življenjski prostor ogroženih vrst metuljev, kot so močvirski cekinček, barjanski okarček, travniški postavnež, sviščev mravljiščar, črtasti medvedek. V ponornem jamskem sistemu na jugovzhodnem robu polja živi hrošč drobnovratnik. Tu najdemo svoj življenjski prostor ogrožene vrste kačjih pastirjev: zgodnji trstničar, suhljati škratec, pegasti lesketnik. Na območju se pojavlja veliko različnih vrst ogroženih in zavarovanih vrst dvoživk, tudi človeška ribica, ki jo najdemo v kraškem vodnem podzemlju južnega dela Radenskega polja. Območje predstavlja ornitološko preletno postajo, prezimovališče in gnezdišče številnih močvirskih in travniških vrst ptic. Na Grosupeljskem polju je prisotna tudi vidra.	
35500	Podreber - Dvor	Območje obsega gozdnati Kucelj in kulturno krajino med Pristavo in Dvorom pri Polhovem Gradcu. Je prehranjevalni prostor netopirjev malih podkovnjakov, ki imajo zatočišča v cerkvi Sv. Elizabete v Podrebi in v cerkvi Sv. Peter v Dvoru pri Polhovem Gradcu. Na severozahodnem in severovzhodnem delu območja se razprostirajo ilirski bukovci, v osrednjem delu pa tudi dinarski gozdovi rdečega bora.	EPO
35700	Zaplana	Zaplana, planota, ki je razčlenjena z mnogimi suhimi dolinami, leži zahodno od Vrhnike. Na severu se precej strmo spušča v Podlipsko dolino, na vzhodu pa se počasi znižuje proti Ljubljanskemu barju. Mozaik gozda in travnišč na Zaplani je prehranjevalni prostor netopirjev malih podkovnjakov, ki se razmnožujejo na podstrešju cerkve sv. Urha. V gozdu in na zaraščajočih se travnikih živi metulj črtasti medvedek, v potokih pa rak navadni koščak.	EPO
35800	Medvedje Brdo	Območje Medvedjega Brda v bližini Rovt predstavlja mozaična kulturna krajina. Raba območja je ekstenzivna. Na podstrešju in v zvoniku cerkve Sv. Gabrijela je poletno bivališče netopirjev malih podkovnjakov, ki se prehranjujejo v okolici. V gozdovih, gmiščih in na zaraščajočih se površinah živi metulj črtasti medvedek.	EPO
35900	Županova jama	Območje obsega kraški svet južno od Grosupljega, poraščen z gozdom in prepreden s številnimi jamami. Ena izmed jam je Županova jama, znana tudi kot Taborska jama, z zelo bogatim kapniškim okrasjem. Vhodni del je Ledenica, podorna dvorana, v kateri se temperatura ne dvigne nad 5°C. Umetni prehod jo veže z nadaljevanjem jame, ki ima naraven vhod skozi 10 metrov globoko brezno, ki vodi v Permetovo dvorano. Od tu vodijo stopnice do Velike dvorane, največjega prostora v jami. Jama se nadaljuje proti severu v Blatno dvorano in naprej v Matjažovo in Zadnjo dvorano. Na koncu te so tri korozijska brezna. Jama je življenjski prostor jamske favne, in sicer nekaterih ogroženih vrst kot so jamski pajek <i>Stalita hadzii</i> , hrošči <i>Typhlotrechus bilimeki</i> , <i>Bathyscymorphus byssinus</i> , drobnovratnik <i>Leptodirus hochenwarti</i> , polž <i>Zospeum frauenfeldi</i> in več vrst rakov ceponožcev npr. <i>Morariopsis dumonti</i> . Županova jama je tudi najpomembnejše jamsko zatočišče netopirjev na severozahodu Dolenjske. Jamo uporablja vsaj sedem vrst netopirjev, med katerimi so najpogostejši mali podkovnjaki. V njej prezimujejo tudi veliki podkovnjaki.	EPO
36200	Vintarjevec	Območje obsega širšo okolico kraja Vintarjevec z zaledjem sklenjenih gozdnih sestojev na jugu in zahodu. Podstrešje in zvonik cerkve Sv. Petra in Pavla v kraju Vintarjevec sta kotišče treh vrst netopirjev, in sicer velikega podkovnjaka, vejicatega netopirja in poznega netopirja. V	EPO

PRILOGE

Koda	Ime	Opis	Status
		okolici je njihov prehranjevalni habitat. Gozdni robovi sklenjenih gozdnih sestojev in gozdnih otokov so zastopani s pestrimi rastlinskimi vrstami, ki nudijo prehranjevalni in reprodukcijski habitat metulju črtastemu medvedku.	
36300	Ligojna	Območje severno od kraja Velika Ligojna zahodno od avtoceste Ljubljana-Vrhnika. Podstrešje in zvonika cerkve Sv. Jurija so zatočišče netopirja malega podkovnjaka, v okolici je njegov prehranjevalni prostor. Gričevnat svet je večinoma pokrit z gozdom, napaja ga več manjših potokov.	EPO
36400	Polhograjska Grmada	Območje z drugim najvišjim vrhom Polhograjskega hribovja Polhograjsko Grmado (898,5 m) leži severovzhodno od Polhovega Gradca. Gozdno vegetacijo predvsem na grebenu Grmade prekinjajo toploljubna travišča in združbe dolomitnega skalovja. Grmada ima na vse strani strma, na južni in jugovzhodni strani tudi skalnata pobočja. Na tem območju se mešajo srednjeevropske, ilirske, alpske in panonske rastlinske vrste. Tu uspevajo endemične rastline kot so Fleischmannovo grabljišče, Hladnikov grintavec, Blagayev volčin, kranjski petoprstnik in druge ogrožene rastlinske vrste, npr. Clusijev svišč, dišeči volčin in rumeni lan. Na grebenu je razvita naskalna vegetacija s srhkodlakavim netreskovicem. Po ovršju in grebenu leta ogrožena in zavarovana vrsta metulja, travniški postavnež. Tu ima svoj življenjski prostor tudi zavarovana in ogrožena vrsta plazilca, zelenec.	EPO
36600	Škocjan	Širša okolica kraja Škocjan južno od Grosuplja. Podstrešje in zvonik cerkve Sv. Kancijana so zatočišče vejicatega netopirja in malega podkovnjaka. Slednjega najdemo tudi na podstrešju cerkve Sveta Marija - Železnica. V okolici so prehranjevalni habitat netopirjev. Na tem območju živi tudi polž ozki vrtenec.	EPO
36900	Polšnik	Območje obsega širšo okolico kraja Polšnik. Pobočja so porasla z ilirskimi bukovimi gozdovi. Podstrešje in zvonik cerkve Sv. Matere božje v kraju Polšnik je kotišče netopirjev malih podkovnjakov, katerih prehranjevalni habitat so gozdni sestoji z gozdnim robom.	EPO
37200	Medija	Je južno pobočje grebena Na Škalah. Prisojna lega in dolomitna podlaga pobočja pogojujeta prisotnost gozdnega sestoja, ki ga zastopa kvalifikacijski habitatni tip Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi. Ker je teren krušljiv, se na območju pojavljajo tudi večji sklopi golih skalovij in skalnih razpok s specifično vegetacijo.	EPO
37300	Zgornja Jablanica	Območje obsega širšo okolico kraja Zgornja Jablanica z zaledjem sklenjenih ilirsko bukovih gozdnih sestojev na pobočjih severovzhodno in jugozahodno nad ravnico reke Reke. Podstrešje cerkve Sv. Ane v Zgornji Jablanici je pomembno kotišče dveh vrst netopirjev, malega podkovnjaka in vejicatega netopirja, gozdni sestoji z gozdnim robom pa so njun prehranjevalni habitat.	EPO
38200	Žejna dolina	Mokrotno dolino severno od Hotedršice napaja Žejska voda, ki izvira pod Rovtarskimi Žibršami in delno ponikne v Kmetovo brezno, labirint vodoravnih rovov plitvo pod površjem. Dno doline pokrivajo mokrotni travniki, šašja in nizka barja, obod pa suhi travniki in gozd. Flora obsega med drugim več vrst kukavičevk, ozkolistni in širokolistni munec, boljši in srhki šaš, okroglostno in dolgolistno rosiko, mešinko, malocvetno sito, arniko in volk. Med 67 zabeleženimi vrstami metuljev je več ogroženih vrst, med kačjimi pastirji je potrebno omeniti barjansko devo, rumenega kamenjaka in močno populacijo povirnega studenčarja. Celoten tok Žejske vode naseljuje rak koščak, spodnji del pa tudi potočna postrv.	EPO
38300	Lučka jama	Lučka jama se nahaja v gozdnatem območju zahodno od Luč v severozahodnem robu Lučkega dola. Jama je občasno izvirna kraška jama z zapleteno strukturo rovov, dvoran in sifonov. Dolga je 100 metrov in se na koncu razveji v tri rove. Vhod se nahaja na najbolj vzhodnem delu naravnega skalnatega amfiteatra. V jamo pritekajo vode, ki na Radenskem polju ponikajo v ponornih jamah. Ob visokih vodah, ko se	EPO

PRILOGE

Koda	Ime	Opis	Status
		podzemni odtočni rovi proti izvirom Krke zapolnijo, izvira iz jame vodotok Radenščica. Jama je življenjski prostor človeške ribice.	
38400	Rakovnik pod Golovcem	Pretežni del mokrišč zavzema bajer antropogenega nastanka, ki je namenjen predvsem ribičem. V povirjih in potokih v okolici živita dve vrsti kačjih pastirjev z rdečega seznama in deset vrst dvoživk. Lokaliteta je pomembna kot območje vodnih in močvirskih ekosistemov na pragu strnjenegega mestnega naselja, kjer sorodnih biotopov primanjkuje.	EPO
38600	Zelena dolina	Med Hotedršico in Rovtami leži dolina Hotenjke s številnimi povirji. V zgornjem in srednjem toku je večinoma v naravnem stanju, tok je razgiban. Na dnu doline so ohranjeni mokrotni travniki in nizka barja, rastišča redkih rastlinskih vrst. V vodi in na mokrotnih površinah je bogata favna dvoživk in nevretenčarjev.	EPO
38700	Jama na Pucovem kuclu	Vodoravna jama na vzpetini Zavratac južno od Podklanca, pomembna zaradi jamske favne. Območje obsega tudi gozdnat pas okoli jame. Jamsko favno ogroža nenadzorovano nabiranje jamskih hroščev. Jami Mravljetovo brezno v Gošarjevih rupah in Matjaževe kamre sta pomembni prezimovališči netopirja malega podkovnjaka. Območje obsega tudi odsek reke Sovre, ki je habitat raka navadnega koščaka.	EPO
38800	Šimenkova jama	Na Malem Borštu severovzhodno od Stične je vhod v stopnjasto brezno z dvorano. V jami je podzemeljski pretok v sifonsko jezero. Na dnu in po tleh je ilovica, saj je ob visoki vodi dvorana zalita do stropa. Jama je hidrološko pomembna, voda iz nje se pojavlja v izviru pri Viru. Širše območje okrog jame od Pungarta do Gradišča je prehranjevalni habitat malega podkovnjaka in vejicatega netopirja, ki imata kotišče v cerkvi Sv. Miklavž v Gradišču. Netopirji so bili najdeni tudi v jami.	EPO
38900	Babja luknja	Na severovzhodnem pobočju Breznika južno od Goričan pri Medvodah je vodoravna izvorna jama. Dolžina rovvov je 100, globina pa 10 metrov. Je tipsko nahajališče nekaterih jamskih hroščev.	EPO
39100	Rožnik	Rožnik je porasel s samoniklo gozdno vegetacijo, kjer so posamezna drevesa pomembna zaradi starosti in dimenzij. Reliktne rastišča močvirske in barjanske flore najdemo na območju Malega Rožnika in Mosteca. Tu živi barjanska slepa postranica <i>Niphargus sphagnicolis</i> , ki je slovenski endemit.	EPO
39300	Dolina Črnega potoka	Gorvodno od Groma pri Podstrmci teče Črni potok v naravni strugi, ob kateri najdemo mokrotne travnike in močvirja z jelševjem, grmišča in visoke steblike. Na povirju dveh manjših pritokov je razvita helokrena vegetacija z redkimi rastlinskimi vrstami. Ob Črnem potoku je nekaj počitniških hiš in njiv, z izjemo teh pa je dolina dobro ohranjeno območje mokrišč, ki nudijo bivalni prostor redkim vrstam dvoživk in nevretenčarjev. Dolina je tudi preletna postaja nekaterim redkim vrstam ptic.	EPO
39400	Črna dolina pri Grosuplju	Mokrotna dolina severno od Grosuplja in avtoceste Ljubljana - Novo mesto. Dolina je stisnjena pod gozdnata pobočja na severni, zahodni in južni strani. Severozahodni del območja poraščajo trstičje, mokrotni travniki in visoko šašje ter manjše nizko barje, ki je življenjski prostor ene najbolj ogroženih vrst dnevnih metuljev pri nas, barjanskega okarčka. Tu je bila najdena tudi orhideja Loeselova grezovka. Po dolini se vije potok, ki je dolvodno zajezen in poglobljen v ribnik, prisojni breg pa poraščajo suhi travniki. Dolina nudi pomemben življenjski prostor tudi drugim ogroženim vrstam metuljev.	EPO
39500	Skobčev mlin	Vlažni do močvirni travniki v dolini zgornjega dela potoka Duplica severovzhodno od Grosuplja. Območje je življenjski prostor redkih vrst metuljev barjanski okarček in močvirski cekinček.	EPO
39600	Vir pri Stični	Zahodno od naselja Vir pri Stični se na severnem delu manjše poplavne ravnice nahaja kraški izvir potoka Vir. Stalni kraški izvir v zatrepni dolini	EPO

PRILOGE

Koda	Ime	Opis	Status
		je klasično nahajališče človeške ribice. Potok nato zaradi majhnega padca odteka proti jugu v vijugasti strugi.	
39700	Mala Loka pri Višnji Gori	Jugozahodno od Male Loke pri Višnji gori, v mokrotni Mihčevi dolini, se ob potoku Breg nahaja nizko barje z navadno reziko in vrstami iz zveze srhkega šaša (<i>Caricion davallianae</i>).	EPO
39800	Jezerc	Barje Jezerc, naše edino plavajoče barje, leži v 100 m široki vrtači pod Ostrim vrhom pri Logatcu. Osrednji del dna vrtače porašča visokobarjanska združba šotnih mahov in jesenske vrese, obdaja ga obroč nizkobarjanske in močvirske vegetacije. Flora obsega med drugim barjanske vrste nožničavi in ozkolistni munec, okrogolistna rosika, dlakava mahovnica, bela kljunka. Obod vrtače je deloma travnat, deloma poraščen z drevjem. Na južni strani ima barje površinski odtok.	EPO
51300	Trnovski gozd - Nanos	Globoki kras s številnimi jamami in brezni ter ostanki ledeniškega delovanja. Specifične geomorfološke in podnebne razmere ter antropološki dejavniki pogojujejo obstoj različnih habitatnih tipov območja. Območje porašča velika sklenjena gozdna površina, ki je življenjski prostor in selitveni koridor velikih zveri (medved, volk in ris). V vršnih delih ter na južnih in zahodnih obronkih so obsežna travišča s pestro floro, med katerimi so tudi redke in ogrožene rastlinske vrste kot npr. <i>Ranunculus wraberii</i> , <i>Arabis scopoliana</i> ter endemita <i>Hladnikia pastinacifolia</i> in <i>Campanula marchesettii</i> . Tu živi tudi pet endemičnih vrst stenice kot npr. <i>Nanosius chloroticus</i> , ki ima tu locus typicus. V strmih predelu s prepadnimi stenami na zahodnih obronkih Nanosa dobro uspeva črnika, ki sodi med ogrožene vrste hrastov pri nas. Ugodni rastiščni pogoji omogočajo rast še drugim mediteranskim vrstam, ki skupaj z črniko gradijo združbo Orno-Quercetum ilicis sub.cotinetosum. Združba daje videz mediteranske makije in predstavlja ekstrapozonalen fragment te sicer prave mediteranske združbe. Gozdovi, travišča in skalne stene so tudi življenjski prostor različnih vrst ptic, med katerimi so nekatere zelo redke in ogrožene, npr. planinski orel, divji petelin in hribski škrljanec.	EPO
62300	Temenica	Reka Temenica je ena najbolj znanih dolenskih ponikalnic, ki do izliva v Krko dvakrat ponikne. Območje obsega celoten tok od izvira v Zasavskem hribovju do izliva v Krko z vmesnim fosilnimi strugami in podzemnimi tokovi. V spodnjem toku so v območje vključena tudi mokrišča ob letališki stezi in opuščeni glinokopi nekdanje opekarne Zaloga. Reko označuje majhen strmec, meandrirana struga, širša poplavna ravnica, zemljene brežine in velika pestrost vodnih habitatov, kar še zlasti velja za izvirna odseka v Zijalu in Luknji ter Zaloško kotlino. Temenica je življenjski prostor pestre vodne favne nevretenčarjev, dvoživk in rib, podzemski odseki pa jamske vodne favne na čelu s človeško ribico, mokrišča ob spodnjem toku pa so habitat močvirske sklednice, dvoživk, ptic, vidre in bobra.	EPO
65100	Krka - reka	Območje od izvira pri vasi Krka do izliva v Savo pri Brežicah obsega reko s poplavno ravnico in nekaterimi pritoki: Radešca, Sušica, Žerjavinski potok, Toplica s Prinovcem, Sajovec in Senuša. Zgornji tok v Suhi krajini opredeljuje globlja rečna soteska s kraškimi izviri, večji strmec, številni lehnjakovi pragovi in pregrade, pogosto v povezavi z aktivnimi in opuščenimi jezovi. V srednjem in spodnjem toku čez Novomeško pokrajino in Krško ravan se rečni tok upočasnjuje, poplavna ravnica pa se najbolj razširi na odseku ob Krakovskem gozdu. Reko s pritoki in kraškimi izviri označuje velika habitatska in vrstna pestrost. V kraških izviri zgornjega toka izstopajo endemične jamske živali, v reki je zabeleženih kar 52 vrst rib, med njimi so številne ogrožene (npr. upiravec, zvezdogled, velika nežica, sulec). Pogosta sta vidra in še zlasti bober, ki je v porečju po naselitvi 1998 oblikoval eno naših najbolj vitalnih populacij. Krka je tudi habitat in selitvena pot vodnih ptic. Med gnezdilci izpostavljamo vodomca, med prezimovalci pa malega ponirka, zelenonogo tukalico in laboda grbca.	EPO
80000	Osrednje območje življenjskega	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krmsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno	EPO

PRILOGE

Koda	Ime	Opis	Status
	prostora velikih zveri	območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.	
91100	Bajdinc	Območje obsega potok Bajdinc, ki izvira na vzhodnem pobočju Gore pri Malem Ločniku, vključno z levim in desnim pritokom, vse do ceste v bližini kmetije Dolščak. Potok predstavlja življenjski prostor raku navadnemu koščaku.	EPO
91400	Bolska	Območje obsega povrni del potoka Bolska, desnega pritoka Savinje, ki izvira v gozdnatem hribovitem svetu Posavkega hribovja (hrib Šipek) severozahodno od Trojan. Potok je življenjski prostor raka koščaka.	EPO
91500	Bukovica	Potok Bukovica zbira vode iz potoka Devnica in Kačnarjevega studenca. Do naselja Potok ga napajata še občasna levi in desni pritok. Potok s kamnitim in prodnatim dnom je življenjski prostor raka navadnega koščaka.	EPO
92600	Dolsko	Območje obsega gričevnat svet porasel z gozdom in prepređen s številnimi potoki, levimi pritoki Save, med Dolskim in Kresnicami. Ti predstavljajo življenjski prostor navadnemu koščaku. V cerkvi Sv. Agate pri Dolskem se nahaja največja kolonija vejicatih netopirjev v osrednji Sloveniji in ena največjih v Sloveniji. Na tem območju živita tudi hrošč močvirski krešič in polž ozki vrtenec.	EPO
93600	Kosca	Strma dolina potoka Kosca se razteza od izvira potoka med podornimi skalami do Ribiške koče. Potok Kosca na apnenčasti podlagi oblikuje habitatni tip Lehnjakotvorni izviri. Struga potoka je sprva uravnana, nato pa se na njej tvorijo lehnjakove stopnice in pragovi. 70 m dolvodno od izvira je nastala preko 20 m visoka lehnjakova stena, po kateri polzi voda in je močno obraščena z mahom. Struga je tudi dolvodno grajena stopničasto, z mnogimi nizkimi lehnjakovimi pregradami, tolmoni, brzicami in slapišči. V potok se izliva več manjših pritokov, v katerih se tudi izloča lehnjak. Lehnjak je obilno porasel z mahovi. Potok je habitat raka navadnega koščaka.	EPO
93700	Kotredež	Območje zajema razširjeni del doline potoka Potočnica, levega pritoka Kotredeščice, z naseljem Kotredež in okoliškimi vzpetinami Gorica, Mačkovec in Globošak. Podstrešje in zvonik cerkve Sv. Jakoba v Kotredežu, predstavlja kotišče netopirja vrste mali podkovnjak. Območje je prehranjevalni habitat vrste in ga pretežno porašča listnat gozd z gozdnimi jasami, v dolinskem delu območja pa travniške površine.	EPO
93800	Kovnišča	Kovnišča je levi pritok potoka Horjulka pri Brezju pri Dobrovi. Njeni povrni deli predstavljajo življenjski prostor raku navadnemu koščaku.	EPO
94100	Ljubljana - Gradaščica - Mali Graben	Območje zajema celotni vodotok Gradaščico s površinama krakoma Mala voda in Božna in pritokom Horjulščica (do Razorov), ki se Gradaščici priključi Bokalcih, zatem pa nadaljuje pot kot Mali graben do izliva Ljubljano na območju Trnovega. Območje obsega tudi reko Ljubljano in sicer dolvodno od sotočja z njenim desnim pritokom Iščico, pa vse do izliva v reko Savo pri naselju Podgrad. Skozi mesto poteka ekološko pomembno območje po Gruberjevem kanalu. Ljubljani se v Sostrem z desne pridruži še Dobrunjščica, do Sadinje vasi. Na obravnavanem območju so prisotne vrste rib sulec, platnica, blistavec, pohra, mrena, ogrica, podust, zlata nežica, navadna nežica, velika nežica, kapelj, obloustke iz vrst potočnih piškurjev in sladkovodna školjka vrste navadni škrček. Območje je zlasti pomembno kot drstitveni in prehranski prostor ter sezonski koridor na mesta drstišč in prehranskih habitatov.	EPO
94200	Loki potok s pritoki	Območje obsega Loki potok s pritoki na pretežno naravno ohranjenem odseku svojega toka med naseljema Spodnji Hotič na jugu in Vače na severu. Odlikuje ga pestra favna velikih nevretenčarjev in je življenjski prostor raka koščaka in ribe kaplja.	EPO
94600	Maljek	Območje obsega potok Maljek z desnim pritokom Hrastov potok. Odlikuje se po pestri favni velikih nevretenčarjev in je življenjski prostor	EPO

PRILOGE

Koda	Ime	Opis	Status
		raka koščaka. Maljek je tudi življenjski prostor več vrst dvoživk, med drugim hribskega urha, rjavih žab vrste sekulja in navadnega močerada.	
94800	Mavelščica - povirni del	Območje zajema povirna kraka Stajnik in Ostrožnik do izliva v potok Mavelščica pri Golem Brdu. Potok teče skozi mešan listnat gozd. Dno potoka je prodnato s posameznimi skalnimi samicami. Na posameznih odsekih je dno muljasto. Potok predstavlja življenjski prostor raku navadnemu koščaku.	EPO
95100	Pajsarjeva jama	Pajsarjeva jama se nahaja med Vrhniko in Podlipo. Jama je vodna jama, iz katere priteka manjši potok, ki teče naprej po Podlipski dolini. Dolga je 555 m in globoka 20 m. Pajsarjeva jama je en izmed jam, ki imajo na stenah mikrobne prevleke, pokrite s kapljami vode, ki ob osvetlitvi odsevajo srebrno svetlobo. Tem prevlekam pravimo jamsko srebro. V jami je edino znano nahajališče dveh sladkovodnih postranic v Sloveniji, <i>Hadzia fragilis stochi</i> in <i>Ingolfiella beatrice</i> .	EPO
95300	Polhograjsko hribovje	Območje se razteza od Tošča na severovzhodu do Butajnove in Planine nad Horjulom na jugozahodu. Za območje je značilen razgiban relief z dolinami in soteskami potokov, z gozdnimi površinami, ki se prepletajo s suhimi in polsuhimi travniki, posameznimi intenzivno gojenimi travniki, skalnatimi pobočji, predvsem v okolici Tošča, in kulturno krajino. Na vzhodu se nahaja Polhograjska gora, ki velja za klasično nahajališče Blagayevega volčina in kranjskega petoprstnika. Polhograjsko hribovje obsega porečja potokov Mala Božna, Velika Božna in Mala voda. Potoki predstavljajo življenjski prostor raku navadnemu koščaku. V gozdu in na gozdnem robu živijo metulji črtasti medvedek, petelinček in Scopolijev zlatook. V vlažnih, toplih dolinah z mladimi sestoji velikega jesena in trepetlike živi metulj gozdni postavnež. Na suhih in polsuih travščih pa najdemo travniškega postavneža in velikega mravljiščarja. V nekaterih cerkvah so kotišča malih podkovnjakov. Prehranjujejo se v visokodebelnih sadovnjakih in na travščih v okolici. Cerkev Sveti Trije Kralji v Brišah pri Polhovem Gradcu je tudi kotišče navadnega netopirja, cerkev Sveti Andrej pri Planini nad Horjulom pa kotišče uhatih netopirjev.	EPO
95400	Potok Reka s pritoki	Potok Reka s pritoki se nahaja na območju Rovtarskega hribovja. Razteza se vzdolž ceste, ki od kamnoloma pod Smolevcem pri Gorenjem Logatcu pelje mimo Logaških Žibrš proti naselju Mrčivnik. Ob vodotoku so na neporaščenih površinah ohranjena posamezna vlažna travišča, zaplate visokega šašja in fragmenti nizkega barja. Območje je življenjski prostor raka koščaka in školjke navadnega škvrčka. Znani so pa tudi podatki za orhidejo Leoselijevo grezovko, raka jelševca in polža ozkega vrtenca.	EPO
96100	Savski potok	Območje obsega Savski potok na pretežno naravno ohranjenem odseku toka nad naseljema Sava in Ponoviče na jugu ter Potok pri Vačah na severu. Odlikuje se po pestri favni velikih nevretenčarjev in je življenjski prostor raka koščaka.	EPO
96600	Stiški potok	Stiški potok se od domačije Jezerkar do naselja Potok napaja z več pritoki z desne in leve strani. Struga je plitvo vrezana v lastne nanose. Potok s kamnitim in prodnatim dnom je življenjski prostor raka navadnega koščaka.	EPO
97200	Štangarski potok	Območje obsega Štangarski potok na pretežno naravno ohranjenem odseku med povirnima krakoma pod Breznarico in Primčevim mlinom. Odlikuje se po pestri favni velikih nevretenčarjev in je življenjski prostor raka koščaka.	EPO
97400	Tičnica	Območje obsega Štangarski potok na pretežno naravno ohranjenem odseku med povirnima krakoma pod Breznarico in Primčevim mlinom. Odlikuje se po pestri favni velikih nevretenčarjev in je življenjski prostor raka koščaka.	EPO
97500	Trojane	Območje obsega povirni del doline potoka Orehovica, ki leži južno od naselja Trojane v Posavskem hribovju. Povirni del doline Orehovice leži	EPO

PRILOGE

Koda	Ime	Opis	Status
		v tektonski prelomnici, kjer so potoki razgalili permokarbonske kamnine z antimonovo rudo. Te kamnine so zelo neodporne na mehansko preperevanje ter erozijo in so posledično nestabilne. To kažejo reliefne oblike in pojavi kot so erozijske grape potokov, preperene plasti in erozijski jarki na pobočjih, ki drsijo proti dnu doline, izrazita je globinska erozija hudourniškega potoka, ki spreminja svoj tok, tvori slapove, brzice, erozijske zajede, velike okljuje in odnaša preperino. Strma in erozijski izpostavljena pobočja so obrasla z gozdom, prevladuje habitatni tip javorovi, jesenovi, brestovi in lipovi gozdovi v grapah in na gruščnatih pobočjih. V cerkvi Sv. Mohor in Fortunat vzhodno od Trojan je kotišče malega podkovnjaka, gozdni prostor na območju predstavlja njegov prehranjevalni habitat. Potok Orehovica je življenjski prostor raka koščaka, v zamočvirjenih predelih ob potoku in grapah z mezečo vodo pa najdemo močvirskega krešiča.	
97700	Veliki potok	Območje zajema Veliki potok, ki izvira v več izvirnih krakih, južno od hriba Kržareja, okoli 8 km severovzhodno od Grosuplja, do zaselka Drobnič. Potok predstavlja življenjski prostor raku navadnemu koščaku.	EPO

[Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGO Ljubljana (2021-2030), Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, februar 2021.]

13.14 Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov v GGO

Preglednica 1: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo v GGO Ljubljana.

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
SI3000009	Lučka jama	SAC	Dvoživke: človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*. Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000011	Zadnje struge pri Suhadolah	SAC	Dvoživke: hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). Habitatni tipi: (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)).
SI3000013	Vrzenec	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*.
SI3000015	Medvedje Brdo	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*.
SI3000016	Zaplana	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*.
SI3000017	Ligojna	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Habitatni tipi: (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>).
SI3000021	Podreber - Dvor	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Habitatni tipi: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)), (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto janauensis-Pinetum</i>).
SI3000042	Jezerc pri Logatcu	SAC	Habitatni tipi: (7140) Prehodna barja.
SI3000079	Češeniške gmajne z Rovščico	SAC	Sesalci: vidra (<i>Lutra lutra</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* Dvoživke: hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*.

PRILOGE

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
			Rastline: kranjska sita (<i>Eleocharis carniolica</i>). Habitatni tipi: (7140) Prehodna barja.
SI3000091	Boštonova jama	SAC	Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000093	lhanska jama	SAC	Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000099	lhan	SAC	Sesalec: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>).
SI3000120	Šmarna gora	SAC	Dvoživke: hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, rogač (<i>Lucanus cervus</i>). Rastline: Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>). Habitatni tipi: (6410) Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinia caeruleae</i>), (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).
SI3000121	Čemšeniška planina	SAC	Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Habitatni tipi: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).
SI3000139	Stržene luže	SAC	Žuželke: barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*.
SI3000141	Duplica	SAC	Žuželke: barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>).
SI3000155	Sora Škofja Loka - jez Goričane	SAC	Habitatni tipi: (91E0) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, <i>Alnus incanae</i> , <i>Salix albae</i>))*.
SI3000156	Županova jama	SAC	Sesalec: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Hrošči: drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>).
SI3000158	Babja luknja	SAC	Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000159	Vintarjevec	SAC	Sesalci: vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*.
SI3000160	Škocjan	SAC	Sesalci: vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>).
SI3000164	Reber - borovja	SAC	Habitatni tipi: (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>).
SI3000165	Medija - borovja	SAC	Habitatni tipi:

PRILOGE

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
SI3000168	Črna dolina pri Grosuplju	SAC	(91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>).
			Rastline: Loeselova grezovka (<i>Liparis loeselii</i>). Metulji: barjanski okarček, (<i>Coenonympha oedippus</i>), močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Habitatni tipi: (7230) Bazična nizka barja, (6410) Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>).
SI3000170	Krška jama	SAC	Sesalci: navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Dvoživka: človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*. Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
			Sesalci: navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), volk (<i>Canis lupus</i>)*, rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*. Hrošči: drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>), Metulji: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>). Dvoživke: človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*. Habitatni tipi: (6410) Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>), (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000181	Kum	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Hrošči: alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*, bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Rastline: navadna obročnica (<i>Adenophora lilifolia</i>). Habitatni tipi: (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>), (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)).

PRILOGE

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
			(91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>).
SI3000183	Polšnik	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophos hipposiderus</i>).
SI3000184	Zgornja Jablanica	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophos hipposiderus</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>).
SI3000189	Žejna dolina	SAC	Dvoživke: hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Rastline: Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>). Habitatni tipi: (6410) Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinia caeruleae</i>), (7230) Bazična nizka barja.
SI3000202	Vir pri Stični	SAC	Dvoživke: človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*. Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000205	Kandrše - Drtiščica	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophos hipposiderus</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Hrošči: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Habitatni tipi: (91K0) Ilirski bukov gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)).
SI3000208	Šimenkova jama	SAC	Sesalci: vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000211	Jama na Pucovem kuclu	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000232	Notranjski trikotnik	SAC	Sesalci: rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*, volk (<i>Canis lupus</i>)*, navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), vidra (<i>Lutra lutra</i>), dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), širokouhi/mulasti netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>). Žuželke:

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
			črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>). Dvoživke: človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*, veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Habitatni tipi: (7230) Bazična nizka barja, (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).
SI3000255	Trnovski gozd - Nanos	SAC	Sesalci: navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), volk (<i>Canis lupus</i>)*, rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*, mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>), dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>). Žuželke: alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*, bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Dvoživke: hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gručah, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).
SI3000256	Krimsko hribovje - Menišija	SAC	Sesalci: navadni ris (<i>Lynx lynx</i>), volk (<i>Canis lupus</i>)*, rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*, mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>). Dvoživke: hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Žuželke: alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*, bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, rogač (<i>Lucanus cervus</i>).

PRILOGE

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
			veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>) . Rastline: kranjski jeglič (<i>Primula carniolica</i>). Mahovi: <i>Buxbaumia viridis</i>. Habitatni tipi: (7140) Prehodna barja, (7230) Bazična nizka barja, (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)).
SI3000261	Menina	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Žuželke: alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*. Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Dvoživke: hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>). Habitatni tipi: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)).
SI3000262	Sava - Medvode - Kresnice	SAC	Habitatni tipi: (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)), (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (<i>Erythronio-Carpinion</i>).
SI3000264	Kamniško - Savinjske Alpe	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*. Rastline: lepi čveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>). Habitatni tipi: (4070*) Ruševje z vrstama <i>Pinus mugo</i> in <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododendretum hirsuti</i>), (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)), (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)). (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>).
SI3000271	Ljubljansko barje	SAC	Sesalci: vidra (<i>Lutra lutra</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Dvoživke: veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>), človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)*.

PRILOGE

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
			hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). Žuželke: puščavnik (<i>Osmoderma eremita</i>)*, veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* Rastline: Loeselova grezovka (<i>Liparis loeselii</i>). Habitatni tipi: (7230) Bazična nizka barja, (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)).
SI3000275	Rašica	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Žuželke: rogač (<i>Lucanus cervus</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>). Dvoživke: hribski urh (<i>Bombina variegata</i>). Rastline: Loeselijeva grezovka (<i>Liparis loeselii</i>), lepi čeveljc (<i>Cypripedium calceolus</i>). Habitatni tipi: (6410) Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>), (8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih.
SI3000279	Kopitnik	SAC	Habitatni tipi: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))
SI3000288	Dolsko	SAC	Sesalci: vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>). Žuželke: rogač (<i>Lucanus cervus</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>). Habitatni tipi: (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>).
SI3000295	Kosca	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Habitatni tipi: (7220*) Lehnjakotvorni izviri (<i>Cratoneurion</i>).
SI3000299	Pajsarjeva jama	SAC	Habitatni tipi: (8310) Jame, ki niso odprte za javnost.
SI3000317	Kotredež	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>).
SI3000319	Loki potok s pritoki	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.

PRILOGE

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
SI3000325	Potok Reka s pritoki	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000326	Bajdinc	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000328	Trojane	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Žuželke: močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>).
SI3000335	Polhograjsko hribovje	SAC	Sesalci: mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>). Žuželke: črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*, gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>). Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*. Habitatni tipi: (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>), (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)), (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto janauensis-Pinetum</i>).
SI3000343	Veliki potok	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000344	Stiški potok	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000345	Bukovica	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000350	Mavelščica - povirni del	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000353	Ščurkov potok	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000354	Savski potok	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000355	Štangarski potok	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000356	Maljek	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000361	Bolska	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000373	Kovnišča	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI3000374	Tičnica	SAC	Raki: navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*.
SI5000014	Ljubljansko barje	SPA	Ptice: sloka (<i>Scolopax rusticola</i>), sršenar (<i>Pernis apivorus</i>), veliki skovik (<i>Otus scops</i>).
SI5000016	Planinsko polje	SPA	Ptice: rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>), pisana penica (<i>Sylvia nisoria</i>).
SI5000024	Grintovci	SPA	Ptice: črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), mali muhar (<i>Ficedula parva</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), ruševac (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>), sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>), triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>).

PRILOGE

Koda	Ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
SI5000026	Posavsko hribovje	SPA	Ptice: belovrati muhar (<i>Ficedula albicollis</i>), črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>), planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>), sokol selec (<i>Falco peregrinus</i>), velika uharica (<i>Bubo bubo</i>).

Opomba: * - prednostna vrsta oziroma habitatni tip. [Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGO Ljubljana (2021-2030), Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, februar 2021.]

13.15 Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami območij Natura 2000

Preglednica 1: Usmeritve in smernice za posamezne upravljavske cone območij Natura 2000, ki se nahajajo znotraj GGO Ljubljana (Naravovarstvene smernice za GGN GGO Ljubljana (2021-2030), Zavod RS za varstvo narave, OE Ljubljana, februar 2021).

IME CONE: Upravljavska cona A - območje malega muharja

VRSTE: mali muhar (*Ficedula parva*)

OPIS CONE: Cona A obsega območja varovalnih in gospodarskih gozdov na levem bregu Kamniške Bistrice v GGE Kamniška Bistrica. Vrsto ogrožajo: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v še pred kratkim zaprtih sestoje. V coni želimo zagotavljati primeren prehranjevalni in gnezditveni habitat.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se najmanj 50% delež debeljakov in sestojev v obnovi.
- Znotraj cone naj se zagotavlja vsaj 5% odmrle lesne mase listavcev od celotne LZ predvsem v B in C razširjenem debelinskem razredu. Ohranja oz. pušča naj se vsaj 10 m³/ha odmrlih in odmirajočih dreves listavcev oz. vsaj 3-5 mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslih stoječih listavcev na ha.
- Ohranja naj se stare bukove sestoje na osojnih in vlažnih legah.
- Gospodari naj se tako, da se ohranja najmanj 60% gozdnih površin s tesnim ali normalnim sklepom krošenj.
- Zamujena jedra lubadarja, ki ekonomsko niso več zanimiva, naj se pušča v sestojih.
- Površina varovalnih gozdov naj se ohranja.
- V varovalnih gozdovih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Znotraj upravljavske cone je 62 ha ekocelic, skupaj predstavlja 10 % površine upravljavske cone. Delež površin brez gospodarjenja (ekocelice brez ukrepanja) naj se procentualno ohranja.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj (starejši bukovi sestoji),
- načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.

IME CONE: Upravljavska cona B - območje gozdnega jereba

VRSTE: gozdni jereb (*Bonasa bonasia*).

OPIS CONE: Zanimive so površine prizadete po vetrolomu in lubadarju ter dobro strukturirani sestoji z višjim deležem iglavcev, skupinami lesk, brez ali jelš in ostalimi plodonosnimi vrstami (jerebika, mokovec, glog) primernimi za prehrano jerebov. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba so: pomankanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomanjkanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.

Znotraj cone želimo v delih ohranjati in vzpostaviti primeren habitat, ki vrsti omogoča hkrati kritje in ugodne prehranske razmere.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z gozdnogospodarskimi ukrepi naj se izboljšuje prehranski habitat vrste. Kjer sestojne razmere dopuščajo, naj se zagotavlja vrzelast gozd s pestro zeliščno in grmovno vegetacijo s prisotnostjo plodonosnih drevesnih vrst. Primerne so zlasti površine prizadete po vetrolomu in lubadarju. Znotraj takšnih površin naj se:
 - ohranja raznomerna struktura gozdov (sestoje z vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, s šopi in skupinami odraslih dreves);
 - pri obnovi gozda ohranjajo in sproščajo skupine lesk, brez, jelš in drugih plodonosnih vrst kot so jerebika, mokovec, brek, češmin, glog na skupni površini vsaj 0,5 – 1 ha; kjer teh plodonosnih rastlin ni, naj se jih vnaša s sadnjo;
 - vzdržuje skupine različno starih iglavcev, predvsem v fazi drogovnjaka;
 - ne postavlja žičnatih ograj oziroma naj se te ustrezno označi z namenom, da postanejo dobro vidne;
 - Dovoljena je obnova obstoječih krmišč, postavitve novih krmišč naj se izvaja le izjemoma, vendar le izven znanih stanišč gozdnega jereba;
 - 5% površin prizadetih po vetrolomu in lubadarju prepusti naravnemu razvoju (za dobo 10 let).
- V polmeru najmanj 400 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih stanišč gozdnega jereba naj se od 1.4. do 31.7. ne izvaja gozdnogospodarskih del.
- Stanišče zaokroženo na odsek se ovrednoti s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov – sečnja,
- sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja,
- mulčenje brežin gozdnih cest,

-
- vzdrževanje grmišč,
 - oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba,
 - zaščita mladja z (leseno) ograjo,
 - označitev žičnatih ograj,
 - vzdrževanje zaščitne ograje,
 - odstranjevanje ograj za zaščito mladja,
 - zapornice na gozdnih cestah,
 - vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu.
-

IME CONE: Upravljalvska cona C – območje triprstega detla in divjega petelina

VRSTE: tripsti detel (*Picoides tridactylus*), divji petelin (*Tetrao urogallus*).

OPIS CONE: Cona se nahaja v GGE Kamniška Bistrica. Namenjena je zagotavljanju ustreznega habitata za triprstega detla in celoletnega habitata za divjega petelina. V coni želimo vzpostaviti velik delež starih presvetljenih gozdov, zagotoviti nadstandardni delež mrtvega lesa ter čim več površin prepustiti naravnemu razvoju.

Grožnje triprstemu detlu: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v še pred kratkim zaprtih sestojih ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja, ki predstavlja njegov prehranjevalni (s podlubniki napadene smreke) in gnezditveni habitat.

Grožnje divjemu petelinu: zmanjševanje primerne prehranjevalnega habitata (zmanjševanje presvetljenosti odraslih debeljakov in pomlajevanje gozdov predvsem z bukvijo, pomanjkanje vrzeli in odprtih površin), motnje s strani človeka (gospodarjenje z gozdovi v času razmnoževalnih aktivnosti in v času prezimovanja) ter pritisk s strani glavnih plenilcev (neprimerna lovska praksa).

KONKRETNE USMERITVE:

- Znotraj upravljalvske cone je 145 ha ekocelic, skupaj predstavljata več kot 14 % površine upravljalvske cone. Delež površin brez gospodarjenja (ekocelice brez ukrepanja) naj se ohranja.
- Znotraj cone naj se zagotavlja vsaj 5% odmrle lesne mase iglavcev in listavcev od celotne LZ predvsem v B in C razširjenem debelinskem razredu. Ohranja oz. pušča naj se vsaj 10 m³/ha odmrlih in odmirajočih dreves iglavcev oz. vsaj 3-5 mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslih stoječih iglavcev na ha.
- Ohranja naj se najmanj 50% delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Proizvodne in pomladitvene dobe se ohranja ali podaljšuje.
- Ob upoštevanju predpisov s področja varstva gozdov naj se na območjih, ki ne predstavljajo večje nevarnosti za nadaljnje širjenje podlubnikov, del poškodovanega oz. s podlubniki napadenega drevja ohrani oz. prepusti naravnemu razvoju.
- Sanitarna sečnja je smiselna zgolj v primeru preventivnega delovanja. Posamezne skupine odmrlih dreves iglavcev, kjer se sanitarna sečnja ni izvedla pravočasno in ni več nevarnosti za prenamnožitev podlubnikov, naj se prepušča naravnemu razvoju, še posebno v sestojih z drevjem B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Težko dostopnih in slabo odprtih območij ter varovalnih gozdov naj se ne odpira z novimi gozdnimi prometnicami.
- Na obstoječih gozdnih prometnicah naj se vzpostavi režim vožnje (predvsem na slepih krakih in manj pomembnih gozdnih cestah).
- Intenziteta gospodarjenja v varovalnih gozdovih naj bo nizka in prilagojena ohranjanju biotske raznovrstnosti ter izboljšanju varovalne funkcije gozda. Izogiba naj se velikopovršinskim sečnjam.
- S svetlitvenimi redčenji se zagotavlja presvetljene sestoje z rahlim ali pretrganim sklepom krošenj. Mestoma se lahko sestoje odpre do površine 1ha.
- Zagotavlja se strukturno in vrstno pestre sestoje s poudarkom na plodonosnih drevesnih in grmovnih vrstah. Popsod, kjer je to možno, se pospešuje borovnica.
- Preprečuje se zaraščanje negozdnih površin ter vzdržuje strukturiran gozdni rob.
- Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se odstrani, ustrezno označi ali pa se jih zamenja z lesenimi ograjami.
- Žičnih pašnih ograj se ne postavlja, uporablja se električne trakove oz. druge živalim vidne oblike ograjevanja.
- Obstoječa krmišča nad 1.200 m.n.v. naj se postopoma opusti, novih krmišč v coni naj se ne postavlja.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj,
 - ohranjanje biotopov - sečnja,
 - ohranjanje biotopov - nega,
 - vzdrževanje pasišč v gozdu,
 - osnivanje pasišč v gozdu,
 - mulčenje brežin gozdnih cest,
 - zaščita mladja z (leseno) ograjo,
 - označitev žičnatih ograj,
 - vzdrževanje zaščitne ograje,
 - odstranjevanje ograj za zaščito mladja,
-

-
- zapornice na gozdnih cestah,
 - vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu,
 - ohranjanje biotopov - naravni razvoj (starejše faze smrekovih in bukovih sestojev,
 - načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.
-

IME CONE: Upravljalvska cona C1 - zimsko-pomladanski habitat divjega petelina

VRSTE: divji petelin (*Tetrao urogallus*).

OPIS CONE: Cona obsega ožje območje rastišč na območju Natura 2000 SI5000024 Grintovci. Cona predstavlja ključni zimsko-pomladanski habitat za divjega petelina na Veliki Planini skupaj z nekdanjimi aktivnimi rastišči, kjer pozimi in spomladi potekajo razmnoževalne aktivnosti. V coni želimo ohraniti ustrezen razmnoževalni in prehranjevalni habitat ter zagotoviti mir v času rasti in prezimovanja.

KONKRETNE USMERITVE:

V coni veljajo poleg spodaj naštetih usmeritev tudi vse usmeritve iz upravljalvske cone C

Ožje območje rastišč:

- Območje cone se določi kot mirna cona (zimsko-spomladanski habitat), kjer se v času od 1.3. do 30.6. ne gospodari z gozdom, t.j. ne izvaja se sečnje (vključno s sanitarno) in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic.
- Ohranja se pevska drevesa kot ključne strukture habitata.
- Končnih posekov v pomlajencih, ki so primeren habitat za petelina naj se ne izvaja. Končne poseke se lahko izvaja tam, kjer je podsloj že v razvojni fazi letvenjaka.
- Na aktivnih rastiščih se po potrebi v soglasju lastnikom gozda časovno omejujev gozdarskih del upošteva tudi v obdobju 1.12. do 28.2.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti se usmerja izven cone, rekreacijska funkcija naj v coni ne bo poudarjena na 1. stopnji. V prostorskem delu območnega načrta naj bodo ta območja praviloma izločena iz rekreativne rabe (kolesarjenje, nabiralništvo).
- V coni se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.
- Gozdnih cest naj se v zimskem času ne pluži.
- V coni se omeji nabiranje gozdnih sadežev in plodov.
- Upravljalvska cona naj se ovrednoti s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj (starejše faze smrekovih in bukovih sestojev,
 - ohranjanje biotopov - naravni razvoj,
 - ohranjanje biotopov - sečnja,
 - ohranjanje biotopov - nega,
 - vzdrževanje pasišč v gozdu,
 - osnivanje pasišč v gozdu,
 - mulčenje brežin gozdnih cest,
 - zaščita mladja z (leseno) ograjo,
 - označitev žičnatih ograj,
 - vzdrževanje zaščitne ograje,
 - odstranjevanje ograj za zaščito mladja,
 - zapornice na gozdnih cestah
 - vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu.
-

IME CONE: Upravljalvska cona D – območje navadnega koščaka

VRSTE in HT: vidra (*Lutra lutra*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*), veliki studenčar (*Cordulegaster heros*), (7220*) Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion*).

OPIS CONE: Cona obsega vodotoke (Turkova grapa, Rovščica, Želodnik, Erjavec, Mlake, Lontovž, Ribnik, Koritnikov graben, Žejška voda, Drtiščica, Sovra, Unica, Borovniščica, Prušnica, Zala, Rakiški graben, Iška, porečje Ljublanice, Kamniška Bela, Želimeljščica, Ižica, Draščica, Motnica, Črnušnica, Šumberk, Močilnik, Zaloški potok, Tamackov graben, Grabnarjev graben, Stajski potok, Jožetov graben, Kosca, Loki potok, Reka, Bajdinc, Orehovica, Mala Božna Velika Božna, Veliki potok, Stiški potok, Bukovica, Mavelščica, Ščurkov potok, Savski potok, Štangarski potok, Maljek, Bolska, Kovniška, Tičnica) ter pas vegetacije ob njih.

Znotraj cone želimo ohraniti naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

KONKRETNE USMERITVE:

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
 - V neposredni bližini vodotokov (vsaj 5 m pas) naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Gradnja, rekonstrukcija in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotokov naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju. Morebitna prečenja vodotokov
-

naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo. Prečenja naj se ne izvajajo preko struktur lehnjaka.

- V skladu s 7. in 8. členom Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, pravilu in zlaganju gozdnih lesnih naj se spravilo lesa ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V 5 m pasu brežine vodotokov naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotokov (razen pri sečnji iglavcev). Izvaja naj se le sečnja posameznih, debelejših dreves.
- Ohranja naj se zamočvirjene gozdne površine.
- V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.
- Območje se ovrednoti s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj (površine znotraj Natura 2000 območij SI3000181 Kum, SI3000255 Trnovski gozd – Nanos, SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija, SI3000275 Rašica, SI3000288 Dolsko, SI3000328 Trojane, namenjene izboljšanju stanja močvirskega krešiča, zamočvirjene gozdne površine).

IME CONE: Upravljavska cona E – mehcolesna loka

HT: (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehcolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)).

OPIS CONE: Cona vsebuje sestoje mehkolistne loka (gozdnih združb *Salici-Populetum*, *Alnetum glutinosoincanae*, *Alnetum incanae*, *Carici remotae-Fraxinetum*, *Carici brizoidis-Alnetum glutinosae*, *Carici elatae-Alnetum glutinosae*) ob vodotokih (ob Savi, Sori s pritokoma Ločnica in Studenec, pritoku Pšate ter Kamniški Bistrici s pritoki Krvavec, Kamniška Bela in Korošica). Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Cona je slabše kartirana. Habitatni tip ogrožajo krčitve gozda kot posledica spremembe namembnosti površine ter sprememba hidrologije območja kar vodi v spremenjeno drevesno sestavo.

Znotraj Natura 2000 območij SI3000011 Zadnje struge pri Suhadolah, SI3000155 Sora Škofja Loka - jez Goričane, SI3000262 Sava - Medvode - Kresnice in SI3000264 Kamniško - Savinjske Alpe želimo ohraniti oz. povečati površino habitatnega tipa ter ohraniti oziroma izboljšati lastnosti, strukture in procese habitatnega tipa (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehcolesna loka).

KONKRETNE USMERITVE:

- V okviru izdelave GGN GGE se znotraj Natura 2000 območij SI3000011 Zadnje struge pri Suhadolah, SI3000155 Sora Škofja Loka - jez Goričane, SI3000262 Sava - Medvode - Kresnice in SI3000264 Kamniško - Savinjske Alpe izločijo primerni sestoji.
- Ohranjajo oziroma izboljšajo naj se specifične lastnosti, strukture in procesi habitatnega tipa (91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehcolesna loka):
 - z izvedbo ustreznih negovalnih, gojitvenih in varstvenih ukrepov naj se zagotovi pomlajevanje ključnih drevesnih vrst; pospešuje naj se belo vrbo, rdečo vrbo, sivo jelšo, črno jelšo in veliki jesen;
 - posamezni sestoji v ugodnem stanju naj se prepustijo naravnemu razvoju;
 - izvaja naj se ukrepe za preprečevanje širjenja in izkorenitev invazivnih tujerodnih vrst.
- Znotraj sestojev naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Izboljšuje naj se hidrologijo območja.
- Krčitev gozda naj se ne izvaja.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov - naravni razvoj,
- priprava sestoj za naravno obnovo,
- priprava tal za naravno nasemenitev ali setev,
- nega mladja,
- zaščita mladja z ograjo,
- vzdrževanje zaščitne ograje.

IME CONE: Upravljavska cona F – javorovi gozdovi

HABITATNI TIP: (9180*) Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih.

OPIS CONE: Cona vsebuje sestoje gozdnih združb *Tilio-Aceretum*, *Ulm-Aceretum* in *Aceri-Fraxinetum*. Cona je slabše prepoznana oziroma kartirana. Habitatni tip je ogrožen zaradi spreminjanja drevesne sestave (zabukovljeni in zasmrečeni sestoji), sečnje semenjakov plemenitih listavcev ter preštevilčne rastlinojede divjadi, ki otežuje pomlajevanje ključnih vrst (javor, brest, lipa).

Znotraj Natura 2000 območij SI3000181 Kum, SI3000255 Trnovski gozd – Nanos in SI3000275 Rašica želimo poiskati primerne sestoje znotraj katerih želimo izboljšati njihovo strukturo ter zagotoviti naravno pomlajevanje ključnih vrst.

KONKRETNE USMERITVE:

- V okviru izdelave GGN GGE se znotraj Natura 2000 območij SI3000181 Kum, SI3000255 Trnovski gozd – Nanos in SI3000275 Rašica izločijo primerni sestoji.
 - Znotraj sestojev naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
 - Ohranjajo oziroma izboljšajo naj se specifične lastnosti, strukture in procesi habitatnega tipa (9180*) Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih:
 - ohranja naj se semenjake vrst plemenitih listavcev;
 - z izvedbo ustreznih negovalnih, gojitvenih in varstvenih ukrepov naj se zagotovi pomlajevanje ključnih drevesnih vrst; pospešuje naj se javor, brest in lipi;
 - kjer je zaradi prekomerne rastlinojede divjadi onemogočena naravna obnova sestojev, naj se mladje zaščiti z zaščitnimi ograjami;
 - posamezni sestoji v ugodnem stanju naj se prepustijo naravnemu razvoju.
 - Krčitev gozda naj se ne izvaja.
- UKREPI:
- priprava sestoja za naravno obnovo,
 - priprava tal za naravno nasemenitev ali setev,
 - priprava tal za sadnjo,
 - sadnja,
 - obžetev,
 - nega mladja,
 - zaščita mladja z ograjo,
 - vzdrževanje zaščitne ograje.

IME CONE: Upravljalvska cona G - ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi

HABITATNI TIP: (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*).

OPIS CONE: Cona vsebuje dokaj ohranjene sestoje gozdnih združb *Quercus robur*-*Carpinetum* in *Quercus-Carpinetum* var. *luzula*. Habitatni tip ogrožajo melioracije, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja. Cona je slabo kartirana.

Znotraj Natura 2000 območja SI3000262 Sava - Medvode - Kresnice želimo poiskati primerne sestoje znotraj katerih želimo izboljšati njihovo strukturo, izboljšati rastišča primerno drevesno sestavo ter omogočiti pomlajevanje hrasta na ustreznih rastiščih.

KONKRETNE USMERITVE:

- V okviru izdelave GGN GGE se znotraj Natura 2000 območja SI3000262 Sava - Medvode - Kresnice izločijo primerni sestoji.
- Ohranjajo oziroma izboljšajo naj se specifične lastnosti, strukture in procesi habitatnega tipa (91L0) Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*):
 - pri negi naj se prednost daje hrastu;
 - v sestojih primernih za obnovo naj se spodbuja pomlajevanje hrasta.
- Krčitev gozda naj se ne izvaja.

UKREPI:

- priprava sestoja za naravno obnovo,
- priprava tal za naravno nasemenitev ali setev,
- priprava tal za sadnjo,
- sadnja,
- obžetev,
- nega mladja,
- zaščita mladja z ograjo.

IME CONE: Upravljalvska cona H - zaraščajoči mokrotni travniki in barja

VRSTE in HABITATNI TIPI: močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), barjanski okarček (*Coenonympha oedippus*), Loeselijeva grezovka (*Liparis loeselii*), kranjska sita (*Eleocharis carniolica*), (6410) Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia* spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinia caerulea*), (7140) Prehodna barja, (7230) Bazična nizka barja.

OPIS CONE: Cona obsega mokrotne travnike in barja v zaraščanju v Čemšeniških in Prevojskih gmajnah, Skaručenski ravani, Strženih lužah, Duplici in Črni dolini pri Grosupljah, Žejni dolini, Ponikvah pri Preserjah pri Rakitni, povirju Prušnice, Strajanovem bregu, na Radenskem in Planinskem polju. Z zaraščanjem z lesno in grmovno vegetacijo se poslabšujejo razmere za habitatne tipe in ključne vrste.

Znotraj Natura 2000 območij SI3000042 Jezerc pri Logatcu, SI3000079 Čemšeniške gmajne z Rovščico, SI3000120 Šmarna gora, SI3000141 Duplica, SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju, SI3000171 Radensko polje – Viršnica, SI3000189 Žejna dolina, SI3000232 Notranjski trikotnik, SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija, SI3000271 Ljubljansko barje in SI3000275 Rašica želimo s preprečevanjem zaraščanja z grmovno in lesno vegetacijo obnoviti oziroma izboljšati stanje habitatov močvirskega cekinčka, barjanskega okarčka, Loeselijeve

grezovke ter habitatnih tipov (6410) Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*), (7140) Prehodna barja in (7230) Bazična nizka barja.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z redno letno pozno košnjo gozdnih jas in travnikov naj se vzdržuje obstoječe mokrotne negozdne površine.
- Znotraj Natura 2000 območij SI3000042 Jezerc pri Logatcu, SI3000079 Češeniške gmajne z Rovščico, SI3000120 Šmarna gora, SI3000141 Duplica, SI3000168 Črna dolina pri Grosuplju, SI3000171 Radensko polje – Viršnica, SI3000189 Žejna dolina, SI3000232 Notranjski trikotnik, SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija, SI3000271 Ljubljansko barje in SI3000275 Rašica se teži k revitalizaciji zaraščajočih mokrotnih travnikov in barij. Gozdnogospodarski ukrepi naj bodo tehnološko in časovno prilagojeni specifičnim ekološkim lastnostim mokrotnih habitatnih tipov:
 - sečnja in spravilo naj se izvajata zgolj po suhih ali zamrznjenih tleh;
 - gozdne prometnice naj se v čim večji možni meri izognejo mokrotnim površinam, pri tem naj se ne vnaša materiala za nasipanje prometnic od drugod;
 - uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja in tehnično brezhibni stroji;
 - mokrotnih travnikov in barij naj se ne gnoji;
 - izboljšuje naj se hidrologijo območja.
- Ne glede na zgornje usmeritve se v pasu 15 metrov od vodotokov ne izvaja krčitev gozda.
- Območje se ovrednoti s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

IME CONE: Upravljavska cona I – nahajališča kranjskega jegliča

HT: kranjski jeglič (*Primula carniolica*).

OPIS CONE:

Cona obsega nahajališča kranjskega jegliča na Zaplani in Ulovki pri Vrhniku, v Peklu pri Borovnici ter v kanjonu lške in Zale. Cona je slabše kartirana. Znani so posamezni centri rastišč.

Znotraj Natura 2000 območja SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija želimo opredeliti nova nahajališča. Znotraj nahajališč želimo zagotoviti ustrezne rastne pogoje za kranjskega jegliča.

KONKRETNE USMERITVE:

- V okviru izdelave GGN GGE se znotraj Natura 2000 območja SI3000256 Krmsko hribovje – Menišija opredelijo znana in nova nahajališča kot funkcijska enota.
- Posamezna nahajališča naj se ohranja z zagotavljanjem ustreznih rastnih razmer:
 - znotraj nahajališč naj se ohranja ustrezno zastrtost in posledično vlažnost;
 - sečnja in spravilo naj potekata tako, da ne pride do poškodb ali uničenja nahajališča;
 - 50 m od nahajališč naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Krčitev gozda naj se ne izvaja.
- Nahajališča naj se ovrednoti s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

UKREPI:

- ohranjanje biotopov – sečnja
- ohranjanje biotopov – nega.

IME CONE: Upravljavska cona J – nahajališča lepega čevljca

VRSTE: lepi čevljec (*Cypripedium calceolus*).

OPIS CONE:

Nahajališča lepega čevljca so evidentirana v GGE Kamniška Bistrica, v odsekih 27C (grapa ob poti na Kokrsko sedlo), 26D (pobočje nad Žagano pečjo), 3B in 4B (nad Korošico), 46A (med levim bregom Kamniške Bistrice in cesto), 45A (ob Kamniški Beli) in večje rastišče z več lokacijami v 23A, 23B in 23C (Kurja dolina) ter znotraj GGE Domžale, odsek 12A10.

KONKRETNE USMERITVE:

- V okviru izdelave GGN GGE naj se znotraj Natura 2000 SI3000264 Kamniško - Savinjske Alpe in SI3000275 Rašica opredelijo znana in nova nahajališča kot funkcijska enota.
- Posamezna nahajališča naj se ohranja z zagotavljanjem ustreznih rastnih razmer:
 - V coni naj se izvaja samo šibko redčenje, ki bo zagotovilo rahel oz. vrzelast sklep krošenj.
 - Podiranje in spravilo dreves v coni in okolici naj bo usmerjeno izven rastišča.
- Nahajališča naj se ovrednoti s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Preko nahajališč naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Krčitev gozda naj se ne izvaja.
- V primeru najdbe novih nahajališč naj se obvesti ZRSVN (pristojno območno enoto).

UKREPI:

- ohranjanje biotopov – sečnja
- ohranjanje biotopov – nega.

13.16 Utemeljitev in uporaba strokovnih podlag za pripravo prostorskih slojev posameznih funkcij gozdov

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdni rastiščni tipi (gozdne združbe) - ekstremni.	Va	Gozdni rastiščni tipi smiselno enako kot Priročnik in skladno z monografijo Bončina in sod., 2021, in sicer šifre: 621, 623, 624, 741, 562, 563, 661, 671, 684, 685, 701, 702, 703, 811 in 812.
Vse gozdno rastje nad zgornjo mejo strnjenega gozda.	Vb	Izbor sestojev iz sestojne karte s šifro sestoja 24 - ruševje.
Gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°.	Vc	Določitev naklona na podlagi rastrskih slojev – 25° in 35°
Gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°.		Osnova je sloj naklonov nad 35°.
Gozdovi na zelo plitvih tleh (10 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo nad 70 % površine (upoštevajo se tudi samo z mahom porasle skale in kamenje).	Vd	Kamnitost / skalovitost – osnova je na podlagi novih podatkov po odsekih izdelana karta kamnitosti oz. skalovitosti.
Gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov.	Ve	Podatki o hudournikih v primernem merilu še niso na voljo, zato se do ureditve teh podatkov uporabi ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto. Določi se najbolj problematične odseke hudournikov, v katerih je potrebno izvajati redni pregled stanja.
Gozdovi, ki preprečujejo ali zadržujejo snežne plazove.	Vf	Podatki o nevarnosti snežnih plazov v primernem merilu še niso na voljo. Ko bodo na razpolago, se jih uporabi za namen določanja funkcije. Do takrat osnovo predstavlja do grebenov razširjen kataster snežnih plazov.
Gozdovi na področju skalnih podorov.	Vk	Kot območja naravne nevarnosti skalnih podorov smo uporabili na podlagi modela izdelano karto nevarnosti skalnih podorov 1:50.000.
Gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod; Območje 10-letnih vod pomeni območje, ki je v povprečju poplavljen vsaj enkrat na 10 let.	Vg	Uporabili smo integralne karte razredov poplavne nevarnosti. Prvo stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor na območju razreda velike poplavne nevarnosti oz. območju pogostih poplav.
Varovalni gozdovi, razglašeni z Uredbo.	Vu	Uporabili smo sloj z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom izločenih varovalnih gozdov.
Varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.	Vz	Vsi gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo imajo hkrati poudarjeno tudi varovalno funkcijo. Stopnja poudarjenosti varovalne funkcije je enaka stopnji poudarjenosti zaščitne funkcije.
Druga stopnja		
Gozdni rastiščni tipi (gozdne združbe) – ekstremne.	Va	Gozdne združbe smiselno enako kot Priročnik in skladno z monografijo Bončina in sod., 2021, in sicer šifre: 672, 692, 600, 601, 651, 761, 561, 591, 592, 581, 636, 637, 634, 635, 565, 566, 511, 521 in 611.
Gozdovi na sušnih legah s kserofilno vegetacijo, ki ne izpolnjujejo pogojev za 1. stopnjo poudarjenosti, ali gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh.	Vh	Uporabili smo integralne karte razredov poplavne nevarnosti iz portala e-vode. Prvo stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor na območju razreda srednje poplavne nevarnosti oz. območju redkih poplav.
Gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom 15°–25°.	Vc	Določitev naklona na podlagi rastrskih slojev – 15° in 25°.
		Podatki o erodibilni in kompaktni matični podlagi še niso na voljo. Ko bodo na razpolago podatki o erodibilni in plazljivi matični podlagi, se uporabi še presek pripravljen podlage s slojem naklonov, do takrat se

		uporablja ekspertno znanje in poznavanje terena načrtovalcev in krajevne enote.
Gozdovi v območjih z navzočnostjo erozijskih pojavov.	Ve	Ko bodo na razpolago podatki v ustreznem merilu, se jih uporabi, do takrat pa se uporablja ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto.
Gozdovi na plitvih tleh (do 20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamnitostjo na 50–70 % površine.	Vi	Kamnitost/ skalovitost – na podlagi novih podatkov po odsekih izdelati karto kamnitosti oz. skalovitosti.
Tretjo stopnjo podarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen neporaščenih predelov (npr. pobočni grušči), ker vse ohranjajo in izboljšujejo rodovitnost tal.		

HIDROLOŠKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode.	Ha	Uporabili smo sloje iz portala e-vode: - Državni nivo: 0 - območje zajetja; 1 - najožje vodovarstveno območje; 2, 2A, 2B ožje vodovarstveno območje. - Občinski nivo: 1, 1A, 1B - najožje vodovarstveno območje; 2 - ožje vodovarstveno območje.
Na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov.	Hb	Kot pomoč pri določanju pravih lokacij zajetij smo uporabili sloj vodnih dovoljenj iz portala e-vode. V okolici zajetij iz gospodarske javne infrastrukture, dodana so tista (lokalna) vodna zajetja, ki nimajo občinskih odlokov.
Ob jezerih v pasu do 50 (100 m) - odvisno od reliefa.	Hf	Uporabili smo: - Pas 100 m ob večjih jezerih; - Pas 50 m ob manjših jezerih.
Nad jamami in okoli brezen.	Hd	Uporabili smo sloj naravnih vrednot: NV-jame, NV-točke, ZO-točke
Okolica izvirov vode odvisno od izdatnosti.	He	Uporabili smo sloj izvirov, pri čemer prvo in drugo stopnjo ločimo glede na polje IZDAT (izdatnost). Če je izdatnost večja ali enaka 5 l/s, izviru določimo prvo stopnjo.
Okolica črpališč.	Hg	Uporabili smo črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103).
Druga stopnja		
Na širšem vodozbirnem območju (območja 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode).	Ha	Uporabili smo sloje varstvenih con po predpisih o zaščiti pitne vode iz portala e-vode. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo: 3 – širše vodovarstveno območje (državni nivo) in 3 – širše vodovarstveno območje in 4 – ogrožena območja (občinski nivo).
Ob vodotokih in manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin in na prispevnih območjih jezer.	Hf	Uporabili smo sloj vodotokov iz portala e-vode in ga ohranili kot linijski element. Kot vplivni radij smo določili do 50 m na vsako stran vodotoka (za večje vodotoke npr. Sava v srednjem in spodnjem toku ter Drava do 100 m) od sredinske linije vodotoka. Ostale stoječe vodne površine predstavlja sloj iz portala e-vode Vodno zemljišče stoječih celinskih voda. Osnovni sloj smo pripravili iz prispevnih območij jezer iz portala e-vode.
Karbonatni kraški svet s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi.	Hc	Uporabili smo sloj območij karbonatnih kamnin (glej Gostinčar, 2016). Drugo stopnjo smo določili površinam, kjer je v opombo zapisan »apnenec« ali »apnenec in dolomit«, v primeru »dolomit« in »klastične karbonatne« pa smo presodili o smiselnosti.
Okolica izvirov vode odvisno od izdatnosti.	He	Uporabili smo sloj izvirov. Prvo in drugo stopnjo smo ločili glede na polje IZDAT (izdatnost). V kolikor je izdatnost manjša od 5 l/s, se določi drugo stopnjo. To se ovrednoti tudi v okolici tistih (lokalnih) vodnih zajetij, ki nimajo občinskih odlokov (prikazujemo točkovno).
Okolica črpališč.	Hg	Uporabili smo črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103).
Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.		

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Ohranjeni redki gozdni ekosistem ali bližina drugih ekosistemov.	Ba	Temelji se na smernicah ZRSVN in poznavanju območja: npr. visoka barja, mokrišča, mrzišča, udornice ... naravne vrednote ekosistemske zvrsti. Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic.
Nahajališče redkih ali ogroženih rastlinskih vrst.	Bb	Temelji se na smernicah ZRSVN: npr. redke in ogrožene rastlinske vrste, vezane na gozd: bodika, tisa, lepi čevljc ... Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic.
Gozdovi, pomembni za ohranitev redkih ali ogroženih živalskih vrst - rastišča divjega petelina in ruševca.	Bc	Uporabi se zaris območja prisotnosti vrste ali centre rastišč, okoli katerih se določi vplivni radij skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Vrsta se vpiše v opombe.
Gnezdišča (črne škorklje, planinskega orla, belorepca in ostalih vrst orlov, sršenarja in ostalih ogroženih ujed, gnezdišča sove kozače, velike uharice in ostalih vrst sov).	Bh	Zariše se, če so lokacije znane. V kolikor so znani le točkovni objekti, se določi vplivni radij, odvisen od vrste, katera gnezdi, skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Vrsta se vpiše v opombe.
Prisotnost zveri (brlogi) – medveda, volka, vidre, risa in divje mačke.	Bi	Zariše se znane lokacije brlogov oz. lokacije kraja poganjanja mladičev. V kolikor so znani le točkovni objekti, se določi vplivni radij, odvisen od vrste (skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov). Vrsta se vpiše v opombe.
Gozdni rezervati, ekocelice in habitatna drevesa.	Bd	Ekocelice, financirane iz gozdnega sklada ter iz projektov, in ekocelice s soglasjem upravljavca državnih gozdov. Prav tako se doda vse ekocelice, ki so bile določene s soglasjem lastnikov (smernica 20) na podlagi sestojne karte. Habitatna drevesa, financirana iz gozdnega sklada, ter eventuelno iz projektov, habitatna drevesa z dupli ali gnezdi – nujen je podatek o lokaciji.
Gozdovi z izjemnimi biotopi, pomembnimi z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti - koridorji	Bj	Uporabi se sloj koridorjev, ki je bil po enotni metodologiji pripravljen v okviru projekta Life Lynx in DinAlpConnect.
Okolica (25 do 50 m pas) stoječih vodnih površin, pomembnih za prostoživeče živali - kaluže (točke), barja, mokrišča.	Bk	Temelji se na smernicah ZRSVN in poznavanju območja: npr. visoka barja, mokrišča, mrzišča, udornice... naravne vrednote ekosistemske zvrsti. Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic. Podatek o kalužah predstavljajo točkovni objekti.
Vzdrževane travne površine – pasišča (gozdne jase) v gozdni krajini.	Bl	
Grmišča.	Bg	
Gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali - mirne cone.	Bm	Površine gozdov, v katerih z različnimi ukrepi (rampe, obveščevalne in opozorilne table, prometni znaki) ohranjamo mir. Vrsta, zaradi katere je izločena mirna cona, se vpiše v opombe.
Gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali - zimovališča.	Bz	Del življenjskega prostora populacije, kjer njeni osebki preživijo zimsko obdobje (zimovališča si izbere divjad, zato so gozdnogojitveni cilji tu drugačni). Vrsta, zaradi katere je izločeno zimovališče, se vpiše v opombe.
Zelo pomembne manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 %.	Be	Manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov, ki jih je nujno potrebno ohraniti pred posegi v gozd in gozdni prostor. Presoja se izvede na podlagi Karte občin z nizkim odstotkom gozdov v kmetijski in primestni krajini in na podlagi gozdnosti v GGO, nujnosti ohranitve teh gozdov in problematike posegov v prostor v GGO. Območja morajo imeti opredeljeno namensko rabo gozdna zemljišča.
Varovalni gozdovi z izjemnimi biotopi.	Bu	Z Uredbo o varovalnih gozdovih opredeljeni varovalni gozdovi na podlagi izjemno poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Druga stopnja

Ostale pomembne manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 %.	Be	Manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov, ki jih je potrebno ohraniti pred posegi v gozd in gozdni prostor. Presoja se izvede na podlagi Karte občin z nizkim odstotkom gozdov v kmetijski in primestni krajini in na podlagi gozdnosti v GGO, nujnosti ohranitve teh gozdov in problematike posegov v prostor v GGO. Območja morajo imeti opredeljeno namensko rabo gozdna zemljišča.
Gozd v območjih Nature 2000.	Bf	Osnova je sloj območij Nature 2000, pridobljen v okviru naravovarstvenih smernic.
Gozdovi, ki imajo status ekološko pomembnega območja – EPO.	Bn	Osnova je sloj Ekološko pomembnih območij, pridobljen v okviru naravovarstvenih smernic. Druga stopnja se določi ekološko pomembnim območjem, izpostavljenim v naravovarstvenih smernicah. Ekološko pomembna območja, ki v naravovarstvenih smernicah niso izpostavljena, dobijo tretjo stopnjo poudarjenosti.

Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.

KLIMATSKA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd, ki varuje kmetijske površine pred vetrom, izsuševanjem, pozebo.	Ka	Osnova je karta občin, ki imajo znotraj kmetijske krajine nizek delež gozdov. Osnova za določitev območij močnih vetrov je sloj Povprečna letna hitrost vetra 1994–2001 – meja so povprečne letne vrednosti nad 3 m/s (ARSO). Ker podrobnejši podatki ne obstajajo, smo glede na poznavanje terena izbrali gozdove, kjer so pogosto močni vetrovi.
Gozd, ki varuje naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice pred vremenskimi ekstremi.	Kb	
Gozdovi v oddaljenosti do 200 m (odvisno od reliefa) okrog izpostavljenih zaselkov in turističnih bivalnih objektov v gorskem in visokogorskem pasu (nad 700 m).	Kb	Na podlagi poznavanja smo določili izpostavljene zaselke in odvisno od reliefa določili velikost vplivnega radija okrog teh zaselkov.
Gozd okrog večjih strnjenih naselij (mesta), velikost naselja nad 100 ha, v oddaljenosti 500–1000 m.	Kc	Na podlagi rabe tal smo izdelali sloj naselij nad 100 ha.
Gozdna zaplata ali pas v območju z burjo.	Kd	
Gozd okoli klimatskega zdravilišča, rekreacijskega ali turističnega objekta.	Ke	Okolica najpomembnejših rekreacijskih, turističnih objektov in klimatskih zdravilišč. Kot okolico se smatra območje do 200 m odvisno od reliefa.
Druga stopnja		
Gozdovi okrog strnjenih naselij velikosti 10–100 ha v oddaljenosti 100–500 m (odvisno od reliefa in velikosti naselja), če je v pasu 500 m okrog njih gozda po površini manj kot 25 %.	Kc	Osnova je sloj naselij velikosti 10 do 100 ha.
Gozdovi, ki se nahajajo v območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki povzročajo kalamitete (vetrolomi).	Kf	Optimalna bi bila uporaba sloja največjih hitrosti, ki ni na razpolago, zato je osnova sloj povprečnih hitrosti. Funkcija se določi le gozdu, ki zmanjšuje hitrost vetra v okolici naselij ali kmetijskih površin.
Gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja.	Kf	
Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.		

ZAŠČITNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Zaščita pred skalnimi podori.	Zg	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kot osnovo za določitev območja naravne nevarnosti skalnih podorov smo uporabili karto nevarnosti skalnih podorov v merilu 1:50.000, izdelano na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire BF, na podlagi modela.
Zaščita pred snežnimi plazovi.	Zh	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kot območja naravne nevarnosti snežnih plazov smo vzeli kataster snežnih plazov. Območja snežnih plazov smo razširili do grebenov, kar predstavlja prispevno območje snežnih plazov.
Zaščita pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi.	Zi	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kartnih podlag za celotno Slovenijo v primernem merilu še ni izdelanih, zato je pri tem pomembno tudi lastno poznavanje problematike območja.
Gozd v hudourniških območjih nad naselji.	Zj	Ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto. Določijo se najbolj problematični odseki hudournikov, v katerih bi bilo potrebno izvajati redni pregled, saj lahko vplivajo na poplavno varnost. Predvsem tisti predeli, kjer so se v preteklosti že dogodili škodni dogodki.
Gozd ob letališču.	Ze	
Protivetni gozd ali pas gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih.	Zf	Osnova za določitev elementov ogroženosti so infrastrukturni objekti iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest ne štejemo pod elemente ogroženosti. Za določitev območij močnih vetrov smo uporabili sloj ARSO Povprečna letna hitrost vetra 1994–2001. Mejna vrednost so območja s povprečnimi letnimi vrednostmi nad 3 m/s.
Druga stopnja		
Gozdovi, ki ščitijo manj ogrožene objekte.		Šifre Zg, Zh, Zi in Zj ostajajo enake, le da se objekti nahajajo v bolj oddaljenih predelih, kjer je verjetnost za doseg pobočnih procesov manjša.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		
Dodatno pojasnilo:	Gozdovi, ki imajo zaradi ekstremnosti razmer funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi stopnji poudarjenosti in hkrati neposredno varujejo tudi objekte, praviloma zagotavljajo tudi zaščitno funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti. V kolikor je na nekem območju določena varovalna funkcija, prav tako pa gozd ščiti objekte pred pobočnimi procesi, se temu predelu določi obe funkciji.	

HIGIENSKO-ZDRAVSTVENA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi okoli večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (od 500 m do 1 km oddaljenosti – odvisno od reliefa in podnebnih razmer).	Gz	Osnova je sloj naselij nad 100 ha.
Neposredna bližina bolnice in zdravilišča (do 200 m, odvisno od reliefa).	Ga	Obstoječi sloj bolnišnic se dopolni z znanimi zdravilišči na podlagi lastnega poznavanja območja.
Druga stopnja		
Gozdovi v bližini večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (na razdalji 1 do 3 km - odvisno od reliefa in podnebnih razmer) ter gozdovi okoli manjših strnjenih naselij (od 10 do 100 ha) (do 1 km oddaljenosti - odvisno od reliefa in podnebnih razmer).	Gz	Osnova je sloj za naselja 10 do 100 ha in nad 100 ha.
Gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr. avtoceste, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, večje farme, smetišča, sežigalnice in predelovalnice odpadkov, dirkališča ipd.	Gb	Pri določitvi velikih virov hrupa so v pomoč območja z določeno obrambno funkcijo, ki povzročajo hrup (strelišča, vojaški poligoni in avtoceste iz sloja gospodarske javne infrastrukture).
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora.		

OBRAMBNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi na območjih izključne rabe prostora v neposredni bližini vojaških in policijskih objektov oziroma gozdovi, ki so ograjeni zaradi rabe v vojaške ali policijske namene.	Oa	Osnova so območja izključne rabe Ministrstva za obrambo Republike Slovenije (MORS).
Gozdovi znotraj obsežnih stalnih poligonov (z objekti) za urjenje policijskih in vojaških enot - dodatnega pasu okrog njih pa se ne določa.	Ob	Osnova so območja izključne rabe MORS.
Gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode.	Oh	Osnova so črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103). Dodajo se ostala znana črpališča.
Gozdovi območij nadzorovane rabe prostora, to so območja, ki so občasno na terenu zaprta in pod nadzorom vojaških enot.	Ob	Kot osnovo smo vzeli območja nadzorovane rabe MORS. Izbrali smo le manjša, natančneje zarisana območja, ki so pogosto varovana s strani vojske. Vplivnih radijev in koridorjev, v katerih nadzorujejo zračni prostor, nismo vključevali. V primeru prekrivanja s slojem izključne rabe ima izključna raba prednost.
Druga stopnja		
Gozdovi območij možne izključne rabe prostora, to so območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki se jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske.	Oa	Osnova so območja možne izključne rabe MORS.
Druga območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki se jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske.	Oc	Ostala območja, pomembna za obrambno funkcijo, smo določili na podlagi strokovne ocene.

Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.

REKREACIJSKA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi v neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje dnevno obiskujejo.	Ra	Osnova so sloji pešpoti ter poznavanje območja. V pomoč so nam bili tudi sloji, ki prikazujejo obiskanost poti, npr. strava heatmap.
Gozdovi ob vstopnih mestih na območjih, ki so namenjena rekreaciji (cca. 100 m levo in desno).	Rc	
Gozdovi, ki so opremljeni s tablam, z vsebinskimi prikazi za rekreacijske dejavnosti (npr. trim steza).	Rb	
Gozdovi ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih pohodnih in kolesarskih poti (pomembnejši odseki slovenske planinske transverzale, E6, E7, slovenske turno kolesarske poti ipd.).	Rd	Osnovo predstavljajo karte planinskih poti, slovenske turno kolesarske poti, Jakobove poti in druge razpoložljive karte glede lokalno pomembnih poti, za določitev obiskanosti pa so nam bili v pomoč sloji, ki prikazujejo obiskanost, npr. strava heatmap.
Območja z urejenimi poligoni in objekti, ki so namenjeni izvajanju športno-rekreacijskih dejavnosti oziroma aktivnosti (adrenalinski parki, paint ball poligoni, kolesarski poligoni).	Rg	Določili na podlagi stanja (poznavanje območja).
Gozdovi ob kolesarskih poteh, kjer je množičen obisk.	Re	Gorskokolesarske poti, ki imajo soglasje ZGS in so označene na terenu, oziroma druge množično obiskane kolesarske poti.
Razglašen mestni gozd (mestni/občinski odlok).	Rf	
Druga stopnja		
V neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje srednje pogosto obiskujejo.	Ra	
Gozdovi s širše prepoznanimi naravnimi plezalnimi stenami, vzletišča padalcev in gozdovi ob poligonih, namenjenih izvajanju zimskih športov (smučišča, nordijski centri z grajenimi tekaškimi progami, gozdovi z urejenimi sankškimi progami ipd.).	Rg	Osnova je sloj vzletišč za jadralne padalce.
Območje intenzivnega rekreativnega nabiranja gozdnih plodov.	Rh	Podatki ne obstajajo, zato smo območja opredelili na podlagi stanja (poznavanje območja).
Ob obiskanih planinskih, kolesarskih in drugih lokalno pomembnih poteh.	Rd	Vključi se predele, kjer funkcija nima prve stopnje poudarjenosti. Osnova so sloji planinskih poti, slovenske turno kolesarske poti in Jakobova pot.
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katere dostop ni dovoljen.		
Dodatno pojasnilo:	V gozdnih rezervatih smo rekreacijsko funkcijo določili le potem, ki so označene tudi na terenu. Rekreacijske funkcije ne določamo na območjih strogih rezervatov, ograjenih območjih vojaških objektov, ograjenih raziskovalnih ploskvah, ograjenih predelih zaradi gojenja in lovni oborah.	

TURISTIČNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd v okolici turističnega centra ali počitniškega naselja.	Ta	Ker konkretnih podatkovnih slojev ni, je osnova poznavanje območja.
Zelo obiskan gozd mesta ali večjega naselja.	Tb	Ker konkretnih podatkovnih slojev ni, je osnova poznavanje območja.
Gozd ob turistični poti, točki in poti do nje. 50m na vsako stran.	Tc	
Učna pot.	Te	Osnova je oblikovan sloj gozdnih učnih poti. Uporabili smo vplivni radij 50 m ob liniji poti.
Druga stopnja		
Gozdovi ob obiskanih (od mest in naselij mestnega značaja bolj oddaljenih) izletniških točkah in ob dostopih do njih.	Tc	
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katere dostop ni dovoljen.		

POUČNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Učna pot, učni objekt ali muzej na prostem.	Pa	Oblikovan je sloj gozdnih učnih poti, ki so na seznamu gozdnih učnih poti. Uporabili smo vplivni radij 50 m ob liniji. V kolikor so učne poti speljane tako, da pokrivajo širše območje, se lahko prikaže tudi celotna površina gozdnega prostora, ne samo linija. Prav tako imajo poudarjeno funkcijo tudi območja mestnih gozdov (gozdovi s posebnim namenom), opremljena z informativnimi tablam in učnimi potmi, vezanimi na gozd.
Učni ali demonstracijski objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.	Pb	Temelji se na poznavanju GGO in vključi znane objekte.
Druga stopnja		
Gozdovi, v katerih se občasno seznanja javnost, zlasti mladino, z lastnostmi in zakonitostmi gozda ter njegovimi funkcijami, pa niso posebej opremljeni za ta namen.	Pc	Gozdovi v bližini šol ali vrtcev, ki jih obiskujejo otroci ob pouku naravoslovja, naravoslovnih dnevih ipd.
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse druge površine gozdnega prostora, razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.		

RAZISKOVALNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd, vključen v dolgoročne raziskave.	Ia	Gozdovi, vključeni v dolgoročne raziskave in vplivni radij ene drevesne višine.
Gozd na raziskovalni ploskvi: ploskve z vplivnim radijem.	Ib	Osnova so sloji raziskovalnih ploskev Gozdarskega inštituta Slovenije z vplivnim radijem 50 m in druge raziskovalne ploskve, v kolikor so vključene v intenzivne dolgoročne raziskave (npr. Biotehniške fakultete).
Razglašen gozdni rezervat.	Ic	Uporabili smo sloj gozdnih rezervatov iz veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Druge in tretje stopnjo poudarjenosti se ne določa.

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Območja in okolica naravnih vrednot, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin ali kjer varovanje naravne vrednote določa način gospodarjenja z gozdom. To so tiste naravne vrednote, za katere prvo stopnjo poudarjenosti predlaga služba, pristojna za varstvo narave (ZRSVN). Pod »okolico« objektov razumemo pas gozda 50–100 m okrog njih.	Da	Po naravovarstvenih smernicah. Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Prvo stopnjo poudarjenosti smo določili izjemoma, in sicer za območja z najostrejšim režimom. Pričakovanih naravnih vrednot se ne vključuje.
Širša zavarovana območja oz. njihova varstvena območja z režimom I., II. in III. stopnje po IUCN, ki ne dovoljuje izkoriščanja gozdnih dobrin.	Db	Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN.
Gozdni rezervati.	Dc	Uporabili smo sloj gozdnih rezervatov iz veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.
Izjemna drevesa.	Dd	Uporabili smo sloj izjemnih dreves iz evidence naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Dodali smo podatke iz evidence izjemnih dreves ZGS, v kolikor drevesa še niso pridobila statusa NV.
Druga stopnja		
Območja naravnih vrednot, ki niso vključena v prvo stopnjo in pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin.	Da	Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Pričakovanih naravnih vrednot se ne vključuje.
Širša zavarovana območja oz. njihova varstvena območja z režimom II. in IV. ter naravni spomeniki III. stopnje po IUCN, ki pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin.	Db	Uporabili smo sloj zavarovanih območij iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi na območjih kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin, ali so upravljani izključno za varstveni namen.	Ca	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo in predlogi za opredelitev prve stopnje ZVKD v sklopu pridobljenih Kulturnovarstvenih usmeritev. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo: • območja vrtnoarhitekturne dediščine, kot so arboretumi, drevoredi ...; • točkovni objekti memorialne dediščine, kot so znamenja, spomeniki ...; • točkovni objekti sakralne stavbne dediščine, kot so kapelice, cerkve ...; • območja arheološke dediščine, ki nimajo opredeljenega vplivnega območja, kot so ruševine objektov ...; • pomembna arheološka najdišča.
Druga stopnja		
Gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin.	Ca	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo. Gre za vsa ostala območja, kjer ni funkcija varovanja kulturne dediščine opredeljena na prvi stopnji poudarjenosti.

Ostanki gozdov z ohranjeno tradicionalno obliko gospodarjenja (steljniki, panjevc, logi, gaji).	Cb	Temelji se na poznavanju območja in tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi.
Območje kulturne krajine.	Cc	Tip kulturna krajina ima poudarjeno drugo stopnjo poudarjenosti kulturne dediščine, kot tudi estetsko funkcijo.

Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.

ESTETSKA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozd v neposredni bližini objekta kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu (Register KD in NV).	Ea	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo – samo v primerih, ko gre za nadzemno kulturno dediščino. Kot osnovo za naravne vrednote smo vzeli sloj naravne dediščine. Estetsko funkcijo smo določili le v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravne vrednote, kjer gozd predstavlja pomembno estetsko kuliso.
Gozd v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave.	Ec	
Razglašen mestni gozd (z odloki).	Ed	Osnova so podatki o razglašanih mestnih gozdovih na OE.
Druga stopnja		
Gozd na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine (Register KD).	Eb	Osnova je sloj kulturne dediščine – kjer je Tip kulturna krajina.
Gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe.	Ee	
Gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora.	Ef	
Gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizuelno motečih elementov v krajini.	Eg	

Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m ³ bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Prvo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča, višjo od 5 m ³ .
Druga stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m ³ bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Drugo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča med 2 in 5 m ³ .

Tretja stopnja

Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m ³ bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Tretjo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča, nižjo od 2 m ³ . Prav tako imajo tretjo stopnjo poudarjenosti vsi varovalni gozdovi.
---	----	--

Brez stopnje poudarjenosti

Z uredbo razglašeni gozdni rezervati.	Lu	Osnova je sloj z uredbo sprejetih gozdnih rezervatov.
S soglasjem lastnikov izločene ekocelice.	Le	Osnovo predstavljajo s soglasjem lastnikov izločene ekocelice.

Dodatna pojasnila	Stopnje poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije smo določili le gozdnim površinam. Gozdu, ki je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom opredeljen kot varovalni gozd, smo določili 3. stopnjo poudarjenosti ne glede na vrednost PSGR, saj je v tem primeru lesnoproizvodna funkcija podrejena namenu, zaradi katerega je bil gozd izločen kot varovalni gozd. Gozdu, ki je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom določen kot gozdni rezervat, in gozdu, ki je s soglasjem lastnika za določeno obdobje prepuščen naravnemu razvoju (ekocelice), se lesnoproizvodne funkcije za prihodnje obdobje ne določijo.	
-------------------	---	--

FUNKCIJA PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Gozdni semenski sestoj.	Na	Osnova je karta semenskih sestojev.
Nadpovprečno nabiranje drugih gozdnih dobrin (gobe, borovnice, tudi za prodajo).	Nb	Osnova so razpoložljivi podatki o nadpovprečnem nabiranju drugih gozdnih dobrin in zaznani problemi na terenu glede prekomernega nabiranja gozdnih plodov.
Gozd, v katerem se gospodar zaradi plodov.	Nc	Osnovo predstavljajo podatki o gozdovih, v katerih se gospodarji zaradi plodov.
Čebelarstva stojišča za premične čebelnjake in stalne čebelnjake v gozdnem prostoru (polmer: 100 m).	Np	Osnova so čebelarstva stojišča za premične čebelnjake iz Čebelarstva zveze Slovenije.
Druga stopnja		
Območja nabiranja drugih gozdnih dobrin (gobe, borovnice, tudi za prodajo) – manj obremenjena.	Nb	Osnova so razpoložljivi podatki o območjih, kjer se nabirajo druge gozdne dobrine, vendar so ta območja manj obremenjena in zato problemi na terenu glede prekomernega nabiranja niso tako izraziti.
Sestoji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi (nad 25 %).	Nd	
Območje gozdne čebelje paše.	Ne	Osnova so podatki iz katastra čebelje paše.
Gozd intenzivnega steljarjenja, pridobivanja smole ali drevesnih sokov.	Nf	Podatki o območjih gozdov, kjer se intenzivno steljarji in pridobiva smola ali drevesne sokove niso razpoložljivi, zato je osnova lastno poznavanje območij teh tradicionalnih oblik.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA

Utemeljitev	Šifra	Podlaga
Prva stopnja		
Lovne obore.	Jo	Osnova je sloj lovni obor v Sloveniji.
Krmišče z okolico (zimsko krmišča z okolico do 200 m).	JK	Osnova je sloj lokacije zimskih krmišč, okoli katerih smo kot vplivni radij določili oddaljenost do 200 m.
Okolica rukališč.	Jr	Osnova je poznavanje lokacij rukališč.

Druga stopnja

Območje lovišča z intenzivnim lovskim turizmom.. Jt Osnova je poznavanje lokacij.

Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.
